

NOTULE

van die 73ste Algemene Kerkvergadering
2-6 Oktober 2022

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

INHOUDSOPGAWE

**Klik op enige punt in die inhoudsopgawe,
lyste van beskrywingspunte, bylaes, grafieke en tabelle om na daardie deel van die
notule te spring**

DEEL 1: AMPTELIKE OPENING

REGISTRASIE	2
1. AMPTELIKE OPENING: SONDAG 2 OKTOBER 2022 OM 18:30	2
1.1 OPENINGSREDE	2
1.1.1 MUSIKALE VOORSPEL	2
1.1.2 VERWELKOMING	2
1.1.3 TOETREDE (STAANDE TOT NA LOFSANGE)	2
1.1.4 VOOR DIE VOTUM.....	2
1.1.5 VOTUM.....	3
1.1.6 SEËNGROET.....	3
1.1.7 LOFSANGE (STAANDE)	3
1.1.8 RIGTINGWYSERS VIR GELOWIGES (ROMEINE 12: 9 TOT 21) – DR SANRIE DE BEER (SITTENDE)	3
1.1.9 VEROOTMOEDIGING EN VRYSPRAAK – OUDL SIMON KOTZE (SITTENDE) 3	
1.1.10 GELOOFSBELYDENIS EN TOEWYDING – OUDL PETRO VAN NIEKERK (STAANDE).....	4
1.1.11 EPIKLESEGEBED – DS DAVID BARNARD (GEMEENTE SIT).....	5
1.1.12 VOOR DIE SKRIFLESING	5
1.1.13 SKRIFLESING: MARKUS 11: 12 TOT 25.....	5
1.1.14 PREDIKING	6
1.1.15 GEBED	11
1.1.16 ANTWOORDLIED	12
1.1.17 SEËNGROET.....	12
1.1.18 WEGSENDING	12
1.1.19 NASPEL.....	12
1.2 VERWELKOMING	12
1.3 HCM FOURIE-EREPENNING.....	14
1.3.1 TOEKENNING AAN PROF WA DREYER	14
1.3.2 TOEKENNING AAN DR BJ VAN WYK.....	17
1.4 BEDANKINGS.....	19

DEEL 2: KONSTITUERING

2. OPENING: MAANDAG 3 OKTOBER 2022 OM 08:30	22
2.1 OPENING	22
2.1.1 SKRIFLESING	22
2.1.2 OORDENKING.....	22
2.1.2.1 'n Paar los gedagtes oor wysheid	22
(i) Wysheid en vreugde.....	22
(ii) Wysheid en leerbaarheid.....	23
(iii) Wysheid en gehoorsaamheid	23
2.1.3 GEBED	24
VERWELKOMING	24
2.2 BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 4.4.4 (v))	24
2.3 SAMESTELLING EN KONSTITUERING.....	25

2.3.1	GELOOFSBRIEWE	25
2.3.1.1	Verskonings	25
2.3.1.2	Konstituering	29
2.3.2	VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA	33
2.3.3	VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	34
2.3.4	VERKIESING VAN DIE OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	37
2.4	GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE	38
2.4.1	OPROEP	38
2.4.2	AGENDA	38
2.4.3	KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER	39
2.4.3.1	Kommissie vir geloofsbriewe: Dr WC van Wyk en ds WJJ Kok	39
2.4.3.2	Ordekommissie	39
2.4.3.3	Formuleringskommissie	39
2.4.4	STEMPROSEDURE	40
2.4.5	PROJEKSIESPAN	40
2.4.6	NOTULEHOUEERS EN NOTULE	40
2.4.7	BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE	41
2.4.7.1	Spreekbeurte	41
2.4.7.2	Orde rondom besprekings	41
2.4.7.3	Ter inligting	42
2.4.8	MOSIES	42
2.4.9	BEHANDELING VAN VERSLAE	42
2.4.10	AANTEKEN VAN TEENSTEM	43
2.4.11	KLEREDRAG	43
2.4.12	AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN DIE VISIE EN MISSIE VAN DIE NHKA	43
2.5	SITTINGSURE	44
2.6	GROETEBOODSKAPPE	48
2.6.1	MONDELINGE GROETEBOODSKAPPE	48
2.6.1.1	NGK	48
2.6.1.2	GKSA	49
2.6.1.3	MRCC	51
2.6.1.4	NHSV Oos-Kaapland	52
2.6.2	SKRIFTELIKE GROETEBOODSKAPPE	52
2.6.2.1	GEKA (Gereformeerde Evangeliese Kerk van Australië)	52
2.6.2.2	UPCSA	53
2.6.2.3	RCA (<i>Reformed Church in Africa</i>)	54
2.7	MOSIES	55
2.7.1	PERSONALIA	56
2.7.2	MRCC	69
2.8	TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE AKV	71
2.8.1	INLEIDING	71
2.8.2	DIE PANDEMIE, HARDE WERKLIKHEDE EN ONVOORSIENE GELEENTHEDE	72
2.8.3	UITVOERING VAN BESLUIT 1 VAN DIE 72STE AKV	72
2.8.3.1	Die Kok-Kommissie	73
(i)	Die werksaamhede van die Sinodale Dienssentrum	73
(iv)	Tuiswerkopsies	73
(v)	Pensioenfonds	74
(vi)	Mediese fonds	74
(vii)	Versekering	74
(viii)	Oudit	74
(ix)	Teologiese opleiding	74
(x)	Uitbou van die HTK	76
(xi)	Kerklike kommunikasie	76

2.8.3.2	Sinergie en konsolidasie	76
2.8.3.3	Hersamestelling van ringe	77
2.8.4	KOMMUNIKASIE VANAF DIE KOMMISSIE	78
2.8.4.1	<i>Zoomifisering</i>	78
2.8.4.2	Bemoedigende gesprekke	78
2.8.4.3	Videoverklarings	78
2.8.4.4	Omsendskrywes	78
2.8.4.5	<i>Die Hervormer en Blitzpos</i>	79
2.8.5	GLOmedia	79
2.8.6	EKUMENE	79
2.8.6.1	Die MRCC	79
2.8.6.2	Die WGGK en AGGK	80
2.8.6.3	Die SARK	80
2.8.6.4	Die Motsepe Foundation	80
2.8.6.5	Die ACRP	80
2.8.7	LITIGASIE	81
2.8.8	DIENSVERHOUDINGE	82
2.8.9	SAMESTELLING EN FUNKSIONERING VAN DIE KOMMISSIE	82
2.8.9.1	Werksaamhede	84
2.8.10	DANKWOORD	85

DEEL 3: BEHANDELING VAN VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE

1.	VIERING	92
1.1	INLEIDING	92
1.2	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE VIERING VAN DIE EVANGELIE VERBAND HOU	92
2.	GEMEENSKAP	108
2.1	INLEIDING	108
2.2	STUDENTEGEMEENTES EN -BEARBEIDING	108
2.3	TUGKOMITEE	109
2.3.1	VERKIESING VAN DIE TUGKOMITEE	109
2.4	RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES	109
2.4.1	VERKIESING VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES	109
2.5	BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE	110
3.	GETUIENIS	117
3.1	INLEIDING	117
3.2	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GETUIENIS VERBAND HOU	117
3.2.1	KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	117
3.2.2	BSA	123
3.2.3	MISSIONALE BEDIENING	125
4.	DIENS	130
4.1	INLEIDING	130
4.2	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIENS VERBAND HOU	130
4.2.1	KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING	130
4.2.1.1	Verkiesing van lede van die Kuratorium	135
4.2.2	HTK	135
4.2.3	ADV	138
4.3	NHKA PENSIOENFONDS	143
4.3.1	VERKIESING VAN PERSONE OP DIE PENSIOENRAAD WAT DIE NHKA PENSIOENFONDS BEHARTIG	143
4.4	RAAD VAN FINANSIES	143
4.4.1	TERMYNVERSLAG	143
4.4.1.1	Inleidend	143

4.4.1.2	Raad van Finansies.....	144
(i)	Samestelling	144
(ii)	Inleidend	145
(iii)	Komitees van die Raad van Finansies	145
(a)	Bestuurskomitee	145
(b)	Oudit- en Risikokomitee	145
(c)	Beleggingskomitee	145
(d)	Slotopmerkings	146
4.4.1.3	Finansiële state: 28 Februarie 2021	147
(i)	Staat van finansiële stand (balansstaat)	147
(ii)	Staat van omvattende inkomste (inkomstestaat)	148
4.4.1.4	Begroting 2023/2024	150
(i)	Inleiding.....	150
(ii)	Aanbieding van die begroting	151
(a)	Teologiese opleiding: Fakulteit Teologie en Religie, UP	151
(01)	Dosentekoste	152
(02)	Korting op studielenings en oninbare skuld	152
(b)	HTK	152
(01)	Studente-administrasie.....	153
(02)	Teologiese kollege	153
(03)	SGB	153
(04)	SRT	153
(c)	Ondersteuning: MRCC	154
(d)	Apostolaat: AIM.....	154
(e)	Strategiese groeibediening.....	154
(f)	ADV	155
(g)	Kommunikasie Afdeling (insluitende kerklike publikasies – SENTIK).....	155
(h)	Kommissie van die AKV	156
(i)	Koste van sentralisering	156
(j)	Administrasie.....	157
(01)	Bankkoste	157
(02)	Inligtingstechnologie: Toerusting en lisensies	157
(03)	Kantoorhuur	158
(04)	Konsultasiekoste, kursus- en ledegelde	158
(05)	Motorkoste	158
(06)	Vervanging van meubels en toerusting	158
(07)	Ouditeursvergoeding	158
(08)	Personeelkoste	158
(09)	Telefoon en posgeld.....	159
(10)	Verhaling van administrasiekoste	159
(k)	Eiendom en geboue	159
(l)	Opsommende begroting.....	160
4.4.1.5	Sinodale offergawes ten opsigte van gesentraliseerde werksaamhede van die Kerk	161
(i)	Inleiding.....	161
(ii)	Kollektiewe verantwoordelikheid	161
(iii)	Die begroting ten opsigte van sinodale aktiwiteite	162
(iv)	Regverdige basis van deelname (befondsing).....	162
(01)	'n Vasgestelde, "begrote koste van sentralisasie".....	163
(02)	Heffings per belydende lidmaat teenoor heffings per gemeente	163
(03)	Die bedrag per lidmaat het veelvoudige leemtes	163
(v)	Samevatting	164
(vi)	Gevolgtrekking	164
4.4.1.6	Sinodale eiendomme.....	165
(i)	Gemeente Derdepoort (sinodale kantoor)	165

(ii)	Erfenisstigting.....	165
(iii)	Gemeente Wonderboompoort.....	166
(iv)	Gemeente Philadelphia.....	166
(v)	Plaas Klipdrift: Hammanskraal.....	166
(01)	Dinokeng Big Five wildtuin.....	166
(02)	Butterfly for Change.....	166
4.4.1.7	Gemeentelike aangeleenthede.....	167
(i)	Inleiding.....	167
(ii)	Interne Oudit – Kontrolefunksie.....	167
(iii)	Saamgestelde gemeentelike finansiële state.....	167
(01)	Inleidend.....	167
(02)	Saamgestelde staat van omvattende inkomste.....	168
*	Staat van omvattende inkomste in perspektief.....	169
(03)	Offergawes en standplaaskoste.....	169
(04)	Offergawes tot inkomste.....	170
(05)	Fondsinsameling.....	170
(06)	Inkomstestaat.....	170
(07)	Saamgestelde staat van die finansiële posisie.....	171
4.4.1.8	Korttermynversekering.....	172
(i)	Instandhouding en waardasie van eiendomme.....	173
4.4.2	VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES.....	173
4.5	BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE.....	174
4.6	BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKORDEWYSIGINGS VERBAND HOU.....	184
4.7	FINALE GOEDKEURING VAN DIE BEGROTING.....	189

DEEL 4: AFSLUITING

DANKBETUIGINGS.....	191
FORMELE AFSLUITING.....	192

---oOo---

BESKRYWINGSPUNTE

BESKRYWINGSPUNT 1: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
SINERGIE ONDERWEG NA 2025.....	85
BESKRYWINGSPUNT 2: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
KERKWEES IN DIE TOEKOMS.....	86
BESKRYWINGSPUNT 3: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
SKRIFBESKOUING.....	92
BESKRYWINGSPUNT 4: KERNKOMITEE: EREDIENS	
VONKK-LIEDERE.....	93
BESKRYWINGSPUNT 5: KERNKOMITEE: EREDIENS	
KOPIEREG VIR MUSIEK GEBRUIK TYDENS EREDIENSTE.....	94
BESKRYWINGSPUNT 6: KERNKOMITEE: EREDIENS	
KINDERS SE DEELNAME AAN DIE NAGMAAL.....	95
BESKRYWINGSPUNT 7: RING VAN MIDDELBURG	
KINDERS SE DEELNAME AAN DIE NAGMAAL.....	104

BESKRYWINGSPUNT 8: RING VAN POTCHEFSTROOM	
KINDERNAGMAAL	105
BESKRYWINGSPUNT 9: KERNKOMITEE: EREDIENS	
LITURGIE AS GESTALTEGEWING VAN DIE EENHEID VAN DIE KERK	106
BESKRYWINGSPUNT 10: STUDENTEGEMEENTES	
STUDENTEGEMEENTES EN -BEARBEIDING.....	108
BESKRYWINGSPUNT 11: SGB: WELSTANDSPROGRAM	
VOORKOMENDE PROGRAM: EMOSIONELE WELSTAND VAN PREDIKANTE	110
BESKRYWINGSPUNT 12: SGB: WELSTANDSPROGRAM	
SABBATSVERLOF	111
BESKRYWINGSPUNT 13: GEMEENTE VANDERKLOOF (ONDERSTEUN DEUR DIE RING VAN BLOEMFONTEIN)	
KERKLIKE HUWELIKSBEVESTIGING	112
BESKRYWINGSPUNT 14: RING VAN WES-KAAPLAND	
BEFONDSING VAN DIE HERVORMER.....	113
BESKRYWINGSPUNT 15: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
INTEGRASIE VAN KERKLIKE INLIGTINGSTELSELS.....	114
BESKRYWINGSPUNT 16: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
EENVOUDIGE UITLEG VAN DIE APOSTOLIESE GELOOFSBELYDENIS	117
BESKRYWINGSPUNT 17: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
EIETDSE EN KERKEIE BELYDENISSKRIF	118
BESKRYWINGSPUNT 18: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
UITVERKIESINGSLEER.....	119
BESKRYWINGSPUNT 19: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
BYSTANDDOOD.....	120
BESKRYWINGSPUNT 20: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
VERHOUDING TUSSEN DIE NHKA EN DIE GHG	122
BESKRYWINGSPUNT 21: BSA	
BSA	123
BESKRYWINGSPUNT 22: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
SPESIALE DEURKOLLEKTES	125
BESKRYWINGSPUNT 23: RING VAN MIDDELBURG	
MISSIONALE JEUGBEDIENING	125
BESKRYWINGSPUNT 24: SGB	
JEUGBEDIENING	127
BESKRYWINGSPUNT 25: RING VAN MAGALIES	
GESPREK MET DIE REFORMED CHURCH OF AMERICA	128

BESKRYWINGSPUNT 26: KOMMISSIE VAN DIE AKV GEVORDERDE TOERUSTING VIR OUDERLINGE AS MEDEWERKERS IN DIE BEDIENING – VERAL IN GEMEENTES WAT LANGDURIG VAKANT IS	130
BESKRYWINGSPUNT 27: RING VAN POTCHEFSTROOM TEOLOGIESE OPLEIDING AAN UP	133
BESKRYWINGSPUNT 28: KOMMISSIE VAN DIE AKV BEURSLENINGSKEMA VIR TEOLOGIESTUDENTE	134
BESKRYWINGSPUNT 29: SRT STIGTING VAN DIE SRT	135
BESKRYWINGSPUNT 30: SRT KERKARGIEF	136
BESKRYWINGSPUNT 31: SRT SP ENGELBRECHTMUSEUM	137
BESKRYWINGSPUNT 32: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE INVENTARIS VAN TEOLOGIESE STUDIESTUKKE	137
BESKRYWINGSPUNT 33: KOMMISSIE VAN DIE ADV KOMITEE VIR DIAKONALE AANGELEENTHEDE	139
BESKRYWINGSPUNT 34: KOMMISSIE VAN DIE ADV BENAMING: DIENSORGANE VERANDER NA NWO'S BETROKKE BY DIE NHKA	140
BESKRYWINGSPUNT 35: KOMMISSIE VAN DIE ADV REGLEMENT: NWO'S EN REGSENTITEITE WAT BY DIE NHKA BETROKKE IS	141
BESKRYWINGSPUNT 36: KOMMISSIE VAN DIE AKV WERKSOOREENKOMSTE MET PREDIKANTE	174
BESKRYWINGSPUNT 37: KOMMISSIE VAN DIE AKV PREDIKANTE IN DIE BUITELAND	175
BESKRYWINGSPUNT 38: KOMMISSIE VAN DIE AKV WERKGEWERSBYDRAES TOT DIE NHKA PENSIOENFONDS	176
BESKRYWINGSPUNT 39: RAAD VAN FINANSIES ALTERNATIEWE BRONNE VAN INKOMSTE VIR SINODALE DIENSLEWERING: OORNAGBANKFASILITEITE	176
BESKRYWINGSPUNT 40: RAAD VAN FINANSIES ALTERNATIEWE BRONNE VAN INKOMSTE VIR SINODALE DIENSLEWERING: VERKOPE VAN GEMEENTELIKE EIENDOMME	178
BESKRYWINGSPUNT 41: KOMMISSIE VAN DIE AKV AANWENDING VAN BATES OM DIE FONDS VIR SINODALE DIENSLEWERING UIT TE BOU EN DIE HEFFINGSLAS OP GEMEENTES TE VERMINDER	179
BESKRYWINGSPUNT 42: RING VAN KLERKSDORP VOLHOUBARE KERKWEES	180

BESKRYWINGSPUNT 43: OUDIT- EN RISIKOMITEE

NAKOMING 184

BESKRYWINGSPUNT 44: RING VAN MAQUASSI

WYSIGING VAN ORDINANSIES 3.2.11 (vi) EN 3.2.18.3 (i) 184

BESKRYWINGSPUNT 45: KOMMISSIE VAN DIE AKVWYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.14.5 (v) EN AKTE VAN LOSMAKING NA ONTHEFFING
UIT DIE AMP (I) 186**BESKRYWINGSPUNT 46: RING VAN VEREENIGING**

WYSIGING VAN ORDINANSIES 4.2.1 (i)(b) EN (f) 187

BESKRYWINGSPUNT 47: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 10.1 EN INVOEGING VAN NUWE ORDINANSIE 10.4 ... 188

---oOo---

GRAFIEKE

GRAFIEK 1	Solvensie en likiditeit ratio van die Raad	147
GRAFIEK 2	Voorraad en debiteure omdraaispoed	148
GRAFIEK 3	Verhouding tussen totale inkomste en uitgawes.....	148
GRAFIEK 4	Samestelling van inkomste.....	149
GRAFIEK 5	Die grootste ses uitgawes tot die finansiële state	150
GRAFIEK 6	Saamgestelde inkomste en uitgawes	168
GRAFIEK 7	Inkomstesamestelling.....	169
GRAFIEK 8	Finansiële surplus/(tekort).....	170
GRAFIEK 9	Likiditeit en solvensie ratio	171
GRAFIEK 10	Omset ratio	172

---oOo---

TABELLE

TABEL 1	Bydrae van lynitems tot totale inkomste	149
TABEL 2	Begroting vir teologiese opleiding aan die Fakulteit Teologie en Religie, UP.....	151
TABEL 3	Begroting van die HTK	152
TABEL 4	Begroting vir die ondersteuning aan die MRCC.....	154
TABEL 5	Begroting vir strategiese groeibediening	155

TABEL 6	Begroting vir die werksaamhede van die sekretaris van die ADV	155
TABEL 7	Begroting vir die Kommissie van die AKV	156
TABEL 8	Koste van administrasie	157
TABEL 9	Begroting vir eiendomme en geboue	160
TABEL 10	Opsomming van al die begrotingsentrums	160
TABEL 11	Inkomstestaat verhoudings	169
TABEL 12	Belangrikste elemente van die balansstaat	171

---oOo---

STUDIESTUKKE OP DIE NHKA-WEBBLAD

BESKRYWINGSPUNT 3: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE	
SKRIFBESKOUIING	92
https://nhka.org/wp-content/uploads/2022/01/SKRIFBESKOUIING-Kerk-en-Teologie-VOL-1.pdf	

BESKRYWINGSPUNT 6: KERNKOMITEE: EREDIENS	
KINDERS SE DEELNAME AAN DIE NAGMAAL	95
https://nhka.org/ampelik/algemene-beskrywkerkvergadering-akv/	

---oOo---

AFKORTINGS GEBRUIK IN DIE AGENDA

ACRP	<i>Association of Christian Religious Practitioners</i>
ADV	Algemene Diakensvergadering
AGGK	Afrika Gemeenskap van Gereformeerde Kerke
AIM	<i>Africa Institute for Missiology</i>
AKV	Algemene Kerkvergadering
BAKV	Buitengewone Algemene Kerkvergadering
BSA	Bybelgenootskap van Suid-Afrika
CPSC	<i>Counsel for Pastoral and Spiritual Counsellors</i>
CKWAF	Christelike Kampus Welstand en Advies Forum
DKB	Diploma in Kerklike Bediening
DL	Dordtse Leerreëls
GHG	Geloofsbond vir Hervormde Gemeentes
HK	Heidelbergse Kategismus
HKSA	Hervormde Kerk in Suidelike Afrika
HSV	Hervormde Studentevereniging
HTK	Hervormde Teologiese Kollege
HTO	Hervormde Teologiese Opleiding
<i>HTS</i>	<i>Hervormde Teologiese Studies</i>
IMN	<i>Interim Ministry Network, VSA</i>
KZN	KwaZulu-Natal
MRCC	Maranatha Reformed Church of Christ
MSW	Maatskappy sonder winsoogmerk
NGB	Nederlandse Geloofsbelydenis
NGDip	Nagraadse Diploma in Teologie en Kerklike Bediening
NGK	Nederduitse Gereformeerde Kerk
NHSV	Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging
NWO	Nie-winsgewende organisasie
RKK	Rooms-Katolieke Kerk
SARK	Suid-Afrikaanse Raad vir Kerke
SAQA	SA Kwalifikasie Owerheid
SGB	Sentrum vir Gemeentelike Bediening
SRT	Sentrum vir Reformatoriese Teologie
<i>THT</i>	<i>Tydskrif vir Hervormde Teologie</i>
TKB	Toerusting in Kerklike Bediening
TKR	Tussenkerklike Raad
TOIBO	Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys
UP	Universiteit van Pretoria
VBO	Voortgesette Bedieningsopleiding
VGK	Verenigde Gereformeerde Kerk
VSA	Verenigde State van Amerika
VTK	Voortgesette Toerusting Kerkraad
VTT	Voortgesette Teologiese Toerusting
WARC	<i>World Alliance of Reformed Churches</i>
WGGK	Wêreldgemeenskap van Gereformeerde Kerke

Amptelike Opening

REGISTRASIE

- * Vanaf 15:00 tot 17:30 op Sondag 2 Oktober 2022 word registrasie van afgevaardigdes afgehandel by die NG Kerk, Gemeente Wonderpark. Tee en verversings sal vanaf 17:00 bedien word. Afgevaardigdes moet asseblief teen 18:00 klaar wees met registrasie.
- * Vanaf 17:30 tot 18:15 neem afgevaardigdes hulle plekke in die kerk vir die amptelike opening in. Die amptelike opening begin om 18:30.
- * Alle dienaars van die Woord dra 'n toga by die openingsgeleentheid.

---oOo---

1. **AMPTELIKE OPENING: SONDAG 2 OKTOBER 2022 OM 18:30**

1.1 **OPENINGSREDE**

Dr AG Ungerer.

Tema: 'n 73ste AKV wat blare en vrugte onderskei

1.1.1 **MUSIKALE VOORSPEL**

Pieter van den Berg en ensemble.

1.1.2 **VERWELKOMING**

Dit is my voorreg om u almal welkom te heet by die amptelike opening van die 73ste Algemene Kerkvergadering. Soos gebruik geskied die opening aan die hand van 'n erediens. My bede is dat u elkeen in die geloof versterk sal word en dat hierdie erediens ons sal versterk vir die vergadering wat op hande is. Voordat die erediens begin, net enkele opmerkings oor die verloop van die erediens:

- * Die verloop van die erediens word op die skerm aangedui en met enkele uitsondering verloop dit sonder verdere aankondiging.
- * Ek het primus- en sekunduslede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gevra om met die voorlesings behulpsaam te wees.
- * Vanaand vorm die eerste deel van die erediens wat aan die einde van die vergadering met 'n nagmaalviering ten einde loop. Die erediens vanaand dien ook as 'n voorbereidingsdiens.

1.1.3 **TOETREDE (STAANDE TOT NA LOFSANGE)**

VONKK 254: 1 en 3.

1.1.4 **VOOR DIE VOTUM**

Broers en susters, ons verstaan maar min van God se heiligheid en andersheid. Ons akkuraatste denkbeelde kan God nie omvat nie. Ons grootste woorde kan God nie beskryf nie. Die Jode het 'n gesegde wat lui: *Lig is God se skaduwee!* Dalk gee dit ons 'n idee met Wie ons nou hier te make het.

Wanneer die votum en seëngroet aan die orde kom sal ek die liturg se gedeelte hanteer en u as gemeente, saam hardop, dit wat onder gemeente staan.

1.1.5 VOTUM

Liturg: God is ons lig en ons redder,
 Gemeente: Vir wie sou ons bang wees?
 Liturg: God is ons toevlug,
 Gemeente: Vir wie sou ons vrees?
 Liturg: Een ding het ons van God gevra
 Gemeente: en dit sal ons najaag:
 Liturg: Om ons lewe lank is sy huis te mag woon om sy goedheid te
 belewe en daaroor na te dink in sy tempel.

1.1.6 SEËNGROET

Liturg: Genade en vrede vir julle van God die skepper en onderhouer...
 Gemeente: Aan sy liefde is daar geen einde nie.
 Liturg: ... en van die Seun ...
 Gemeente: Hy het al ons skuld gedra.
 Liturg: ... en van die Gees.
 Gemeente: Die Gees maak ons nuut.

Amen

1.1.7 LOFSANGE (STAANDE)

VONKK 277: 1 tot 3.
 VONKK 347: 1 tot 4 (beurtsang).

1.1.8 RIGTINGWYSERS VIR GELOWIGES (ROMEINE 12: 9 TOT 21) – DR SANRIE DE BEER (SITTENDE)

⁹Julle liefde moet ongeveer wees. Verafsku die kwaad; hou vas aan die goeie.
¹⁰Julle moet mekaar liefhê met innige broederliefde. Gaan mekaar voor in eerbetoning. ¹¹Moenie traag wees in julle toewyding nie; bly geesdriftig; hou vol om die Here te dien. ¹²Verbly julle in die hoop; wees standvastig wanneer julle swaarkry; volhard in die gebed. ¹³Betoon meelewing met die behoeftes van die heiliges; lê julle toe op gasvryheid. ¹⁴Seën julle vervolgers; ja, seën hulle, moet hulle nie vervloek nie. ¹⁵Wees bly saam met diegene wat bly is; treur saam met diegene wat treur. ¹⁶Wees eensgesind onder mekaar; moenie hoogmoedig wees nie, maar skaar julle by die nederiges. Moenie wys wees in julle eie oë nie. ¹⁷Moet niemand kwaad met kwaad vergeld nie, maar rig julle gedagtes op dit wat vir alle mense goed is. ¹⁸As dit moontlik is, sover dit van julle afhang, leef in vrede met alle mense. ¹⁹Geliefdes, moet julle nie wreek nie, maar laat ruimte vir die oordeel. Daar staan immers geskryf: "Aan My kom die wraak toe; Ek sal vergeld," sê die Here. ²⁰Maar: "As jou vyand honger is, gee hom iets om te eet; as hy dors is, gee hom iets om te drink. Deur dit te doen, stapel jy vurige kole op sy hoof." ²¹Moenie dat die kwaad jou oorwin nie, maar oorwin die kwaad met die goeie.

1.1.9 VERROOTMOEDIGING EN VRYSpraak – OUDL SIMON KOTZE (SITTENDE)

Ons het na God se rigtingwysers geluister en besef dat ons eiewillig talle afdraaipaadjies kies net om dan verdwaald en koersloos rond te trap. Kom ons verootmoedig onself aan die hand van Psalm 139: 23 en 24 (sittende en hardop):

Ondersoek my, o God.
 en ken my hart;
 toets my,
 en ken my ontstellende gedagtes.
 Kyk of ek nie op 'n pad
 van verdriet is nie,
 en lei my op die ewige pad.

Ons het ons voor God verootmoedig en die Bybel verseker ons op soveel plekke
 dat God ons vergewe wanneer ons ons sonde berouvol bely. Hoor hoe mooi word
 dit in Jesaja 1:18 gestel:

Kom tog, laat ons die saak uitpraat!
 sê die Here.
 Al is julle sondes rooi soos karmosyn,
 dit sal wit word soos sneeu;
 al is dit rooi soos skarlaken,
 soos wol sal dit word.

Kom ons sing staande uit Gesang 212: 1 tot 3 'n loflied uit dank vir God se groot
 genade.

1.1.10 GELOOFSBELYDENIS EN TOEWYDING – OUDL PETRO VAN NIEKERK (STAANDE)

Elkeen van ons wat hier teenwoordig is ken sekerlik die 12 artikels van die
 Apostoliese Geloofsbelydenis uit ons kop uit. Ons het dit sonder tal gehoor,
 saggies en hardop saam bely. Dink 'n oomblik oor die waarde van hierdie parate
 kennis, sou ons dalk eensklaps oor die inhoud van ons geloof uitgevra word, is dit
 kennis wat ons onmiddellik kan oproep en as 'n vertrekpunt vir 'n gesprek oor
 geloof kan gebruik. Vanaand is ons deelgenote van die geloof in Jesus Christus
 en wat 'n voorreg om hierdie geloofsbelydenis saam hardop te sê. Bely saam met
 my.

Die Apostoliese Geloofsbelydenis (of Twaalf Artikels) lui soos volg:

Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde
 En in Jesus Christus, Sy enig-gebore Seun, ons Here;
 Wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria:
 wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en ter
 helle neergedaal het;
 wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode;
 wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige
 Vader,
 van waar Hy sal kom om te oordeel die wat nog lewe en die wat reeds gesterf het.
 Ek glo in die Heilige Gees.
 Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges;
 die vergewing van sondes;
 die opstanding van die vlees;
 en 'n ewige lewe.
 Kom ons wy ons aan die Here toe soos dit in VONKK 404: 1 en 5 neerslag vind
 (neem gerus u sitplekke in).

1.1.11 EPIKLESEGEBED – DS DAVID BARNARD (GEMEENTE SIT)

Kom ons stem ons in om na God se Woord te luister met 'n gebed van Augustinus:

Waaier deur my, o Heilige Gees,
sodat my gedagtes heilig sal wees.
Handel in my, o Heilige Gees,
sodat my werk u heiligheid sal weerkaats,
Trek my hart na U toe, o Heilige Gees,
sodat ek sal liefhê wat heilig is,
Gee my krag, o Heilige Gees,
sodat ek sal beskerm wat heilig is,
Bewaar my, o Heilige Gees
sodat ek altyd heilig – anders – sal wees.

1.1.12 VOOR DIE SKRIFLESING

Met die openingsrede van die 72ste Algemene Kerkvergadering was my tema: Skep moed onderweg na 2025. Die volgende akroniem was aan die orde:

M – missionaal
O – onderskeiding
E – eenvoudige kerkwees
D – dissipelvorming.

Vanaand se tema hou op 'n manier met al die aspekte van die MOED-akroniem verband, maar veral met die saak van onderskeiding. Die tema vanaand: **'n 73ste AKV wat blare en vrugte onderskei.**

1.1.13 SKRIFLESING: MARKUS 11: 12 TOT 25

Die gedeelte wat ons gaan saamlees is volgens kenners 'n tipiese Markustoebroodjie of te wel die A-B-A patroon. Daar is ses sulke Markustoebroodjies in die evangelie. 'n Toebroodjie sou dan 'n buitenste sny brood wees wat as 'n soort inleiding dien wat dan skielik onderbreek word. 'n Volgende vertelling volg wat as die vulsel (B) gesien kan word en wat die eerste sny (A) verduidelik. Die A-B of te wel eerste sny en vulsel word deur die tweede sny (A) volledig gemaak met 'n verduidelikende kommentaar wat die hele vertelling volledig maak.

VERVLOEING VAN DIE VYEBOOM – DR CHRISTO PRETORIUS

¹²Toe hulle die volgende dag van Betanië af vertrek, het Hy honger geword. ¹³Hy het van ver af 'n vyeboom met blare gesien, en gaan kyk of Hy nie miskien iets daaraan sou vind nie. Toe Hy by die boom kom, het Hy niks gevind nie, net blare, want dit was nie tyd vir vye nie. ¹⁴Hy sê toe vir die vyeboom: "Mag niemand tot in ewigheid ooit weer 'n vrug van jou af eet nie!" Sy dissipels het dit gehoor.

REINIGING VAN DIE TEMPEL – PROF TANYA VAN WYK

¹⁵Hulle het in Jerusalem aangekom. Jesus het toe die tempelsterrein binnegegaan en die mense wat op die tempelsterrein aan die koop en verkoop was, begin uitjaag. Hy het ook die tafels van die geldwisselaars en die stoele van die duiweverkopers omgegooi, ¹⁶en niemand toegelaat om enige voorwerp oor die tempelsterrein te dra nie. ¹⁷Hy het hulle geleer en gesê: "Staan daar nie geskryf nie,

" 'My huis sal 'n huis van gebed
vir al die nasies genoem word'?
Maar julle het daarvan
'n rowerspelonk
gemaak."

¹⁸Die leierpriesters en die skrifkenners het dit gehoor en wou Hom om die lewe bring; want hulle was bang vir Hom, omdat die hele skare verwonderd was oor sy lering. ¹⁹Toe dit aand geword het, het Jesus en sy dissipels uit die stad uitgegaan.

DIE VERDORDE VYEBOOM – DS JANINE BEVOLO-MANDERS

²⁰Toe hulle vroegoggend daar verbygaan, het hulle die vyeboom gesien, verdor tot in sy wortels. ²¹•Petrus het onthou – en sê vir Hom: "Rabbi, kyk, die vyeboom wat U vervloek het, is verdor!" ²²Jesus antwoord hulle toe: "Julle moet geloof in God hê. ²³•Amen, Ek sê vir julle: Wie vir hierdie berg sê, 'Lig jouself op en gooi jouself in die see,' en nie in sy hart twyfel nie, maar glo dat wat hy sê, gaan gebeur, vir hom sal dit gebeur. ²⁴Daarom sê Ek vir julle, alles waarvoor julle bid en vra, glo dat julle dit al ontvang het, en dit sal vir julle so gebeur. ²⁵En wanneer julle staan en bid – as julle iets teen iemand het, vergeef hom, sodat julle Vader in die hemele julle ook julle oortredings kan vergeef.

1.1.14 PREDIKING

Visualiseer die volgende toneel in jou geestesoog saam met my – jy kan selfs vir 'n wyle jou oë toemaak. Staar deur die newels van die eeue. Sien olyfbome teen die hang van 'n berg. Sien 'n stadsmuur met helder blou lug en enkele wit wolke wat bo-oor uittroon. Voel die hitte. Ruik die stof. Hoor die gedruis van stadslewe agter die mure. Soek nou vir 'n vyeboom – al is dit wasig. Kyk mooi. Sien jy die vyeboom?

Ons stap nader. In die wasigheid staan 'n figuur wat ons nader wink. Wie sou dit wees? Nog nader. By ons elkeen dring die besef deur. Dit moet Jesus wees. Die newels van die gryse verlede begin kwyn en horisonne versmelt, sodat ons beelde uit die hede herken. Die Olyfberg word die Magaliesberg met wildevy, wildesering en karee. Die muur word hierdie kerkgebou se mure. Die gedruis raak eietyds – dié van motors, toeters en sirenes. Maar die vyeboom bly. Ook die Jesusfiguur en ons wat rondom die vyeboom staan.

Op 'n vreemde manier begin ons die vyeboom voor ons eien. Die stam en takke wat 'n meter of wat van die grond af begin vertak. Ons sien blare en hier en daar vye wat uitswel, ander wat ryp is. Maar die boom lyk ook gehawend. Daar is plek-plek droë takke. Kaal takke sonder blare en sonder vrug. Ander dele toon 'n welige blaredos en weinig vrug. Die boom is nie meer in die fleur van sy lewe nie, en toon merkbare tekens van veroudering en agteruitgang.

Die verbeeldingsvlug word 'n werklikheid. Ons besef dat die vyeboom voor ons die Nederduitsch-Hervormde-Kerk-van-Afrika-vyeboom is. Jesus het ons geroep om vandeeweek hierdie vyeboomkerk van Hom te kom betrag. Ons gaan in die volgende dae na God se wil vir hierdie kerkboom van ons vra. Ons gaan saam met Hom deur blare blaai op soek na vrug. Ons gaan hoor watter droë takke afgesaag moet word, watter lote gesnoei moet word. Dit gaan 'n ontblotende affêre wees. Nie juis lekker nie – maar nodig!

Kom ons verdiep ons 'n oomblik in die rol wat die vyeboom in hierdie Markus-toebroodjie speel. Die vertelling begin met 'n lowergroen vyeboom en eindig met

'n vyeboom wat tot in sy wortels verdor is. Vyebome soos olyf- en ander vrugtebome was so deel van Markus se eerste lesers in Rome se leefwêreld. Vandag weet ons dat daar meer as 60 verwysings in die Bybel na bome en hul vrugte is. Kom ons kyk vlugtig na enkele voorbeelde oor die vyeboom in die Ou Testament.

Adam en Eva het vyeblare aanmekaar gewerk en dit om hulle gehang om hulle naaktheid te bedek (Genesis 3: 7). Die profeet Miga kla dat daar geen voorvye is om te eet nie (Miga 7: 1). Jeremia noem dat by God se oesinsameling geen druiwe aan die wingerdstok en geen vye aan die vyeboom is nie – selfs die blare is verdroog (Jeremia 8: 13). Die profeet Hosea beskryf hoe Israel eens aan God getrou was (Hosea 9: 10): Israel was vir My soos druiwe waarop 'n mens in die woestyn afkom. Ek het in julle voorouers die belofte gesien wat die heel eerste vrug aan 'n jong vyeboom inhou.

Miga kla dat daar geen voorvye was om te eet nie. Sou dit Jesus se verwagting daardie Maandagoggend gewees het? Voorvye om te eet? Dit was 'n besige tyd waardeur Hy en sy dissipels die afgelope dae gegaan het. Dit was die tog te voet vanaf Galilea, Jerigo verby. Dit was die intog in Jerusalem die vorige dag wat Hy met 'n tempelbesigtiging later die middag afgesluit het (vers 11). Mense wat nie 'n adres in Jerusalem gehad het nie mag nie binne die stadsmure oornag het nie. Die pelgrims, randfigure en minderes moes elders slaapplek vind. Daarom dat Jesus en die twaalf daardie Sondagmiddag Betanië toe is waar hulle waarskynlik by Marta, Maria en Lasarus oornag het. Dit was 13 ekstra honger mae wat gevoed moes word, en 'n mens wonder of Maria hierdie keer vir Marta gehelp het en of daar genoeg kos vir 'n tweede skeppie was. Van ontbyt vir al die manne was daar seker ook nie sprake nie. Feit is dat Jesus en waarskynlik sy dissipels ook, honger was op pad tempel toe en dat die vyeboom belofte ingehou het.

Daar was nie vye aan die boom nie. Was Jesus se vervloeking van 'n onskuldige vyeboom wat gewoon gedoen het wat 'n vyeboom daardie tyd van die jaar moes doen, nodig? Sy optrede daardie Maandagoggend by die vyeboom in Betfage was op die minste te sê, vreemd en glad nie in sy aard nie. Sommige geleerdes probeer Jesus se optrede regverdig en voer aan dat Paasfees wat in die maand Nisan was, dit wil sê vroeë lentetyd, dalk juis belofte van vye kon inhou. Die bladwisselende vyeboom se takke word in aanloop tot die lente sag (vergelyk Matteus 24: 32) en vroeg-vroeg begin dit vyeknopies stoot wat ook voorvye genoem word. Voorvye was eetbaar en saam met dit het die blare van die vyeboom begin bot. Sowat ses weke later sou die eerste drag vye eers daar wees. Dalk het Jesus ten minste op voorvye gehoop ...

Markus laat geen twyfel nie. Dit was nie vyetyd nie. Hy wil die vyeboom simbolies gebruik. Die mense het destyds sulke simboliese handeling van heilige manne verwag. Soos die profeet Jesaja wat vir drie jaar kaal moes rondloop as getuie teen Egipte, en Kus wat kaal deur Assirië in ballingskap weggevoer sou word (Jesaja 20: 1 tot 6). Soos Hosea wat met 'n prostituut moes trou om die gebroke verhouding tussen God en sy volk uit te beeld. Net so sou die vyeboom simbool van die vervalde tempeldiens wees. Die vervloeking van die vyeboom is 'n profesie teen al die wanpraktyke wat by die tempel plaasvind.

Nou die vulsel van die Markus-toebroodjie: Die toneel verskuif van die vyeboom na die tempel toe. Dit is die tweede tempel na die Babiloniese ballingskap en die bouery is in 20 vC deur koning Herodes die Grote begin en het na bewering tot in die sestigerjare voortgegaan – net betyds voltooi om deur die Romeinse keiser Titus, toe nog 'n generaal, in 70 nC vernietig te word.

Gedurende die Paasfees kon daar tot 2,7 miljoen pelgrims in Jerusalem wees. Die Joodse geskiedskrywer, Flavius Josefus, reken dat daar digby 260 000 lammers as offers geslag is. Dit blyk ook dat die Olyfberg as deel van die groter tempelgebied gefunksioneer het wat talle markte ingesluit het. 'n Regte Oosterse basaar sou 'n mens kon sê. Die tempelgebied waar heidene en vroue ook kon kom, was sowat 14 hektaar, ongeveer 34 voetbalvelde groot. Dit was 'n geweldige groot area wat maklik 400 000 mense in druk tye kon hanteer. Net besnede Israeliete kon in die Heilige deel van die tempel ingaan. En natuurlik die Hoëpriester, een keer 'n jaar in die Allerheiligste op die groot Versoendag.

Daar is sommige wat reken dat dit onmoontlik vir Jesus was om op so 'n groot terrein geldwisselaars se tafels om te keer, duiweverkopers se stoele om te stamp, en te keer dat tempeldienaars die tempelhouers heen en weer oor die tempelplein dra. Hulle twyfel of die tempelwag en Romeinse soldate enigsins oproerigheid sou duld. Hoeveel omstanders sou Jesus se aksie tussen al die duisende mense op die tempelplein kon gadeslaan? Waarskynlik net 'n sekere hoeveelheid mense wat op 'n beperkte deel van die tempelplein was – en dit buite sig van die Romeinse wag.

Vir Markus is hierdie tegnikaliteite nie belangrik nie. Hy wil net sy lesers herinner dat wat in die profeteboeke oor die tempel geprofeteer is, nou net so waar is. Wanneer Jesus met sy aksiegelaaide optrede die omstanders se aandag het, leer hy hulle vanuit Jesaja 56: 7 hoe die tempel moet wees: "Ja, my huis sal genoem word 'n huis van gebed vir al die volke." Die geroesemoes in en om die tempel, die geskarrel van kopers en verkopers is baie ver van 'n gebedsatmosfeer verwyder.

Muntstukke uit die heidense wêreld het afbeeldings van die keiser of afgode daarop gehad. Dit was nie in die tempel toelaatbaar nie. Die geldwisselaars het dan die heidense munte vir Tiriese sikkels wat sonder enige afbeelding was, verruil. As kommissie kon hulle een-vier-en-twintigste in die sak steek. Die praktyk was nie soseer verkeerd nie, maar wel die misbruik, uitbuitery en woekerwins wat daarmee gepaard gegaan het. Jesus wys die omstanders op Jeremia 7: 11: "Het hierdie huis, waaroor my Naam uitgeroep is, 'n grot van struikrowers in julle oë geword?"

Jesus is so suksesvol met sy aksiegelaaide verkondiging dat 'n hele skare verwonderd daaroor was. Soveel so dat die leierpriesters en skrifkenners dit nie naby aan Hom gewaag het nie. Die Markustoebroodjie se vulsel word voltooi met die woorde in vers 19: "Toe dit aand geword het, het Jesus en sy dissipels uit die stad uitgegaan". Waarheen? Waarskynlik weer Betanië toe.

Die tempel? Die Hervormde Kerk? Wat is blare en wat is vrug? Natuurlik moet 'n boom blare hê. Bome en vrugtebome kan nie daarsonder nie. Jesus was nie soseer teen die tempel, die bring van offers en godsdienstige aktiwiteite wat ons blare kan noem, gekant nie. Markus sinspeel daarop dat die tempelpraktyk net blare sonder vrug was. Alles in en om die tempel het oor mag, eiebelang en geld begin draai, sodat daar nie meer vrug was nie.

In hierdie week gaan ons na die blare en vrug van ons kerkboom kyk. Dit sou al ons handelinge onder die vierdeling in die agenda insluit, naamlik viering, gemeenskap, diens en getuigenis. Dit gaan oor die erediens, die bediening van sakramente, lofprysing, vergaderings, ampswerk, die diakonie en barmhartigheid, missionale kerkwees, teologiese opleiding en so kan ek een na die ander opnoem. Die agenda getuig daarvan. Ons sal moet onderskei of daar dele in ons kerkwees is waar daar dalk net blare met geen vrug is nie – of blare met te min vrug.

Ons gaan deur die blare van ons kerkpraktyk blaai en die vrug ondersoek. Ons gaan soek na voorvye, groen vye wat belofte inhou en ook heerlike ryp uitgeswelde vye. Wat sou dan alles vrug wees? Galasiërs 5:22 praat van die vrug van die Gees, naamlik liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelikheid, goedhartigheid, getrouheid, nederigheid en selfbeheersing. 'n Mens kan dit sommer sien wanneer jy 'n gemeente besoek, eredienste bywoon en gesprekke met lidmate voer. Daar waar die vrug van die Gees eg en deurleef is, inspireer dit en gryp dit die verbeelding aan, vind daar 'n verdieping in lidmate se verhouding met God plaas. Gemeentes waar die vrug van die Gees oorvloedig is, is soos laaghangende takke en vrugte waarvan ieder en elk kan pluk en geniet.

Dit bring ons by die tweede snytjie van die Markustoebroodjie – die tot-in-die-wortels-verdorpe-vyeboom. Moet my asseblief nie hoor sê dat die Hervormde Kerk só lyk of beslis daarheen op pad is nie. Hoewel dit vir die oordeeluitspraak van die tempel belangrik is, kan die gesprek rondom die vyeboom tog vir die Hervormde Kerk waarde hê – veral met Jesus se drie voorbeelde oor volgelingskap waarna ek later sal verwys.

Maar eers 'n voetnota. Ons sal nie reg aan die teks laat geskied as ons nie tog aan die oordeelsprofesie en verdorpe vyeboom aandag gee nie. Na alle waarskynlikheid is hierdie evangelie in 65 nC geskryf en het Markus nog nie van die vernietiging van die tempel in 70 nC geweet nie. Die verwagting van oordeel en ook die oordeel wat in Markus 13 beskryf word, dui eerder op die Joodse oorlog van 66 tot 70 nC wat toe nog in aantog was. Soos genoem, het Titus in 70 nC die tempel feitlik heeltemal vernietig het, wat Jesus se vyeboom uitspraak in Markus baie relevant maak: "Mag niemand tot in ewigheid ooit weer 'n vrug van jou af eet nie." Die tempel is vernietig en nooit herbou nie. Net die reste bly en die Jode staan tot vandag toe nog by die westelike klaagmuur en bid dat die tempel herbou sal word. Dit terwyl die imposante Al-Aqsa-moskee op die plek staan waar Herodes se tempel eens gestaan het. Uit 'n Joodse oogpunt is daar steeds geen tempelvrug in byna 2 000 jaar nie.

Die verdorpe-vyeboom-gesprek is 'n afskeidsgesprek. Markus sê hiermee vir sy lesers dat hulle moet afskeid neem van die tempeltradisie. Dit is 'n era wat verby is en Jesusvolgelingen moet op geen manier daarna hunker nie. Die offerpraktyk is met die volkome Jesusoffer vervang wat die volmaakte prys vir die verlossing van die mensdom betaal het. Markus wil hê dat die "Mense van die Weg", soos daar ook na volgelingen van Jesus verwys is, hulle op basies drie dinge moet toespits, naamlik, geloof, gebed en vergifnis.

Geloof

Jesus gebruik onder geloof sterk hiperboliese taal. Geloof so groot soos 'n mosterdsaadjie kan jou vir hierdie berg (waarskynlik die tempelberg) laat sê: "Lig jouself op en werp jou in die see." Markus wil dit vir sy lesers duidelik maak: "Luister gemeente in Rome. Jesusvolgelingen het nie meer die tempel in Jerusalem of enige offerpraktyk nodig nie. Tel enige hunkering daarna op en gooi dit in die see. Laat dit in die see wegsink." Van nou af gaan dit oor God en dit wat Jesus gedoen het.

Ons gebruik graag in Afrikaans die uitdrukking "om berge te versit". Dit setel in hierdie teksgedeelte. Dit is om as't ware met harde werk die onmoontlike te bereik. Berge-versit-geloof in die tyd toe die Hervormde Kerk in haar hoogbloei was, het gestalte gekry waar gemeentes wat afgestig het, groot kerkkomplekse en pastorieë gebou het. Daar is fondsinsamelingsprojekte gehou en NHSV-lede

vertel graag van kerksale wat met die bak van koeksisters befonds is. Die groot bedrae skuld wat in daardie tye gedelg moes word, het seker soos 'n onmoontlike onderneming gevoel, tog het geloof en harde werk die deurslag gegee.

Wat sou berge-versit-geloof hier in 2022 beteken? Beskrywingspunt 2 oor kerkwees in die toekoms handel breedvoerig daaroor. Kerkwees in die toekoms, dit terwyl sommige gemeentes kleiner word en dit moeiliker vind om te oorleef? Sou dit dalk iets só eenvoudig of moeilik wees soos om verskille opsy te skuif en gesprekke met ander gemeentes met die oog op samewerking te voer of dalk om saam te smelt? Dalk om selfs met ander kerke in jou kwynende plattelandse konteks te begin praat? Berge-versit-geloof mag dalk beteken dat dieselfde kerkkomplekse van die hoogbloeytyd, nou verkoop moet word en 'n eenvoudige erediensruimte gehuur word. Dit mag beteken dat daar met andertalige eredienste gewaag word om naas die Afrikaanse erediens ruimte vir anderstaliges te bied. Dit mag beteken dat jou gemeente missionaal begin fokus deur te kyk waar God in jul gemeenskap aan die werk is en daarby in te val.

Geloof in God beteken om met God te waag. Eerlik te probeer onderskei wat God se wil vir ons gemeente is. Dit mag vir baie 'n uitdagende onderneming wees, maar berge-versit-geloof vra juis van ons om te glo en te doen.

Gebed

Vers 24: "Daarom sê Ek vir julle, alles waarvoor julle bid en vra, glo dat julle dit al ontvang het, en dit sal vir julle so gebeur." Hierdie vers is sekerlik in die voorspoedteologie 'n gunsteling vers. Glo dat jy alreeds die blink motorkar het waarvoor jy bid en dis so goed jy het dit alreeds. Die gebruik van die "julle" in die teks, gee egter 'n ander dimensie vir die gemeente in Rome. Wanneer julle bid om getrou te wees aan Christus in hierdie Romeinse hartland, glo dat julle dit reeds ontvang het. Wanneer julle om wysheid bid oor hoe om gemeente in hierdie heidense Rome te wees, glo dat julle dit reeds ontvang het. Sien, wanneer dit gaan oor die beste belang van die evangelie, ons verhouding met God en God se wil vir ons – selfs al is dit nie wat ons wil hoor nie – dan kan ons maar weet ons het eintlik alreeds die antwoord ontvang. Ons grootste uitdaging is om dit dalk net te hoor en te gehoorsaam.

Kom ek gebruik 'n voorbeeld van bid en glo. 'n Gemeente in ons Kerk wou onderskei oor hoe hulle hul kerkkompleks ook tot voordeel van die gemeenskap kon gebruik. Dit kan nogal 'n riskante onderneming wees. Hulle het dit 'n saak van gebed gemaak en geglo dat die antwoord op pad was. Intussen, verder die straat af was daar 'n huis waar mishandelde vroue vaardighede aangeleer is oor hoe om op hul eie te kan oorleef. Die huis het te knap geraak en hulle het 'n groter ruimte gesoek. 'n Gemeente wat bid en vroue in nood wat bid. Wat sou die gevolg wees? Vandag maak die organisasie van die gemeente se lokale gebruik om vroue allerlei vaardighede aan te leer en hulle hul menswaardigheid opnuut te laat ontdek. Dit was enduit 'n gehoorsame onderneming. Blare en vrugte.

Vergifnis

Vers 25 praat steeds van gebed en 'n tydige besinning wat moet plaasvind. "Wanneer julle staan en bid – as julle iets teen iemand het, – vergeef hom..." Dit is 'n gelaaide teks wat saam met soveel ander tekste 'n appèl op gelowiges rig om te vergewe. Vergifnis was nog nooit 'n maklike opdrag nie. Jesus gebruik hiperboliese taal in Matteus 18 as Hy vir Petrus uithaal oor sy 7 X-vergifnis-aanbod en wys hom daarop dat dit 70 X 7 keer moet wees. Vir ons wat kan vermenigvuldig

is dit 'n maklike som, naamlik 490 keer. Vir die dissipels waarskynlik 'n onberekenbare getal.

Paulus het waarskynlik met vergifnis geworstel toe hy vir Johannes Markus nie op die derde sendingreis wou saamneem nie. Hy en Barnabas het rusie oor Johannes Markus gehad wat tydens die vorige sendingreis in Pamfilië van hulle gedros het. Daar is geleerdes wat reken dat dieselfde weglööpdissepel, Johannes Markus, die evangelie van Markus geskryf het. Gelukkig het Paulus en Markus later versoen en het hy 'n getroue helper van Paulus geword. Het hierdie gebeure en die latere versoening met Paulus, dalk help vorm aan Markus se uitsprake oor vergifnis?

Gebed en iets teen iemand hê? 'n Ongemaklike situasie. Dit is die klippe in ons kerkskoene wat net nie wil weggaan nie en vir te lank ongemaklik knaag en vreet. Na meer as 11 jaar moet ons vir mekaar sê: "Dit gaan nie verdwyn nie." Ek praat van die stryd teen die steeds Hervormers wat later die Geloofsbond geword het. Daar is soveel op die spel, 'n *Status Confessionis* wat steeds nie opgehef is nie, 'n fel stryd wat plek-plek families uitmekaar geskeur het, kerklike vriendskappe laat verbroekel het. Die meer as 'n dekade lange litigasie en die hofsak wat die NHKA verloor het, terwyl daar gevoel word dat die eintlike strydpunt nog nie bereg is nie. Soveel blare en so min vrug.

Het dit nie tyd geword om te vergewe nie? Sommige onder ons kon dit reeds regkry. Ander, soos ek, voer soms 'n hewige innerlike stryd. Wat sou vergifnis beteken? Wat sou vrugte wees? Mekaar die hand gee, omdraai en wegstap asof niks gebeur het nie? Nee, dit sal 'n stuk valse ontkenning van die werklikheid wees. Vergifnis hou minstens ernstige pogings in om met mekaar in gesprek te tree – die eerste van die 490 treë te gee om uiteindelik by werklike vergifnis uit te kom. Die eerste wankelende treë mag dalk al-steierend wees, maar minstens is dit in die regte rigting. Ons sal begrip en respek vir mekaar se standpunte moet kweek al stem ons nie noodwendig saam nie. Dit is die eerste onontbeerlike treë op die pad van vergifnis. Dis lank uitstaande – dis tyd! Kom ons bid en glo dat ons reeds in staat is om te vergewe en reeds vergifnis ontvang het – en dit sal vir ons so gebeur.

Ek sluit af. Die Hervormde Kerk is byeen om die blare en vrug van ons kerkboom te onderskei. Dit gaan eerlikheid en waagmoed verg. Om in die voetspore van Jesus te volg verg gehoorsaamheid. Mag ons besluite en die implementering daarvan uiteindelik 'n pragtige vyeboom tot gevolg hê – 'n welige blaredos en heerlike ryp vye. Mag God ons van 'n verdorde kerkboom bevry.

Amen.

1.1.15 GEBED

O God, ons dank U vir hierdie geleentheid om onself aan U te wy en ons op hierdie wyse vir die vergadering van die week gereed te maak. Ons is intens bewus van die grootsheid van hierdie gebeure en die verantwoordelikheid wat op ons skouers rus. Laat ons U teenwoordigheid op vele maniere beleef. Verras elkeen van ons telkens met U werking in hierdie dae – die manier hoe U ons gedagtes vorm, ons gewete aanspreek, hoe U deur mense op die vergadering tot ons spreek, hoe U met ons, U geliefdes, ook in ons slaap besig is. Laat ons deernisvol sien wat U sien, hoor wat U hoor, voel wat U voel, o Skeppergees!

In die woorde van die gesang (Gesang 524) bid ons. Leer ons om met woord en daad vir U te werk en bid. Laat ons geloof deur liefde werk, aanhou groei en sterker word om berge te versit, maak ons vir U diens gereed. Laat ons U gehoorsaam wees, U dien soos dit hoort. Met omgee en met uitreik, Heer, wil ons dankbaar voortgaan.

Drie-Enig God, werk in ons, deur ons, oor ons heen, en waar nodig – ten spyte van ons.

In Jesus naam bid ons dit.

Amen.

Ons antwoord op al hierdie gebeure met die sing van VONKK 484 soos dit op die skerm sal verskyn. Na die seëngroet met 'n Psalm 33 as wegsending. Dalk ietwat vreemd om hierdie Psalm as wegsending te sing, maar hoor die woorde van vers 7:

Die Here gee ons sy beskerming.
Hy sal sy oog op ons bly hou;
ons stel ons hoop op sy ontferming;
ons sal op Hom, ons hoop, bly vertrou.
God se naam is heilig, by Hom is ons veilig;
Hy sal ons altyd red,
In ons vreugde lag ons, op sy goedheid wag ons,
hoopvol in gebed.

1.1.16 ANTWOORDLIED

VONKK 484: 1 tot 3.

1.1.17 SEËNGROET

1.1.18 WEGSENDING

Psalm 33: 1 en 7.

1.1.19 NASPEL

Pieter van den Berg en ensemble.

1.2 VERWELKOMING

Dr AG Ungerer verwelkom die teenwoordiges en stel die volgende:

Ek wil elkeen wat vanaand hier teenwoordig is, elke afgevaardigde, al die eggenotes en al die gaste wat ons met hulle teenwoordigheid vereer, welkom heet by die openingsgeleentheid van die 73ste AKV van die NHKA. Vergun my die geleentheid om die volgende persone in besonder te verwelkom:

* **Ampsdraers van die NHKA**

- ** Lede van die uittredende Kommissie van die AKV, Kuratorium, Raad van Finansies, Raad vir Kerkregtelike Advies, Litigasiekomitee, Predikanteaftreefonds en redaksies van kerklike publikasies.

- ** Diensdoende predikante en ouderlinge van die NHKA.
- ** Emerituspredikante.
- ** Beroepafwagtende predikante.
- ** Proponente.

* **Voormalige voorsitters van die AKV**

- ** Prof J Buitendag
- ** Prof WA Dreyer
- ** Dr DJC van Wyk (jr).

* **Voormalige en huidige ampsdraers in sinodale diens**

- ** Dr FJ Labuschagne (algemene sekretaris: NHKA)
- ** Dr WC van Wyk (sekretaris: Kommissie van die AKV)
- ** Mnr Johan Hattingh (bedryfshoof: Sinodale Dienssentrum)
- ** Mnr Piet Beukes
- ** Mnr Otto Viljoen (kinderhuise)
- ** Voormalige en huidige personeel van die Sinodale Dienssentrum.

* **Verteenwoordigers van die ADV**

- ** Diak Wilna Gates (voorsitter)
- ** Diak Frikkie van Niekerk (bykomende lid)
- ** Diak Otto Nel (sekunduslid)

* **Verteenwoordigers van kerklike instansies**

- ** Ds JM Bevolo-Manders (NHSV)
- ** Ds WJJ Kok (direksie van die kinderhuise).
- ** Mev Arina Jooste (TOIBO)
- ** Mnr Andries Pretorius (Rata)
- ** Mnr Nándor Sarkady (argivaris)
- ** Ds GF van Wyk (OTMT)
- ** Mev Sanet van Wyk (NHSV).

* **Redakteurs van kerklike en ander media**

- ** Ds W de V Sauer (*Die Hervormer* en *Blitspos*)
- ** Prof WA Dreyer (*Almanak*)
- ** Dr A Botha (*Bybelse Dagboek*)
- ** Prof WA Dreyer (*THT*)
- ** Lede van die Suid-Afrikaanse media.

* **Verteenwoordigers van ander kerke en instansies**

- ** BSA: Dr GC Lindeque en past Mike Roodt
- ** GKSA: Ds Cassie Aucamp
- ** MRCC: Ds Oscar Madlala
- ** NGK: Dr Gustav Claassen
- ** *United Congregational Church of Southern Africa*: Dr Xolani Maseko en ds Kudzane Ndebele
- ** UPCSA: Ds Frikkie Botha
- ** Verteenwoordigers van die NG Kerk, Gemeente Wonderpark.

* **Dosente verbonde aan UP**

- ** Prof J Beyers
- ** Dr A Botha
- ** Prof WA Dreyer
- ** Prof Y Dreyer
- ** Prof AB Geyser-Fouché
- ** Prof T Van Wyk.

* **Ontvangers van erepenning**

- ** Prof WA Dreyer en dr BJ van Wyk aan wie die HCM Fourie-erepenning oorhandig word vanaand, hulle gades, familie en vriende.

1.3 **HCM FOURIE-EREPENNING**

Die oorhandiging van die HCM Fourie-erepenning word behartig deur die voorsitter van die Kuratorium, dr RA Denton.

1.3.1 **TOEKENNING AAN PROF WA DREYER**

Prof Wim Dreyer het oor 'n lang tydperk 'n besondere bydrae gelewer ter bevordering van Bybels-reformatoriese teologie ten dienste van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Willem Akkerhuys Dreyer is op 9 Oktober 1958 in Pretoria gebore, die jongste kind van prof PS (Piet) en Marie Dreyer. In 1976 matrikuleer hy aan die Afrikaanse Hoër Seunskool. Hy is op 25 November 1982 geëgtimeer en op 24 April 1983 in Gemeente Magaliesmoot georden. Hy bedien vervolgens gemeentes Vliegepoort (1985-1988), Balfour (1988-1995) en Horison Roodepoort (1995-2005). Hy is in 2014 in Gemeente Pretoria-Oos bevestig.

Wim Dreyer het in 1979 sy BA voltooi met Hebreeus en Filosofie as hoofvakke, en in 1982 sy BD met 'n skripsie onder die titel Teologie as wetenskap. In 1992 voltooi hy sy doktorsale eksamen in Nuwe Testament onder leiding van prof AG van Aarde; in Praktiese Teologie onder leiding van prof TFJ Dreyer; en in Kerkgeskiedenis en Kerkreg onder leiding van prof AD Pont. In 1995 promoveer hy in Kerkgeskiedenis en Kerkreg onder leiding van prof SJ Botha, met 'n proefskrif oor Kerk, volk en owerheid. In 2009 begin hy met 'n PhD in Praktiese Teologie onder leiding van prof TFJ Dreyer; hy promoveer in 2011 met die proefskrif titel Praktiese ekklesiologie – 'n Hervormde perspektief, wat fokus op die transformasie van die Hervormde Kerk, in die konteks van veranderende omstandighede aan die begin van die 21ste eeu. Albei proefskrifte is verwerk en as boeke gepubliseer.

Wim Dreyer is al vir drie dekades betrokke by sinodale werksaamhede, waaronder die Kuratorium, Raad vir Apostolaat, Raad vir Ekumene, SENTIK, en die Kernkomitee Teologie en Etiese Sake. In 1995 is hy as redakteur van Die Hervormer benoem. Te midde van sy gemeentelike werk, het hy weekliks 'n gedrukte uitgawe van Die Hervormer versorg. Hy het na sy verkiesing tot die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (AKV) as redakteur uitgetree. Sedert 2019 dien hy as redakteur van die Almanak en vanaf 2021 as redakteur van die Tydskrif vir Hervormde Teologie. Hy het reeds meer as honderd artikels vir kerklike publikasies geskryf.

In 2005 word Wim Dreyer deur die Kommissie van die AKV benoem as Sekretaris vir Apostolaat, verantwoordelik vir sending asook ekumeniese skakeling. In samewerking met die Raad vir Apostolaat het hy die tradisionele sendingbeleid van die Kerk getransformeer. Die verantwoordelikheid om die evangelie uit te dra, het van die sentrale sendingkantoor na die plaaslike gemeentes verskuif. Die ontwikkeling van 'n missionale ekklesiologie en bedieningspraktyk is deur verskeie AKV's bevestig en ook in die Kerkorde ingeskryf. As sekretaris van die Raad vir Ekumeniese Skakeling en skriba van die Kommissie van die AKV, was hy van 2005 tot 2010 ten nouste betrokke by die hertoelating van die Kerk tot die World Communion of Reformed Churches.

Nadat Afdeling A en Afdeling B van die Fakulteit Teologie in 2000 saamgesmelt het, het die nuwe kontrak met die Universiteit van Pretoria vir slegs vyf poste vanweë die Hervormde Kerk voorsiening gemaak. Die Fakulteit het besluit dat daar nie 'n Hervormde dosent in Kerkgeskiedenis aangestel sou word nie. Op versoek van die Kommissie van die AKV het Wim Dreyer, as gemeentepredikant, vanaf 2001 die verantwoordelikheid aanvaar om in tydelik-deeltydse hoedanigheid Kerkgeskiedenis aan UP en die Afrika Instituut vir Missiologie (AIM) te doseer. In 2010 word hy as deeltydse lektor aan die Fakulteit Teologie aangestel, terwyl hy ook deeltydse Sentrum vir Missionale Bediening bestuur het. In 2013 het die Universiteit van Pretoria hom 'n voltydse pos in die Departement Kerkgeskiedenis en Kerkreg aangebied. In 2019 is hy bevorder tot medeprofessor in die Departement Sistematiese en Historiese Teologie. Hy ontvang in 2020 van die National Research Foundation sy NRF-gradering as navorser. As dosent is hy verantwoordelik vir lesings oor die geskiedenis van die Christendom, teologiegeskiedenis en kerkreg. Hy ontwikkel 'n nuwe kurrikulum in Historiese Teologie, en gee besondere aandag aan die geskiedenis van die vroeë kerk en die teologie van Augustinus; die Kerkhervorming en die teologie van Luther en Calvyn; asook moderne kerkgeskiedenis met die klem op die teologie van Karl Barth. In sy lesings oor Kerkreg beklemtoon hy die belang van 'n toepaslike en eietydse ekklesiologie as basis en uitgangspunt vir die kerklike orde en bedieningspraktyk.

Wim Dreyer het tot op hede 14 meester- en 10 doktorale studente begelei. Hy is lid van verskeie nasionale en internasionale vakverenigings, en tans ook 'n navorsingsassosiaat van die Johannes à Lasco Instituut (Emden, Duitsland). Hy het reeds meer as 60 wetenskaplike artikels, hoofstukke en boeke gepubliseer, nie net op die terrein van Kerkgeskiedenis nie, maar ook Kerkreg, Praktiese Teologie, Sendingwetenskap en Sistematiese Teologie. Sy navorsing en publikasies is oorkoepelend gefokus op ekklesiologie, om vanuit verskillende perspektiewe kerkwees in die 21ste eeu te belig.

In 2019 het die AKV besluit om die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) uit te brei, deur die vestiging van die Sentrum vir Reformatoriese Teologie (SRT). Die Kommissie van die AKV het Wim Dreyer as koördineerder van die SRT benoem, met die verantwoordelikheid om die Kerk se teologiestudente bloot te stel aan Bybels-reformatoriese teologie, soos dit histories ontwikkel het en omskryf word in die Kerkorde.

Wim Dreyer is in 2001 die eerste keer as lid van die Kommissie van die AKV verkies, en daarna weer in 2004, 2010, 2013 en 2019. Die afgelope 21 jaar dien hy onderskeidelik as viseskriba, skriba, voorsitter en ondervoorsitter van die Algemene Kommissie. In dié tyd was hy betrokke by die herstrukturering en rasionalisasie van die Kerk se sinodale aktiwiteite. Hy het verskeie memoranda en beskrywingspunte opgestel wat voor die AKV gediens het. Dit het bygedra tot die

hervorming en herposisionering van die Hervormde Kerk in 'n tyd van radikale sosio-politieke en ekonomiese veranderinge in Suid-Afrika.

Met hierdie oorkonde verleen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika erkenning aan prof Wim Dreyer vir sy toegewyde en voortreflike bydrae aan die Kerk op akademiese en kerklike terrein.

REPLIEK: PROF WA DREYER

Broers en susters, kollegas, liewe familie en vriende:

Vergun my 'n oomblik om 'n paar bedankings te doen. Dit kom diep uit my hart.

Dankie aan die kollegas en die Ring van Potchefstroom wat my vir die erepenning benoem het, asook die Kuratorium wat vir die toekenning van die HCM Fourie-erepenning verantwoordelik is. Dit was onverwags en ek beskou dit as 'n groot eer. Dit laat mens klein en nederig voel wanneer kollegas, vir wie ek oneindig respek het en in baie opsigte meer vir die Hervormde Kerk doen as ek, jou nomineer om so 'n toekenning te ontvang. Daarmee wil ek aan elke predikant van die Hervormde Kerk, wat met toewyding en volharding in diens van God se koninkryk staan, erkenning gee.

My dank aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat, in Calvyn se woorde, my alma mater is. Die Kerk is waar ons gevoed en versorg word, waar ons die blye evangelie van Jesus Christus leer ken en met vreugde en vrede in die hart kan leef en werk. Met al haar gebreke en uitdagings en interessante uniekheid, is en bly die Hervormde Kerk die ruimte waarin ek my tuis voel. Ek dien die Hervormde Kerk, as gestalte van die een, heilige en algemene kerk, as deel van die liggaam van Christus, met my totale menswees. Dit is en bly 'n unieke en aangrypende voorreg om 'n predikant van die Hervormde Kerk te wees.

My dank aan al die gemeentes waar ek diensbaar kon wees: Magaliesmoot, Vliegepoort, Balfour, Horison-Roodepoort, Noordelike-Pretoria en tans Roedtan. Ek moet ook terugskouend bely dat hulle meer verdien het as wat hulle gekry het. My nagraadse studie, betrokkenheid by sinodale rade en ander aktiwiteite het baie tyd in beslag geneem. Tog het hulle my altyd ruimte gegee om met meer dinge besig te wees as net gemeentewerk. Sonder die ondersteuning van kerkraadslede en lidmate sou dit onmoontlik gewees het.

My dank aan die Kerk en Universiteit wat my die geleentheid gebied het om my voltyds met die teologie besig te hou. Dit was 'n wonderlike voorreg om in die vroeë oggendure met Augustinus, Luther, Calvyn, Barth en vele ander in gesprek te tree. Ek wil my dank uitspreek teenoor kollegas en professore van die Hervormde Kerk by wie ek soveel kon leer. Ek het in my betrokkenheid by die akademie geen ander begeerte gehad as om ten dienste van die Kerk te wees nie. Teologie is na my mening slegs betekenisvol as dit ten dienste van die Kerk en die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus is.

Ek dink met dankbaarheid aan my ouers en die opvoeding en liefdevolle sorg wat ons as kinders ontvang het. My moeder was vir dekades voorsitter van Machteld Postmus Ouetehuis se bestuur, en lid van die Ons Tuis Direksie. My vader het, terwyl hy dosent in Filosofie aan die Universiteit van Pretoria en koshuisvader van Voortrekker was, op 'n deurlopende wyse sy predikantswerk in gemeentes voortgesit, byvoorbeeld Gemeente Magaliesmoot waar hy vir byna 10 jaar die bediening behartig het. As redakteur van die *HTS* en die *Almanak* het hy gehelp

om die kerklike tydskrifte uit te bou en Bybels-reformatoriese teologie te bevorder. Hy was vir 37 jaar onafgebroke lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Tussen 1955 en 1989 was hy voorsitter van die Sendingraad. In 1957 publiseer hy in opdrag van die Ring van Pretoria 'n boekie met die titel *Die Ned Hervormde Kerk en die Sending*. Dit het die teologiese grondslag gebied vir 'n sendingbeleid wat daartoe gelei het dat bykans 100 gemeentes in swart gemeenskappe gevestig is. Die MRCC is getuigenis van die ywer waarmee hy die sendingtaak aangepak het. Daarom het die Algemene Kerkvergadering van 1986 ook aan hom die HCM Fourie-erepenning toegeken. Sy woorde hoor ek vandag nog: *Vir die Kerk sê jy nooit 'nee' nie*.

Ek wil vir my kinders dankie sê. Ons gee altyd te min erkenning aan die mense wat die naaste aan ons is. Ek is dankbaar teenoor die Here dat Hy vir my en Gerda met vier seuns (Petrus, David, Willem en Gerhard) geseën het. Hulle maak ons elke dag trots. Ons is dankbaar dat ons vier dogters bygekry het en sewe kleinkinders. Dit maak jou lewe vol en ryk.

Tussen alles deur het Gerda op 'n rustige en toegewyde manier gedoen wat gedoen moes word. Sy het vir 23 jaar as predikantsvrou die plaaslike NHSV-takke gelei, vier seuns op 'n voortreflike wyse versorg en opgevoed, en haar eie loopbaan in die onderwys ontwikkel. Mag ek dit maar vanaand sê: Sy is 'n formidabele vrou. Die afgelope 42 jaar was haar liefde en ondersteuning onvoorwaardelik. Toe ek eers as atleet en later as afrigter saam met die Nasionale Protea Skermspan aan internasionale toernooie deelgeneem het; of akademiese kongresse in Europa bygewoon het, was sy lang tye alleen by die huis. Sy het al my geite en besig wees sonder verwyf verduur. Sonder haar sou vanaand nie moontlik gewees het nie. Daarvoor my dank.

Broers en susters:

Soos Luther by geleentheid gesê het: Elkeen van ons staan as bedelaar voor God, met leë hande en geen verdienste nie. 'n Mens staan voor God met die wete dat alles wat jy is en in die lewe doen, net 'n gawe uit Sy hand is. Ek is dankbaar vir goeie gesondheid, 'n rykdom van geleenthede en dat ek my lewe in Sy diens kon stel. Bo-alles dank ek God vir die genade wat Hy in en deur Jesus Christus aan 'n sondaar soos ek bewys.

Baie dankie.

1.3.2 TOEKENNING AAN DR BJ VAN WYK

Dr Barry van Wyk is reeds vir 'n lang tyd die leidende stem in die Kerkreg van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, en oor jare lewer hy 'n omvangryke bydrae ter bevordering van Bybels-reformatoriese teologie in die Hervormde Kerk.

Barend Jacobus van Wyk is op 28 November 1946 in Middelburg, Transvaal gebore. In 1964 matrikuleer hy aan die Hoërskool Middelburg. Op 22 Desember 1973 word hy georden as predikant van die NHKA, Gemeente Bulawayo. Hy dien vervolgens in gemeentes Johannesburg-Wes vanaf 1977, Potgietersrus vanaf 1980, Hartebeestpoort (Brits) vanaf 1991, Pretoria-Oos vanaf 1999, Tsumeb vanaf 2000, Springs vanaf 2007, Waterberg-Wes vanaf 2009, en Waterberg vanaf 2010; na emeritaat in 2011 werk hy steeds in die gemeentes Waterberg, Rust der Winter en Zoutpansberg, en sedert 2022 voltyds in Gemeente Warmbad.

Barry van Wyk het in 1970 sy BA-graad aan die Universiteit van Pretoria voltooi en in 1973 sy BD-graad. Verdere akademiese studie het uitgeloop op 'n DD-studie in Kerkreg in 1990, onder leiding van proff AD Pont, SJ Botha en W Balke (Nederland), met die tema Die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip met besondere verwysing na die Kerkwet van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Die studie het ook 'n jaar se navorsing gedurende 1988 aan die Universiteit van Utrecht in Nederland ingesluit, onder leiding van prof AJ Bronkhorst en met waardevolle insette deur prof W van 't Spijker van Apeldoorn en prof Wim Balke, wat as eksterne promotor opgetree het. In 2004 het PhD-navorsing in Kerkreg by die Universiteit van Pretoria gevolg, onder leiding van proff SJ Botha, P Coertzen (Stellenbosch) en W Balke (Nederland), met die proefskriftema Die kerkorde en die kerklike reg in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika aan die hand van die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip. 'n Volgende PhD in Nuwe Testament, by die Noordwes-Universiteit (NWU), volg in 2016, onder leiding van proff AG van Aarde en JJ (Fika) Janse van Rensburg, wat die vraag na die Bybelse onderbou van presbiteriaal-sinodaal omlin, naamlik "Jesus Christus is Hoof van die kerk". Terselfdertyd is dit ook méér en bied dit 'n antwoord op die huidige kerklike onvergenoegdheid wêreldwyd, met verwysing na die Efesiër-kerkbegrip as antwoord, naamlik 'n kerk met Jesus Christus as Hoof binne die kragveld van die Gees as waarborg van gelowiges se erfdeel. Die meegaande studie kan as 'n hoogtepunt van Barry van Wyk se akademiese bydrae getipeer word, met die proefskriftema Jesus Christus as kefalē en die Gees as arrabōn vir die ekklēsia: 'n Eksegeties-hermeneutiese studie. Sedert 2016 is hy ook as buitengewone senior lektor by die NWU benoem. Uit sy werk op die gebied van Kerkreg het hy artikels in geakkrediteerde akademiese tydskrifte, Die Hervormer, Konteks en die Tydskrif vir Hervormde Teologie gepubliseer. Deurentyd doen hy ook portuurbeoordelings van artikels in verskeie teologiese vaktydskrifte. Sedert 2000 bied hy by die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) 'n module in Kerkreg aan vir vyfdejaarstudente, en van 2008 tot 2013 was hy ook betrokke by die opleiding van studente by die Afrika Instituut vir Missiologie (AIM).

Barry van Wyk se dienswerk in gemeentes, sy teologiese arbeid en sy werk op die gebied van die Kerkreg is 'n besondere bydrae in die NHKA. By die opstel en voorlegging van advies aan die Raad vir Kerkregtelike Advies voorsien hy die Algemene Kerkvergadering (AKV), die Kommissie van die AKV, ringe en gemeentes ook voortdurend van advies vanuit die Kerkreg. In sy dienstyds as predikant dien hy in verskeie ander sinodale rade en komitees van die Kerk, en in ringskommissies as voorsitter of skriba; lid van die Litigasiekomitee, asook die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkorde. In 2008 is hy deur die Kommissie van die AKV benoem as Sekretaris van die Teologiese Opleidingsfonds. Hierdie werkopdrag het hy tot 2022 met toewyding uitgevoer en die Fonds met uitnemendheid bestuur.

Dr Barry van Wyk het oor 'n lang tydperk besondere dienswerk in die Kerk gelewer en bygedra tot die bevordering van Bybels-reformatoriese teologie ten dienste van die NHKA. Met hierdie oorkonde verleen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika erkenning aan dr Barry van Wyk vir sy toegewyde dienswerk en bydrae aan die Kerk op akademiese en kerklike terrein.

REPLIEK: DR BJ VAN WYK

Ontvangs van sodanige erepenning kan nie stol binne selfgenoegsame meerderwaardigheid nie, maar bring eerder die teendeel na vore wat wentel rondom die harde kern van nederige dankbaarheid voortspruitend uit onverdiende genade. Die begin lê menslik gesproke redelik ver terug, naamlik op 22 Desember

1973 in die kerkgebou van die destydse Gemeente Bulawayo, waar die toe hoorbare *ja van ganse harte* die aanvang verwoord het en geduur het tot op hede en hierna, soos dit die Heer en Hoof van die kerk (vergelyk Efesiërs 1: 22 en 23) mag behaag. Roeping en die oortuiging van roeping is nie noodwendig 'n voortdurende hoogbloei van kerklike betrokkenheid nie, maar word dikwels onder druk geplaas deur die eb en vloed van persoonlike en kerklike belewenisse. Tog is dit ook waar dat uiteindelik die goeie behou word wat vestig in die oortuiging dat die roeping wat plotseling tydens 'n erediens nog op skool gekom het, wesenlik was.

Dié soort mylpale, komas in 'n bamboesstok soos die digter gesê het, gaan gepaard met dank, ook aan die kerklike medemens in die aantal gemeentes waar betrokkenheid gebeur het wat goed was vir die siel. Dit was so asof in die eerste ontmoeting eers uitgemaak is of dié samesyn welgevallig sal wees, wat nie gebeur het nie maar jare later die gewaarwording tot gevolg het dat dit tog stilswyend en ongesê gebeur het. Hierdie kerklike medemens het ook sigbaar geword in kollegas wat uitgemond het in deurwinterde verhoudinge wat eenvoudig net geduur het.

Dit was reeds aan die begin van die teologiese opleiding toe die besondere hoogleraar prof FJ van Zyl die opmerking gemaak het dat 'n dominee wat nie studeer nie, nie bekeer is nie. Dit mag krities gehoor word, maar die bruikbaarheid daarvan is nie debatteerbaar nie. Die verbande en perspektiewe wat daaruit spruit, is van onskatbare waarde, ook die akademiese ontmoetings met uitmuntende hoogleraars met wie selfs nooit in persoon gesprek gevoer is nie.

Ek dink aan die bruikbare standpunt van dr Oepke Noordmans dat die voorwaarde vir kerklike optrede kerklike denke is, of van prof Karl Barth wat in sy bevestiging in die gemeente Safenwil gestel het dat hy nie preek omdat hy as predikant bevestig is nie, maar dat hy predikant is omdat hy God se Woord verkondig. Of soos sy vriend prof Eduard Thurneysen dit gestel het: *Denn wie wollen wir ernten, wenn wir gar nicht säen, wie wollen wir Antworten empfangen, wenn wir gar keine Fragen haben, wie wollen wir siegen, wenn wir nicht gekämpft haben?*

Of dalk nog meer: Dieselfde geld vir julle: *Wanneer julle alles gedoen het wat aan julle opgedra is, sê dan, 'Ons is nikswat slawe. Ons het net gedoen wat ons moes doen.'* (vergelyk Lukas 17: 10, AFR2020).

Dank, ongekwalifiseerd, aan my ouers Hannes en Marthie van Wyk, maar ook aan my huisgenote Johan, Maureen en Barry, asook Rensché wat nie onaangeraak gebly het deur die pastorie en die akademie nie.

Ten slotte: opnuut, na jare lange blootstelling en betrokkenheid: Indien die keuse weer gemaak moes word, sou dit weer dieselfde wees, weer in die eie Kerk, nie as kerklike meerderwaardigheid nie, maar uit dankbaarheid. Dit is waar, die kerk is soos 'n moeder (vergelyk Calvyn Inst 4.1.4), die NHKA ook vir my!

1.4

BEDANKINGS

Dr AG Ungerer spreek die volgende bedankings uit:

- * Mnr Pieter van den Berg wat die begeleiding behartig het.
- * Die personeel van die Sinodale Dienssentrum wat die logistiek van die vergadering hanteer het.

- * Oorhandiging van die erepennings:
 - ** Die Kuratorium vir die bewoording en versorging van die oorkondes.
 - ** Die personeel van Kerklike Kommunikasie wat verantwoordelik was vir die afronding en finale versorging van die oorkondes.
 - ** Mnr JJP Hattingh en mev MC van Niekerk wat verantwoordelik was vir die slaan van die pennings wat oorhandig is, vir uitnodigings wat uitgestuur is en vir hulle aandeel aan die versorging van die oorkondes.
- * Die persone wat erepennings ontvang het, hulle gades, kinders, familie en vriende wat teenwoordig was vir dié besondere geleentheid. Ons is dankbaar dat ons hierdie mooi geleentheid saam met u kon beleef.
- * Ook 'n besondere woord van dank aan
 - ** proff Y Dreyer en T van Wyk wat die tolkwerk in Engels van vanaand se verrigtinge behartig het.
 - ** die NG Kerk, Gemeente Wonderpark, vir die beskikbaarstelling van hul fasiliteite, die vriendelike manier waarop hulle die NHKA en die vergadering geakkommodeer het, en die voedsel.
 - ** die sekretaris van die Kommissie van die AKV en sy personeel wat verantwoordelik was vir die reëlings van die aand.
 - ** lede van die uittredende Kommissie van die AKV wat die gaste ontvang het.
 - ** elkeen wat vanaand hier teenwoordig was om aan die geleentheid besondere luister te verleen.

---oOo---

Konstituering

2. OPENING: MAANDAG 3 OKTOBER 2022 OM 08:30

2.1 OPENING

Prof WA Dreyer, visevoorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, open die vergadering:

Vind jou vreugde in die Woord (Psalm 1)

2.1.1 SKRIFLESING

Psalm 1.

2.1.2 OORDENKING

Ons teksvers vanoggend is Psalm 1: 2 en 3: Dit gaan goed met die mens wat in die woord van die Here (Torah) sy vreugde vind, wat dit dag en nag oordink. Hy is soos 'n boom wat langs waterstrome geplant is en op die regte tyd vrugte dra.

Dit is opvallend dat die **1983 Afrikaanse vertaling**, waaruit ons gelees het, die Hebreeuse woord *Torah* vertaal met *woord van die Here*. Dit sou ook vertaal kon word met die *wet van God* (2022).

Of meer letterlik vertaal: **Geseënd is die mens wat vreugde vind in die onderrig van die Here, wat dit wat hy geleer het dag en nag weer opsê.**

Die beeld wat dit by ons oproep, is dié van **Joodse kinders** en jongmense wat gedeeltes van die **Torah uit hulle kop geleer** het en deur die res van hulle lewe daarvoor nadink of dit vir hulleself opsê. (Mymmerend prewel – 2022) – wet van God.

As ons in Afrikaans die *Woord van God* met 'n hoofletter skryf, bedoel ons daarmee die **Bybel** soos ons dit vandag as Ou en Nuwe Testament ken; of ons verwys na Jesus Christus waarvan Johannes 1 getuig dat Hy die **Woord is wat mens geword het**. Daarteenoor is in Psalm 1 die *woord* met 'n kleinletter geskryf.

Die vertalers van die 1983 vertaling het gekies om **Torah** te vertaal met *woord van God*, met 'n kleinletter gespel. Hulle het daarmee gekies vir 'n vertaling wat daarop dui dat die Here **sy kinders opvoed en onderrig en leer**. Die woord *Torah* het in die konteks van Psalm 1 die betekenis van opvoeding, van 'n **ma of 'n pa** wat hulle kinders opvoed en leer wat reg en verkeerd is, hoe hulle elke dag moet leef, hoe jy met wysheid kan leef.

2.1.2.1 'n Paar los gedagtes oor wysheid

(i) **Wysheid en vreugde**

Psalm 1:2 sê dat ons die woord van God **met vreugde** oordink. Ons kan baie oor die Woord teoretiseer. Ons kan allerhande **moeilike wetenskaplike vrae** probeer beantwoord. Tydens jou teologiese opleiding kom daar baie moeilike vrae op die tafel. Wanneer jy as predikant elke week moet preek maak, kan al die harde werk en gestoei met 'n teks jou laat vergeet dat die woord van God 'n diep en innige vreugde bring, omdat dit 'n bevrydende woord is, 'n **woord wat spreek van genade en die liefde van God**.

In sy Kommentaar op die Psalms skryf Calvin hoe opmerklik dit is dat die

Psalmboek juis met die gedagte van vreugde begin. **Hy maak die stelling: God vind geen behae in 'n mens vir wie die bestudering van die woord 'n straf is of wat dit onder dwang doen nie.** Calvyn gebruik 'n interessante woord, wat in Afrikaans net op een manier vertaal kan word: Dit moet vir jou lekker wees. Om elke Sondag te preek is nie moeite nie. Om te preek is nie werk nie. Jy doen dit nie omdat jy moet nie, maar omdat jy wil – omdat dit jou passie is, vir jou vreugde bring en vir al die wat na jou luister. Dit is lekker om met die Woord besig te wees, want dit is God se Woord.

(ii) **Wysheid en leerbaarheid**

Wysheid impliseer dat ons kan luister en kan leer. Ons oordink nie die woord van God omdat ons deur ons wetenskaplike kennis in beheer van die woord is nie. Omdat dit die woord van die Here is, die woord waarmee die lewende God ons aanspreek, is ons rol om te luister na die Here; te leer by die Here en te leef volgens die wil van die Here.

In 'n Algemene Kerkvergadering is dit belangriker om te luister na dit wat God ons leer. As om ander te probeer leer. Ons moet leer om met aandag na God en na mekaar te luister.

Calvyn, op grond van sy besondere eksegetiese insig oor die bedoeling van Psalm 1, skryf in sy Kommentaar op die Psalms dat hy eers werklik 'n Christen geword het toe **hy geleer het om te luister** – te luister na die stem van die Here Jesus; te luister na die Woord wat Mens geword het, te luister na die onderrig en opvoeding van die Here.

Calvyn beskryf sy eie bekering as 'n *conversio ad docelitam* – 'n bekering tot leerbaarheid. Bekering beteken 'n bereidheid om te luister, te leer en dit wat jy geleer het daagliks toe te pas. Bekering beteken om na die Here Jesus te luister, by Hom te leer en ook te doen wat Hy ons leer. Bekering beteken om met vreugde jouself aan die Woord van God te onderwerp, dit met vreugde te verkondig in die vaste vertroue dat ander wat die verkondigde Woord hoor deur die kragtige werking van die Heilige Gees ook sal luister en sal leer.

Ook in 'n vergadering soos hierdie, het ons 'n leerbare gees nodig. Ons moet na die Woord en na mekaar luister; ons moet leer by mekaar en as dit nodig is, selfs van opinie verander.

(iii) **Wysheid en gehoorsaamheid**

Psalm 1: 2 loop oor na vers 3, waar 'n pragtig beeld gebruik word: Die mens wat sy vreugde in die woord vind, wat dit dag na dag oordink, is soos 'n boom by water wat die regte vrugte op die regte tyd dra. Om naby die woord van God te leef het direkte gevolge vir die manier hoe ons leef. **Ons luister nie net na die woord nie, maar ons leef daarvolgens, ons dra die regte vrugte.**

Karl Barth het ons geleer dat dit nie genoeg is om maar net die woord van God te herhaal en oor te sê nie, maar om dit op die regte tyd en op die regte manier te sê. **Dit beteken onder andere dat ons erns maak met die etiese appèl van 'n lewe voor God op grond van sy woord en onderwysing – in kort – 'n lewe met integriteit.** Die uitdaging waarmee gelowiges en hierdie vergadering gekonfronteer word, is om al luisterend te onderskei wat die wil van God is, om gehoorsaam voor die aangesig van God te leef en hier en nou met integriteit kerk te wees. **Amen.**

2.1.3 GEBED

Sang: Gesang 257: 1, 2 en 3.

VERWELKOMING

Die voorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, dr AG Ungerer, verwelkom

- * lede van die uittredende Kommissie van die AKV.
- * afgevaardigdes na die 73ste AKV.
- * dosente van die Teologiese Fakulteit.
- * predikante in gemeentes, predikante in besondere diens, beroepafwagende predikante en proponente.
- * emerituspredikante.
- * studente.
- * verteenwoordigers van ander kerke en instansies:
 - ** GKSA: Ds Cassie Aucamp
 - ** NGK: Dr Gustav Claassen
 - ** *Lesotho Evangelical Church*: Ds Elsie Malikopo Mohlatsane
 - ** UPCSA: Ds Frikkie Botha
 - ** Verteenwoordigers van die NG Kerk, Gemeente Wonderpark.
- * die sekretaris van die Kommissie van die AKV en personeel van die Sinodale Dienssentrum.
- * verteenwoordigers van die media.
- * lede van *Optivote*.
- * besoekende ampsdraers en lidmate.
- * ander besoekers teenwoordig.

2.2 **BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 4.4.4 (v))**

Die vergadering bespreek die teologiese inhoud van die openingsrede van dr AG Ungerer onder leiding van die visevoorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, prof WA Dreyer. Die volgende persoon neem aan die bespreking deel:

- * Ds DS Jacobs.

Dr AG Ungerer kry ten slotte geleentheid om repliek te lewer op die opmerkings wat gemaak is.

2.3 SAMESTELLING EN KONSTITUERING

2.3.1 GELOOFSBRIEWE

Afgevaardigdes besigtig 'n lys met die name van persone wat op Sondag 2 Oktober 2022 geregistreer het wanneer die vergadersaal binnegegaan word op Maandag 3 Oktober 2022. Gemeentes Bethal, Ottosdal, Parkrand, Van Warmelo en Witbank-Suid se ongetekende geloofsbriewe word deur die vergadering aanvaar nadat hulle bevestig dat hul kerkrade wel die geloofsbriewe hanteer het.

2.3.1.1 Verskonings

Die volgende verskonings vir afwesigheid van die duur van die vergadering is van afgevaardigdes ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
Bacon M ds	Rust Der Winter
Benadé IL ds	Oudtshoorn
Botes MCE ds	Gobabis/emeritaat
Botha JS ds	Beroepafwagtend
Botha R ds	Lydenburg
Coen T oudl	Wolmaransstad
De Beer M oudl	Johannesburg
Dippenaar J ds	Beroepafwagtend
Dreyer TF ds	Emeritaat
Du Plessis CH ds	Odendaalsrus/emeritaat
Evert F ds	Declercqville
Horn FP ds	Bethlehem/emeritaat
Gericke JD prof	Setlaars/emeritaat
Jacobs HJ oudl	Reitz
Janse van Rensburg AJH ds	Paarl
Janse van Rensburg S oudl	Potchefstroom
Janse van Vuuren E oudl	Wolmaransstad
Jordaan PJ prof	Wonderfontein
Katzke I ds	Bloemfontein
Kruger JD oudl	Selcourt
Kruger JP oudl	Port Elizabeth
Le Roux M ds	Weskus
Le Roux W oudl	Ottosdal
Le Roux WRJF oudl	Reitz
Malan DJR ds	Johannesburg
Maree C ds	Meyerton-Suid
Mc Donald JJ ds	Turffontein
Naudé JS ds	Greylingstad/emeritaat
Oberholzer A ds	Witbank-Noord
Oosthuizen CE oudl	Selcourt
Oosthuizen SJ ds	Stilfontein-Wes
Pieterse JJ ds	Laer Suidkus
Robbertze MD ds	Philadelphia
Rootman SJ oudl	Ottosdal
Rossouw-Lombard A ds	Dora Theo Kimberley
Swanepoel PC ds	Nkana
Van Aarde AG prof	Emeritaat

Van der Merwe C ds	Beroepafwagend
Van Rensburg L ds	Koedoesrand
Van Schalkwyk S ds	Van Warmelo
Van Tonder PS ds	Emeritaat
Van Wyk DJC dr (sr)	Emeritaat
Van Wyk GMJ dr	Kaapstad
Van Zyl PJ dr	Emeritaat

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is van afgevaardigdes ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Beeslaar SE oudl	Vereeniging	6 Oktober 2022 vanaf 13:00
Beyers J prof	Centurion-Oos/ dosent	3 Oktober 2022 vanaf 14:00 tot 17:00, 4 Oktober 2022 vanaf 08:30 tot 11:00, 5 Oktober 2022 vanaf 09:00 tot 12:00, 6 Oktober 2022 vanaf 08:30 tot 10:30
Bloem DJ oudl	Postmasburg	6 Oktober 2022 vanaf 08:30 tot 11:00
Botha A dr	Kempton/dosent	3 Oktober 2022 tot 10:00
Combrink J oudl	Strand	3 Oktober 2022 vanaf 12:30
De Beer GS ds	Noordwestelike Pretoria	4 Oktober 2022 tot 13:00, 5 Oktober 2022 tot 11:00, 6 Oktober 2022 vanaf 12:00 tot 15:00
De Leeuw LJ ds	Breyten	4 Oktober 2022
Delpont H dr	Swartkop	3 Oktober 2022 vanaf 15:00
Delpont M ds	Erasmia	3 Oktober 2022 vanaf 15:00
Diedericks DL oudl	Bronkhorstspuit	3, 4 en 5 Oktober 2022 vanaf middagete
Dreyer JJ ds	Bloemfontein	5 Oktober 2022 vanaf 16:00
Du Preez J ds	Pierneef	3 tot 6 Oktober 2022: Oggend- en middagsessies
Dykema W ds	Windhoek	6 Oktober 2022
Enslin CB ds	Rustenburg-Kloof	5 Oktober 2022 vanaf 14:30
Erasmus LK ds	Wonderboom	6 Oktober 2022 vanaf 13:30
Erasmus PC oudl	Rustenburg Jac van Belkum	6 Oktober 2022
Fourie EG ds	Kempton	6 Oktober 2022

Fourie JD	Midstream	3, 4 en 5 Oktober 2022 vanaf 17:30
Geyser-Fouché AB prof	Dosent	3 Oktober 2022 vanaf 11:20 tot 14:30, 4 Oktober 2022 vanaf 09:30 tot 14:30, 5 Oktober 2022 vanaf 15:00, 6 Oktober 2022 tot 12:00
Gouws C oudl	Windhoek	6 Oktober 2022
Hattingh AJ ds	Krugersdorp-Noord	4 Oktober 2022 vanaf middage
Hertzog CEC ds	Middelburg-Noord	4 Oktober 2022
Jacobs DS ds	Dolfynkus	6 Oktober 2022
Jacobs PJ dr	Gaborone	6 Oktober 2022 vanaf 08:30 tot 12:00
Janse van Nieuwenhuizen WJ dr	Hartebeeshoek	5 Oktober 2022 vanaf 17:00
Janse van Rensburg A dr	Montana/Kapelaan	2 Oktober 2022, 3 Oktober 2022: Oggendsessie
Janse van Rensburg L ds	Namibkus	6 Oktober 2022 vanaf 16:00
Jones RJ dr	Derdepoort/Villieria	3 Oktober 2022 vanaf 17:00
Klaassen ML oudl	Onverwacht	6 Oktober 2022 vanaf ete
Kloppers F oudl	Drie Riviere	3 Oktober 2022 vanaf 10:30 tot 11:30
Kloppers HN ds	Koster/Noordrand	6 Oktober 2022
Knol D oudl	Silverton	3 tot 6 Oktober 2022
Kriel H oudl	Krugersdorp-Noord	6 Oktober 2022
Kruger Y ds	Pretoria-Oos	5 en 6 Oktober 2022
Lindeque GC dr	Midstream	3 Oktober 2022 vanaf 11:00 tot 17:00
Malan GJ dr	Mosselbaai	6 Oktober 2022 vanaf 12:00
Malan GJ oudl	Mosselbaai	6 Oktober 2022 vanaf 12:00
Manders JT ds	Witfontein	5 Oktober 2022 vanaf 10:00 tot 12:15
Marnewick JC ds	Johannesburg-Wes	5 Oktober 2022 vanaf 08:30, 6 Oktober 2022 vanaf 12:00
Marran EB dr	Losberg	5 en 6 Oktober 2022 vanaf 17:30
Oberholzer BC ds	Tsumeb/Grootfontein	6 Oktober 2022
Pienaar AJ ds	Kruin	5 Oktober 2022 vanaf 17:00
Pottas A ds	Montana	3, 4 en 5 Oktober 2022 vanaf 17:00
Pretorius C dr	Pretoria	5 Oktober 2022 vanaf 11:00 tot 14:30

Prinsloo CB ds	Onverwacht	6 Oktober 2022 vanaf ete
Reichel H prop	Beroepafwagtend	6 Oktober 2022
Roets AH ds	Swartkop	6 Oktober 2022 vanaf ete
Rossouw GJ adv	Krugersdorp-Oos	6 Oktober 2022
Schmidt D ds	Jeffreysbaai/Port Elizabeth	4 Oktober 2022 vanaf 17:00
Shaw WM ds	Swartkop	6 Oktober 2022 vanaf ete
Steenkamp PL dr	Glencoe	4 Oktober 2022 vanaf 17:00 5 Oktober 2022
Stoffels AIF oudl	Emmaus Kenleaf	5 en 6 Oktober 2022
Stoltz GPJ ds	Westonaria	4 Oktober 2022 vanaf 17:00
Swanepoel AC ds	Derde Kruis	4, 5 en 6 Oktober 2022 vanaf 10:00
Thomas A ds	Oos-Moot	4 Oktober 2022 vanaf 16:30 tot 19:00
Truter JHL dr	Letsitele	5 Oktober 2022 vanaf 10:00 tot 14:30
Van Baalen EJA ds	Parkrand	6 Oktober 2022 vanaf ete
Van den Berg HP ds	Elandspoot	5 Oktober 2022 vanaf middagete
Van der Merwe CM ds	Hartebeestpoort	4 Oktober 2022
Van der Merwe JC dr	Emeritus	Sal die vergadering van tyd tot tyd bywoon
Van der Merwe P oudl	Kempton	Volle vergadering
Van Hamersveld FP oudl	Montana-Oos	3 Oktober 2022 vanaf 15:00
Van Niekerk M ds	Uppington	6 Oktober 2022 vanaf 14:00
Van Staden JH ds	Bronkhorstspuit	3, 4 en 5 Oktober 2022 vanaf middagtee
Van Staden JM dr	Montana	4 Oktober 2022 vanaf 15:30 tot 17:45, 5 Oktober 2022 vanaf 10:00 tot 12:00
Van Staden P dr	Stellenbosch/Worcester	6 Oktober 2022 vanaf 11:00
Van Wyk DJC dr	Ebenhaeser	3 Oktober 2022 vanaf 16:00 tot 18:00
Van Wyk T prof	Nederlandssprekende Gemeente/dosent	3 Oktober 2022 vanaf 12:30 tot 14:00, 4 en 6 Oktober 2022
Van Wyk WC dr	Philadelphia	3, 4, 5 en 6 Oktober 2022 vanaf 18:30
Venter AE oudl	Bloemfontein	5 Oktober 2022 vanaf 16:00

2.3.1.2 Konstituering

Die vergadering word wettig saamgestel uit die volgende afgevaardigdes:

GEMEENTE	PREDIKANT	OUDERLING
Alberton	Viljoen PB ds	Koekemoer AG oudl
Alberton-Wes	Harmse WH ds	Du Toit T oudl
Balfour	Rocher G ds	
Barberton	Smit N ds	Van Zyl C oudl
Bellville	Lemmer L ds	
Benoryn	Gasson MM ds	
Bergsig	Nortjé Freddie ds	Fraser HPD oudl
Bethal	Greyling JJ ds	Marais TL oudl
Bloemfontein	Dreyer JJ ds	Venter AE oudl
Bloemfontein-Wes	Nel J dr	Hamman SJ oudl
Boksburg	Bester D ds	
Bothaville	Botma AC dr	Du Plessis DP oudl
Breyten	De Leeuw LJ ds	
Brits	Celliers HJ ds	Wolmarans J oudl
Bronkhorstspuit	Van Staden JH ds	Diedericks DL oudl
Carletonville	Meyer HP ds	
Centurion-Oos	Prinsloo L ds	Van Niekerk MP oudl
	Beyers J prof	
Christiana	Le Roux PDM ds	De Beer BJ oudl
Coligny	Beukes GFJ ds	Le Roux L oudl
Culembeeck	Conradie A ds	Janse van Rensburg KS oudl
Delareyville	Dreyer WA ds	
Delmas	Jansen van Rensburg MJ dr	Kruger Wh oudl
Derde Kruis	Swanepoel AC ds	
Derdepoort	Engelbrecht JH ds	
	Jones RJ dr	
Dolfynkus	Jacobs DS ds	
Drie Riviere	Louw HF ds	Kloppers FJ oudl
Drie Riviere-Oos	Van Schalkwyk JBMH ds	Mitchell DL oudl
Duncanville		Hill-Jowett AMT dr
Durban-Suid	Jacobs DS ds	
Ebenhaeser	Van Wyk DJC dr	Dreyer EH oudl
Eendracht	Pretorius M ds	
Eikenhof	Strydom WA dr	
El-Flora	De Lange Y ds	Badenhorst G oudl
Emmaus Kenleaf	Jansen van Rensburg JA ds	Stoffels A oudl
Erasmia	Delport M ds	
Ermelo	Zastron SW ds	Van Zyl R oudl
Evander	Van der Linde LJ ds	
Gaborone	Jacobs PJ dr	
Germiston	Ayres J ds	Nel JL oudl
Glencoe	Steenkamp PL dr	
Grimbeekpark	Geel L ds (sr)	Buitendag CG oudl
Groeneweide		Minnaar R oudl
Groot-Marico		Pretorius SJ oudl

Grootfontein	Oberholzer BC ds	
Harare	Janse van Rensburg B ds	Grau MP oudl
Hartebeeshoek	Jansen van Nieuwenhuizen WJ dr	Prinsloo PJ oudl
Hartebeestpoort	Van der Merwe CM ds	Ras CJ oudl
	Sneygans FB ds	
Hawke's Bay	Liebenberg CG ds	
Hazyview	Breytenbach WJM ds	
Heidelberg	Rocher G ds	Vorster PA oudl
Horison Roodepoort	Nel GCJ dr	Lombard K oudl
Jeffreysbaai	Schmidt D ds	
Joachim Prinsloo	Van Deventer JBJ ds	Janeke WJ oudl
Johannesburg-Suid	Strydom WA dr	Redelinghuys PG oudl
Johannesburg-Wes	Marnewick JC ds	
Kaapstad	Smith KF ds	Hattingh J oudl
Kampersrus	La Grange HF ds	Bezuidenhout WJ oudl
Kathu	Uys J ds	
Kempton	Fourie EG ds	
	Botha A dr	
Kempton Park-Oos	Geyer A ds	Hartman JA oudl
Klerksdorp	Botha PJE ds	Murray I oudl
Klerksdorp Doringkruin	Van Staden JM ds	Van der Westhuizen I oudl
Klerksdorp-Oos Môrester	Steÿn JJ ds	Welgemoed B oudl
Klerksdorp-Wilkoppies	Müller MA ds	Müller AJ oudl
Komatipoort	Engelbrecht B.M. ds	Engelbrecht JC oudl
Koster	Kloppers HN ds	Erasmus PC oudl
Kriel		Viljoen R oudl
Krugersdorp-Noord	Hattingh AJ ds	Kriel H oudl
Krugersdorp-Oos	Kramer HMJ ds	Rossouw GJ oudl
		Vorster PP oudl
Kruin	Pienaar AJ ds	De Klerk JL oudl
Kuruman	Uys J ds	Bloem DJ oudl
Laeveld	Beukes SA ds	
Leeudoringstad	Jansen van Rensburg A ds	Louw JP oudl
Letsitele	Truter JHL dr	Smit PJJ oudl
Lichtenburg		Le Roux AJP oudl
Lichtenburg-Oos	Van Rooyen LS ds	
Losberg	Marran EB dr	Pieterse C oudl
Mafeking	Rossouw P ds	Van der Merwe ZJ oudl
Magaliesmoot	Barnard D ds	Smidt W oudl
	Scholtz Y ds	
Makarios	Steenkamp LJS prof	
	Lindeque GC dr	
Malelane	Dreyer TF ds	Venter GS oudl
Marble Hall	Koekemoer JJC ds	
Meyerspark		Paynter FJ oudl
Meyerton	Beukes ME ds	
Meyerton-Suid		Guest K oudl
Middelburg		Meyer IJ oudl
Middelburg-Noord	Hertzog CEC ds	Smit PF oudl
Midstream	Geel L ds (jr)	Fourie JD oudl

Molopo	Le Roux PDM ds	
Montana	Van Staden JM dr	Van Heerden JG oudl
	Janse van Rensburg A dr	
	Pottas A ds	
Montana-Oos	Van Wyk GF ds	Van Hamersveld FP oudl
Mosselbaai	Malan GJ dr	Malan GJ oudl
Naboomspruit	Claassen JJ ds	Klopper WJ oudl
Namibkus	Janse van Rensburg L ds	Bezuidenhout HB oudl
Namib-Suid	Van der Walt BJ ds	
	Van der Walt M ds	
Nederlandssprekende Gemeente	Van Wyk T prof	Van der Kuil F oudl
Nelspruit	Smit N ds	Steyn HC oudl
	Macdonald GDJ ds	
Newcastle		Willemse JF oudl
Newlands	Van Wyk CJ ds	Cox E oudl
Nigel	Ras FH ds	
Noordelike Pretoria	Van Niekerk JR ds	Wolfswinkel HJ oudl
Noordrand	Kloppers HN ds	
Noordwestelike Pretoria	De Beer GS ds	De Wet JM oudl
Ogies	Losper IM ds	
Olifantsfontein	Labuschagne FJ dr	Du Pisanie I oudl
Onverwacht	Prinsloo CB ds	Klaassen MG oudl
Oos-Moot	Thomas A ds	Labuschagne BJ oudl
Orkney	Steyn JJ ds	
Outeniqua	Jacobs PJ ds	Stoltz G oudl
		Combrink H oudl
Parkrand	Van Baalen EJA ds	Kok O oudl
Parys	De Beer J ds	Barnard JH oudl
Phalaborwa	Van Zyl G ds	
Philadelphia	De Beer SM dr	De Beer L oudl
	Geyser AB prof	
	Van Wyk WC dr	
	Slabbert MJ ds	
Pierneef	Du Preez J ds	Le Roux JJ oudl
Piet Potgieter	Steinmann A ds	Swanepoel P oudl
Pietermaritzburg	Van der Berg CJ ds	
Pongola	Dupper B.M. ds	
Port Elizabeth	Schmidt D ds	
Postmasburg	Uys J ds	Bloem DJ oudl
Potchefstroom	Kok-Pretorius RC ds	Van der Westhuizen W oudl
	Kok WJJ ds	
Potchefstroom Die Wilge		Prinsloo DG oudl
Potchefstroom-Noord	Kok SA ds	Landsberg NHMJ oudl
Potchefstroom-Studente	Denton RA dr	Strydom JH oudl
Potgietersrus	Nel HSK ds	Volschenk JP oudl
Pretoria	Pretorius C dr	Pretorius DJ oudl
Pretoria-Oos	Hopley R ds	Kotzé SL oudl

	Van der Merwe JF ds	
	Kruger Y ds	
	Ungerer AG dr	
	Dreyer WA prof	
Pretoria-Tuine		Van Schalkwyk Z oudl
Pretoria-Wes	Kidson MS ds	Van Rooy V oudl
Primrose-Oos	Van Schoor WAJ dr	
Randburg	Van Sittert JJ ds	Clifton ACS oudl
Randfontein Midpark	Bester JP dr	
Richardsbaai	Furstenberg P de K ds	Geere JE oudl
Riebeeckstad	Fouché MJ ds	Ter Stege R oudl
Rietspruit	Sheppard E ds	Dreyer HJ oudl
Rietvallei	Herbst H ds	Jacobs E oudl
Roedtan		Grobbelaar AM oudl
Rooihuiskraal	Vogel IJ ds	Vis I oudl
Ruskoppies	Van Deventer JBJ ds	Pienaar PHCDW oudl
Rustenburg Jac van Belkum	Kloppers A ds	
Rustenburg-Kloof	Enslin CB ds	
Rustenburg-Suid	Botha GS ds	Terblanche DJ oudl
Rustenburg-Tuine	Young JA ds	
Sabie	Breytenbach WJM ds	
Sannieshof		Prinsloo PJJ oudl
Schoemansdal	Venter WF ds	Nel AP oudl
Secunda	Meyer M ds	Knoetze PH oudl
	Wolmarans PJ ds	
Seestergemeente Brackenhurst		Mienie H oudl
Selcourt	Lourens D ds	
Silverton	Labuschagne HJ ds	
Sionshoogte	Taljad DJD ds	
Sionspoort	Van Staden JH dr	Venter JD oudl
Sonlandpark	Beukes ME ds	
Springs-Noord	Lourens D ds	Van Schalkwyk M oudl
Springs-Oos	Roets PJ ds	Oberholzer FA oudl
Standerton	Britz JZ ds	Holmner L oudl
Stellenbosch	Van Staden P dr	
	Le Roux C dr	
Strand		Combrinck JJ oudl
Suidoos-Witbank	Lombard IM ds	Hartman A oudl
	Losper IM ds	
Sundra	Snyman WE ds	
Swartkop	Beukes APJ ds	Esterhuizen D oudl
	Delpont H dr	
	Roets AH ds	
	Shaw WM ds	
Swellendam	Joubert TF ds	Dreyer A oudl
Trichardtsfontein		Ernst WS oudl
Tsumeb	Oberholzer BC ds	
	Van der Westhuizen RL ds	Pohl JAH oudl
Upington	Van Niekerk M ds	
Vaalharts	Le Roux PDM ds	Sanders DJ oudl
Vaalpark	Rust RJ ds	

Vaalwater	Loedolff CAA ds	
Van der Hoff	Du Preez JP ds	Van der Linde MC oudl
Van Warmelo		Janse van Rensburg DR oudl
Vanderbijlpark-Oos	Rust RJ ds	
Vanderkloof	Breytenbach APB prof	Van Zyl APG oudl
Vereeniging	Serfontein DJB ds	Beeslaar SE oudl
Villieria	Jones RJ dr	
Villiers	Robberts ZC ds	
	Miller LH ds	
Virginia	Fouché MJ ds	
Vliegepoort	Van der Linde HT ds	Opperman N oudl
Vryburg	Holtzhausen JA ds	
Wapadrant	Van Jaarsveld PA ds	Pieterse AD oudl
	Oxton S ds	
	Dreyer TF ds	
Warmbad	Van Wyk BJ dr	Botha LM oudl
Waterberg	Sauer W de V ds	Olivier B oudl
Waterval Boven		Groenewald MP oudl
Welgelegen- Pietersburg	Joubert HS ds	Marais GF oudl
Weltevreden	Janse van Rensburg PR ds	Van Wyk GS oudl
Wesmoot	Botha RP ds	Swanepoel M oudl
Westonaria	Stoltz GPJ ds	
Windhoek	Dykema W ds	Gouws C oudl
	Steinmann JD ds	
Witbank-Suid	Jansen EM ds	Jansen PW oudl
Witfield		Booyesen L oudl
Witfontein	Bevolo-Manders JM ds	Pretorius GPN oudl
	Manders JT ds	
Witrivier	Breytenbach WJM ds	Slabbert M oudl
Wolmaransstad	Viviers G ds	
Wonderboom	Erasmus LK ds	Mulder PFS oudl
		De Beer JF oudl
Wonderboompoort	Calder M ds	Viljoen AJ oudl
Wonderboom-Suid	Pretorius C dr	Rademeyer G oudl
Worcester	Le Roux C dr	Crafford R oudl
	Van Staden P dr	
Zeerust	Rossouw P ds	Hough T oudl
Zesfontein	Snyman WÊ ds	Wilsenach S oudl
Zuurfontein	Janse van Rensburg JG dr	Oosthuizen GP oudl
Zwartruggens		Uys N oudl

2.3.2 VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA

In terme van Ordinansie 4.4.4 (vii)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante 'n voorsitter en skriba.

Die volgende ordinansies word in ag geneem:

Ordinansie 4.4.4 (viii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering sien toe dat van die ses predikantslede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens twee gemeentepredikante is.

Ordinansie 4.4.4 (vii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering kies tydens die vergadering, met inagneming van die beginsel dat geen ampsdraer vir langer as drie opeenvolgende termynne op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word nie, en nie meer as twee termynne dieselfde opdrag uitvoer nie.

Ordinansie 4.4.4 (x) wat soos volg lui:

Die nuutverkose Kommissie begin hulle werksaamhede na afhandeling van die agenda, voor die formele afsluiting van die vergadering.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die voorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof WA Dreyer en ds L Geel, alhoewel ds Geel versoek dat daar nie vir hom gestem word vir voorsitter nie.

Prof WA Dreyer word verkies.

VERKIESING VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die skriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen di L Geel en JF van der Merwe.

Ds JF van der Merwe word verkies.

---oOo---

2.3.3 VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

In terme van Ordinansie 4.4.4 (vii)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante

- * 'n visevoorsitter en viseskriba
- * twee verdere lede
- * 'n sekonduslid vir elke predikantslid.

Dr AG Ungerer en ds WJJ Kok is nie weer verkiesbaar nie. Van al die diensdoende predikante wat per beroepsbrief aan 'n werkruimte gekoppel is, is slegs dr WC van Wyk, sekretaris van die Kommissie van die AKV, nie verkiesbaar nie.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die visevoorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen di L Geel en CEC Hertzog, alhoewel ds Hertzog versoek dat daar nie vir hom gestem word nie.

Ds L Geel word verkies.

VERKIESING VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die viseskriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, drr SM de Beer, RA Denton, FJ Labuschagne, DJC van Wyk (jr) en ds JM Bevolo-Manders.

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer, RA Denton en ds JM Bevolo-Manders.

Ds JM Bevolo-Manders word verkies.

VERKIESING VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer, RA Denton, C Pretorius en DJC van Wyk (jr).

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer en RA Denton.

Dr SM de Beer word verkies.

VERKIESING VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen drr RA Denton, FJ Labuschagne, C Pretorius, DJC van Wyk (jr) en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen drr RA Denton en dr DJC van Wyk (jr).

Dr RA Denton word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die voorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, drr FJ Labuschagne, C Pretorius en DJC van Wyk (jr).

'n Herstemming vind plaas tussen drr FJ Labuschagne en DJC van Wyk (jr).

Dr FJ Labuschagne word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die skriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, drr C Pretorius en DJC van Wyk (jr). Dr Van Wyk versoek dat daar nie vir hom gestem word om op die Sekunduskommissie te dien nie.

Dr C Pretorius word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die visevoorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen proff J Beyers, T van Wyk, drr H Delport, JM van Staden, DJC van Wyk (jr) en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen proff J Beyers, T van Wyk en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers en ds D Barnard.

Prof J Beyers word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die viseskriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, drr H Delport, MJ Jansen van Rensburg, JM van Staden, DJC van Wyk (jr) en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, drr H Delport, JM van Staden en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk en ds D Barnard.

Ds D Barnard word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, drr H Delport, MJ Jansen van Rensburg, DJC van Wyk (jr), di TF Dreyer (Wapadrant), S Oxtan en W de V Sauer.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, dr H Delpont en ds TF Dreyer (Wapadrant).

Dr H Delpont word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die tweede predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, drr MJ Jansen van Rensburg, DJC van Wyk (jr), di TF Dreyer (Wapadrant), HMJ Kramer, JT Manders, M Pretorius en W de V Sauer.

'n Herstemming vind plaas tussen prof T van Wyk, dr DJC van Wyk (jr) en ds TF Dreyer (Wapadrant).

'n Herstemming vind plaas tussen dr DJC van Wyk (jr) en ds TF Dreyer (Wapadrant).

Ds TF Dreyer (Wapadrant) word verkies.

---oOo---

2.3.4 VERKIESING VAN DIE OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Volgens Ordinansie 4.4.4 (vii)(b) word uit die aanwesige ouderlinge

- * nege lede
- * nege sekundi wat om die beurt gebruik kan word, verkies.

Soos in die verlede, beveel die uittredende Kommissie van die AKV aan dat die ouderlingslede later in die vergadering, sodra hulle meer bekend geraak het, verkies word.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE NEGE OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die nege ouderlingslede van die Kommissie van die AKV.

Oudle SL Kotzé en FJ Paynter word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen oudle SE Beeslaar, D Esterhuizen, JD Fourie, H Kriel, AJP le Roux, AD Pieterse, DJ Pretorius, GPN Pretorius, SJ Pretorius, GJ Rossouw, JH Strydom, FP van Hamersveld, JG van Heerden, MP van Niekerk, AJ Viljoen en HJ Wolfswinkel.

Oudle SE Beeslaar, D Esterhuizen, JD Fourie, AJP le Roux, AD Pieterse en JG van Heerden word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen PFS Mulder, DJ Pretorius, MP van Niekerk en HJ Wolfswinkel.

'n Herstemming vind plaas tussen oudle DJ Pretorius en MP van Niekerk. Oudl MP van Niekerk word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundusouderlingslede van die Kommissie van die AKV.

Oudle H Kriel, PFS Mulder, DJ Pretorius, GPN Pretorius, SJ Pretorius, AJ Rossouw, JH Strydom, FP van Hamersveld en AJ Viljoen word verkies.

---oOo---

2.4 GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE

2.4.1 OPROEP

Die oproep van die 73ste sitting van die AKV is deur die Kommissie van die AKV hanteer volgens die Kerkorde (Ordinansies 4.4 en 4.6.2).

2.4.2 AGENDA

*** Die AKV**

- **** neem bindende besluite namens alle gemeentes, ampsdraers en lidmate.
- **** neem besluite oor die leer en belydenis, liturgie en vasstelling, en uitvoering van die Kerkorde.
- **** tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen 'n bevinding van die Kommissie van die AKV.

*** Die Kommissie van die AKV het met die oog op sinvolle besprekings, beskrywingspunte in die agenda opgeneem. Beskrywingspunte kan ondersteun word met memoranda, studiestukke, voorstelle en versoekskrifte, en word ingedien kragtens Ordinansie 4.4.4 (iii) deur**

- (a) die Kommissie van die AKV
- (b) ringsvergaderings
- (c) die Predikantevergadering
- (d) die ADV
- (e) rade van die Kerk
- (f) dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede deur die ringsvergadering in wie se werkkring hulle val.

*** Volgens Ordinansie 4.2.3 (xviii) reël die ringsvergadering watter afgevaardigde 'n beskrywingspunt wat opgeneem is in die agenda, tydens die vergadering sal toelig en motiveer. Indien daar geen aanduiding gegee word wie die toeligting sal doen nie, word die skriba van die betrokke vergadering, raad, kommissie of komitee opgeroep om dit te doen of reëlins in dié verband te tref. Indien 'n beskrywingspunt deur 'n raad, kommissie of komitee in die agenda opgeneem word, wys die betrokke raad, kommissie**

of komitee self 'n afgevaardigde aan wat die beskrywingspunt sal toelig en motiveer.

- * Die agenda wat vooraf beskikbaar gestel is, word as gelese beskou.

2.4.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER

Die Kommissie van die AKV het voorlopig kommissies benoem om bepaalde take voor en tydens die vergadering te hanteer. Die vergadering sal versoek word om te besluit oor die benoemings.

2.4.3.1 **Kommissie vir geloofsbriewe: Dr WC van Wyk en ds WJJ Kok**

Die skribaat gaan die geloofsbriewe voor die aanvang van die AKV na en stel 'n presensielys saam. 'n Verslag oor geloofsbriewe wat nie in orde is nie, word aan die vergadering voorgehou. Die vergadering besluit daaroor.

2.4.3.2 **Ordekommissie**

- * Oudl SE Beeslaar
- * Oudl D Esterhuizen
- * Oudl SL Kotzé
- * Oudl AJP le Roux
- * Oudl PFS Mulder
- * Oudl FJ Paynter (sameroeper)
- * Oudl AD Pieterse
- * Oudl JG van Heerden
- * Oudl MP van Niekerk.

Die ouderlingslede van die uittredende Kommissie word benoem om as Ordekommissie op te tree. Nuutverkose ouderlingslede sal in die loop van die vergadering met dié taak behulpsaam wees.

Die Ordekommissie ontvang en oorweeg skriftelike, gemotiveerde verskonings vir tydelike afwesigheid uit die vergadering, en sien toe dat die sittingsure stiptelik gehandhaaf word.

Afgevaardigdes word dringend versoek om die vergadering stiptelik en getrou by te woon, en slegs in uiterste noodsituasies verskoning aan te teken.

Vorms waarop verskoning vir afwesigheid aangeteken word, is by die Ordekommissie beskikbaar.

2.4.3.3 **Formuleringskommissie**

- * Dr A Botha
- * Dr DJ du Toit
- * Dr PJ Jacobs
- * Dr GJ Malan (sameroeper)
- * Dr GCJ Nel
- * Dr JH van Staden.

Die Formuleringskommissie ontvang voorstelle en amendemente op beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is, en sien toe dat die bewoording van voorstelle wat tydens die vergadering gemaak mag word, korrek is en nie in stryd is met enige besluit van die AKV of die Kerkorde nie.

Die Raad vir Kerkregtelike Advies bied ondersteuning aan die Formuleringskommissie.

2.4.4 STEMPROSEDURE

Di M Delport, EG Fourie en JM van Staden koördineer die stemproses saam met die konsultante wat deur die NHKA gekontrakteer is. 'n Elektroniese stemprosedure word gebruik, behalwe in gevalle waar dit nie moontlik is nie.

Die posisies van voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba word deur 'n volstreekte meerderheid (helfte plus een) verkies. Die twee predikantslede, nege ouderlingslede en al die rade word met 'n gewone meerderheid verkies.

Tydens besprekings van beskrywingspunte mag die voorsitter na sy oordeel die vergadering versoek om by wyse van 'n kleurkaart aan te dui of hulle positief of negatief voel oor die beskrywingspunt en die motivering daarvoor. Wanneer daar 'n duidelike meerderheid van die vergadering vir of teen 'n beskrywingspunt is, mag die voorsitter vra of iemand uit die minderheid nogtans die behoefte het om die saak te bespreek en die standpunt te motiveer, en of die minderheid tevrede is om met die meerderheidsmening akkoord te gaan. Dit word gedoen om die verloop van verrigtinge vlot te laat verloop sonder om onnodige tyd te spandeer aan sake waaroor daar breë konsensus bestaan. Dit is nie bedoel om enige standpunt te onderdruk nie, en enigiemand wat wel die minderheidstandpunt wil stel, sal steeds die geleentheid kry.

By die verkiesing van die Tugkomitee moet daar verseker word dat kontinuïteit behoue bly. Derhalwe word die vergadering versoek om kragtens Ordinansie 4.4.4 (xii)(e) alle nominasies van predikante, ouderlinge en kundiges *met motivering* aan die AKV voor te lê.

2.4.5 PROJEKSIESPAN

Die volgende projeksiespan word gebruik:

- * Ds LK Erasmus
- * Ds EG Fourie
- * Dr JG Janse van Rensburg
- * Ds HJ Labuschagne
- * Ds L Lemmer
- * Ds JT Manders (sameroeper)
- * Ds S Oxton
- * Ds LJ van der Linde
- * Ds CP van der Walt.

2.4.6 NOTULEHOUE EN NOTULE

Die sekretaris: Kommissie van die AKV, dr WC van Wyk, die skriba, viseskriba, en Karen Breedts en Marié van Niekerk.

Die notule word soos volg beskikbaar gestel tydens die oggend teepouse, en sal daagliks vir goedkeuring gestel word net na middagete:

Datum

Dinsdag 4 Oktober

Notule

Openingsgeleentheid van 2 Oktober, oggend- en middagsitting van 3 Oktober.

Woensdag 5 Oktober

Aandsitting van 3 Oktober, oggend- en middagsitting van 4 Oktober.

Donderdag 6 Oktober

Aandsitting van 4 Oktober, oggend- en middagsitting van 5 Oktober.

Die notule sal daaglik elektronies op die webblad van die 73ste AKV geplaas word en as gelese beskou word wanneer dit ter vergadering vir korrektheid voorgehou word. ***Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.***

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om ***spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.***

Die notulehouers sorg vir die opneem van alle besluite en handeling van die vergadering in die notule, en die notule word binne ses maande na afloop van die sitting deur die Kommissie van die AKV gefinaliseer en elektronies versprei (Ordinansie 4.4.4 (xiv)).

Binne ses maande na die AKV, op koste van die gemeentes, word een gedrukte kopie van die Kerkorde aan elke kerkraad en predikant gestuur. Die besluitebundel word slegs elektronies versprei.

2.4.7 BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE

2.4.7.1 Spreekbeurte

'n Lid van die vergadering wat 'n spreekbeurt oor 'n bepaalde saak in die agenda verlang, rig die versoek vooraf mondeling, skriftelik of by wyse van 'n SMS aan die Formuleringskommissie. Die sprekerslys sal, wanneer die bepaalde saak aan die orde gestel word vir bespreking, op die elektroniese inligtingskerm verskyn, waarna die besprekingslys gesluit word. Die voorsitter ken die spreekbeurte toe in die volgorde van die sprekerslys. Die tydsduur van 'n spreekbeurt is beperk tot vyf minute, maar mag, met toestemming van die vergadering, gewysig word. Geen lid van die vergadering is geregtig op meer as een spreekbeurt oor 'n bepaalde saak nie, behalwe wanneer al die sprekers op die lys hulle beurt gehad het en daar nog tyd vir bespreking toegeken is. Die voorsitter beslis of die bespreking beëindig word en of daar 'n tweede spreekbeurt toegeken word.

2.4.7.2 Orde rondom besprekings

- (i) Die voorsitter het die taak om sprekers by die punt onder behandeling te bepaal, te sorg dat sprekers nie argumente wat reeds geopper is herhaal nie, en persone wat dreigemente uiter of die argument op 'n persoonlike vlak voer, tot orde te roep.

Wanneer 'n spreker afdwaal, of argumente herhaal, of dreigemente uiter, of *ad hominem* argumenteer, sal die voorsitter sy of haar aandag daarop vestig. As hy of sy na vermaning daarin bly volhard, sal die voorsitter hom of haar die woord ontnem.

- (ii) Enige lid van die vergadering kan op 'n punt van orde die aandag van die voorsitter daarop vestig dat die voorsitter of 'n spreker nie volgens die Reglement van Orde of algemene vergaderingsprosedures handel nie, waarna die voorsitter die saak verder reël.

- (iii) Die voorsteller van 'n beskrywingspunt of van 'n amendement op 'n beskrywingspunt het die reg om direk voordat daar tot die finale stemming oorgegaan word, repliek te lewer.

2.4.7.3 **Ter inligting**

- (i) Beskrywingspunte: 'n Beskrywingspunt is 'n voorstel wat via die ringsvergadering of Kommissie van die AKV in die agenda opgeneem is vir besluitneming.
- (ii) Voorstelle: Geen nuwe sake kan tydens die vergadering voorgestel word nie. Slegs voorstelle wat verband hou met beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is, kan ter tafel geneem word.
- (iii) Amendement: 'n Amendement op 'n beskrywingspunt is 'n voorstel wat nie die wesenlike inhoud van die beskrywingspunt affekteer nie, maar die bedoeling het om die beskrywingspunt te wysig.

Tydens die bespreking van 'n beskrywingspunt op die agenda kan lede van die vergadering amendemente op beskrywingspunte by die Formuleringskommissie indien. Dit moet skriftelik geskied en moet deur die voorsteller en 'n sekondant onderteken wees.

Na ontvangs van 'n amendement word dit eerste gestel. Indien dit nie aanvaar word nie verval dit, en die voorstel in die agenda geld en word voorgehou vir besluit. Indien die amendement aanvaar word, word dit die nuwe geamendeerde voorstel wat die voorstel in die agenda vervang.

2.4.8 **MOSIES**

- 2.4.8.1 Slegs ordemosies wat die orde en gang van die vergadering raak mag ingedien word. Ordemosies word volgens die diskresie van die voorsitter hanteer.
- 2.4.8.2 Mosies van meelewing en waardering mag gedurende die vergadering ingedien word.

2.4.9 **BEHANDELING VAN VERSLAE**

- 2.4.9.1 By die behandeling van verslae stel die voorsitter eers die verslag vir bespreking en daarna die beskrywingspunte wat daarop betrekking het vir besluit. Wanneer veranderinge in die verslag voorgestel word stel die voorsitter eers die aanbevelings en daarna die gewysigde verslag.
- 2.4.9.2 'n Verslag wat so afgehandel is, kan nie weer behandel word nie. Wanneer 'n lid van die vergadering van mening is dat enige besluit hersien moet word, kan die lid tydens die sitting van die vergadering 'n skriftelike versoek om hersiening inhandig, medeonderteken deur 'n ander lid van die vergadering. By ontvangs van so 'n versoek lê die voorsitter dit aan die vergadering voor. Die voorsteller ontvang die geleentheid om die versoek toe te lig, en een spreker wat beswaar wil maak ontvang ook 'n spreekbeurt. Die tydsduur is in elke geval beperk tot vyf minute. Daarna stem die vergadering oor die versoek. Indien twee derdes van die vergadering hom ten gunste van die versoek verklaar, word die saak opnuut behandel. Hierdie reëling geld nie in die geval van 'n buitengewone AKV nie.

2.4.10 AANTEKEN VAN TEENSTEM

'n Teenstem van enige lid van die vergadering teen 'n besluit word aangeteken by die skribaats so gou moontlik nadat die stemming oor die betrokke saak afgehandel is. 'n Teenstem word sonder bespreking in die notule opgeneem.

2.4.11 KLEREDRAG

Kleredrag moet nie afbreuk doen aan die waardigheid van die vergadering nie. By die amptelike opening Sondagaand dra alle dienaars van die Woord 'n toga. Neem asseblief kennis dat die afsluiting die vorm van 'n Nagmaal aanneem.

2.4.12 AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN DIE VISIE EN MISSIE VAN DIE NHKA

Die agenda is so ingerig dat dit fokus op die Kerk se roeping en werk soos dit verwoord is in die visie en missie van die Kerk, naamlik

Visie

Ons droom is dat alle mense in Jesus Christus sal glo as hoop vir die wêreld.

Missie

Om werklik Kerk van Christus te wees deur te fokus op

- * viering
- * gemeenskap
- * diens
- * getuïenis.

Daarom wil die NHKA as gemeenskap van gelowiges ons geloof in Jesus Christus in woord en lied vier, mense dien en van die verlossing in Christus getuig.

Op hierdie weg sal ons deurgaans die volgende waardes handhaaf:

- * Nederigheid in ons lewe voor God.
- * Nugterheid in ons omgang met die Woord.
- * Menslikheid in ons verhoudings met mekaar en ander mense.

Dit wil ons nastreef deur

- * gehoorsame uitlewing van die Woord
- * deurleefde en eietydse prediking
- * entoesiastiese uitdra van die evangelie
- * visioenêre leierskap op alle terreine
- * liefdevolle ondersteuning van alle mense in nood
- * op die uniekheid van Christus en sy Kerk te fokus.

Die volgende wysiging word aanvaar:

2.4.4 STEMPROSEDURE

Al ses die predikantslede en al nege ouderlingslede word met 'n volstrekte meerderheid (helfte plus een) verkies. Die

sekunduskommissie en lede van al die kerklike rade word met 'n gewone meerderheid verkies.

2.5 SITTINGSURE

Die volgende sittingsure word aanbeveel:

Oggendsitting	08:30 tot 13:00	-	met teepouse 10:30 tot 11:00
Middagsitting	14:30 tot 19:00	-	met teepouse 16:30 tot 17:00
Afsluiting	19:00 tot 19:15.		

Die oggendsitting op Maandag 3 Oktober 2022 begin om 08:30 in die kerkgebou van die NG Kerk, Gemeente Wonderpark.

Die vergadering bepaal die sittingsure.

---oOo---

AFSLUITING: 3 OKTOBER 2022

Oudl FJ Paynter sluit die vergadering af deur die saamsing van Gesange 162: 1 en 3, 261: 1 tot 3 en 286. Hy lees voor uit verskeie Skrifgedeeltes, en gaan voor in gebed.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 4 OKTOBER 2022

Prof HJB Combrink open die vergadering met Skriflesing uit Psalm 19, 'n kort oordenking en laat die vergadering saamsing uit Gesang 255: 1 en 3.

Orrelis:

Mnr Marius Hammond.

VERWELKOMING

Dr AG Ungerer verwelkom

- * prof en mev HJB Combrink
- * dr GC Lindeque
- * dr C Pretorius
- * past Mike Roodt
- * ds WH Steyn
- * prof en mev IWC van Wyk.

OORHANDIGING VAN 'N SPESIALE OORKONDE AAN PROF HJB COMBRINK VIR SY SLEUTELROL IN DIE 2020-BYBELVERTALING

Op die terrein van Bybelvertaling lewer professor HJB Combrink 'n enorme bydrae. Hy was van 1990 tot 2018 lid van die Kerklike Advieskomitee (Die Bybel in Afrikaans) oftewel KABA – 'n adviesliggaam van die Bybelgenootskap van Suid-

Afrika wat alle kerke en denominasies wat Afrikaans in eredienste gebruik, verteenwoordig. Van 2004 tot 2007 was hy voorsitter van dié Komitee. Hy was lid van die vertalingspaneel van die *Afrikaanse Bybel vir Dowes* van 1997 tot 2005. In 2008 en 2009 tree hy op as Waarnemende Hoof: Vertaling by die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

Sy grootste bydrae lewer hy van 2006 tot 2020 as projekteier van die vertaalproses wat uitgeloop het op die verskyning van die jongste Afrikaanse Bybelvertaling in November 2020. Die leiding wat hy geneem het in die Begeleidingskomitee, waar die belangrikste besluite oor die vertaalprojek geneem is, maar veral sy voorsitterskap van die drie redaksionele komitees – die Ou Testament, die Nuwe Testament en die Deuterokanonieke boeke – was van onskatbare waarde.

Commendatio

Hans Jacob Bernard Combrink is op 23 Oktober 1940 in Lydenburg in die destydse Oos-Transvaal gebore as die tweede kind van Hansie en Helena Combrink, albei in daardie stadium onderwysers op Lydenburg. Dit was van kleins af duidelik dat dié seun 'n goeie verstand het en dat hy akademies sou presteer. Hy voltooi sy skoolloopbaan aan die Hoërskool Noord-Oosrand in Benoni waar sy pa die hoof was. Daarna skryf hy by die Universiteit van Pretoria in vir 'n BA-graad met die oog op 'n BD-graad.

Hy behaal die grade BA, BD en BA(Hons), alles met lof, aan die Universiteit van Pretoria. In 1968 studeer hy Nuwe Testament aan die Vrije Universiteit van Amsterdam onder professor Renier Schippers en voltooi hy die ThD-studie met 'n proefskrif getitel *Die Diens van Jesus: 'n Eksegetiese Beskouing oor Markus 10:45*.

Doktor Combrink word by sy terugkeer na Suid-Afrika in 1969 predikant in die NG gemeente Wonderboom. Hy was egter nie lank voltyds in die bediening nie, want reeds in 1970 is hy van Januarie tot Julie deeltydse dosent aan die Randse Afrikaanse Universiteit in die Departement Bybelkunde. Hy word in Augustus 1970 bevorder tot senior lektor in dieselfde departement en dien ook as departementele voorsitter. Hy beklee hierdie pos tot Desember 1973, en gee van Augustus tot Desember 1973 tegelyk ook deeltydse klas in die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria.

Hy sit gedurende 1974 en 1975 sy loopbaan voort as senior lektor in die Departement Nuwe Testament aan die Universiteit van Pretoria, waar hy Nuwe Testament doseer in Bybelkunde. In 1976 aanvaar hy 'n aanstelling as senior lektor in die Departement Nuwe Testament aan die Universiteit van Stellenbosch. Hy beklee dié pos tot die middel van 1982, waarna hy bevorder word tot medeprofessor. Hy word in 1997 volle professor en hoof van die Departement Nuwe Testament. Hy dien ook van 1992 tot 1994 as dekaan van die Fakulteit Teologie, en weer van 1998 tot 2000. Veral gedurende sy tweede termyn as dekaan bestuur hy groot veranderinge aan die Fakulteit, onder andere die verskuiwing van die Verenigende Gereformeerde Kerk se teologiese opleiding vanaf die Universiteit Wes-Kaapland na die Universiteit van Stellenbosch.

Professor Combrink is die outeur en mederedakteur van ses boeke. Hy publiseer 40 artikels in vaktydskrifte en lewer 48 bydraes in verskeie ander publikasies gedurende sy akademiese loopbaan.

Op die terrein van Bybelvertaling het professor Combrink 'n enorme bydrae

gelewer: Hy was van 1990 tot 2018 lid van die Kerklike Advieskomitee (Die Bybel in Afrikaans) oftewel KABA – 'n adviesliggaam van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika wat alle kerke en denominasies wat Afrikaans in eredienste gebruik, verteenwoordig. Van 2004 tot 2007 was hy voorsitter van dié Komitee. Hy was lid van die vertalingspaneel van die *Afrikaanse Bybel vir Dowes* van 1997 tot 2005. In 2008 en 2009 tree hy op as Waarnemende Hoof: Vertaling by die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

Sy grootste bydrae lewer hy van 2006 tot 2020 as projekteier van die vertaalproses wat uitgeloop het op die verskyning van die jongste Afrikaanse Bybelvertaling in November 2020. Die leiding wat hy geneem het in die Begeleidingskomitee, waar die belangrikste besluite oor die vertaalprojek geneem is, maar veral sy voorsitterskap van die drie redaksionele komitees – die Ou Testament, die Nuwe Testament en die Deuterokanonieke boeke – was van onskatbare waarde. Verder strek dit hom tot eer dat hy die veldtog wat in 'n stadium teen die vertaling gevoer is, op 'n professionele wyse hanteer het.

Professor Combrink ontvang in 2004 en ook in 2019 die Pieter van Drimmelen-medalje van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns vir sy verdienstelike bydrae tot Bybelvertaling en ook vir sy werk in die daarstelling van teologiese handboeke in Afrikaans.

Hy is sedert Desember 1994 getroud met Juliette Lambrechts. Dit is 'n tweede huwelik nadat sy eerste vrou, Lucia, in November 1992 oorlede is. Uit sy eerste huwelik is twee seuns en twee dogters gebore, en hy is die trotse oupa van 15 eie kleinkinders. Die tweede huwelik het nog twee seuns en 'n dogter en twee kleinkinders by die gesin gevoeg. Hy is 'n gesinsman by uitnemendheid.

Professor Combrink, dit is vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n voorreg om op hierdie wyse aan u erkenning te gee vir die groot bydrae wat u op die terrein van Bybelvertaling gemaak het.

oorhandiging van die SP Engelbrecht-penning aan Prof IWC van Wyk

Ignatius William Charles van Wyk is op 28 September 1953 in Johannesburg gebore en behaal 24 jaar later, in 1977, die graad BA(Admissie) aan die Randse Afrikaanse Universiteit. Hierop volg verdere studies aan die Universiteit van Pretoria, en hy behaal opeenvolgend in 1979 die graad BA(Hons)(Wysbegeerte) met lof, in 1980 die graad BD (met lof), en sy doktorsale eksamen voltooi hy in 1981.

Van 1981 tot 1984 studeer hy Sistematiese Teologie aan die Universiteite van Bonn, Tübingen en Wuppertal, en promoveer in 1987 met die proefskrif *Das Theodizeeproblem als Orientierungspunkt der kirchenpolitischen und theologischen Streitfragen*.

Natie van Wyk se arbeid en bydrae word wyd waardeer. Hiervan getuig die toekenning van die HCM Fourie-erepenning vir die bevordering van Bybels-Reformatoriese teologie tydens die 72ste Algemene Kerkvergadering in 2019.

Sy bydrae is nie beperk tot die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie, maar kring ook uit na ander terreine en ruimtes, waaronder die Afrika Instituut vir Missiologie (AIM) en Pretoria FM.

Grondliggend aan sy studie en dienswerk is 'n teologiese diepgang wat uit die oorspronklike bronne put – bronne wat hy vanuit Duits en Latyn in Afrikaans vir Suid-Afrika en Afrika aanbied. Sy omgang met die bronteks en kontekstuele gerigtheid daarvan sluit 'n historiese onderbou in, 'n onderbou wat 'n Christelike verstaan van geskiedenis ag.

Vir hom is dit nodig om te ...*herontdek wat ons vergeet het of nooit van ons tradisie geweet het nie*. Hierdie herontdek van en gesprek met die bronne waaruit die Bybelse-Reformatoriese teologie vorm aanneem, het in talle lesings, artikels en publikasies neerslag gevind. Dit is veral die publikasie *Martin Luther: 'n Inleiding tot sy lewe, denke en geskrifte* (AOSIS) in 2019 wat die waardering en dank van die Kerkhistoriese Genootskap wek. Sedert sy ontstaan in 1958 gee die Kerkhistoriese Genootskap erkenning aan teoloë wat 'n besondere bydrae lewer tot die bevordering van Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedenis.

Met die toekenning van die SP Engelbrecht-erepenning (Goud) betuig die Genootskap dank en waardering vir voortrefflike kerkhistoriese navorsing in en vir die Suid-Afrikaanse konteks.

Nie sonder rede nie bevat die ontwerp van die erepenning die Latynse begrip *Recordabor* met as agtergrond die vasteland van Afrika en drie kruise op die uithoeke daarvan.

Hierdie simboliek dien as samevatting en ideaal. Natie van Wyk verpersoonlik beide. Hy ontdek en herontdek die Bybels-Reformatoriese teologie, skryf dit op, evalueer dit, en vertolk dit vir die kerk van Jesus Christus wat ook in Afrika onder die kruis dien.

Ons huldig hom hiervoor.

AFSLUITING: 4 OKTOBER 2022

Oudl MP van Niekerk sluit die vergadering af met Skriflesing uit Psalm 8 (1983-vertaling), en gaan voor in gebed. Die vergadering sing saam uit Gesange 464: 1, 2 en 4, en 266.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 5 OKTOBER 2022

Ds LK Erasmus open die vergadering deur die saamsing uit VONKK 72: 1 tot 3, Skriflesing uit Psalm 4 (2020-vertaling), 'n kort oordenking, voorbidding en die saamsing uit Gesang 190:1 tot 3.

Orrelis:

Mnr Marius Hammond.

AFSLUITING: 5 OKTOBER 2022

Oudl AJP le Roux sluit die vergadering af deur die saamsing van Gesange 250: 1 en 2. Hy lees voor uit 1 Korintiërs 13: 4 tot 7, en gaan voor in gebed. Die vergadering sing ten slotte Gesang 562: 1 en 4 saam.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 6 OKTOBER 2022

Ds LH Miller open die vergadering deur die saamsing uit Psalm 33: 1 en 7, Skriflesing uit Handeling 27, 'n kort oordenking en voorbidding.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

---oOo---

2.6 GROETEBOODSKAPPE

Die MRCC, NGK, GKSA en WGGK dra mondelings groeteboodsappe oor op Maandagoggend 3 Oktober 2022. Groeteboodsappe van ander kerke word skriftelik in die notule van die AKV opgeneem vir kennisname van die vergadering.

2.6.1 MONDELINGE GROETEBOODSKAPPE

2.6.1.1 NGK

Dr Gustav Claassen, die algemene sekretaris

Dit is vir my 'n groot voorreg om namens die Algemene Sinode van die NGK groete oor te dra aan die Algemene Vergadering van die NHKA. Baie dankie vir die uitnodiging en ook die gasvryheid waarmee julle my ontvang en laat tuis voel het.

Die oordra van groete is 'n baie ou gebruik, dit gee uitdrukking aan die band wat daar tussen kerke is: Ons behoort saam aan die Here van die kerk, ons deel 'n geskiedenis, 'n belydenis, 'n identiteit en 'n roeping. Ons is susters en broers van mekaar.

'n Groeteboodschap wil ook troos en bemoedig, veral in moeilike tye; dit sê ons gee regtig om vir mekaar en ons wil saam 'n geloofwaardige getuigenis uitdra in 'n gebroke wêreld, met soveel uitdagings en nood.

Daarom groet ek u graag met die teksvers van Jesaja 60: 1 en 2:

Staan op, laat jou lig skyn! Ja, jou lig het gekom, en die heerlijkheid van die Here skyn oor jou. Ja kyk, donkerte bedek die aarde, en diepe duisternis die volke; maar oor jou skyn die Here, en oor jou word sy heerlijkheid sigbaar.

Die NHKA het deur jare nog altyd die roeping om die Lig van die evangelie na 'n donker wêreld te weerkaats, ernstig geneem. Die NHKA se werk, ver oor die grense heen, was nog altyd buitengewoon geseënd. So ook was haar barmhartigheidswerk nog altyd 'n reuse poging, wat lig gebring het in vele mense, oud en jonk, se lewens. Vanaf die NHKA se gemeentes en vergaderings het daar nog altyd 'n gesonde, gematigde invloed na buite uitgestraal — wat 'n ryke invloed op die gereformeerde tradisie in ons land gehad het.

Talle leiersfigure uit die kerklike- en akademiese omgewing van die NHKA het

deurgaans oor tyd 'n besondere positiewe bydrae binne die breër kerklike konteks gemaak. Daarvoor dank ons God vir die NHKA kerk, en vertrou en glo ons dat sy steeds 'n mooi en konstruktiewe rol vorentoe sal speel.

Soos alle gemeentes en sinodes van die NGK dwarsoor ons land, staan ook die NHKA kerk in hierdie dae voor groot uitdagings. Ons sal saam moet bly besin hoe om eg kerk te wees in 'n post-COVID tyd. Wat het al die ontwrigting wat met COVID gepaard gegaan het ons van kerkwees geleer? Watter teologiese vrae leef daar in ons mense se harte? COVID het ons geleer dat 'n eerlike en nederige gesprek en nadenke oor God juis nou nodig is, 'n fokus op egte gemeenskap (koinonia) en verhoudinge, 'n betrokkenheid by ons stukkende gemeenskappe, 'n uitleef van die liefde van Christus, 'n besef dat ons mekaar nou nodiger as ooit het en mekaar nie kan loslaat nie. Ons moet leer kerk wees met veel minder middele as in die verlede, in 'n wêreld waarin materiële nood toeneem.

Te midde van toenemende spanning tussen rasse en klasse, in 'n wêreld waarin soveel woede en geweld is, het die kerk 'n versoenende rol en publieke getuienis wat ons nie kan laat vaar nie.

Ons getuienis moet geloofwaardig wees te midde van die vele stemme daarbuite – dit moet die evangelie van Jesus Christus en van God se liefde onverdund uitdra en niks anders nie. Daarvoor bid ons julle seën toe, wil ons graag medereisigers wees en bly.

Die NHKA het juis nou, meer as in die verlede, 'n gewaardeerde rol om te speel, binne die ekumene en wyer. Kom ons vat hande met mekaar, selfs stewiger as vantevore, in die uitvoering van ons roeping in hierdie geliefde land met sy talle uitdagings.

Die NGK is diep dankbaar vir skakeling met die NHKA op soveel vlakke: By die TKR, Conventus van reformatoriese kerke, Kerkspieël, gesamentlike teologiese opleiding by UP, samewerking op die terrein van Bybelvertaling, die skep en publiserings van kerkliedere wat ons op 'n wonderlike manier aan mekaar bind.

Die bilaterale ooreenkoms tussen die NGK en die NHKA het samewerking op gemeentelike- en sinodale vlak wonderlike momentum laat kry. Daar is mooi verhaale van samewerking tussen ons gemeentes. Predikante word wedersyds beroep en daar is samewerking op die fokusareas van die jeug, bejaardes, manne- en vrouekampe, ensovoorts.

Ons kan met reg dankbaar wees op die samewerkende eenheid ten spyte van die demper wat die COVID-pandemie op samewerking geplaas het. Dit het alle potensiaal om tot groter eenheid te groei.

Baie geluk aan die nuwe leierskap van die Sinode. Ons sien daarna uit om saam te werk. Mag hierdie vergadering baie geseënd wees en leiding help gee aan die gemeentes, en ook aan ander kerke, soos die NGK, vir die tyd wat kom.

2.6.1.2 GKSA

Ds Cassie Aucamp, voorsitter: Deputate Ekumenies

Baie dankie vir die voorreg om namens die GKSA aan die NHKA ons hartlike, broederlike groete oor te dra. Ek sal dit graag meer volledig in persoon doen tydens die sitting van die vergadering.

Die bande met die Hervormde Kerk is vir die GKSA kosbaar. Ons het 'n gedeelde geskiedenis, vir die meeste van ons 'n gedeelde kultuurerfenis. 'n Gedeelde lief en leed in hierdie land. Maar boweal ... 'n gedeelde gereformeerde erfenis., die erfenis van ons gemeenskaplike belydenis.

Die praktiese beleving van hierdie bande op sentrale vlak het ook tydens die inperkings van die COVID-pandemie afgeneem, veral ook wat betref die byeenkomste van die TKR waar ons twee kerke saam met die NGK oor die jare heen toenemend bande van eenheid beleef het. Persoonlik het ek hierdie kosbare saamwees gemis, en ons sien uit daarna om hierdie bande binnekort weer op te tel en te verstewig.

In dié verband moet ons erns daarvan maak om weer die gereelde kragtige getuigenis wat daar via die TKR vanuit ons kerke gesamentlik na buite uitgegaan het oor sake van die dag wat die koninkryk van God en ons kerke ten nouste raak, in die openbaar te laat hoor. Ons kerke kan nie swyg oor die wyse waarop ons tans hoegenaamd nie so regeer word dat ons 'n rustige en stil lewe tot eer van die Here kan lei, soos wat die Skrif van die owerheid vra nie.

Die geloofsbande tussen die GKSA, die NGK en die NHKA, is bande wat deur families loop, deur geslagte. Dis bande wat nie net beperk is tot groot ekumeniese byeenkomste nie, nie net tot die bevoorregte broeders en susters wat ons daar verteenwoordig nie, maar dis bande waarmee ons mekaar omhels in ons elke dag se lewe.

Dis veral op plaaslike vlak, daar waar ons daaglik, prakties kerk van Jesus Christus moet wees, wat die bande verstewig het. Op voetspoor van die Memorandum van Ekumeniese Verhoudinge wat ons Algemene Sinode formeel met die NGK aangegaan het, kan ons kerke volgens die reëling en oordeel van die plaaslike kerkraad mekaar se attestate aanvaar, toegang tot die sakramente gee, gesamentlike eredienste hou, en kansels ruil. Ons is baie dankbaar daarvoor en dit word op verskeie plekke met groot seën gedoen.

Dit is veral op die platteland waar omstandighede ons dwing om dit te doen wat ons vanweë vermeende struikelblokke van nature so traag is om te doen: Daadwerklike saamwerk en saamleef. Ook in stedelike gebiede waar ons histories minder lidmate het. So byvoorbeeld het twee van ons gemeentes in Durban in kombinasie getree waarvolgens die plaaslike predikante albei gemeentes oor en weer bedien soos die omstandighede dit ten beste vereis. Ons Sinode het inderdaad ook ordereelings goedgekeur om sodanige samewerking tot heil van ons lidmate, tot opbou van ons kerke en tot eer van ons Here te kan laat geskied.

U gaan tydens u 73ste AKV weereens gekonfronteer word met sake van sensitiewe aard, juis midde in 'n samelewing wat toenemend volgens die norme van die wêreld al hoe meer sekulêr raak. Die GKSA se standpunt oor die sake is aan u bekend. Ons bedede is dat u alleen maar net in opregte gehoorsaamheid aan die Woord van die Here alles wat op u tafel mag kom sal beoordeel en daarvolgens besluit. Ons tyd kan nie bepalend wees vir hoe ons kerk in die wêreld moet wees nie. Die wese van die kerk word bepaal deur God Drie-enig. Ons wil kerk van die Woord wees, ons wil navolgers van Jesus Christus wees ...

Mag u werklik die genade van die Here en die leiding van sy Gees ontvang om tydens hierdie vergadering alleen maar kerk van Jesus Christus te wees.

Voorsitter, broeders en susters: die GKSA groet die kerke van die NHKA met u 73ste AKV uit die hart. Ons bede vir u is die bede van Psalm 43:

Send Heer uit hemelse geweste, U Lig en Waarheid neer op ons.

2.6.1.3 MRCC

Ds Oscar Madlala, die voorsitter van die AKV van die MRCC, voorgelees deur dr WC van Wyk

Allow me to submit our warm and sincere MRCC greetings to you all in the name of our Lord and Saviour, Jesus Christ. It is once again my singular honour as the outgoing Chairperson of the MRCC GCA to be part of this important convention of the NHKA. The historic 73rd GCA comes at a time after the world has been tormented by the COVID-19 pandemic. It has been a bleak period, not only for the church but the world as a whole world. The pandemic has robbed us our loved ones, our colleagues in ministry and committed church members. While the world was on its way to recovery, we again got affected by war between Russia and Ukraine. This has affected our markets and worsened the already suffering economy.

The church is then faced with a mammoth task of finding ways to recover in the midst of these turbulent times. Membership has declined and the church is suffering financial setback. A platform of this magnitude then provides us with an opportunity to have robust debates concerning recovery. Recovery cannot only be measured in statistics and monetary terms; the nation also needs healing.

The looting and hooliganism we saw last year in July exposed the social ills of our nation. The high level of political instability, poverty and unemployment were openly exposed which resulted in anarchy and unruly behaviour. The rate of crime has escalated exponentially, taking into notice the recent shootings around the country. The church is still seen as a prophetic voice of our society. It is still regarded as a catalyst of restoring harmony and dignity in our communities. As a church, we are the voice behind the establishment of a crime free society.

The ripples of deaths of youth in Nyobeni Tavern in the Eastern Cape exposed another tragedy about our country where minors consume alcohol. Over and above that, there was shooting in Orlando (Soweto), where 14 people were killed, and more killings were reported in KZN. These scenarios are worsening the situation as incidents of violence and death have become commonplace in our communities. In the midst of all these mishaps, the church remains an institution that should provide spiritual guidance and moral direction. We are the mercenaries of hope and should by no means lose sight of our position and standing in society.

Relationship between the MRCC and the NHKA

As the MRCC we also take this opportunity to appreciate the relationship we have had with the NHKA throughout the years. We would also like to announce that our church will be celebrating its centenary in 2023. The pledge of R50 000 from the NHKA towards the centenary is highly appreciated. While we are conscious of the struggles within the NHKA like decline in membership and shortage in finances; we believe that there is still a lot that can be shared between these two churches, especially in the area of training and development of ministers and skills transfer. The MRCC has adopted a recovery plan with an aim to turn the situation around after the pandemic. Sharing remedial models helps the church to expand and its ministers to be more effective.

The MRCC's relationship with the URCSA

The MRCC is still having a sound functional relationship with the URCSA in worship, instruction (teaching and learning), service, care and witness. The Memorandum of Agreement, which was signed in 2019 between the two denominations, forms the basis of the existing covenant relationship. In this relationship the two denominations are committed to accepting all gifts brought by both to the reconciliation and unification process in the future. The following are some of the concrete ways in which we covenant to work together:

- * *Promoting healing and wholeness for all of life.*
- * *Engaging in a prophetic dialogue with others on societal matters.*
- * *Embodying, modelling, and promoting moral values of Scripture together.*
- * *Seeking and advocating justice for all eco-justice.*
- * *Achieving reconciliation, which is more than mere tolerance of one another.*
- * *Opposing violence and abuse of power of all kinds in our society.*
- * *Promoting and embracing human dignity and gender equity.*

Conclusion

On behalf of the MRCC, I would like to take this opportunity to congratulate you for having a physical convention after such a difficult time we have been through. We wish you all the best in this 73rd Synod, trusting God that all discussions will be vigorous and fruitful enough to bring transformation to the NHKA. May God bless you.

2.6.1.4 **NHSV Oos-Kaapland**

Die NHSV Oos-Kaapland stuur hulle groete en seën aan die vergadering.

2.6.2 **SKRIFTELIKE GROETEBOODSKAPPE**

2.6.2.1 **GEKA (Gereformeerde Evangeliese Kerk van Australië)**

Ds Gawie van der Merwe, namens die GEKA Dagbestuur

Geagte voorsitter en afgevaardigdes van die Algemene Kerkvergadering: Ons groet u met die woorde: Genade vir julle en vrede van God ons Vader en Jesus Christus ons Here.

Saam met Paulus wil ons sê: Ons dank die Here altyd vir julle (Romeine 1: 8), 'n susterkerk in Suid Afrika met wie ons een kan voel. Ons bid dat die eenheid wat reeds gevestig is met ekumeniese bande in die jare wat kom sterk sal bly.

Iets oor GEKA:

GEKA het soos alle kerke oor die wêreld voor geweldige uitdagings gestaan die afgelope twee jaar met die pandemie. Ons is egter die Here dankbaar dat Hy die Een is wat Sy kerk onderhou, daarom het GEKA ook staande gebly in hierdie tyd.

Ons is dankbaar om te noem dat ons selfs een gemeente, die Brisbane Afrikaanse Kerk (BAK), as gemeente bygekry het. Hulle is in Augustus 2020 op ons Algemene Vergadering as gemeente toegevoeg. Dit gaan goed met hierdie gemeente as enigste gemeente aan die Ooste kant van die land. Ds Gawie Cloete van Bunbury het in September 2020 as eerste leraar van BAK begin werk. Dit sal

ook vir julle goed wees om te hoor dat ds Willie Botha, uit die NHKA geledere, die beroep na GEKA Bunbury gekry het en aan die einde van 2020 bevestig is as leraar. Dit gaan met hom en sy gesin goed en Willie getuig van groot seën op sy werk. Ds Petrus Dreyer, ook van die NHKA, het ook in Bunbury gearriveer en neem op 'n gereelde basis dienste waar in Bunbury, sowel as in gemeentes in Perth.

Naas Brisbane Afrikaanse Kerk en Bunbury is ons ander gemeentes, Outreach WA, met 'n eredienspunt in Perth en ook op nege plattelandse dorpe waar dienste deur hulle gelei word, sowel as Lux Mundi gemeente – ook in Perth.

Ons leraarskorps bestaan tans uit di Gawie van der Merwe (Outreach WA), James Walters (Lux Mundi), Willie Botha (Bunbury) en Gawie Cloete (BAK). Lux Mundi het 'n jeugwerker aangestel, Ashton Watts, wat tans elke Sondag die Engelse dienste in die gemeente waarneem.

Ons probeer kerk wees met die riglyne wat die Woord aan ons gee en bly diep bewus van die feit dat dit God se kerk is waarin ons werksaam is.

Ons wil by hernuwing vra dat indien u weet van lidmate uit u gemeentes wat na Australië verhuis, ons kerk as 'n moontlike geestelike tuiste aan diesulkes deurgegee sal word. Indien daar reeds van u familie of kennis in Australië bly en nog geen tuiste het nie sal ons ook graag by hulle betrokke wees. Inligting oor die GEKA is verkrygbaar op ons webblad: www.reca.org.au.

Dit was ook goed om die afgelope maande meer kontak met die NHKA te hê deurdat prof Wim Dreyer na ons uitgereik het en ook onlangs op ons Algemene Vergadering vir ons verryk het met 'n aanbieding en groetebodskap van julle.

Ons wense vir julle:

In die besonderse tyd waarin ons leef wil ons julle gesondheid en groei toebid. Mag die NHKA sterk bly staan in die Here, wat die Hoof van sy kerk is.

Mag God julle (en ons) die genade gee om so in begrip en fyn aanvoeling te groei dat ons die dinge sal kan onderskei waarop die werklik aankom (Filippense 1: 9 en 10). Ons bid dit ook vir hierdie vergadering van julle toe.

2.6.2.2 **UPCSA**

Ds Frikkie Botha, moderator van die Ring van Tshwane

Susters en broers, ek groet u in die Naam van ons Here Jesus Christus.

Hartlike groete namens die Moderator van die UPCSA, ds SJ Mtetwa. Hy het daarna uitgesien om hierdie geleentheid persoonlik by te woon. Ongelukkig laat sy gesondheid dit egter nie toe nie. Aanvaar asseblief sy verskoning. Ek is dankbaar vir die voorreg om gevolglik die 73ste AKV van die NHKA namens hom en die UPCSA te kan bywoon.

Baie het die afgelope tyd in die UPCSA gebeur. Soos ons naam aandui is ons *Uniting* wat beteken dat ons steeds voortdurend daarna streef om meer en meer verenig te word en te wees. Dus is ons verheug om te rapporteer dat die Ring van die Demokratiese Republiek van die Kongo in April 2022 van stapel gestuur is. Daar is 57 gemeentes en 57 predikante wat in die UPCSA geïnkorporeer sal word.

Om 'n werklik missionale Kerk te wees, is baie hoog op ons agenda in die UPCSA. Ons het onlangs 'n tien-jaar missionale strategie aangeneem en noem dit *Going for Growth — sowing, growing and reaping*. Ons is baie opgewonde hieroor en het reeds met die implementering van hierdie strategie begin. Ons voetspoor in Suider-Afrika mag dalk relatief klein wees, maar ons is daartoe verbind om ons Kerk te transformeer tot 'n beweging en groep mense wat geroepe is om van die Here Jesus Christus te getuig.

Ook dank en loof ons god vir die onlangse verkiesing van een van ons predikante, prof Jerry Pillay, tot Algemene Sekretaris van die Wêreldraad van Kerke.

'n Algemene Kerkvergadering is altyd 'n baie betekenisvolle gebeurtenis in die lewe van ons Gereformeerde Kerke. Veral gegewe die uitdagings wat ons as Kerk in hierdie land in die gesig staar. Ek merk dat daar 'n hele paar baie ernstige besprekingspunte op die agenda is. U gaan baie belangrike besluite neem wat die potensiaal het om lewens te verander en beïnvloed. U gaan leiers kies wat die NHKA vorentoe gaan moet neem in die lewe en werk van die Kerk, maar ook in getuienis as God se Kerk in die wêreld. Ons, die UPCSA, bid dat u die teenwoordigheid van ons Here op so 'n wyse sal ervaar dat u die *sout en lig* van die wêreld sal wees. (Matteus 5: 13 tot 16). Ons is almal geroepe om hoop te bring in hierdie stukkende wêreld te midde van sonde, lyding, ongeregtigheid, armoede, konflik, geweld, materialisme en sekularisasie.

Ons gebed is dat u getrou aan God en Sy Woord sal bly. Mag hierdie Algemene Kerkvergadering 'n wonderlike ervaring van vreugde, samesyn, aanbidding en geestelike verryking wees. Mag Hy aan almal betrokke by hierdie vergadering die gesindheid gee wat ons vind in Psalm 40: 8 en 9: *Hier het ek gekom ... Om u wil te doen, my God*.

Ons wens u 'n geseënde en vrugbare Kerkvergadering toe.

Mag die genade van ons Here Jesus Christus, die liefde van God en die gemeenskap van die Heilige Gees by julle almal wees en bly.

2.6.2.3 **RCA (Reformed Church in Africa)**

Ds Akash Sirpal, skriba van die RCA

Greetings in the Lord's name.

Dear colleagues in our Lord Jesus Christ.

We as the RCA want to express our gratitude for the invitation to attend your Synod and present greetings. Unfortunately both our meetings are taking place at the same time and our Ministers based in Gauteng will already be in Durban. Our prayer is that Jesus Christ our Lord, through His Word and Spirit will guide you in all your discussions. May you be blessed in all that you do for the Lord and His Church. We also hope that in the future we can have more opportunities to support and know each other.

Be assured of our prayer for the NHKA and its members. A word of encouragement we want to leave with you is: 1 Corinthians: 15: 58 – Always give yourselves fully to the work of the Lord, because you know that your labour in the Lord is not in vain.

2.7 MOSIES

'n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die 72ste AKV oorlede is, word deur die voorsitter gestel. Ds HJ Celliers versoek dat die vergadering 'n oomblik van stilte sal hê vir dié persone wat die afgelope tyd oorlede is. Die vergadering neem kennis van predikante wat in hulle huise beproewing ervaar, maar wat ter wille van privaatheid dit nie met die hele Kerk deel nie.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende predikante:

2019

- * Ds AM Swanepoel.

2020

- * Dr en mev JA Beukes
- * Ds HW Calitz
- * Prof TFJ Dreyer
- * Prof PA Geyser
- * Ds BF Greyling
- * Ds PP Jooste
- * Ds CJ Smit
- * Ds EP Vosloo.

2021

- * Ds HJM Breedt
- * Ds JMC de Beer
- * Ds JJ du Toit
- * Ds JR Kramer
- * Ds MD Malan
- * Ds EJM Sharp
- * Ds JH van Heerden
- * Ds PS van Staden
- * Prof WC van Wyk
- * Ds JJ Viljoen.

2022

- * Ds NCJ Brayshaw
- * Ds DZ du Plessis
- * Ds G van R Els
- * Ds PJ Kruger
- * Ds F du C Labuschagne
- * Ds JJP Müller
- * Prof GMM Pelser
- * Ds GC Senekal
- * Ds WJ Steyn
- * Ds AS van den Berg.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende bekende figure in die Kerk:

2019

- * Mnr Leon de Munnik, voorheen administrateur van die Sinodale Dienssentrum.
- * Mnr Hans Janse van Rensburg, vader van dr JG Janse van Rensburg en voorheen lid van die Kommissie van die ADV.

2020

- * Dr Kobus Gerber, 'n vorige algemene sekretaris van die NGK.
- * Dr Andries Oosthuizen, voorheen ouderlingslid van die Kommissie van die AKV en lid van die Kuratorium.
- * Ds Kobus Potgieter, 'n vorige moderator van die NGK se algemene sinode.

2021

- * Oudl Rob Harvie van Villieria, sekonduslid van die Kommissie van die AKV.
- * Oudl Jan Snyman, sekonduslid van die Kommissie van die AKV.
- * Mnr Tinus Swart Swart, 'n voormalige predikant van die NHKA.
- * Ds Piet van der Merwe, 'n voormalige predikant van die NHKA.
- * Mnr Johan van Huyssteen, vorige bestuurder van Bejaardesorg en OTMT.

2022

- * Mev Annette Engelbrecht, weduwee van wyle ds Willie Engelbrecht.
- * Mev Tienie Koekemoer, weduwee van wyle prof Theo Koekemoer.
- * Mev Martie Rex, weduwee van wyle dr Herman M Rex, argivaris van die NHKA tot November 1981.
- * Mnr Andries Steyn, 'n voormalige lid van die Kommissie van die AKV.
- * Mnr Jasper van der Westhuizen, 'n voormalige predikant van die NHKA.
- * Me Cecilia van Tonder, een van die Kerk se verteenwoordigers in die VONKK-werkgroep en medewerker aan die Liedboek van die Kerk.
- * Mnr Dries Wolmarans, 'n voormalige lid van die Kommissie van die AKV.

2.7.1 PERSONALIA

Die volgende predikante en bekende kerkfigure het besondere prestasies behaal:

2019

- * Dr AB Geyser-Fouché is tot medeprofessor in Ou-Testamentiese Wetenskap bevorder.
- * Die Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging (ATKV) stel jaarliks prysgeld van R60 000 beskikbaar vir die bekroning van ses gepubliseerde Afrikaanse artikels wat in 'n betrokke jaar in 'n geakkrediteerde tydskrif verskyn het, dus R10 000 per artikel. Vier pryse is bestem vir artikels in die geesteswetenskappe en twee vir artikels in die natuurwetenskappe. Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns hanteer die keuringsproses. Artikels wat in 2017 verskyn het en deur redakteurs van geakkrediteerde tydskrifte aan die Akademie voorgelê is, is beoordeel. Een van die pryse in die kategorie van geesteswetenskappe is toegeken aan prof JA Loader van die Fakulteit Teologie, Universiteit van Wenen, Oostenryk vir sy artikel *Die gestaltes van Philipp Melancthon se Spreukekommentaar* wat verskyn het in die HTS.

2020

- * Prof J Beyers is vir die tydperk 1 November 2020 tot 31 Oktober 2024 aangestel as die nuwe hoof van die Departement Godsdiensstudies aan UP se Fakulteit Teologie en Religie.
- * Mnr Johan Hattingh het 'n Nagraadse Diploma in Bestuur verwerf.
- * Prof EC Kloppers het haar intreerede as vol professor in die Senaatsaal van Unisa in Pretoria gelewer.
- * Na afloop van die amptelike opening van die HTK op 19 Februarie 2020, is 'n oorhandiging gedoen aan prof Maake Masango. Hy is vereer met 'n Festschrift van die laaste uitgawe van die *HTS* wat onder eienaarskap van die NHKA geproduseer is. Daarna is prof IWC van Wyk gelukkigwens met die verskyning van sy boek oor Martin Luther in die *HTS* Supplementumreeks by AOSIS – prof AG van Aarde het dit beskryf as die hoogtepunt van 'n monografie deur 'n Hervormde teoloog in die 75 jaar van die *HTS* se bestaan.
- * Ds JA Young het uitnemend goed gevaar in 14 Junie 2020 se virtuele Comrades. Hy was algeheel 13de in 6 ure 54 minute.

2021

- * Prof WA Dreyer is op 15 November 2021 in die TuksSport-eregalery opgeneem vir skerm.
- * Prof AB Geyser-Fouché het 'n tweede PhD-graad verwerf, dié keer in Semitiese Tale.
- * Ds CEC Hertzog het op 21 November 2021 deelgeneem aan die Ysterman Afrika-kampioenskap in Gqeberha.
- * Ds A Janse van Rensburg het 'n PhD in Kerkgeskiedenis en Kerkreg verwerf.
- * Ds JG Janse van Rensburg het 'n PhD in Missiologie verwerf.
- * Ds WJ Jansen van Nieuwenhuizen het 'n PhD in Pastorale Studies verwerf.
- * Mev Arina Jooste van TOIBO was een van die top-25-genomineerdes vir die titel van Kantoorkampioen 2021, 'n inisiatief van die Solidariteit Beweging. Sy is op 2 September aangewys as die naaswenner.
- * Ds C le Roux het 'n PhD in Semitiese Tale verwerf.
- * Dr Lerato Mokoena, 'n voormalige student van die MRCC aan AIM, is met ingang van 1 Augustus 2021 as lektor aangestel in die Fakulteit Teologie en Religie aan UP. Dr Mokoena is opgeneem in Mail & Guardian se lys van Top 200 Jong Suid-Afrikaners in die Onderwyskategorie, en Avance Media se Top 100 Invloedrykste Jong Suid-Afrikaners vir 2020. Sy is nou 'n Jakes Gerwel-genoot, en sy mentor matrikulante wat opvoeders wil word.
- * Ds L Prinsloo het 'n Honneursgraad in Sielkunde met lof verwerf.

2022

- * Dr A Botha is benoem as nuwe redakteur van die Bybelse Dagboek.
- * Dr H Delpont het sy tweede doktorsgraad in Praktiese Teologie (Homilietiek) verwerf.
- * Mnr Johan Hattingh het sy MBA-graad ontvang.
- * Dr MJ Jansen van Rensburg was die ontvanger van die Jan Reynierz-erepenning tydens die 9de ADV.
- * Dr GC Lindeque is aangestel as Spanleier: Streekverhoudings vir die BSA se Noordelike Streek.
- * Ds M Oosthuizen het haar nagraadse onderwysertifikaat verwerf.

- * Prof Jerry Pillay, dekaan van UP se Fakulteit Teologie en Religie, is verkies as nuwe algemene sekretaris van die WRK, met ingang van 1 Januarie 2023.
- * Ds JA Young het die langste ononderbroke grondpad (207 km) in Suid-Afrika te voet aangepak – van Calvinia tot in Ceres deur die Tankwa Karoo in uiterste temperature, om R207 000 in te samel vir 'n nuwe voertuig vir hul pleegsorghuis. Die afsnytyd was 50 ure, en ds Young het dit voltooi in 27 uur 9 minute.
- * Die Andrew Murray-Desmond Tutuprys vir teologiese boeke in 'n amptelike taal van Suid-Afrika, is gewen deur prof AG van Aarde vir sy twee-volume-werk, *Jesus, Paul and Matthew*, uitgegee deur *Cambridge Scholar's Publications*. Dit word deur die beoordelaars beskryf as 'n meesterstuk wat op 'n eie vlak van teologie beweeg. Prof Van Aarde se twee volumes toon volgens hulle 'n diep verbintenis tot die huidige debat in die Nuwe Testamentiese en sistematiese teologie. Dit daag sommige maniere om die Bybel te lees en te verstaan uit, sodat die bedoeling en relevansie van die evangelie duidelik word vir hedendaagse omstandighede. Die werk is intens en innoverend met gegronde argumente. Dit spreek volgens die beoordelaars van 'n diepgaande kennis van die Nuwe Testament. Die laaste hoofstuk van die tweede volume is van 'n persoonlike, outobiografiese aard. *Dit blyk daaruit dat ons in hierdie twee boeke met deurleefde teologie te make het, en dat die stigmata van die kruis ook nie vreemd is in die lewe van die outeur nie.* Die beoordelaars was ds Anlené Taljaard, en proff Johan Buitendag en Ransoa Letsosa. Die prys is op 27 Mei 2022 in Wellington oorhandig.
- * Prof E van Eck is aangewys as rektor van Knox College in Toronto, Kanada.
- * Dr T van Wyk is met ingang van 1 Januarie 2022 bevorder tot medeprofessor in die Departement Sistematiese en Historiese Teologie aan UP se Fakulteit Teologie en Religie.

Die volgende predikante het 25 jaar in die bediening gevier:

2020

- * Ds GS Botha
- * Dr RA Denton
- * Ds GDJ MacDonald
- * Ds JT Manders
- * Ds WF Venter
- * Ds PJ Wolmarans.

2021

- * Ds JM Bevolo-Manders
- * Prof J Beyers
- * Ds A Conradie
- * Ds CJ de Bruin
- * Ds JP du Preez
- * Ds BM Engelbrecht
- * Ds CG Liebenberg
- * Ds D Lourens
- * Ds G Rocher
- * Ds MJ Slabbert
- * Ds C van der Merwe.

2022

- * Ds GFJ Beukes
- * Ds R Botha
- * Dr SM de Beer
- * Dr DJ du Toit
- * Ds DS Jacobs
- * Ds L Janse van Rensburg.

Die volgende predikante het 50 jaar in die bediening gevier:

2020

- * Dr PJ de Beer
- * Prof TFJ Dreyer
- * Prof JA Loader
- * Ds LJ Steyn
- * Ds WH Steyn
- * Prof WC van Wyk.

2021

- * Ds PR Prinsloo
- * Ds DJP Stoltz.

2022

- * Dr FJ Boshoff
- * Ds WJ Slabbert
- * Ds GJ van Staden
- * Prof PM Venter.

Die volgende predikante het 60 jaar in die bediening gevier:

2020

- * Prof JH Koekemoer
- * Prof GMM Pelser.

2021

- * Ds PJ Kruger.

2022

- * Dr AJ Zwarts.

Die volgende predikant het 70 jaar in die bediening gevier:

2020

- * Ds PS van Staden.

Die volgende predikante het geëmeriteer:

2020

- * Ds HJ Odendaal
- * Ds PJ Steenkamp
- * Ds PF Viljoen
- * Ds JF Wilson.

2021

- * Ds CJ Bezuidenhout
- * Prof Y Dreyer
- * Ds DW van der Watt
- * Ds CAP van Tonder
- * Dr PJ van Zyl.

2022

- * Ds TL Botha
- * Ds P Buitendag
- * Ds P de Kock
- * Ds PS Esterhuizen
- * Ds AJH Janse van Rensburg
- * Dr C le Roux
- * Ds FJ Redelinghuys
- * Prof E van Eck.

Die volgende predikante het na ander kerkgenootskappe oorgegaan:

2019

- * Ds HP Coertzen
- * Prof AC Neele.

2020

- * Ds WA Botha
- * Dr E le Roux
- * Dr A Potgieter
- * Ds CL van Niekerk.

2021

- * Ds C Fourie
- * Prop S Potgieter
- * Ds EN Vosloo-Steyn.

2022

- * Ds C Manders
- * Ds QJ Schimper.

Die volgende predikante het van lewenstaat verander:

2020

- * Prof CJ Beukes
- * Ds PWB Britz
- * Ds C Lemmens
- * Ds GJ van Staden
- * Ds R van Staden
- * Dr A Viljoen.

2021

- * Ds P Harmzen
- * Ds D Kruger
- * Ds C van der Merwe
- * Dr CJ Viljoen

2022

- * Ds JPC van der Westhuizen.

Die volgende predikante het toegetree tot die bediening:

2019

- * Ds AC Boshoff
- * Ds M Calder (née Trollip)
- * Ds TF Dreyer
- * Ds RC Kok-Pretorius
- * Ds PW Pretorius
- * Ds N Smit.

2020

- * Ds L Lötter
- * Prop S Potgieter
- * Prop JD Steinmann.

2021

- * Ds H Aucamp
- * Ds Y Scholtz.

2022

- * Dr GJ Niemann.

Die volgende predikante, predikanteweduwees en bekende kerkfigure het siekte ervaar, operasies ondergaan of was in ongelukke betrokke:

2019

- * Mev Babsie Botha, skoonma van dr C Pretorius en weduwee van wyle prof SJ Botha, het 'n heupvervanging ondergaan.

- * Mev Tessa Coetzer, weduwee van wyle dr WJ Coetzer, het 'n hartomleidingsoperasie ondergaan.
- * Ds JJC du Plooy het gesondheidsprobleme ondervind en intensiewe mediese behandeling ontvang.
- * Ds JJH Engelbrecht het 'n hartomleiding en aortakleppervanging ondergaan.
- * Ds WRT Hindley was in 'n ernstige motorongeluk betrokke.
- * Ds JHH Jacobs het 'n prosedure ondergaan waartydens vog van sy brein gedreineer is.
- * Dr JG Janse van Rensburg het 'n hartprosedure ondergaan.
- * Dr GC Lindeque se slukderm het geperforeer.
- * Mev Anna Mc Donald, weduwee van wyle ds AT Mc Donald, het 'n beroerteanval gehad.

2020

- * Ds en mev IL Benadé, sowel as hulle seun, het COVID-19 opgedoen.
- * Ds PWAN Bester het COVID-19 opgedoen.
- * Dr HJ Botes het gesondheidsprobleme ondervind vanweë aneurismes.
- * Ds MCE Botes het 'n gewas op sy slukderm laat verwyder.
- * Mev Kitty Botha, weduwee van wyle ds TJ Botha, is met hoë suiker- en infeksietelling in die hospitaal opgeneem.
- * Mev Rika de Beer, weduwee van wyle ds WCM de Beer, het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds AC Kuyper het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Dr C le Roux het COVID-19 opgedoen.
- * Ds RG Lee het sy been gebreek.
- * Ds JS Naudé het COVID-19 opgedoen, en 'n hartomleiding ondergaan.
- * Diak Andries Pretorius het 'n operasie ondergaan om 'n breuk te herstel.
- * Ds M Pretorius het 'n galblaasoperasie ondergaan.
- * Ds JD Putter was gehospitaliseer met onegalige hartritme.
- * Dr RJ Rust was gekeer en aangehou as gyselaar.
- * Ds MJ Slabbert het 'n hartaanval gehad.
- * Ds en mev WJ Slabbert het COVID-19 opgedoen.
- * Prof LJS Steenkamp het 'n angiogram ondergaan.
- * Dr PL Steenkamp het COVID-19 opgedoen.
- * Ds PC Swanepoel het COVID-19 opgedoen.
- * Ds LS van Rooyen het 'n knieervanging ondergaan.

2021

- * Ds en mev GS (Stephan) Botha het COVID-19 opgedoen.
- * Ds GS Botha (emeritaat) was ernstig siek met COVID-19.
- * Prof en mev APB Breytenbach het COVID-19 opgedoen.
- * Mev Trudie Buitenweg, weduwee van wyle ds NH Buitenweg, was gehospitaliseer.
- * Ds en mev JJ Claassen het COVID-19 opgedoen.
- * Ds en mev J Coetzee het albei COVID-19 opgedoen.
- * Dr EH Dannhauser het vermoedelik COVID-19 opgedoen.
- * Ds Y de Lange het vir 'n tweede keer COVID-19 opgedoen.
- * Ds JMJ de Wet is met kanker gediagnoseer.
- * Dr JGM Dreyer het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds en mev PS Dreyer en hul seun het COVID-19 opgedoen.
- * Ds en mev DZ du Plessis het COVID-19 opgedoen.
- * Ds en mnr J du Preez het COVID-19 opgedoen.
- * Dr en mev DJ du Toit het COVID-19 opgedoen.

- * Ds CB Enslin het COVID-19 opgedoen.
- * Ds en mev PS Esterhuizen het COVID-19 opgedoen.
- * Ds L Geel (sr) het 'n voetoperasie ondergaan.
- * Mev Louise Geyser, weduwee van wyle prof PA Geyser, het 'n delikate operasie ondergaan om 'n kwaadaardige gewas op 'n nier te verwyder. Sy is ook behandel vir versteurde hartritme, hoë bloeddruk en 'n lae bloedplaatjietelling.
- * Ds AJ Hattingh het COVID-19 opgedoen.
- * Ds en mnr H Herbst het COVID-19 opgedoen.
- * Ds L Jansen het 'n operasie ondergaan.
- * Ds WJJ Kok het COVID-19 opgedoen.
- * Mev Maryna Kramer, weduwee van wyle ds JR Kramer, het 'n rugoperasie ondergaan en COVID-19 opgedoen.
- * Ds HF la Grange het gesondheidsprobleme ondervind en moes verskeie mediese toetse ondergaan.
- * Ds CAA Loedolff het COVID-19 opgedoen.
- * Ds GDJ MacDonald het COVID-19 opgedoen.
- * Dr en mev EB Marran het albei COVID-19 opgedoen, en sy sig het verbeter na 'n reeks operasies.
- * Dr C Pretorius het COVID-19 opgedoen.
- * Ds PR Prinsloo het 'n galblaasoperasie ondergaan.
- * Ds HA Retief het COVID-19 opgedoen.
- * Ds AH Roets was gehospitaliseer.
- * Ds GPJ Stoltz en sy hele gesin het COVID-19 opgedoen.
- * Dr en mev WA Strydom het COVID-19 opgedoen.
- * Ds HT van der Linde het COVID-19 opgedoen.
- * Ds MJ van der Westhuizen het COVID-19 opgedoen en het 'n groot operasie ondergaan.
- * Dr JM van Staden het COVID-19 opgedoen.
- * Dr PJ van Staden het 'n rugoperasie ondergaan om sewe rugwerwels met 'n fusie te heg.
- * Ds en mev IJ Vogel het COVID-19 opgedoen.
- * Ds JF Wilson ondervind die afgelope paar jaar ernstige gesondheidsprobleme, en is die laaste maande bedlêend.

2022

- * Ds MCE Botes ervaar tans ernstige gesondheidsprobleme en is in die hospitaal opgeneem.
- * Mev Kitty Botha, ds JS Botha se ma en weduwee van wyle ds TJ Botha, was gehospitaliseer met onstabiele suikervlakke.
- * Ds GS de Beer het 'n galblaasoperasie ondergaan.
- * Mev Marietjie Diamond, weduwee van wyle ds WG Habig, het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds DZ du Plessis is ernstig siek. Alzheimersiekte is by hom gediagnoseer en sy gesondheid in die algemeen het die afgelope tyd baie versleg.
- * Ds F Evert is gehospitaliseer.
- * Diak Wilna Gates, voorsitter van die Kommissie van die ADV, het geval en haarself ernstig beseer. Sy het 'n operasie ondergaan, sodat die skouer gemanipuleer en kortisoos onder narkose ingespuut kon word.
- * Dr JG Janse van Rensburg was in 'n botsing met 'n waterbokbul betrokke, en met atriale fibrillasie gediagnoseer.
- * Mev Tienie Koekemoer, weduwee van wyle prof PJT Koekemoer, is gehospitaliseer weens longontsteking.
- * Ds HJ Labuschagne het geworstel met moontlike nagevolge van COVID-19.

- * Dr en mev GC Lindeque het COVID-19 opgedoen.
- * Prof GMM Pelser is met pankreaskanker gediagnoseer.
- * Ds W de V Sauer het 'n operasie ondergaan.
- * Dr WA Strydom het 'n oogoperasie ondergaan nadat die retina van sy regteroog geskeur het, ongeveer drie jaar nadat die retina van sy linkeroog ook geskeur het.
- * Dr AG Ungerer was gehospitaliseer.
- * Ds GF van Wyk se skoonma was vir drie weke in die intensiewesorgeenheid van die Pinehave-hospitaal opgeneem na 'n rugoperasie en beroerte.
- * Prof IWC van Wyk het 'n operasie ondergaan om 'n gewas onder sy regteroor in sy keel te verwyder, en sy onkoloog het die diagnose van metastatiese melanoom bevestig. Sy melanoom het fase 4 bereik en versprei tot 'n punt ver van die oorsprong. Die verspreiding is gelukkig beperk tot die speekselklier wat in Januarie verwyder is. Om te voorkom dat dit verder versprei, begin hulle so gou moontlik met 30 sessies radioterapie (bestraling) – elke weeksdag vir ses weke – gevolg deur twee jaar se immunoterapie wat elke drie weke toegedien sal word.
- * Dr WC van Wyk het my sy bergfiets geval en sy regterhand beseer. Hy moes 'n operasie ondergaan om die skafoïedbeentjie in sy hand te heg.
- * Mev Marie Wagenaar, weduwee van wyle ds JPJ Wagenaar, was in 'n trompop botsing betrokke.

Die volgende predikante en predikanteweduwees het geliefdes aan die dood afgestaan:

2019

- * Ds ME Beukes se ma.
- * Ds JA Jansen van Rensburg se pa.
- * Dr WC Kloppers se broer.
- * Mev Ena Mans, weduwee van wyle ds CJ Mans, se seun.
- * Dr C Pretorius se swaer.
- * Ds GC Senekal se ma.
- * Ds DJB Serfontein se skoonpa.
- * Ds en mev AS van den Berg se seun.
- * Ds JBJ van Deventer se pa.
- * Dr WAJ van Schoor se pa.
- * Ds SH Willers se skoonpa.

2020

- * Ds IL Benadé se pa.
- * Mev Isie Beytell, predikanteweduwee, se kleinseun (8).
- * Ds en mev NCJ Brayshaw se seun.
- * Ds CJ de Bruin se pa en ma.
- * Dr RA Denton se skoonma.
- * Ds WH Harmse se ma.
- * Dr AMT Hill-Jowett se man.
- * Ds R Hopley se suster.
- * Prof PJ Jordaan se ma.
- * Ds A Kloppers se pa.
- * Ds WJJ Kok se pa.
- * Ds HF Louw se ma.
- * Ds en mev PR Prinsloo se skoondogter.
- * Ds en mev CJA Simpson se dogter.

- * Prop EJM Sharp se broer.
- * Ds A Thomas se suster.
- * Ds WL van der Merwe se ma.
- * Ds LS van Rooyen se skoonpa.
- * Dr BJ van Wyk se suster.
- * Ds CJ van Wyk se pa.
- * Ds GF van Wyk se skoonpa.
- * Prof WC van Wyk se vrou, dr WC van Wyk se ma.
- * Dr JH Vorster se pa.

2021

- * Ds D Barnard se ma.
- * Ds CJ Bezuidenhout se pa.
- * Dr FJ Boshoff se vrou.
- * Ds GS Botha se skoonma.
- * Dr AC Botma se oom.
- * Ds HJM Breedts se vrou.
- * Ds J Coetzee se skoonma.
- * Ds GS de Beer se ma.
- * Ds J de Beer se oupa en oma.
- * Dr PJ de Beer se broerskind.
- * Dr DJ du Toit se vrou.
- * Ds en mev JPJ Fourie se skoonseun.
- * Ds L Geel se ma, ds L Geel (jr) se oma.
- * Ds AJH Janse van Rensburg se skoonpa.
- * Ds L Janse van Rensburg se broer.
- * Ds JA Jansen van Rensburg se skoonpa.
- * Dr MJ Jansen van Rensburg se pa.
- * Ds JH Kay se ma.
- * Prof EC Kloppers se suster.
- * Prof JH Koekemoer se vrou.
- * Ds JJC Koekemoer se pa.
- * Ds F du C Labuschagne se vrou.
- * Ds CAA Loedolff se pa.
- * Ds IM Lombard se skoonma, ds IM Losper se oma.
- * Ds D Lourens se suster.
- * Ds JS Naudé se skoonsuster.
- * Dr J Nel se ma.
- * Ds SJ Oosthuizen se pa.
- * Ds GC Senekal se skoonpa.
- * Prop JD Steinmann se broer.
- * Ds GPJ Stoltz se skoonma.
- * Ds M van Niekerk se broer.
- * Ds JBMH van Schalkwyk se ouers.
- * Ds MA Venter se pa.
- * Dr CJ Viljoen se vrou.

2022

- * Ds M Bacon se broer en ma.
- * Dr AC Botma se ma.
- * Ds A Conradie se ma.
- * Ds AJH Janse van Rensburg se ma.
- * Ds L Janse van Rensburg se ma.

- * Ds HF Louw se suster.
- * Ds DJR Malan se ma.
- * Ds JJ Pieterse se skoonpa.
- * Ds en mev MJJ Redelinghuys se seun, ds FJ Redelinghuys se broer, is oorlede.
- * Ds HA Retief se ma.
- * Ds W de V Sauer se skoonsuster.
- * Ds en mev JLJ Smit se dogter.
- * Ds FB Sneygans se pa.
- * Dr AG Ungerer se pa.
- * Ds CM van der Merwe se pa.
- * Ds en mev GC van Staden se seun.
- * Dr WC van Wyk se skoonma.

Die volgende heuglike gebeurtenisse word vermeld:

2019

- * Ds EG Fourie is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mev L Geel het 'n tweeling-kleindogters ryker geword.
- * Ds M Oosthuizen (née Botha) is in die huwelik bevestig.
- * Ds JJ Pieterse is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mnr WM Shaw het 'n babaseun ryker geword.
- * Dr en mev AG Ungerer het 'n derde kleinkind ryker geword.
- * Ds G van der Merwe is in die huwelik bevestig.
- * Dr DJC van Wyk is in die huwelik bevestig.
- * Dr WC van Wyk het 'n derde kleinkind ryker geword.

2020

- * Ds ME Beukes het 'n eerste kleinkind ryker geword.
- * Prof J Buitendag se seun het sy LLD-graad aan die Kyoto Universiteit in Japan behaal. Hy is die eerste Suid-Afrikaner wat 'n doktorsgraad aan hierdie universiteit se Regsfakulteit behaal.
- * Ds en mev LJ de Leeuw het 'n tweede seun ryker geword.
- * Ds TF Dreyer is in die huwelik bevestig met dr FJ Labuschagne se dogter.
- * Prof en mev WA Dreyer het 'n vyfde kleinkind ryker geword.
- * Ds en mnr IF Ferreira het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev CEC Hertzog se dogter is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mev RG Lee het 'n sesde kleinkind ryker geword.
- * Ds en mnr M Oosthuizen het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds en mev SJ Swanepoel het hul 65ste huweliksherenking gevier.
- * Dr en mev AG Ungerer het 'n vierde kleinkind ryker geword.
- * Ds en mnr M van Belkum het 'n babaseun ryker geword.
- * Dr WC van Wyk se dogter is in die huwelik bevestig.

2021

- * Ds en mev H Aucamp het hul 50ste huweliksherenking gevier.
- * Prof en mev JH Barkhuizen het 'n eerste agterkleinkind ryker geword.
- * Ds en mev D Barnard het 'n kleindogter ryker geword.
- * Ds D Bester is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mev NCJ Brayshaw het hul 60ste huweliksherenking gevier.
- * Ds en mev MCE Botes het 'n eerste kleinkind ryker geword.
- * Prop M Calder is in die huwelik bevestig.

- * Ds CJ de Bruin se jongste dogter het belydenis van geloof afgelê.
- * Ds en mev W Dykema het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds LK Erasmus het 'n 17-jarige dogter in pleegsorg.
- * Ds F Evert het 'n eerste kleinkind ryker geword.
- * Ds EG Fourie het 'n kleindogter ryker geword.
- * Ds en mev L Geel (jr) het 'n eerste babaseun ryker geword.
- * Ds en mev HS Joubert se seun is in die huwelik bevestig.
- * Prof en mev JH Koekemoer het hul 60ste huweliksherenking gevier.
- * Ds en mev HJ Labuschagne het 'n tweede babadogter ryker geword.
- * Ds en mnr L Lemmer het 'n eerste babaseun ryker geword.
- * Prof JA Loader se vrou het 'n besondere erepenning ontvang vir haar inspanning oor 23 jaar met betrekking tot die bevordering en bekendstelling van Afrikaans in Europa, en in die besonder haar betrokkenheid by die opleiding van Afrikaans aan die Universiteit van Wene, waar sy sedert 1998 die vak Afrikaans uitgebou het en dus oor meer as twee dekades Afrikaans onderrig het. Hierdie betrokkenheid het, geografies gesproke, verder gestrek as Wene omdat sy ook akademiese aksies rakende Afrikaans onderneem en/of georganiseer het in Duitsland (Leipzig, Hamburg), Hongarye (Boedapest) en Salzburg.
- * Ds en mev MA Müller het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds Willem Pelser het 'n tweede kleinseun in Nieu-Seeland ryker geword.
- * Ds en mnr A Pottas het 'n eerste babadogter ryker geword.
- * Dr C Pretorius se jongste seun het belydenis van geloof afgelê.
- * Ds en mnr WM Shaw het tweelingdogters ryker geword.
- * Ds en mev DW van der Watt het 'n eerste kleinkind ryker geword.
- * Dr WC van Wyk se tweede seun is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mev SW Zastron het 'n babadogter ryker geword.

2022

- * Ds en mev GS (Stephan) Botha se dogter is in die huwelik bevestig.
- * Prof en mev WA Dreyer het 'n sesde kleinkind ryker geword.
- * Ds en mnr JW Fourie verwag hul eersteling in November 2022.
- * Ds en mev CEC Hertzog se seun is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mev DS Jacobs se twee dogters is in die huwelik bevestig, ongeveer vier maande uitmekaar, en hulle gaan vir die eerste keer oupa en oma word.
- * Ds en mnr EM Jansen verwag hul eersteling in Desember 2022.
- * Di RC Kok en PW Pretorius is in die huwelik bevestig.
- * Dr en mev C le Roux se seun is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mnr IM Losper het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds C Maree (née du Toit-Phillipson) is in die huwelik bevestig.
- * Ds en mev MA Müller het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev M Pretorius het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds CB Prinsloo het verloof geraak.
- * Ds GJC Schoeman se vrou het op 31 Desember 2021 afgetree as emeritusprofessor in die Departement Kurrikulum- en Onderrigstudies aan die Universiteit van Suid-Afrika. Sy was 31 jaar lank (1990 tot 2021) verbonde aan die Fakulteit Opvoedkunde. Ten spyte van haar emeritaat, het sy 'n heraanstelling as navorsingsgenoot gekry. Sy is tans besig met die skryf van navorsingsverslae en die voorbereiding vir 'n internasionale konferensievoordrag in September vanjaar.
- * Dr en mev WA Strydom het 'n eerste kleinkind ryker geword.
- * Ds en mev PB Viljoen se dogter is in die huwelik bevestig.

2019

- * Prof JD Gericke se vrou het ernstige gesondheidsprobleme ondervind.
- * Dr JG Janse van Rensburg se vrou het 'n tweede knieervanging aan dieselfde been ondergaan.
- * Ds WJJ Kok se pa se vrou is gewelddadig aangerand.
- * Ds A Meiring se man was in 'n motorongeluk betrokke.

2020

- * Prof JH Barkhuizen se vrou het 'n heupoperasie ondergaan.
- * Ds en mev J Coetzee se seun is ernstig beseer toe hy met 'n glytou oor die rivier gegly en ongeveer 20 meter na benede geval het tot op die rotse by die water.
- * Ds Leonie Greyling, weduwee van wyle ds BF Greyling, se dogter is met lewerekanker gediagnoseer.
- * Ds FP Horn se vrou het behandeling ontvang vir kanker.
- * Dr FJ Labuschagne se skoonpa het 'n prostaatverwante operasie ondergaan.
- * Ds PDM le Roux se vrou het 'n knieervanging ondergaan.
- * Dr JP Labuschagne se vrou het 'n beroerte gehad.
- * Dr en mev JHL Truter se seun het 'n beroerte gehad.
- * Dr en mev P van Staden se dogter het 'n beroerte gehad.
- * Ds MA Venter se vrou het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds SH Willers se ouers en broer het COVID-19 opgedoen.

2021

- * Ds en mev M Bacon se seun was in 'n fratsongeluk betrokke waarin hy sy rug beseer het.
- * Dr A Botha se broer en sy gesin het COVID-19 opgedoen.
- * Ds GS en dr SM de Beer se seun het COVID-19 opgedoen.
- * Ds CJ de Bruin se vrou het 'n groot operasie ondergaan.
- * Ds Y de Lange se man en ma het COVID-19 opgedoen.
- * Ds JJC Koekemoer se broer het COVID-19 opgedoen.
- * Dr FJ Labuschagne se ma het COVID-19 opgedoen.
- * Ds IM Lombard se vrou het COVID-19 opgedoen.
- * Ds LJJ Nel se vrou het 'n pasaangeër ontvang.
- * Ds S Oxtan se vrou en skoonouers het COVID-19 opgedoen.
- * Ds RTI Pienaar se vrou het COVID-19 opgedoen.
- * Ds MJ Redelinghuys se vrou het skielik erg verswak, en hul jongste seun is terminaal met 'n kankergewas op die brein.
- * Ds G Rocher se vrou het COVID-19 opgedoen.
- * Ds en mnr WM Shaw se 16 maande oue babaseun was drie keer gehospitaliseer.
- * Ds JJ Steyn se pa het COVID-19 opgedoen.
- * Ds PC Swanepoel se vrou is met borskanker gediagnoseer.
- * Ds PB Viljoen se dogter het COVID-19 opgedoen.

2022

- * Ds HS Joubert se vrou is gehospitaliseer weens 'n groot opbou van vog in die brein. Vir drie tot vier dae is die druk in die brein gemeet om die grootte te bepaal van die stent/pompie waarmee die omleiding gedoen sal word om die vog te dreineer. Die chirurgie het goed verloop. Die degenerasie in die

nek was egter ingrypend en die chirurgie moes herbelyning van die nek ook doen en 'n ondersteunende plaat insit.

- * Ds SJ Oosthuizen se vrou het 'n ernstige beroerte gehad.
- * Dr AJ Zwarts se vrou het 'n ligte beroerte gehad.

2.7.2 MRCC

The 73rd General Assembly of the NHKA presents this address to the MRCC with a deep sense of gratitude, on occasion of the upcoming centenary celebrations in 2023. This is indeed an important moment in our shared history and occasion for thanksgiving and celebration.

We honour all the pioneers of the MRCC and the NHKA, our fathers and mothers, for hearing the voice of our Lord Jesus Christ who called them to serve in His kingdom, and for contributing to the growth of the MRCC. We are humbled by the dedication and faith of so many ministers, elders, deacons and church members who witnessed and preached the gospel of Jesus Christ. They sometimes lived in poverty, even lost their lives in service to the church and the Lord Jesus Christ. We did not bear the cross some had to carry, and for that we ask forgiveness. Some stumbled along the way, but many more continued with endurance and the hope that they received from the Holy Spirit.

We cannot present this address without the acknowledgement of past injustice and pain. During the 10th General Assembly of the MRCC (Bizana 2006), the NHKA confessed our role in the hurtful events of the past and asked for forgiveness. Despite prejudice and racial divisions, we were able to proceed on the road of faith with a remarkable degree of patience, mutual respect, and Christian love. For that, we are grateful to God. We are convinced that God blessed the ministry of the MRCC and the NHKA over the past century. It started very small, but by the grace of God the ministry continued and grew despite difficult and challenging times.

The MRCC grew from a mustard seed planted a hundred years ago. On 29 April 1923, the Lufafa congregation of the Free Church of Scotland in Natal, under leadership of Rev Andrew Mhlaba, became independent since the Free Church allowed missionaries to minister sacraments without being ordained. Mhlaba read about the NHKA in the newspapers and requested a meeting with the Church leadership in Natal. After the consultation, it was agreed that the Zulu Hervormde Sendingkerk would be established in Lufafa. Rev Mhlaba was ordained as minister of the congregation. During 1927, a group under the leadership of a Dutch Reformed evangelist joined the Lufafa congregation. From the outset the Lufafa congregation expressed the wish to remain independent from the NHKA, relying only on material and spiritual support from the latter.

The 42nd General Assembly (8 August 1928) discussed a report on the Lufafa congregation and gave permission that the work could continue. This resolution of the General Assembly opened the way for the establishment of the Hervormde Zending Genootschap on 7 November 1929, under leadership of Dr HCM Fourie, a well-known Bible translator and minister of the NHKA. The purpose of the mission society was to support the work of the Lufafa congregation.

In 1945, the 47th General Assembly of the NHKA passed a resolution confirming that it is the calling of the Church to do missionary work. The Hervormde Zending Genootschap was disbanded, and a committee was appointed to attend to evangelism and missionary work. The first chairperson of this committee was Rev JGM (Johannes) Dreyer. At that stage, due to his age, Rev Mhlaba could not

continue with his work in Lufafa. Rev SP (Sabelo) Mpanza, a Dutch Reformed evangelist, was called to the congregation. After his ordination he opened a second ministry at New Canaan. He played an important part in the development of the ministry in Zululand.

During 1955, the Independent Zulu Methodist Church with four serving ministers applied for inclusion in the Zulu Hervormde Kerk. In the following year, two Sotho speaking congregations were established near Koster and Hekpoort, under leadership of the brothers Lukas and Abiël Tsoai. Due to these developments, the name of the mission church was changed to Bantu Hervormde Kerk.

In 1954, the 50th General Assembly of the NHKA appointed a new committee for missionary work and evangelism, and approved synodal funds for missionary work. The chairperson of the committee was Dr PS (Piet) Dreyer – a position he held for 35 years, until his retirement in 1989. This committee became known as the Sendingraad or Mission Board. In 1971, Rev JP (Hans) van Tonder was appointed as full-time Secretary of Mission, followed by Rev LJ (Leon) Nell in 1988 and Dr WA (Wim) Dreyer in 2005. Over a period of 40 years, the mission secretaries and their personnel contributed greatly to the growth of the MRCC. During this period, more than 90 congregations were established.

During 1957, the Mission Board decided that the training of ministers was the main thrust of its mission policy. The first person who presented himself for theological training, was student P Zulu. Over time, the theological training moved between several locations. It started at 105 Lynnwood Road, the residence of Prof PS Dreyer. After that it moved to the Church Office in Pretoria-Central, and after negotiations with the government it became a formal theological training institution located at the University of the North, with the appointment of Prof HP Wolmarans in 1961.

Due to political events, the HTO was established in Hammanskraal, with Prof SJ (Schalk) Botha as principal. On 3 March 1986 Prof PS Dreyer opened the HTO premises at Hammanskraal. From 1996 to 2004, Prof IWC van Wyk served as principal of the HTO. During 2005, the HTO was transformed into AIM. Prof Van Wyk served as principal of AIM until his retirement in 2015. The diploma presented by AIM was accredited and conferred by UP. With the retirement of Prof Van Wyk, AIM was closed under the condition that future ministers of the MRCC could study at UP. Over a period of almost 60 years, more than 200 ministers were trained and served the Lord Jesus Christ in congregations of the MRCC. Several graduandi of the HTO and AIM obtained postgraduate degrees and currently serve as lecturers in theology at various South African universities.

Over time many important developments took place within the MRCC, such as the inauguration of a Hymn Book, Bible translations in 11 Black languages and publications such as the Almanac and Motshafatsi. On 9 July 1977, the first General Assembly convened. One of the first resolutions to be passed, was a decision to change the name of the church to the HKSA. On 12 December 2003, the 9th General Assembly of the HKSA adopted a Church Order with the following preamble:

We, the Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, in solemn realisation and appreciation of the great mercy and love based on the sacrifice of Jesus Christ on the cross of Calvary and His resurrection from the dead, issuing in salvation, sanctification, regeneration and eternal life, pledge ourselves to the service of the Almighty God with dedication.... We exalt Christ as Lord

and Saviour and uphold the Holy Scripture as source and norm for faith and living... We recognise the important role that the Lord has assigned to His Church to preach the message of love, peace and justice to free humankind from bondage...

The adoption of this Church Order was an affirmation of the HKSA as an independent reformed church in Africa. The relationship between the two churches underwent a gradual metamorphosis, from a mission relationship to a more ecumenical relationship between independent and self-governing churches.

During the 10th General Assembly of the MRCC (Bizana 2006), a resolution was adopted that changed the name to the Maranatha Reformed Church of Christ. A document that gave some indication of unity and future relations between an independent MRCC and the NHKA was also presented. Structural unity was one of the options to be considered, but the road we travelled since 2006 can in fact be characterised as structured cooperation. The structured cooperation between the MRCC and the NHKA manifests in various fields and in different ways that we should continue to embrace. Some areas of cooperation and visible unity are the following:

- * Strengthening our common reformed heritage.*
- * Unity in doctrine and confession.*
- * Cooperation in theology and theological training.*
- * Mutual assistance in terms of diaconal ministry.*
- * Cooperation in international ecumenical relations and ventures.*
- * Joint witness to the government and community.*
- * Administrative support.*
- * Local ministry support.*

The church of Christ is one. The MRCC and the NHKA are one in Christ. We live in unity, because we share the same faith, hope and love. God placed us on the same road, and we need to walk the road together. As brothers and sisters in Christ, as fellow Christians who shared a century of turbulent and painful events, we will travel together in faith, irrespective of differences in the past or challenges ahead.

May God bless the MRCC!

---oOo---

2.8 **TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE AKV**

2.8.1 **INLEIDING**

Sou daar iets soos 'n regte tyd vir 'n pandemie wees om uit te breek? Gedagtig aan al die ellende wat dit meebring sal daar nooit 'n regte tyd wees nie. Talle lidmate het baie siek geword en sommige ly steeds aan langtermyngevolge. Ander het eensaam in isolasie gesterf sonder dat geliefdes behoorlik kon afskeid neem. Die ekonomiese gevolge was skrikwekkend en baie steier steeds onder die gevolge. Gegewe al die ellende, sal daar sekerlik nie 'n regte tyd wees nie – maar God gebruik tye soos hierdie tot die beswil van die kerk op aarde.

Of ons gereed was of nie, die pandemie het nogtans gebeur en die Kerk *ge-fast forward* na denke en handeling wat nie in ons verwysingsraamwerk was nie – in elk geval nie gedurende die 72ste AKV nie. Begrippe soos pandemie en COVID-19 was geen besprekingspunt nie. Min het ons toe geweet wat wag.

2.8.2 DIE PANDEMIE, HARDE WERKLIKHEDE EN ONVOORSIENE GELEENTHEDE

Sluimerende bangmaakstories met die jaarwending het 'n werklikheid geword met die harde grendeltyd wat op 27 Maart 2020 'n aanvang geneem het. Niks kon die Kerk voorberei op die uitdagings wat gewag het nie. Die algehele beperkings op eredienste in kerkgeboue was die eerste struikelblok wat oorkom moes word. Gou het feitlik elke predikant 'n televangelis geword – in so 'n mate dat predikante begin vertel het van hul virtuele gemeente wat oor die wêreld heen versprei is. Die vinnige leerkurwe het gemeentes se oë oopgemaak vir die feit dat daar weekliks besoekers oor die kuberruim heen by die gemeentelike adres aandoen, en dat sommige selde indien ooit weer 'n erediens in lewende lywe sal bywoon.

Dit was nie net uitsaai-eredienste wat ons in 'n drukgang geplaas het nie, daar was ook angs oor finansiële standhoudendheid. Sommige gemeentes het gerapporteer dat daar in die eerste maande van die pandemie selfs 'n styging in offergawes was terwyl ander 'n vermindering gerapporteer het. Daar was kommer oor die langtermyngevolge wat die pandemie op die ekonomie en gemeentes se voortbestaan sou hê. Ook hier het die pandemie sekere kerklike prosesse *ge-fast forward*, al was dit net om denke oor maniere van toekomstige oorlewing te stimuleer.

2.8.3 UITVOERING VAN BESLUIT 1 VAN DIE 72STE AKV

Besluit 1 van die 72ste AKV het ten doel gehad om visie aan die Kerk onderweg na die 2025 AKV te verleen. Die opskrif van die besluit het by die MOED-akroniem (**M**issionaal, **O**nderskeidend, **E**envoudiger kerkwees en **D**issipelvorming) van die openingsrede op 22 September 2019 aangesluit. Die motivering vir 2025 was soos volg:

Hoekom juis 2025? Dit is 'n tydsduur wat nie te ver die toekoms in strek nie, en die 74ste AKV vind ook daardie jaar plaas. Dit strek oor twee termyne wat ons as Kerk die geleentheid bied om op afgemete wyse met nuwe geloofsywer te werk, te streef en te dien. 2025 hou ook met die Vierde Industriële Revolusie verband omdat een van die beste kenners, Klaus Schwab, voorspel dat 23 belanghebbende ontwikkelings teen daardie tyd reeds sou plaasgevind het of gaan plaasvind. Die Kerk sal die eksponensiële veranderinge wat hierdie revolusie teweeg gaan bring, deeglik moet verreken en op proaktiewe wyse daarvoor moet voorberei. Hopelik sal baie van ons in 2025 oor die ses jaar kan terugkyk en opmerk: Die Kerk het waarlik met die 72ste AKV hoop geskep. Ons kan die resultaat hier in 2025 sien. Natuurlik, as ons van die toekoms praat... altyd Deo volente (DV), soos God dit wil.

Die Vierde Industriële Revolusie het 'n dimensie van COVID-19 en post-COVID-19 bygekry. Tog het Besluit 1 genoeg drakrag gehad om ook die onvoorsiene van 'n pandemie te verreken. Die intensiteit van COVID-19 gedurende 2020 het die Kerk in al sy fasette in die vinnige baan geforseer.

Besluit 1 van die 72ste AKV sien soos volg daaruit:

SINERGIE ONDERWEG NA 2025

Alle gemeentes, ringskommissies en sinodale strukture streef deurlopend sinergie na. Die Kerk voer gesprek om die bediening aan lidmate en die gemeenskap te bevorder deur kerklike belange en dienste op alle vlakke te konsolideer en te optimaliseer.

Die Kommissie van die AKV en die Raad van Finansies kry opdrag om alle sinodale poste, rade en komitees se werkopdragte te herbelyn om sodoende sinodale dienste verder te konsolideer en te optimaliseer.

Reeds vroeg, veral gedurende die eerste grendeltyd, het dr FJ Labuschagne (eertydse algemene sekretaris), mnr Johan Hattingh van die Sinodale Dienssentrum en mnr Hannes Combrink van die Raad van Finansies verskeie Zoomvergaderings met gemeentes gehou om kommer oor finansiële aspekte aan te spreek. Tydens die vergadering van die Kommissie in Mei 2020 is daar op besparingsmaatreëls rakende die Sinodale Dienssentrum besluit. 'n Aangepaste begroting is goedgekeur. Die Gemeentelike Ondersteuningsfonds wat met die 72ste AKV in die lewe geroep is, is vanuit die besparing op die begroting versterk om onmiddellike korttermynbystand aan kwalifiserende gemeentes te bied.

Die Kommissie het op sy vergadering verder aan Besluit 1 uitvoering gegee deur 'n komitee met ds WJJ Kok as sameroeper te benoem. Die komitee het verder bestaan uit oudle SL Kotzé (Kommissie van die AKV), T Moodie (Raad van Finansies), PP Vorster (Raad van Finansies), J Combrink (voorsitter: Raad van Finansies) en dr FJ Labuschagne (algemene sekretaris). Die komitee wat later as die Kok-Kommissie bekend gestaan het, moes die werksaamhede van die Sinodale Dienssentrum ondersoek en evalueer wat noodsaaklike dienste is en waar besparings moontlik is.

2.8.3.1 **Die Kok-Kommissie**

Om oor die werksaamhede van die Kok-Kommissie verslag te doen is 'n omvangryke onderneming, en vervolgens word daar so bondig moontlik verslag oor kernaangeleenthede gedoen. 'n Teikendatum vir die inwerkingstelling van alle aanbevelings is op 1 Maart 2021 gestel. Die Kok-Kommissie het grootliks daarin geslaag om by die teikendatum te hou.

(i) ***Die werksaamhede van die Sinodale Dienssentrum***

Die resultaat van die aanbevelings wat gemaak is, is dat dr WC van Wyk as sekretaris van die Kommissie en Moderamen, en ook as voorsitter van die Bestuurskomitee begin funksioneer het. Dr Van Wyk is ook vir alle kantoor- en personeelaangeleenthede in oorleg met die Raad van Finansies verantwoordelik. Die pos van algemene sekretaris is opgehef en dr FJ Labuschagne is aangestel as hoof: SGB wat voortaan onder die HTK tuiskom. Die hoof: Finansies, mnr Johan Hattingh, funksioneer nou as bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum. Mev Karen Breedts se posbenaming is Skribaatspersoonlike assistent, en sy is tans ook behulpsaam met notulering by al die vergaderings van die Kommissie en Moderamen. Sy bly steeds die kontakpersoon wat met dr Labuschagne skakel oor alle sake wat die werk van die SGB raak en op die tafel van die Kommissie en Moderamen moet kom. Mev Breedts bied ook ondersteuning aan verskillende instansies in die Kerk in oorleg met haar lynbestuurder, die sekretaris van die Kommissie van die AKV.

(iv) ***Tuiswerkopsies***

Die Kommissie het die kantore van die Skribaatspersoonlike assistent, Kerklike Kommunikasie en Kindersorg by die Erfenisstigting opgegee, en daarmee 'n aansienlike besparing bewerkstellig. Die betrokke personeellede werk nou van die huis af en vergader wanneer nodig by Gemeentes Philadelphia of Derdepoort. Die Kerkargief, argivaris en inligtingsbeampte bly steeds by die Erfenisentrum gesetel.

Gemeente Derdepoort bly die hart van die Sinodale Dienssentrum waar al die personeellede op 'n wisselende basis kan werk, terwyl die meeste personeel die grootste deel van die tyd van die huis af kan werk. Elke afdeling werk normaalweg een maal per week op kantoor ter wille van goeie interaksie.

(v) ***Pensioenfonds***

Die Kommissie van die AKV het 'n tegniese komitee benoem om die totale pensioenskema te ondersoek met verwysing na gemeentes se bydrae, asook die moontlikheid dat predikante self vir hulle eie pensioen voorsiening maak. Die NHKA Pensioenfonds tree deurlopend met hul lede in verbinding. Predikante word sterk aangemoedig om ekstra voorsiening vir hul aftrede te maak.

(vi) ***Mediese fonds***

Die Kerk se mediese fonds by Discovery is ontbondel en oorgeplaas na 'n skema vir predikante van die Kerk waar predikante self verantwoordelik is vir die oorbetalings van premies en administrasie met betrekking tot hulle mediese fonds. Hierdie besluit geld reeds vanaf 1 Januarie 2020. Daar word deurentyd gekyk hoe die Kerk emeriti in dié verband kan ondersteun. Gemeentes moet toesien dat predikante mediese dekking het.

(vii) ***Versekering***

Die afgelope twee jaar oorskry die eise die premies wat die Kerk betaal, wat beteken dat premies sal styg. Die gemeentes se premies sal in die toekoms individueel aan Marsh/Alexander Forbes oorbetalings word. Gemeentes het egter van 1 Maart 2021 die reg om na 'n ander versekeringsmaatskappy te gaan, maar 'n gemeente wat hierdie opsie uitoefen, sal self moet verseker dat hulle voldoen aan bouregulasies en professionele standaarde wanneer eise ingedien word.

(viii) ***Oudit***

Die afdeling Interne Oudit lewer rekenkundige dienste aan gemeentes teen markverwante tariewe. Hulle bekostig self alle uitgawes en bly deel van die Sinodale Dienssentrum ter wille van hulp, ondersteuning en leiding aan gemeentes ten opsigte van gesonde finansiële bestuur en reputasierisiko.

Daar weerklink gereeld klaagliedere vanuit die ouditkantoor op oor gemeentes wat nie hulle boeke betyds inhandig nie, en amptenare wat stief behandel word wanneer hulle telefonies navrae doen. Daar is sommige gemeentes en ringe wie se boeke in geen jare geaudit of ingedien is nie. Dit is strydig met statutêre vereistes en die bepalings van die Kerkorde, en hou baie groot finansiële risiko in. Gemeentes word versoek om deurentyd aan die vereistes vir ouditering te voldoen.

(ix) ***Teologiese opleiding***

Teologiese opleiding aan UP bly vir die Kerk 'n belangrike aangeleentheid, en gesprekke tydens vergaderings, briefwisseling in die kerklike media en toepaslike beskrywingspunte elders in hierdie agenda reflekteer die belangrikheid daarvan. Maar eers 'n stukkie agtergrondgeskiedenis.

Die vervreemding van die HTS aan AOSIS (Pty) Ltd is gedurende November 2019 se vergadering van die Kommissie voltrek. Met die HTS wat nie meer in spel is

nie, het 'n nuwe kontrak met UP noodsaaklik geword. 'n Komitee bestaande uit dr FJ Labuschagne en oudl JD Fourie is in die lewe geroep, en het die mandaat ontvang om 'n finale ooreenkoms met UP te finaliseer.

Die Kommissie van die AKV en die Kuratorium het op 26 Februarie 2021 'n beraad oor teologiese opleiding by Gemeente Philadelphia gehou. Daar is breedvoerig besin oor die vraag of die NHKA 'n aangepaste ooreenkoms met UP moet sluit. In die proses is besluit om 'n bosberaad by die Venterskroon-kampterrein te hou ten einde finaliteit oor die aangeleentheid te kry. Die bosberaad het vanaf 11 tot 13 April 2021 plaasgevind en is deur die Kommissie, Kuratorium en dosente bygewoon. Daar is indringend oor teologiese opleiding in die toekoms besin, asook die voortsetting van die NHKA se verbintenis met UP. Tydens die bosberaad is besluit om wel 'n aanbeveling aan die Kommissie te maak om 'n ooreenkoms met UP te sluit. 'n Komitee is ook aangewys om verdere ondersoek na scenario's vir teologiese opleiding te doen. Hierdie komitee het op 2 Augustus 2022 byeengekom en sal steeds op 'n voortgesette basis vergader.

Op 2 November 2021 is 'n samewerkingsooreenkoms tussen die NHKA en UP op luisterryke wyse onderteken. Die visekanselier, prof Tawana Kupe, het namens die universiteit 'n boodskap gelewer en dr AG Ungerer namens die NHKA. Ds WJJ Kok het as skriba namens die Kerk geteken.

Teologiese opleiding aan Akademia? Daar was 'n versoek van Akademia gewees om met die Kerk in gesprek te tree oor die moontlike instelling van die graad BA Teologie en Klassieke Tale. Die Kommissie het tydens die vergadering van 3 en 4 September 2020 prof WA Dreyer, dr AG Ungerer, WC van Wyk en oudl SL Kotzé versoek om aan die gesprek deel te neem. By die vergadering van Maart 2021 is die naam van dr RA Denton (voorsitter van die Kuratorium) bygevoeg. Die gesprekke is deur prof Pieter Duvenage, die dekaan van Geesteswetenskappe aan Akademia, gelei, en het in goeie gees plaasgevind. By 'n volgende gesprek is oor 'n moontlike kurrikulum besin. Uiteindelik het daar nie vordering plaasgevind nie en prof Duvenage skryf op 3 Mei 2022 dat hulle al hul planne vir 'n teologieprogram moes uitstel omdat die owerhede die formaat waarvolgens nuwe programme ingedien moet word, verander het. Hulle moet eers die nuwe formaat bestudeer met die oog op al hulle programme by Akademia, voordat die gesprek oor teologiese opleiding hervat kan word.

Die NHKA het onverwags op 9 Februarie 2020 'n Diploma in Bediening ryker geword toe mnr Gustav Janse van Rensburg van Skillspro (Pty) Ltd sy aandeel aan die diploma vir die Kerk geskenk het. 'n Maatskappy genaamd Neder-Skills is opgerig en daar is in gesprek getree oor die aanbod insake Skillspro en die NHKA, waarin elke vennoot 'n belang in Neder-Skills bekom ten einde teologiese kwalifikasies en ander diplomas en kursusse in lyn met Besluit 47 van die 72ste AKV te ontwikkel.

Die vennootskapsooreenkoms stipuleer dat die NHKA die eerste vennoot is (60%), Skillspro die tweede vennoot (15%) en ds DJB Serfontein die derde vennoot (25%).

Die diploma word oor 'n vyf jaar periode deelyds aangebied, en gedurende Februarie 2020 het vier studente met hul eerste jaar begin. Daar is tans vyf ingeskrewe studente en ons kan maar net hoop en bid dat die jaarlikse getal inskrywings eksponensieel sal toeneem. Die vennootskapsooreenkoms maak dit ook moontlik om mettertyd gevorderde teologiese opleiding by die owerhede te akkrediteer. Dit mag dalk moontlikhede vir teologiese opleiding vir predikante ontsluit ...

(x) Uitbou van die HTK

Die Kok-Kommissie het ook voorstelle op grond van Besluit 77 van die 71ste AKV en Besluit 46 van die 72ste AKV aan die Kommissie van die AKV vir bekragtiging voorgelê. Die Kommissie het die volgende werkwyse betreffende die uitbou van die HTK geïmplementeer:

- * Die HTK word as akademiese instelling uitgebou om voorsiening te maak vir drie departemente, naamlik die Departement Praktiese Teologie, die Departement Ekklesiologie (waarin die SGB se fasilitering ressorteer), en die Departement Historiese en Sistematiese Teologie. Elke departement kan in samewerking met die Kuratorium assosiate benoem.
- * Dr AG Ungerer se kontrak as hoof van die HTK word hernu, maar sy aanstelling word aangepas, sodat hy ook aangestel word as dosent in Praktiese Teologie.
- * Dr FJ Labuschagne se posbenaming verander na hoof: SGB en hy word as voltydse dosent in die Departement Ekklesiologie aan die HTK aangestel. Die SGB het 'n akademiese (HTK) en kerklike rol (gemeentelike ondersteuning/welstandsprogram).
- * Prof WA Dreyer word sonder vergoeding aangestel as hoof: SRT. Behalwe die lesings wat hy by die HTK behartig, sorteer die SP Engelbrechtmuseum, Kerkargief, Biblioteek, *THT* en die aanbied van konferensies onder hom.

(xi) Kerklike kommunikasie

Daar het 'n naamsverandering plaasgevind en daar word voortaan van Kerklike Kommunikasie gepraat en nie meer van SENTIK nie. Die Kok-Kommissie het aanbeveel dat die gedrukte *Hervormer* geleidelik uitgefaseer word. Tans is daar nege uitgawes per jaar. Wat kerklike kommunikasie betref is daar geen verdere besparing moontlik nie aangesien ons reeds die absolute minimum personeel het wat *Die Hervormer*, *Almanak*, *THT*, kerklike boekery (soos kategeseboeke, diensboeke, ensovoorts), webblad van die Kerk, Facebook-blad van die Kerk, *Blitspos* en ander publikasies produseer. Daar is groot waardering vir die huidige personeellede wat onvermoeid werk om kerklike publikasies van hoogstaande gehalte te produseer.

2.8.3.2 Sinergie en konsolidasie

Sedert die bloeitydperk in die NHKA wat in 1992 'n draaipunt bereik het, is die Kerk getalsgewys op 'n afwaartse trajek. Aan die einde van die termyn sal die totale lidmaattal (gedoopte en ongedoopte lidmate) nader aan die 70 000 merk wees. Aan die begin van 2022 het die Kerk ongeveer 272 aktiewe gemeentes en 203 predikante in aktiewe diens gehad. Oor die afgelope ses jaar sedert die 71ste AKV het 43 predikante geëmeriteer, en binne die volgende ses jaar tot en met die 75ste AKV behoort 'n verdere 52 predikante te emeriteer. Sewe predikante het die afgelope ses jaar beroepe na die NGK aanvaar terwyl 'n verdere sewe beroepe na ander kerke in die buiteland aanvaar het, en vier predikante het die land saam met hulle eggenote verlaat.

Daar is 20 beroepafwagende predikante van wie slegs ongeveer vier of vyf waarskynlik 'n beroep sou aanvaar, en 21 emeriti wat in werkruimtes van die Kerk diens doen. Daar is tans 18 teologiestudente met 'n moontlikheid van twee

voornemende eerstejaarstudente in 2023. Ook die NGK is die afname in studentegetalle nie gespaar nie en hul toon 'n soortgelyke afname as die NHKA.

Hierdie harde werklikhede noodsaak sinergie en konsolidasie om kerklike belange en dienste op alle vlakke te optimaliseer. Dit bring verskeie kwessies na vore:

- * Is dit steeds haalbaar om 'n kerkgebou te bekostig en in stand te hou in 'n dorp waar bitter min van die eertydse infrastruktuur oorgebly het? Is dit nie meer ekonomies om eredienste in ander bekostigbare ruimtes te hou nie?
- * Is dit wenslik om in stedelike en voorstedelike gebiede kwynende gemeentes wat 'n klipgooi uitmekaar is, aan die lewe te hou sonder om daadwerklik tot samesmelting met ander gemeentes oor te gaan? Waar gaan die groot getal klein gemeentes predikante vind om hulle te bedien terwyl groot getalle predikante emeriteer en weinig teologies studente afstudeer? Is dit haalbaar om 'n predikant en ander diensdoende persone soos saakgelastigdes en finansiële kundiges in 'n klein werkruimte te bekostig? Kan die samesmelting van klein gemeentes nie groot besparings ten opsigte van personeel en die vaste uitgawes verbonde aan eiendomme teweegbring nie?
- * Besluit 99 van die 71ste AKV bly steeds aktueel: Gemeentes wat nie volhoubaar funksioneer of van finansiële selfstandigheid verseker is nie, word deur die Moderamen begelei om (i) die bedieningswyse of -struktuur te wysig, (ii) of met ander gemeentes te kombineer of saam te smelt, (iii) of te ontbind.

Daar is gelukkig voorbeelde van gemeentes wat kragte begin saamsnoer het. In die noorde van Pretoria het Pretoria-Noord en Theresapark saamgesmelt tot Pretoria Noorderlig, in Brakpan het die twee gemeentes saamgesmelt tot Emmaus Kenleaf, Gemeentes Krugersdorp en Krugersdorp-Noord het saamgesmelt, en op Brits het die twee gemeentes ver gevorder op die pad na eenwording.

2.8.3.3 Hersamestelling van ringe

In sommige ringe is daar 'n gebrek aan kapasiteit omdat die klein getal predikante tot 'n situasie lei waar diepte aan leierspotensiaal ontbreek. Dit blyk ook dat sommige ringe 'n na-binne gerigtheid openbaar en die moeite ontsien om wyer betrokke te raak en langer afstande af te lê – dit terwyl afstande tussen ringe nie die heeltyd in die pad van goeie funksionering hoef te staan nie. Ons leef juis in 'n era waar aanlynvergaderings aan die orde van die dag is en besluite van die Kerk dit ondersteun. Sommige ringskommissievergaderings en alle ringsvergaderings kan steeds in lewende lywe bygewoon word.

Die volgende nuwe ringe is danksy konsolidasie gedurende die termyn in die lewe geroep:

- * Die Ring van Magalies uit die Ringe van Noordelike Pretoria en Pretoria-Noord.
- * Die Ring van Noordelike Bosveld uit die Ringe van Potgietersrus, Waterberg en Zoutpansberg.
- * Die Ring van Middelburg uit die Ringe van Lydenburg en Middelburg.
- * Die Ring van Hoëveld uit die Ringe van Heidelberg en Trichardtsfontein.

- * Die Ring van Heilbron het ontbind en die gemeentes het suksesvol by naburige ringe ingeskakel.

Die Kommissie dra kennis van ander gesprekke wat tans tussen ringe gevoer word wat goeie vrug kan afwerp.

2.8.4 KOMMUNIKASIE VANAF DIE KOMMISSIE

Die Kommissie van die AKV poog om so suksesvol moontlik te kommunikeer. Ten spyte van ons beste pogings is daar soms kritiek dat die kommunikasie nog nie na wense is nie. Goeie kommunikasie bly 'n uitdaging en daar moet deurentyd na uitnemende kommunikasie gestreef word. Wat kommunikasie die afgelope termyn betref, die volgende:

2.8.4.1 **Zoomifisering**

Daar is reeds verwys na die feit dat die pandemie die Kerk in sekere opsigte in 'n vinnige baan geforseer het. Anders gestel, die pandemie het ons *gezoomifiseer* en is daar ruim van nuwere tegnologie gebruik gemaak om te kommunikeer. Met die aanvang van die eerste grendeltyd het dr FJ Labuschagne en lede van die Sinodale Dienssentrum verskeie Zoomgesprekke met die Kerk rakende finansiële onsekerheid en moontlike hulpverlening gevoer. In dieselfde tyd is daar ook deur dr AG Ungerer en ds JF van der Merwe deur middel van Zoom gesprekke met gemeentes gevoer om die gebruik van die aanlynplatform GLOmedia te promoveer en die intekengetalle op te kry.

2.8.4.2 **Bemoedigende gesprekke**

Die Moderamen het die voorsitter, dr AG Ungerer, versoek om bemoedigende gesprekke met predikante van die Kerk te voer. Op Donderdag 21 Mei 2020 is met die gesprekke begin en met die uitsondering van Vrydae, is 'n gemiddeld van vier gesprekke per dag gehandhaaf. Die virtuele aanbieding was redelik goed bygewoon en 145 predikante uit 36 van die 38 ringe het deelgeneem. Lede van die Kommissie was ook by elke gespreksgeleentheid teenwoordig en enkele emeriti het ook ingeskakel. 'n Tweede rondte Zoomgesprekke met die Kerk het vanaf 25 Januarie tot 3 Februarie 2021 plaasgevind. Drr AG Ungerer en WC van Wyk het die gesprekke gelei. Die primêre doel was om inligting van die Kerk oor die naderende ringsvergaderings deur te gee terwyl daar weer eens bemoediging ten opsigte van die pandemie plaasgevind het.

2.8.4.3 **Videoverklarings**

Videoverklarings deur die Kommissie van die AKV is veral in 2020 en 2021 ingespan om boodskappe van hoop en perspektief te bring, asook om kommentaar op enkele gebeure te lewer. GLOmedia was 'n waardevolle vennoot in die vrystelling van die video's. Van dr AG Ungerer is daar sewe video's vrygestel en een van dr WC van Wyk. Die hoof van die SGB het ook verskeie video's insake gemeentelike bediening laat opneem.

2.8.4.4 **Omsendskrywes**

Daar is ook op ekonomiese wyse van omsendskrywes deur die Kommissie en ander afdelings van die Sinodale Dienssentrum gebruik gemaak. Sedert die vorige AKV tot en met Junie 2022 was daar 40 skrywes van die Kommissie en 29 van die ander afdelings van die Sinodale Dienssentrum, onder andere van die

bedryfshoof, die IT-afdeling en die nakomingsbeampte. 'n Mens kry soms die indruk dat predikante nie altyd die omsendskrywes lees nie en dat 'n aansienlike breuk in kommunikasie so veroorsaak word. Maak gerus 'n gewoonte daarvan om gereeld by die NHKA se webtuiste onder die hoof *Omsendbriewe en ander skrywes* (<https://nhka.org/omsendbriewe/>) te gaan kyk of daar nie iewers inligting in die kommunikasieketting verlore geraak het nie.

2.8.4.5 **Die Hervormer en Blitzpos**

Die Kommissie is dankbaar vir *Die Hervormer* en *Blitzpos* wat by verskillende geleenthede as voertuie vir kommunikasie kon dien. Die ruimte wat die voorblad van die *Blitzpos* bied het by enkele geleentheid gedien om spoedeisend te kommunikeer en sake van groot belang onder die aandag van die Kerk te bring.

2.8.5 GLOmedia

GLOmedia was 'n edele droom wat in die kuberstof gebyt het. Sedert die 72ste AKV is daar hard gewerk aan die uiteensetting van programme, inhoude en die werwing van aanbieders. Die eerste opnames het vroeg in 2020 die lig gesien en daar was 'n bruisende entoesiasme oor die kwaliteit en inhoud daarvan. En toe die pandemie en eerste harde grendeltyd. Daar is reeds vermeld dat die verbod op eredienste feitlik elke predikant in 'n televangelis ontwikkel het. Die leerkurwe waardeur predikante en hulle tegniese spanne in 'n baie kort tydjie gegaan het, was merkwaardig.

Die kinkel in die kabellose internet was dat dit daardie betrokke dienste van GLOmedia oorbodig gemaak het. Al die eredienste wat gestroom is, kursusse, aanlynvergaderings en finansiële onsekerheid het veroorsaak dat GLOmedia net nie genoeg intekenare vir hul aanlynplatform kon werf nie. Verbete pogings is aangewend om intekenare te werf, kostes is tot op die been gesny en uiteindelik was daar net een uitkoms ...

Die direksie, bestaande uit lede van die NHKA en die GKSA, het uiteindelik besluit om die maatskappy te laat likwiede, en die Kommissie het op sy vergadering van 9 en 10 September 2021 instemming daartoe verleen. Dr AG Ungerer en ds JF van der Merwe het opdrag gekry om die proses namens die NHKA af te handel. Gedurende hierdie tyd is daar ook met die intekenare gekorrespondeer waarin die hele proses verduidelik is.

Alles is nie verlore nie. Die materiaal is oorgeskuif na 'n YouTube-kanaal en produksie vind steeds op 'n kleiner skaal plaas. Besoek gerus <https://youtube.com/channel/UCZpPHQm8XpBoPZI4tJ9SFWQ> om jou van die inhoud te vergewis. Hierdie diens kan gerus uitgebou word om bruikbare materiaal op 'n standhoudende basis aan die Kerk te voorsien.

2.8.6 EKUMENE

Die pandemie het ook op ekumeniese front sy stempel afgedruk, en daar was minder skakeling as in die vorige termyn hoewel belangrike verbintenisse tog gehandhaaf is.

2.8.6.1 **Die MRCC**

Die NHKA handhaaf vanweë sy historiese verbintenis met die MRCC steeds goeie betrekkinge. Die NHKA kan nie soos in die verlede meer ruim finansiële steun aan

die MRCC bied nie, en die vermindering reflekteer jaarliks in die begroting. Die MRCC het intussen ook ekumeniese bande met die VGK gevestig.

'n Afvaardiging van die MRCC bestaande uit die voorsitter, ds Oscar Madlala, die sekretaris, ds Modisaotsile Motloba, prof Matsobane Manala en mnr Moses Mdhuli, tesame met prof Andries van Aarde, het tydens die Kommissievergadering van Maart 2022 bekend gemaak dat hulle hul eeufeesviering in 2023 beplan. Die Kommissie het steun aangebied vir die MRCC se planne om 'n akademiese publikasie én 'n koffietafelboek oor die geskiedenis van die MRCC uit te reik.

Dit blyk ook dat beide kerke gedurende dieselfde datums in Oktober hul AKV's hou en daar sal 'n geleentheid in die programme van albei AKV's geskep word vir wedersydse groetebodskappe.

2.8.6.2 **Die WGGK en AGGK**

Op internasionale gebied ontvang die Kerk as lid gereelde nuusbriewe van die WGGK. Plaaslik vind daar gereelde skakeling met die AGGK plaas. Onlangs het dr AG Ungerer en WC van Wyk 'n aanlynkonferensie oor die Accra-belydenis wat in 2004 deur WARC se 24ste algemene vergadering in Ghana aanvaar is, bygewoon.

2.8.6.3 **Die SARK**

Daar is geen vordering in die Kerk se aansoek om formele betrekkings met die SARK te vestig nie. Soos in die termynverslag van 72ste AKV vermeld, blyk dit dat die SARK se administratiewe vermoëns steeds ernstige gebreke toon.

2.8.6.4 **Die Motsepe Foundation**

Die NHKA is reeds etlike jare by die Motsepe Foundation betrokke. Die NHKA ontvang jaarliks van die Motsepe Foundation 'n finansiële bydrae wat hoofsaaklik aan Rata en ekumene toegedeel word.

Die Nasionale Biddae wat in die verlede gedurende Novembermaand as inisiatief by die ENB-stadion aangebied is, kon vanweë die pandemie nie die afgelope twee jaar plaasvind nie.

'n R100 miljoen werkskeppingsprojek is gedurende 2021 deur die Motsepe Foundation geloods, maar kon vanweë die pandemie eers aan die einde van 2021 momentum kry. 'n Bedrag van R520 000.00 is aan die broodprojek van die ADV wat deur Plesion bestuur word, oorbetal. Plesion moet deurlopend verslag doen oor die vordering met die program en die aantal werkgeleenthede wat daardeur geskep is.

2.8.6.5 **Die ACRP**

Die ACRP kan ook onder die vaandel van ekumene deurgaan. Die ACRP word deur SAQA kragtens die Nasionale Kwalifikasieraamwerkwet (Wet No 67 van 2008) erken as professionele liggaam vir godsdienspraktisyns in Suid-Afrika, en as organisasie wat professionaliseringsdienste en -steun aan kerke en Christelike bedienings lewer. Die NHKA het tydens die vergadering van die Kommissie op 18 November 2021 'n diensvlakkooreenkoms met die ACRP geteken wat die volgende voordele inhou:

- * Registrasie van die NHKA as formele tussenganger tussen die ACRP (as wetlik erkende professionele liggaam vir godsdienstpraktisyne) en predikante van die NHKA wat belangstel om as affiliasie van die professionele liggaam te registreer.
- * Die ACRP gee professionele erkenning aan NHKA-predikante kragtens die bepalings van die Nasionale Kwalifikasieraamwerk wet en die SAQA-beleid oor professionele erkenning.
- * Die ACRP erken die NHKA se interne VBO as CPD-program volgens die vereistes wat geld vir persone wat kragtens die Wet professioneel erken word.
- * Die NHKA se interne etiese en dissiplinêre kodes word as geldend erken vir persone wat kragtens die Wet professioneel erken word.
- * Die ACRP verskaf inligting aan die NHKA oor professionele versekering vir pastore en pastorale beraders.
- * Die ACRP ondersteun gemeentes van die NHKA wat belangstel in die ontwikkeling van 'n formeel geakkrediteerde opleidingsprogram (leierskapontwikkelingsprogram) vir kerk- en bedieningsleiers van plaaslike gemeenskappe – as 'n missionale diens aan gemeenskappe.
- * Die NHKA word by die ACRP se raadgewende netwerk (*consultative forum*) ingeskakel wat deur ACRP geraadpleeg word by die ontwikkeling van beleid en strategie van die professionele liggaam.

Predikante van die Kerk wat in berading spesialiseer word veral aangemoedig om by die ACRP se Raad vir Pastorale en Geestelike Beraders (CPSC) te registreer aangesien dit beraders in staat stel om fooie vir dienste gelewer te vra. Inligting oor professionele versekering word ook vanuit die ACRP/CPSC verskaf.

2.8.7 LITIGASIE

Hoe doen 'n mens oor 'n litigasieproses van meer as 10 jaar verslag? Wat bring jy in spel en wat los jy uit? Hoe verreken jy ure en ure se vergaderings, die opstel van notules, regsconsultasies, tyd wat gebruik is om dokumente uit die kerkargief op te diep en te dupliseer, verslagdoening aan meerdere vergaderings, gesprekke met gemeentes wat aan die kortste end van die kerkskeuring getrek het, regsprosesse wat keer op keer gefrustreer is, en die wag en nogmaals wag? Hoe verreken jy die emosionele letsels wat die onmin en daaropvolgende litigasiestryd gelaat het? Hoe vertel jy van familie- en vriendskapsbande wat saam met die kerkskeuring geskeur het? Hoe peil jy die gebede aan beide kante wat as voorbidding vir reg en geregtigheid opgegaan het? Het geregtigheid geskied? God sal hieroor oordeel.

Die uitslag van die litigasieproses vroeg in 2022 is welbekend. Die Kerk het die saak verloor aan die hand van regsbeginnels wat nie deur enige van die partye nie, maar deur die regter geopper is. Die regte van gemeentes wat agtergebly het, is geensins deur hierdie beslissing aangetas nie. Gemeentes wat voortgaan sal deur die Litigasiëkomitee en die Kerk ondersteun word.

2.8.8 DIENSVERHOUDINGE

Tydens die 72ste AKV is Besluite 32 tot 36 geneem wat leidinggewend vir die NHKA met betrekking tot die onderhawige besluite moet wees. Die besluite is daarop gerig om die verseker dat die Kerk 'n veilige ruimte vir alle mense moet wees, dat daar verseker moet word dat vroue in alle strukture van die Kerk verteenwoordig sal wees, dat daar effektief met gevalle van seksuele teistering gehandel word, en dat billike arbeidspraktyke verseker en gehandhaaf moet word. Die volledige besluite kan in die Besluitebundel van die 72ste AKV besigtig word.

'n Kernkomitee onder voorsitterskap van ds L Geel is in die lewe geroep om uitvoering aan die besluite te gee, en het reeds vroeg in die termyn advies by kundiges ingewin. Uit die advies is die werking van die presbiteriaal-sinodale stelsel herbevestig.

Die gemeentes is die werkgewer van predikante, en onbillike arbeidspraktyke en seksuele teistering val binne die verantwoordelikheid van gemeentes. Gemeentes is dus self verantwoordelik om iemand aan te wys by wie voorvalle van teistering aangemeld kan word.

Besluite 34 en 35 meld onder andere dat 'n liggaam binne die Kerk daargestel moet word waar onregverdige arbeidspraktyk en seksuele teistering aangemeld kan word. Die Kommissie doen aan die hand dat gemeentes 'n persoon of persone kan aanwys by wie sulke voorvalle aangemeld kan word. Waar 'n gemeente nie oor iemand beskik wat hierdie verantwoordelikheid kan aanvaar nie, kan gemeentes ook iemand in die ring aanwys by wie enige lidmaat 'n saak kan aanmeld. Seksuele teistering word as voorbeeld voorgehou.

Wanneer 'n lidmaat/ampsdraer die slagoffer van seksuele teistering is, word dit by die voorsitter van die kerkraad of enige ander aangewese persoon in die gemeente of ring aangemeld. In die geval waar die predikant 'n geteisterde is, word die teistering by die voorsitter van die ring aangemeld, waarna daar op toepaslike handelinge besluit word.

Die kerkordelike prosesse soos hierbo uiteengesit mag om sekere redes vir 'n geteisterde 'n problematiese roete wees. Waarheen dan? Die staande uitnodiging vanuit die Welstandsprogram van die NHKA bied uitkoms vir diegene wat hulself in verskillende doodloopstrate bevind – veral omdat daar by 'n welstandsprogramlid van eie keuse aangeklop kan word.

Die slagoffer kan versoek dat die betrokke welstandsprogramlid hom of haar ondersteun wanneer daar besluit word om die teistering by die hoof nakomingsbeampte, tans dr FJ Labuschagne, aan te meld.

2.8.9 SAMESTELLING EN FUNKSIONERING VAN DIE KOMMISSIE

Die 72ste AKV het die volgende persone tot lede en sekundi van die Kommissie van die AKV verkies:

POSISIE	PREDIKANTSLID	SEKUNDUSLID
Voorsitter	Dr AG Ungerer	Dr SM de Beer
Visevoorsitter	Prof WA Dreyer	Ds D Barnard
Skriba	Ds WJJ Kok	Ds JM Bevolo-Manders
Viseskriba	Ds JF van der Merwe	Dr C Pretorius

Predikantslid	Ds CEC Hertzog	Dr JM van Staden, en na sy bedanking prof T van Wyk
Predikantslid	Ds L Geel	Dr RA Denton

OUDERLINGSLEDE	SEKUNDI VIR OUDERLINGSLEDE
Oudl SE Beeslaar	Oudl RFB Harvie, en na sy afsterwe oudl JF Viljoen
Oudl D Esterhuizen	Oudl SM Jansen van Rensburg
Oudl SL Kotzé	Oudl RJ Labuschagne
Oudl AJP le Roux	Oudl MS Louw
Oudl PFS Mulder	Oudl LHJ Smith
Oudl FJ Paynter	Oudl JHH Snyman, en na sy afsterwe oudl G Rademeyer
Oudl AD Pieterse	Oudl FP van Hamersveld
Oudl MP van Niekerk	Oudl JG van Heerden, en nadat hy as primuslid verkies is, oudl DL Diedericks
Oudl N van Staden, en na haar bedanking oudl JG van Heerden	Oudl PC van Staden

Die volle Kommissie van die AKV het oor die afgelope drie jaar 16 keer vergader, en die Moderamen 'n verdere nege keer. Die Kommissielede het almal groot erns gemaak met die bywoning van vergaderings, voorbereiding vir die vergaderings, en die uitvoer van opdragte van die Kommissie. Waar primuslede van die Kommissie by geleentheid nie die vergaderings kon bywoon nie, het die volgende predikante en ouderlinge as sekundi sitting geneem op die Kommissievergaderings:

DATUM	KOMMISSIELID AFWESIG	SEKUNDUSLID TEENWOORDIG
5 Maart 2020	Oudl FJ Paynter	Oudl MS Louw
4 Junie 2020	Oudl N van Staden	Oudl RFB Harvie
3 en 4 September 2020	Ds WJJ Kok (3)	Ds JM Bevolo-Manders
	Ds JF van der Merwe	Dr C Pretorius
	Oudl N van Staden (4)	Oudl JG van Heerden
15 en 16 Oktober 2020	Oudl FJ Paynter (16)	Oudl RFB Harvie
	Oudl N van Staden	Oudl MS Louw
19 en 20 November 2020	Oudl N van Staden	Oudl MS Louw
11 en 12 Maart 2021	Ds L Geel	Dr RA Denton
	Oudl FJ Paynter	Oudl SM Jansen van Rensburg
	Oudl N van Staden	Oudl MS Louw
6 en 7 April 2021	Oudl FJ Paynter (6)	-
	Ds L Geel	Dr RA Denton
	Oudl SL Kotzé	Oudl MS Louw
	Oudl MP van Niekerk	Oudl JHH Snyman
	Oudl N van Staden	Oudl JG van Heerden
3 en 4 Junie 2021	Oudl AD Pieterse (4)	-
	Oudl D Esterhuizen	Oudl RJ Labuschagne
9 en 10 September 2021	Dr AG Ungerer	Dr SM de Beer
	Oudl SL Kotzé (10)	Oudl JF Viljoen (10)

18 en 19 November 2021	Ds CEC Hertzog	Dr T van Wyk
	Oudl D Esterhuizen	Oudl JF Viljoen
25 Maart 2022	Ds L Geel	-
	Oudl JG van Heerden	-
1 tot 3 Junie 2022	Ds CEC Hertzog (1)	-
	Oudl JG van Heerden	Oudl MS Louw
	Oudl MP van Niekerk	Oudl JF Viljoen

Die volgende persone het gereeld op uitnodiging van die Kommissie in adviserende hoedanigheid en met spreekreg by vergaderings sitting geneem:

- * Mnr Hannes Combrink: Voorsitter: Raad van Finansies
- * Mnr Johan Hattingh: Bedryfshoof: Sinodale Dienssentrum
- * Dr FJ Labuschagne: Hoof: SGB
- * Ds GPJ Stoltz: Sekretaris van die Kommissie van die ADV
- * Dr WC van Wyk: Sekretaris van die Kommissie van die AKV.

2.8.9.1 Werksaamhede

Die volgende kernkomitees is aangewys om die verskillende diensvelde te bestuur en opdragte van die AKV af te handel:

- * Kernkomitee: Erediens
- * Kernkomitee: Diakonale dienswerk
- * Kernkomitee: Gemeentelike dienswerk
- * Kernkomitee: Kerk, teologie en etiese sake
- * Kernkomitee: Diensverhoudinge
- * Kernkomitee: Ekologie.

Elkeen van die Kommissielede was by die werk van een van hierdie kernkomitees betrokke. Predikante van die Kerk is in sommige gevalle genooi om die kernkomitees by te staan met die lewering van advies, studiestukke en algemene uitvoering van pligte. Die Kommissie van die AKV het op 'n sesmaandelikse basis die vordering van die verskillende kernkomitees gemoniteer. Die werk van die kernkomitees vind in die agenda neerslag, en die Kommissie wil die betrokkenes by al die kernkomitees vir hulle harde werk bedank.

Dr WC van Wyk, as sekretaris van die Kommissie van die AKV, tree op as voorsitter van die Bestuurskomitee. Mnr Hannes Combrink het as voorsitter van die Raad van Finansies vergaderings van die Bestuurskomitee en die Kommissie bygewoon.

Die Kommissie van die AKV het steeds van 'n aantal staande komitees gebruik gemaak:

- * Proponentseksamenkommissie: Dr DJ du Toit (voorsitter), di A Conradie, en L Prinsloo (skriba). Op aanbeveling van die Proponentseksamenkommissie is ses predikante gedurende die termyn tot die evangeliebediening toegelaat.
- * Tugkomitee: Die Tugkomitee bestaan uit advokate FH Geyser, H Kriel, di HJ Celliers (sekretaris), EG Fourie (voorsitter), dr JH van Staden, oudle GJ Rossouw en H Willemse. Die Tugkomitee het gedurende 2021 klagtes teen twee predikante hanteer en beide is uit die amp onthef. In een geval is daar

na die Kommissie toe geappelleer wat die Tugkomitee se bevinding en tughandeling gehandhaaf het.

2.8.10 DANKWOORD

Om op die Kommissie van die AKV te dien is tegelyk 'n voorreg en 'n uitdaging. Soos een ouderlingslid van die Kommissie opgemerk het: *Niks kan jou voorberei op wat vir jou wag nie.* Ons dank aan die Kerk wat ons met hierdie opdrag vertrou het. Ons diepe dank aan God wat ons gedurende die termyn gelei het – wat in ons gewerk het, deur ons gewerk het, oor ons heen gewerk het, en meer dikwels ten spyte van ons gewerk het.

Die verslag word aanvaar, met die volgende wysiging:

2.8.3.2 Sinergie en konsolidasie

Gemeente Krugersdorp het ontbind en bates aan Gemeente Krugersdorp-Noord oorgedra.

BESKRYWINGSPUNT 1: KOMMISSIE VAN DIE AKV

SINERGIE ONDERWEG NA 2025

Alle gemeentes, ringskommissies en sinodale strukture gee uitvoering aan Besluit 1 van die 72ste AKV deur daadwerklike stappe te neem om die konsolidasie van gemeentes, ringe en sinodale strukture te bespoedig. Gemeentes en ringskommissies streef daarna om lewensvatbare en volhoubare werkruimtes te skep waar gemeentes reg kan laat geskied aan elke aspek van hulle roeping en die Kerk se missie in die wêreld (viering, gemeenskap, getuienis en diens). Gemeentes en ringskommissies ontgin moontlikhede van samewerking met ander gemeentes van die Hervormde Kerk sowel as moontlikhede van samewerking met gemeentes van ons susterskerke op plaaslike vlak.

Die Kommissie van die AKV en die Raad van Finansies gaan voort om sinodale dienste in ooreenstemming met besluite van die AKV te konsolideer en te optimaliseer.

Motivering:

Dit is nou nodig om daadwerklike vordering met konsolidasieprosesse te maak. Waar daar sinodaal groot vordering met konsolidasie en verkleining van die personeelkorps gemaak is, moet dit op plaaslike vlak uitmond in die vestiging van werkruimtes wat groot en sterk genoeg is om lewenskragtig uitvoering te gee aan elke aspek van die Kerk se missie (viering van die evangelie, opbou van die gemeenskap van die gelowiges, getuienis teenoor die wêreld, en diens aan mekaar en die breër gemeenskap). Konsolidasie van gemeentes sal ook werkruimtes skep wat finansiële volhoubaar is, wat 'n predikant kan beroep en versorg, en wat alle statutêre verpligtinge kan nakom.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur dr P van Staden en gesekondeer deur dr C le Roux, word aanvaar:

Ringskommissies sien toe dat kerkrade en gemeentes die bedoeling van Besluit 1 van die 72ste AKV tot uitvoer sal bring op 'n wyse wat die plaaslike gemeente en die breë kerk die beste dien in die huidige omstandighede.

BESKRYWINGSPUNT 2: KOMMISSIE VAN DIE AKV

KERKWEES IN DIE TOEKOMS

1. In die lig van vinnig veranderende omstandighede waarin die Kerk die evangelie verkondig asook ons missionale verstaan van kerkwees, gee die AKV aan die Kommissie van die AKV opdrag om alternatiewe moontlikhede van kerkwees te ondersoek.
2. Die AKV neem met dank kennis van die meegaande memorandum getiteld *Kerkwees in die Toekoms*.
3. Die Kommissie van die AKV word versoek om, ná oorleg met die betrokke rolspelers, op 'n eksperimentele basis, met die implementering daarvan te begin.
4. Waar nodig, word die Kerkorde gewysig om daarvoor voorsiening te maak. Kerkordelike wysigings dien by die eersvolgende AKV.
5. Nuwe moontlikhede van kerkwees behoort die volgende in te sluit:
 - * Netwerkbediening.
 - * Samewerkende bediening met kerke in die buiteland.
 - * Samewerkende bediening met kerke in Suid-Afrika.
 - * Internetbediening.
 - * Pioniersbediening.
 - * Predikante met bedieningsbevoegdheid.
 - * Ouderlinge met bedieningsbevoegdheid.
 - * Andersoortige gemeentes.

Motivering:

In die Kerkorde van die NHKA word die missionale bediening van die NHKA soos volg verwoord:

7.1 MISSIONALE BEDIENING

- 7.1.1 *Gehoorsaam aan die opdrag van Christus, leef gemeentes missionaal, getuig met woord en daad van God se liefde en leer mense hoe om Jesus Christus te volg.*

- 7.1.2 *Lidmate en ampsdraers tree apologeties in vir die waarheid van die evangelie teenoor alle wêreld- en waarheidsbeskouings wat daarmee strydig is.*

7.2 **MISSIONALE BEDIENING EN EKUMENE**

Taal, kultuur en demografiese werklikhede bied besondere uitdagings aan missionale bediening, en daarom werk die Kerk ook saam met ekumeniese vennote.

- 7.5.3 *Die Kerk handhaaf die eenheid met kerke waaraan ons met bande van belydenis of van geskiedenis verbonde is, deur betrekkinge met hierdie kerke in stand te hou en uit te bou, en samewerking te bevorder.*

Beskrywingspunt 2 het ten doel om dit wat Ordereël 7 van die Kerkorde verwoord, in die praktyk gestalte te gee. Ervaring het getoon dat bestaande kerklike strukture nie altyd bevorderlik is vir missionale bediening nie. Daarom word aanbeveel dat nuwe moontlikhede van kerkwees ondersoek word.

Naas die saak van missionale kerkwees, is die Kerkorde ook duidelik oor samewerkende bediening tussen verskillende kerke. Dit word soos volg geformuleer:

2.7 **SAMEWERKING VAN GEMEENTES**

- 2.7.1 *Twee of meer gemeentes kan saamwerk om 'n predikant te beroep.*
- 2.7.2 *Sodanige samewerking is ook moontlik met gemeentes van ander reformatoriese kerke wat op dieselfde belydenisgrondslag staan as ons.*

Samewerkende bediening behoort nie net van toepassing te wees op reformatoriese kerke in Suid-Afrika nie, maar ook in ander lande (byvoorbeeld VSA, Europa, Australië, Nieu-Seeland en Kanada). Dit gebeur reeds in Zambië en Zimbabwe. Daarbenewens het die NHKA bediening in Namibië en Botswana, en is daar gereeld besoeke gebring aan Christene in Paraguay. Waar nodig, kan bilaterale ooreenkomste met kerke in die buiteland gesluit word, soos tans die geval is met die NGK.

Die oorspronklike weergawe van die Kerkorde wat in 1997 aanvaar is, het voorsiening gemaak vir andersoortige *bediening*, maar die ordinansie is nie meer in die Kerkorde nie. Die saak is in 1997 soos volg geformuleer:

4.2. **ANDERSOORTIGE GEMEENTES**

- 4.2.1 *Andersoortige gemeentes met 'n aangepaste bedieningspatroon kan gestig word.*
- 4.2.2 *Andersoortige gemeentes word gevorm deur*
- (i) *'n ringsvergadering, op versoek van 'n kerkraad, met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*
 - (ii) *die Algemene Kerkvergadering.*

Daar was 'n groot debat of dit *andersoortige* of *eiesoortige* gemeentes moet wees. Uiteindelik is besluit op *andersoortig* juis om aan te toon dat die gemeentes nie dieselfde sou funksioneer as bestaande gemeentes van die NHKA nie. Andersoortige gemeentes sou voorsiening maak vir groter kerklike diversiteit, onder andere in taal en bedieningswyse.

Enkele definisies kan behulpsaam wees:

'n Predikant met bedieningsbevoegdheid word onderskei van ander predikante in die Kerk:

- * Diensdoende predikante is per beroepsbrief aan 'n gemeente van die NHKA verbonde. 'n Diensdoende predikant kan voltyds of deelyds in 'n gemeente dienswerk lewer. Sodanige predikante is lede van die Kerk se pensioenfonds.
- * Predikante met besondere opdrag (byvoorbeeld teologiesdosente) ontvang hulle besondere opdrag vanaf 'n opdraggewende kerklike vergadering.
- * Wanneer 'n predikant van die NHKA om welke rede ook al van 'n standplaas of opdrag losgemaak word, word sodanige predikant 'n beroepafwagtende predikant. 'n Predikant kan vir 12 maande vanaf datum van losmaking as 'n beroepafwagtende predikant beskou word, waartydens die predikant lid van die pensioenfonds bly.
- * Emerituspredikante is predikante wat op ouderdom 65 emeritaat aanvaar, en steeds op deelydse basis en van jaar tot jaar per beroepsbrief na 'n gemeente beroep kan word. Sodanige predikante tree uit die pensioenfonds. Emerituspredikante wat per beroepsbrief in 'n gemeente dienswerk lewer, neem sitting op bykomende kerklike vergaderings en kan ook verkies word tot 'n ringskommissie of Kommissie van die AKV.
- * Predikante wat vir 12 maande of langer nie formeel met 'n beroepsbrief aan 'n gemeente van die NHKA verbonde is nie, word beskou as 'n predikant met bedieningsbevoegdheid. Predikante met bedieningsbevoegdheid mag dieselfde dienswerk lewer (ingeslote sakramentsbediening) as diensdoende predikante; is na gesprek beroepbaar na gemeentes, maar is nie meer lid van die pensioenfonds tensy hulle nie weer beroep word as diensdoende predikante nie. Predikante met bedieningsbevoegdheid kan betrokke raak by alternatiewe bediening (sien hieronder), of kan in terme van bilaterale ooreenkomste of kerkordelike reëlins tydelik in ander kerke dienswerk verrig. Predikante met bedieningsbevoegdheid staan onder opsig van die Kommissie van die AKV asook die plaaslike geloofsgemeenskap waar hulle diensbaar is. In die geval van samewerkende bediening, hou die plaaslike kerkraad opsig en lewer verslag aan die Kommissie van die AKV oor die predikant se leer, lewe en bediening.

'n Ouderling met bedieningsbevoegdheid neem verantwoordelikheid vir bediening in klein geloofsgemeenskappe waar dit onmoontlik is om 'n predikant te beroep. 'n Ouderling met bedieningsbevoegdheid moet toepaslike opleiding ontvang, maar werk steeds onder toesig van die gemeente se konsulent. 'n Ouderling met bedieningsbevoegdheid lei eredienste, maar moet preke benut wat deur 'n predikant van die Kerk geskryf is, en mag nie sakramente bedien of bevestiging van ampsdraers waarneem nie. Hierdie praktyk is nie vreemd aan die NHKA nie. In die vroeë geskiedenis van die kerk is van sieketroosters en voorlesers gebruik

gemaak, wat in afwesigheid van 'n predikant die verantwoordelikheid gehad het om leiding te neem in die gemeente, die Woordverkondiging te hanteer, kategeese aan te bied en siekes te vertroos.

Netwerkbediening dui op 'n bediening aan klein groepies gelowiges, wat organies aan mekaar verbind word deur middel van 'n netwerk. Daar is nie formele gemeentes nie, maar 'n geloofsgemeenskap sou kon ontwikkel tot 'n selfstandige gemeente. In netwerkbediening is daar nie infrastruktuur wat in stand gehou moet word nie. Eredienste word in mense se huise, skoolsale of gemeenskapsale gehou. Die persone wat leiding neem is nie geordende predikante nie, maar dit sou wel onder leiding van 'n predikant kon staan. Die NHKA sou dit kon oorweeg om die ontwikkeling van 'n *Christennetwerk* te fasiliteer. Die Kerk se betrokkenheid kan bepaalde vaardighede, opleiding, asook strukturele en institusionele stabiliteit beskikbaar stel.

Internetbediening het gekom om te bly. Die COVID-19-epidemie het wêreldwyd dit hard en duidelik onder die aandag van tradisionele kerke gebring. Dikwels word dit beskou as 'n verleentheid, maar dit is ook 'n geleentheid. Die internet is 'n hele nuwe bediening – en sendingveld wat oopgegaan het (sien in dié verband Dreyer, WA, 2019, *Being church in the era of "homo digitalis"*, Verbum et Ecclesia 40 (1), 1999. <https://doi.org/10.4102/ve.v40i1.1999>). Die NHKA sou dit kon oorweeg om 'n virtuele gemeente te stig.

Pioniersbediening skep die moontlikheid dat 'n predikant of ouderling met bedieningsbevoegdheid op eie koste 'n nuwe geloofsgemeenskap kan vestig. Pioniersbediening kan binne die grense van bestaande gemeentes plaasvind, maar staan nie in opposisie met 'n bestaande gemeente nie. Pioniersbediening en tradisionele gemeentebediening moet as aanvullend en ondersteunend van aard beskou word. Uiteindelik sou gelowiges vanuit die pioniersbediening, netwerkbediening of internetbediening na tradisionele gemeentes kon migreer.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

Behandeling van Verslae en Beskrywingspunte

NHKA
NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Viering

1. VIERING

1.1 INLEIDING

Die viering (*leitourgia*) van God se magtige daade en ons verlossing deur Jesus Christus gebeur in die eerste plek tydens die erediens. Dit vind gestalte in die Woordverkondiging, bediening van die sakramente, belydenis, lofprysing en aanbidding. Die gemeenskap tussen God en sy mense word bowenal sigbaar in die erediens op Sondag.

'n Belangrike aspek van die AKV se verantwoordelikhede is om reëlins met betrekking tot die erediens te tref wat die onderlinge eenheid tussen al die gemeentes van die Kerk bevestig. Sake wat hiermee verband hou, word in hierdie gedeelte van die agenda gehanteer.

---oOo---

1.2 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE VIERING VAN DIE EVANGELIE VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 3: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

SKRIFBESKOUIING

1. Die 73ste AKV neem met dank kennis van die gepubliseerde studiemateriaal oor Skrifbeskouing wat deur middel van die *THT* aan lidmate en ampsdraers van die Kerk beskikbaar gestel is (<https://nhka.org/wp-content/uploads/2022/01/SKRIFBESKOUIING-Kerk-en-Teologie-VOL-1.pdf>).
2. Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om die materiaal te benut tydens Bybelstudies en as toerusting vir ampsdraers.
3. Die 73ste AKV neem kennis van die meegaande memorandum, welbewus daarvan dat dit nie die finale woord oor Skrifbeskouing is nie. Die Kerk moet altyd bly nadink oor die eie aard van die Bybel.

Motivering:

Die motivering word volledig in die memorandum verwoord. In kort kom dit daarop neer dat ons moet onderskei tussen verbandhoudende begrippe soos openbaring, kanon, Bybel, Heilige Skrif en Woord van God. In die Hervormde Kerk maak ons onderskeid tussen die Woordgebeure, die Bybel (wat deur mense op skrif gestel is) en die Heilige Skrif (as gesagvolle geskifte wat onder leiding van die Heilige Gees tot stand gekom en gelees word). Hierdie onderskeid help ons om te verstaan dat wetenskaplike navorsing oor die Bybel moontlik en wenslik is, maar dat dit nie die gesag van die Bybel as geloofsboek en Heilige Skrif ondermyn nie.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 4: KERNKOMITEE: EREDIENS

VONKK-LIEDERE

- 1. Die AKV handhaaf die besluit rakende die gebruik van VONKK-liedere in die eredienste van die NHKA.**
- 2. Die AKV ondersteun die NHKA se deelname aan die werksaamhede van die VONKK-werkgroep.**
- 3. Die vergadering versoek die VONKK-werkgroep om gereelde toerustings- en inligtingsgeleenthede te reël om die Kerk bekend te stel aan die liedere wat tot die korpus toegevoeg is, en hoe dit in die erediens gebruik kan word.**
- 4. Die AKV handhaaf die besluit om namens die NHKA 'n bedrag van R50 000.00 per jaar vir die werksaamhede van VONKK oor te betaal. Dit verseker dat die NHKA deel van die bestuurspan van VONKK is en dat geen verdere vergaderingskoste of reiskoste vir lede van die NHKA betaalbaar is nie, asook dat die opdragte van die AKV aan VONKK deur die werkgroep uitgevoer kan word. Die bedrag is egter nie meer vir 'n sinodale lisensie nie, aangesien Bybel-Media ingestem het vir 'n enkele kerkmusieklisensie vir die NHKA.**
- 5. Die AKV neem kennis van die onderneming van die direkteur van Bybel-Media dat die geld vanuit die NHKA nie vir die breë werksaamhede van Bybel-Media gebruik sal word nie, maar uitsluitlik vir VONKK geoormerk sal word.**
- 6. Die AKV kontinueer die opdrag aan die VONKK-werkgroep om alle VONKK-liedere van PowerPoints by alle strofes te voorsien.**

Motivering:

Daar is sedert die 72ste AKV nie die normale twee vergaderings per jaar gehou nie as gevolg van die COVID-pandemie. Sedert die laaste AKV is die volgende werk aan liedere afgehandel:

- * Vergadering 2 van 2019: 20 nuwe liedere (13 tekste en ses melodieë uit die NHKA).
- * Vergadering 1 van 2020: 15 nuwe liedere (sewe tekste en vier melodieë uit die NHKA).
- * Vergadering 1 van 2021: Agt nuwe liedere (ses tekste en een melodie uit die NHKA).
- * Vergadering 1 van 2022: 31 nuwe liedere (24 tekste en 15 melodieë uit die NHKA).

- * Vergadering 2 van 2022: 18 nuwe liederes (13 tekste en vyf melodiere uit die NHKA).

Daar is dus in die tydperk ná die vorige AKV 92 nuwe liederes geskep en goedgekeur, waarvan 63 se tekste uit die NHKA gekom het en 31 nuwe melodiere vanuit die NHKA gekomponeer is.

Na die besluit van die 72ste AKV is daar gewerk aan PowerPoints met die notasie vir al die strofes van elke lied. Die oogmerk was dat die volle korpus van 500+ liederes teen die 73ste AKV afgehandel sal wees, maar dit was nie haalbaar nie. Die opdrag gaan dus steeds voort en alle liederes wat van al die PowerPoints voorsien is, word telkens op die webblad geplaas. Alle nuwe liederes word sedert die vorige AKV onmiddellik voorsien van al die verlangde PowerPoints in al die verlangde formate. Hierdie opdrag word volledig deur VONKK self befonds.

Op 26 Februarie 2022 is 'n toerustingsgeleentheid aangebied waartydens 40 nuwe liederes oor die lewe en sterwe van Jesus bekend gestel is onder die titel: EEN LEWE. Die geleentheid is ook lewendig gestroom en die sessies is op YouTube beskikbaar.

Die toerustingsvideos oor kerkmusiek wat vervaardig is deur GLOmedia is nou op 'n Kerkeie YouTube kanaal (Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, <https://www.youtube.com/channel/UCZpPHQm>) geplaas saam met die ander videos wat vanuit die NHKA gegenereer is. Een van die doelwitte met die kerkmusiekprogramme was om so die gebruik van VONKK-liederes te bevorder.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 5: KERNKOMITEE: EREDIENS

KOPIEREG VIR MUSIEK GEBRUIK TYDENS EREDIENSTE

1. Die NHKA, as 'n kerk wat sy bediening met integriteit wil uitvoer, kom die kopieregvereistes, soos deur die wet bepaal, na.
2. Die AKV neem met dank kennis van die onderneming van Bybel-Media om vir die gemeentes van die NHKA 'n enkele kerkmusieklisensie beskikbaar te stel wat gemeentes in staat sal stel om al die goedgekeurde musiek van die NHKA (Liedboek en VONKK) te gebruik, te dupliseer, te projekteer en te stroom. Die koste aan die lisensie sal volgens gemeentegrootte bereken word en deur elke gemeente self uitgeneem word. Die lisensie is beskikbaar vir gebruik vanaf 1 Maart 2023 en moet jaarliks hernu word.
3. Sodanige lisensie sal die gemeente toegang gee tot 'n nuutgeskepte webblad met 'n gebruikersvriendelike soekfunksie wat die saamstel van liturgieë kan vergemaklik, asook maklik aflaaibare musiek en PowerPoint-prente.

Motivering:

Die hele landskap van kopiereg en hoe die kerk daardeur geraak word, is vir meeste mense 'n baie verwarrende prentjie. Daar het onsekerheid geheers oor die kopiereg rakende stroming van liedere tydens eredienste, asook watter verskillende lisensies benodig word vir die gebruik van sekere liedere.

Na onderhandeling met Bybel-Media is ooreengekom op 'n enkele kerkmusieklisensie vir die NHKA wat jaarliks aan Bybel-Media betaalbaar sal wees. Die lisensie se koste sal volgens gemeentegrootte bereken word (soos die Liedboek-lisensie tans), maar sal ook die VONKK-liedere insluit.

Sodanige lisensie sal gemeentes toegang gee tot 'n gebruikersvriendelike webwerf waar alle kerkmusiek wat deur die NHKA gebruik word, beskikbaar sal wees. Eenvoudige soekfunksies sal help dat liturje en orreliste maklik geskikte liedere kan vind, daarna kan luister en dit kan aflaai. Die lisensie sal gemeentes dan ook die reg gee om die liedere te projekteer tydens die erediens, of te vermeerder in harde kopieë vir begeleiers of erediensblaadjies, maar ook die reg om gemeentesang van die liedere via die internet te stroom. Vir gemeentes wat die Liedboek en VONKK-liedere gebruik, sal die webwerf dus 'n eenstopdiens verskaf.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 6: KERNGOMITEE: EREDIENS**KINDERS SE DEELNAME AAN DIE NAGMAAL****1. Besluit 1: Die teologiese beginsel:**

Die AKV aanvaar die beginsel dat kinders aan die sakrament van die Nagmaal kan deelneem.

As veronderstelling van die beginselbesluit word gestel dat die AKV nie hiermee die suigelingsnagmaal aanvaar nie, maar toestemming gee dat gedoopte kinders die geleentheid het om as gelowige kinders van God in die sakrament te deel. Hierdie besluit beteken ook nie dat Nagmaal tydens aparte kinderkerk gevier word nie, maar dat kinders as deel van die huisgesin van God saam met die ander lede van die Liggaam van Christus die Nagmaal vier.

Indien bogenoemde beginselstandpunt verwerp word, verval al die onderstaande. Indien die beginsel aanvaar word, moet die AKV ook 'n keuse tussen die volgende opsies uitoefen:

2. Besluit 2: Die ouderdom waarop kinders aan die tafel mag aansit:**2.1 Gedoopte kinders van die gemeente word toegelaat om saam met hulle ouers van die ouderdom van sewe jaar af aan die Nagmaal deel te neem. Dit gee 'n jaar van skoolgaande ouderdom om tydens die**

kategese die basis te lê om met 'n basiese begrip aan die Nagmaaltafel aan te sit. Ouers het egter steeds die prerogatief om, indien hulle van mening is dat hulle kinders nog nie gereed is nie, hulle kinders eers later aan die Nagmaal te laat deelneem. Toepaslike toerustingsmateriaal word vir die gemeente en ouers ontwikkel.

OF

- 2.2 Gedoopte kinders van die gemeente word toegelaat om saam met hulle ouers van die ouderdom van 14 jaar af aan die Nagmaal deel te neem. Dit verseker dat kinders genoegsame begrip ontwikkel het om aan die tafel aan te sit. Toepaslike toerustingsmateriaal word vir die gemeente en ouers ontwikkel.

3. Besluit 3: Die toepassing van die besluit:

- 3.1 Hierdie beginselbesluit word deur die hele NHKA toegepas. Die verantwoordelikheid of 'n kind gereed is om aan die Nagmaaltafel aan te sit word as deel van die Doopbelofte aan ouers oorgelaat. Daar word toerustingsmateriaal geskep wat aan ouers in dié verband leiding kan gee.

OF

- 3.2 Die kerkraad van elke gemeente besluit of hulle hierdie beginsel ook in die betrokke gemeente tot uitvoering gaan bring.

4. Opdragte wat uit hierdie beginselbesluit vloei:

- 4.1 Herskryf van die kerkordelike bepalings, sodat kinders se deelname aan die Nagmaal volgens die besluit kerkordelik gereël kan word.
- 4.2 Skryf van 'n alternatiewe/addisionele Nagmaalsformulier wat so verwoord is dat skoolgaande kinders die essensie van die Nagmaal verstaan en op 'n gelowige manier aan die tafel kan aansit. Sodanige formulier kan gepaardgaan met riglyne vir die voorbereiding deur die gemeente en die ouers in die week vooraf, asook liturgiese voorstelle vir die Nagmaalrediens.
- 4.3 Aanpassing in bestaande kategesemateriaal, sodat kinders vroegtydig op hul unieke verstaansvlak die Nagmaalsboodskap verstaan – soos hulle ook leer om mettergaande die betekenis van hulle eie Doop te verstaan.

Motivering:

Aanloop

Die gesprek oor kinders se deelname aan die Nagmaal is reeds sedert die vroeë 1990's op die agendas van verskeie AKV's gewees. Tydens die 71ste AKV is 'n voorstel van die Ring van Laeveld aanvaar dat daar opnuut weer studie gedoen moet word oor die deelname van kinders aan die sakrament van die Nagmaal. Die besluit het gelui:

Die gesprek oor kinders se deelname aan die sakrament van die Nagmaal moet heropen word, en studiemateriaal daarvoor moet aan ouderlingevergaderings gestuur word.

Studiestukke is aan die 72ste AKV voorgelê en die vergadering het die volgende besluit (Besluit 6):

- * *Die vergadering neem nie tydens hierdie sitting 'n besluit oor kinders se deelname aan Nagmaal nie.*
- * *Die Kommissie van die AKV word versoek om opdrag te gee dat verdere studie gedoen word oor kinders se deelname aan Nagmaal. Studiestukke oor verskillende standpunte behoort betyds aan kerkrade beskikbaar gestel te word vir bespreking en kommentaar. Studiemateriaal moet ook die moontlike praktiese implementering verreken.*

Die Kernkomitee vir Erediens is deur die Kommissie van die AKV getaak om laasgenoemde besluit uit te voer. Daar is uitnodigings tot inhandiging van 'n studiestuk gestuur aan ALLE deelnemers aan die debat tydens die 72ste AKV (36 in totaal, waarvan slegs sewe bereid was om aan die studie deel te neem). Die opdrag het behels:

- * Dink teologies na oor die BEGINSEL van kinders se deelname aan die Nagmaal. Sodanige beginselstandpunt kan onder andere die NHKA se sakramentsbeskouing, die Bybelse benadering jeens kinders, die teologiese beginsel van die genade van God en die menslike antwoord daarop verdiskonteer. Die bedoeling is dus om te hoor wat behoort die NHKA se BEGINSELSTANDPUNT te wees rakende kinders se deelname aan die Nagmaal.
- * Die tweede aspek waarop 'n mening gegee moet word is: Indien die 73ste AKV die beginsel van kinders se deelname aan die Nagmaal goedkeur, wat sou 'n verantwoordelike en werkbare IMPLEMENTERING van die beginsel wees? Hoe kan die beginsel dan in die praktyk neerslag vind?

Na die ontvangs van 'n aantal studiestukke is die materiaal (saam met relevante en bruikbare studiestukke van die verlede) aan die begin van 2022 op die webblad van die NHKA geplaas, en is daar 'n skrywe aan gemeentes gerig om hulle uit te nooi om die 12 studiestukke aan kerkrade te versprei waar nodig, en hulle op grond daarvan reeds voor te berei vir die gesprek tydens die AKV.

Opsomming van studiestukke

Daar is uiteraard uiteenlopende standpunte in die onderskeie studiestukke weergegee wat nie sonder meer met mekaar versoen kan word in 'n enkele opsomming nie. Hierdie opsomming poog dus om 'n breë konsensus weer te gee, maar die verskeie vraagstukke, soos uit die studiestukke geblyk het, sal aan die einde gestel word.

1. Nóg die Bybel, nóg die geskiedenis gee 'n klinkklare antwoord op die vraag of kinders aan die Nagmaal kan deelneem. Daar is egter geen dwingende Bybelse getuienis wat kinders se deelname aan die Nagmaal in beginsel uitsluit nie. Dit is dus nodig dat die Bybelse gegewens teologies geïnterpreteer moet word.

2. Deur die verloop van die Ou Testament was daar tye waar kinders deel gehad het aan die Pasga-maaltyd en was daar ook tye (na die Ballingskap toe daar baie klem geplaas is op die gehoorsaamheid aan die Wet) waar kinders onder 13 nie meer aan die Pasga deel gehad het nie. Laasgenoemde was ook die situasie tydens Jesus se lewe en (tydens die) instelling van die Nagmaal.
3. As daar egter na die lewe van Jesus gekyk word, dan word sy bediening gekenmerk deur kontak met mense wat op daardie stadium deur die samelewing uitgesluit is – vroue, sondaars, tollenaars, nie-Jode en kinders. Hierdie kontak van Jesus kry veral gestalte in die persone saam met wie Jesus aan tafel gesit het. Jesus het dus 'n radikale inklusiewe oop tafel. Moltmann verstaan die Nagmaal as so oop soos die uitgestrekte hande van Christus aan die kruis. Die vraag kan dus gevra word: As Jesus tydens sy bediening so 'n radikale inklusiewe tafelgemeenskap gehad het, sou dit nie logies wees dat die Nagmaaltafel, waar ons glo dat Hy steeds die Gasheer is, ook so 'n radikale inklusiwiteit moet toon nie?
4. Die viering van die Nagmaal deur die vroegste geloofsgemeenskappe is gebaseer op die oortuiging dat Jesus self die Nagmaal ingestel het, Jesus se dood gesien is as 'n plaasvervangende verlossingsdood, en die dood van Jesus tydens die Nagmaal gevier word deur die tekens van brood en wyn as herinnering en verkondiging. Die wortels van die praktyk van die viering van die Nagmaal vind heel waarskynlik sy parallel in die maaltye van omliggende Grieks-Romeinse assosiasies. Wat betref maaltye in die Grieks-Romeinse assosiasies en die Nagmaal in die Christus assosiasies, kan daar ooreenkomste én belangrike verskille aangetoon word. Dit is ook duidelik dat, in analogie met Grieks-Romeinse assosiasies, die doel van die Nagmaalsviering ten minste die volgende oogmerk gehad het:
 - * om te dink aan die verlossing van Jesus Christus (en daarom om te behoort);
 - * visueel te verkondig dat verlossing reeds bewerkstellig is (sigbare teenwoordigheid in die gemeenskap); en
 - * fisies persone in te sluit en uit te sluit op grond van sekere verwagte oortuigings en optrede.

Die gevolgtrekking is dat kinders se deelname aan die Nagmaal aan hierdie drie sake kan voldoen:

 - * Kinders kan nadink oor die verlossing van Jesus Christus (en mag daarom voel dat hulle behoort);
 - * kinders se deelname aan die Nagmaal verkondig dat die verlossing reeds bewerkstellig is; en
 - * kinders kan ingesluit en uitgesluit word van die Nagmaal op grond van sekere verwagte oortuigings en optrede.
5. Die verstaan van 1 Korintiërs 11 was deur die geskiedenis bepalend in die nadenke oor die Nuwe Testament se verstaan van die Nagmaal. Dis in dié teks wat die konsep van *eet en drink 'n oordeel oor jouself*, sy oorsprong vind. Die teks skep die indruk dat geloof 'n *sine qua non* vir die Nagmaal is. Daar is min verskil hieroor.

Dit is egter belangrik om te sien wat Paulus met die redenasie in 1 Korintiërs 11 wou bereik. Hy wil juis uitwys dat die Nagmaal nie net gemeenskap met God bewerk nie, maar ook met mekaar. Die Korintiërs se Nagmaalviering was verkeerd as gevolg van die liefdelose en uitsluitende optrede van sekere dele van die gemeente. Die karakter as gemeenskapsmaal het so te sê heeltemal verdwyn, terwyl die fokus na die individu verskuif het. Hulle wag nie vir mekaar nie, neem mekaar nie in ag nie, en eet en drink te veel. In plaas van 'n maaltyd van gemeenskap, het dit ontaard in 'n maaltyd van verdeeldheid. Die Nagmaal is egter die maal waardeur die dood van die Here verkondig word. Derhalwe durf daar geen individualistiese misbruik van die maaltyd in die gemeente wees nie.

Die bedoeling van die woorde *dat elkeen wat eet en drink sonder om te besef dat dit die liggaam en bloed van die Here is*, verwys dus nie na 'n minimum verstaan of belydenis wat by die lidmate afwesig is nie, maar wys eerder daarop dat die (volwasse) lidmate deur hulle wyse van viering as't ware die inklusiwiteit van Jesus se liggaam en bloed ontken. Ongepaste deelname aan die Nagmaal beteken dus om die liggaam van Christus as 'n gemeenskap van gelowiges te ontken, en daarom *skuldig (te) wees teenoor die liggaam en die bloed van die Here* (1 Korintiërs 11: 27). Wanneer iemand aan die Nagmaaltafel, soos in die geval van die Korintiërs, bloot individualistiese godsdienstige behoeftes wil bevredig, verloën daardie persoon hierdie betekenis van die *communio*.

1 Korintiërs 11 vorm die basis van veral die Kategismus se hantering van die aangeleentheid, maar in die eksegeese hiervan is dit duidelik dat Paulus se bedoeling eerder is dat die inklusiwiteit na vore moet kom as enige eksklusiewe optrede. Hoe belangrik die mens se verantwoordelikheid ook al mag wees, kan ons dit nooit as die voorwaarde van die Nagmaalsdeelname beskou nie. Die Bybel bedoel tog nie dat ons moet kwalifiseer vir die Nagmaal nie! Die enigste kwalifikasie wat ons na die Nagmaal bring is, soos Calvyn dit stel, ons bedelaarskap voor God. Alleen genade is waarom dit gaan. En die *communio sanctorum*, sê Calvyn, is vir sulke bedelaars. Ons onwaardigheid is juis ons waardigheid. 1 Korintiërs 11 se inklusiwiteit wil juis ook hierdie onwaardiges van die samelewing insluit. Onwaardigheid in die persoon is nie die waarde wat behoort uit te sluit nie, want wie sou dan waardig wees? Dit gaan oor 'n persoon se geestelike ingesteldheid en om die inklusiewe ingesteldheid van Jesus Christus deur jou Nagmaalsviering te kommunikeer.

6. In die geskiedenis van die vroeë kerk was daar ook tye waar kinders aan die Nagmaalsvierings van die kerk deelgeneem het (die Didache IX, 'n *katetegese*-boek uit die vroeë kerk, stel as voorwaarde vir deelname aan die Nagmaal dat die persoon gedoop moet wees) en ander tye waar hulle toegang geweier is. Net soos wat die suigelingsdoop nie van die begin van die Christelike geloof beoefen is nie, het die Nagmaal aan kinders (en suigeling) ook eers teen die tweede of derde eeu beslag gekry. Die afleiding in die studiestukke is dat kinders aanvanklik deel was van die gemeenskaplike liefdesmaaltye wat gelowiges in die vroeë kerk by hul huise geëet het, maar namate die kerk geïnstitusioneel is, het daar bepaalde voorwaardes ontstaan wat slegs sekere mense by die Nagmaal toegelaat het. Dit het uiteindelik daartoe aanleiding gegee dat die RKK in die 16de eeu kinders jonger as sewe die Nagmaal ontsê het met die invoering van die transsubstansiasieleer. Die transsubstansiasie is deur die Hervorming nie

vervang deur die vroom gemoed van die enkeling nie, maar deur die vrymag van Christus self in sy versoenende koms deur Woord en Gees. In die sakramente is dit God se genade wat gestalte kry en nie die begrip of selfs geloof van die mens nie. In die reformatoriese kerk is 12 tot 14 jaar gesien as die ouderdom waar *onderskeiding* wel kan plaasvind.

7. As daar vanuit 'n ekklesiologiese en kerkregtelike hoek gekyk word, maak die studiestukke dit duidelik dat belydenis van geloof nie die moment is wat lidmaatskap van die kerk bepaal nie, maar die Doop. Die Doop is die inlywing in die Liggaam van Christus, die geloofsgemeenskap. Dit is ook die beginsel wat baie sterk deur Calvyn gestel is. Dit is opmerklik dat Calvyn, wanneer hy oor die instelling van die Nagmaal handel, ook die Doop vooraf laat gaan en dui hy aan dat dit die goeie God behaag om ons deur die Doop in sy kerk, sy huis, te ontvang. Hiermee saam wil Hy ons voortdurend versorg, wil Hy die lewe aan ons skenk en roep Hy ons om ons hemelse erfenis in besit te neem, daarom die Nagmaal. Calvyn stel dit egter ook duidelik dat gebruik van die Nagmaal gelowig en met eerbied moet geskied. Calvyn beskryf die Doop as die teken wat die innooi in die Vaderhuis simboliseer en omdat die Vader steeds sy gemeente wil versorg, bewaar en lei, word die Nagmaal geskenk. Die eerste dien as teken van die *inlei* en die tweede die *inbly*.

In navolging van Bucer, wat geloofsbelydenis as voorwaarde vir lidmaatskap stel, stel die kerkordes ná 1568 in die Nederlandse kerke egter dat die gedoopte kind eintlik slegs 'n voorlopige lidmaat is wat eers ná belydenis van geloofaflegging volledige lidmaat sal wees, wat dan aan die Nagmaaltafel kan aansit.

As die studiestukke uitwys dat die Doop die volgende betekenis in die reformatoriese teologie het:

- * om te bevestig dat die gedoopte die eiendom van Christus is, aan Hom behoort en dat Hy volle gesag oor sy of haar lewe het;
- * om te bevestig dat die dopeling deel het aan dit wat Christus kom doen het;
- * om te dien as inlywing in die Liggaam van Christus en vereniging met die medegelowiges; en
- * om 'n teken te wees van God se verbond (verhouding tussen God en mens wat volledig deur God geïnisieer is),

dan is dit duidelik dat die gedoopte, nie-belydende lidmaat nie slegs *voorlopige* lidmaat is nie. Behoort die gedoopte dus nie ook te kan deel in die tafel van die Here en wat Hy daardeur vir al sy kinders wil gee nie?

Die studiestukke stel dit duidelik dat die gedoopte reeds volledig lidmaat van die Kerk is, en belydenis van geloof is nie nodig om sodanige lidmaatskap te bevestig nie. Hierdie *volledigheid van lidmaatskap* verwater nie die openbare belydenis van geloof nie, maar gee dit eerder die betekenis van 'n lidmaat wat antwoord op sy of haar Doop. Prakties-teologies gesien is dit die belangrikste dat die kind wat ten volle lidmaat van die kerk is, sal deelneem aan al die funksies van die kerk, naamlik viering, deling, betuiging, onderrig en diens.

8. Die NHKA het in sy uitnodiging tot die Nagmaal 'n uitnodiging tot gelowiges van ander kerke wat *dieselfde belydenis* het om saam aan die tafel te sit as hulle in hul eie gemeentes die voorreg sou geniet. Hierdie belydenis gaan verder as bloot ons belydenisskrifte en verwys eerder na die belydenis van Jesus as die gekruisigde en opgestane Here. Hieruit is dit af te lei dat die NHKA se Nagmaal in beginsel oop is vir alle gelowiges.
9. Die onderskeie studiestukke is dit wel eens dat die Nagmaal net aan gelowiges bedien behoort te word. Die verskille kom in by die vraag of kinders ook gelowig is en kan gelowig wees, en, indien wel, van watter ouderdom af? Van die studiestukke stel die volgende duidelik: Enige kwalifiseringskriteria (anders as geloof) vir toelating tot die tafel, sal die Kerk uit sy Kerkorde (en sy midde) moet weer! Die Nagmaal wil immers gelowiges insluit, nooit uitsluit nie. Die genade wat in geloof ontvang word, bly die fokus. 'n Gelowige respons in die sin van die reik na die brood en beker is klaar die sigbare toe-eiening van die individu. Dit gaan dus nie oor 'n bepaalde kennis of 'n vrome belydenis nie!
10. Hierdie hele saak hou verband met die sakramentsbeskouing van die Kerk. Die sakramente is teken en seël van God se genade in Jesus Christus. Die Doop word nie op grond van enige prestasie deur die kind self, bedien nie, maar juis in hulle onmag, wat reliëf gee aan die slagspreuk *Uit genade alleen*. Die *verstaan* word nie as voorwaarde gestel by die kinderdoop nie, maar juis as 'n voortdurende proses en opdrag aan die ouers. Die belofte om hulle kinders te onderrig en te laat onderrig het juis ten doel om die betekenis van die Doop te verstaan. Insgelyks is die Nagmaal 'n teken en seël van die genade. 'n Voorvereiste van eers verstaan, wat op kinders van toepassing gemaak word, ry juis die genade-bedoeling in die wiele. Hierdie verstaan is ook 'n voortdurende proses soos wat 'n kind groei in verstaan en nie 'n uitsluitende voorwaarde nie. Die realiteit is dat daar steeds baie volwassenes is wat allerlei wanopvattinge oor die Nagmaal het, maar hulle word nie uit die viering daarvan geweier nie. In daardie sin is die proses van verstaan nooit volledig afgehandel nie. Die Doop en die Nagmaal getuig dus van die inklusiewe reddende genade en liefde van God.
11. Uit die studiestukke is ook die verband tussen die Doop en Nagmaal ter sprake. Die studiestukke is dit eens: Die verbondenheid van die Doop en die Nagmaal spruit voort uit die heilsbetekenis grondliggend daaraan: Die kruis van Jesus Christus is die enigste bron vir ons verlossing en saligheid. Ook is die *communio sanctorum* van die Nagmaal nie 'n ander gemeenskap as dié van die Doop nie. In sommige studiestukke word die Doop as passief en die Nagmaal as aktief geteken, maar is beide geleentheid nie per definisie 'n geleentheid waar die genade van God passief ontvang word nie? Daarom moet die enge verbondenheid tussen Doop en Nagmaal altyd sterk beklemtoon word en geen *derde* (soos openbare belydenis van geloof) moet daar tussenin toegelaat word nie. Daarom kan die ouderdom vir toelating en openbare geloofsbelydenis nie as toelatingsvereiste tot die Nagmaal geld nie. Kohlbrugge waarsku dat die aanneming en bevestiging (belydenis van geloofaflegging) nie oorskat moet word nie. Van Kohlbrugge moet ons leer dat die belydenis van geloof as menslike daad nie bo die betekenis van die Doop (en die Nagmaal), as daad van God, verhef moet word nie. Soos die Reformatore benadruk Kohlbrugge dat die Nagmaal deur eenvoudige geloof, geanker in die Woord alleen, gevier word. Pannenberg het gesê dat dopelinge deur hulle Doop reeds gelowiges is en daarom kan daar geen beswaar teen deelname deur gelowige dopelinge wees nie.

12. Uit die studiestukke blyk dit dat daar aan die saak 'n ekumeniese perspektief is: In Duitsland word die Nagmaal aan kinders sedert die vroeë tagtigerjare by bepaalde sinodes van die Evangeliese Kerk in Duitsland toegelaat. Dit is ook algemene gebruik by die Evangeliese Kerke van die Unie asook die Verenigde Evangeliese Lutherse Kerk. Ander Lutherse kerke wat kinders toelaat, is onder andere dié in Denemarke, Finland, Noorweë en Noord-Amerika. Sowel die Hervormde Kerk as die Gereformeerde Kerke in Nederland laat dooplidmate toe tot die Nagmaal. Ander kerke wat dit ook toelaat, is die Presbiteriaanse Kerk in Noord-Amerika, die Lutherse Kerk in Amerika en die *United Presbyterian Church* in Amerika. Hier te lande is dit praktyk in minstens die NGK en die Metodiste Kerk. Hierdie lys van kerke pretendeer nie om die volledige lys te wees nie, maar wys duidelik dat daar heelwat ander Protestantse kerke is wat reeds die deelname van kinders aan die Nagmaal aanvaar het.
13. Een van die besware wat geopper word met die goedkeuring van die Nagmaal aan kinders, is die effek wat dit kan hê op die kategeese in die Kerk. Meeste van die studiestukke stel dit egter dat die aandrang van die afhandeling van kategeese voor deelname aan die Nagmaal toelaatbaar is, kontra-produktief is. Kategeese gaan veral oor die verstaan van God se genade, terwyl die sakramente simbole van God se genade is en eerder oor belewenis gaan. Deelname moenie onderrig beperk nie en onderrig nie deelname nie. Soos wat onderrig voortduur, kan daar telkens 'n al beter en dieper verstaan wees van dit wat 'n kind reeds vir jare kon beleef. Presies dit is van die erediens as geheel ook waar en van 'n kind se eie verstaan van sy of haar Doop.
14. Vanuit 'n opvoedkundige en gesinsbedieningsperspektief die volgende: Die opvoedkundiges getuig hoe belangrik gesins-, en daarmee ook godsdienstige rituele is as ankers vir ons kinders. Ons verkondig dat huisgodsdienste, gebed, erediensbywoning en kerklike betrokkenheid reeds op 'n jong ouderdom vir kinders belangrik is. Dit speel 'n deurslaggewende rol in die vorming van hulle geloof en kerklike betrokkenheid. Dit help ook om in hulle eie geloofslêwe te groei. En daarom moedig ons ouers aan om daarmee vol te hou. Maar, stel een studiestuk, ons weerhou kinders van die een sakrament wat vir ons almal soveel beteken! Kinders se deelname aan die Nagmaal kan juis weer die belangrikheid van die huisgesin as die kern van die huisgesin van geloof beklemtoon, en vir ouers in die nakom van hulle doopbelofte nuwe verantwoordelikheid gee soos wat hulle hul kinders voorberei vir deelname aan die Nagmaal.

Die groeiende populariteit van gesinsbediening en bedieningsplanne wat op gesinsbediening berus, maak dit baie moeilik en byna onverklaarbaar om kinders van die Nagmaal uit te sluit. Om kinders daarvan te weerhou om aan die Nagmaal deel te neem, is hiervolgens 'n direkte teenstelling van die gesinsgerigte bediening en ingesteldheid van die Kerk. Dit is duidelik dat die jonger kind se gevoel van behoort-tot-die-familie deur die deelname saam met die gesin aan die Nagmaal bevorderlik vir die godsdienstebewussyn kan wees.

15. Die vraag is dus nie óf kinders mag deelneem aan die Nagmaal nie, maar wanneer hulle die onderskeidingsvermoë het om dit te kan doen? Uit die studiestukke kan die volgende gesien word:

- * Byna al die studiestukke wys die gebruik van die suigelingsnagmaal af.
- * Meeste verwoord ook die belangrikheid van die losmaking van Nagmaal en die formele belydenis van geloof as 'n *derde element* tussen die Doop en die Nagmaal.
- * Sommige skrywers wat wel sterk voel oor die aflegging van openbare geloofsbelydenis voor die Nagmaal, beywer hulle vir 'n vervroeging van die formele belydenisaflegging na 12 jarige ouderdom. Dit sou egter die tyd wat kinders in kategeese deurbring met byna 50% verminder, en sou die gedagte dat die gelowige deur hul hele lewe steeds in 'n voortdurende leerproses moet bly, verder ondergrawe.
- * Van die studiestukke voer aan dat kinders van 12 of 13 jaar eers genoegsaam kan verstaan waaroor die Nagmaal gaan, en dat deelname aan die sakrament dus eers van hoërskool-ouderdom moet wees.
- * Meeste van die studiestukke het egter as uitgangspunt geneem dat kinders van skoolgaande ouderdom wel die vermoë het om die hart van die Nagmaal te verstaan as dit op hulle vlak aan hulle verduidelik word, en as daar gepaste toerusting aan gemeentes en ouers gegee word om dit aan hierdie kinders te verduidelik. Luther het in 1537 gesê dat die mens God moet dank dat selfs 'n kind van sewe jaar die evangelie kan verstaan en dat 'n kind deel van die kerk van Christus kan wees. *Die evangelie is vir die eenvoudigste mens verstaanbaar omdat God se Woord in menslike woorde na ons toe kom, en deur alledaagse woorde en beelde God se wonderdade verkondig.*
- * Die Nagmaal is nie net 'n belydenis en 'n viering nie. Dit is 'n geestelike belewenis wat tot elkeen wat daaraan deelneem, se spiritualiteit bydra. In hierdie opsig het die Hervormde Kerk die geleentheid om op spirituele vlak op 'n vroeë ouderdom 'n blywende impak te maak oor die diep betekenis van die Nagmaal.
- * Dalk is dit nodig om ouers (met die regte leiding) as deel van die uitvoering van hul doopbelofte, die geleentheid te gee om te oordeel wanneer hulle kind gereed is om aan die tafel aan te sit. Kinders ontwikkel nie teen dieselfde tempo nie en kinders se spiritualiteit wissel van een kind tot 'n ander. In plaas van die kerk wat deur middel van besluite die saak probeer bestuur, moet die onus eerder op die ouers geplaas word.

Net soos die NHKA die plek van die vrou in die Kerk as 'n volwaardige lidmaat en ampsdraer ontdek het, word ons geroep om dieselfde nou met die kind te doen.

Wat God belowe het, is vir julle en vir julle kinders en vir almal wat daar ver is, vir almal wat die Here ons God na Hom toe sal roep (Handelinge 2: 39).

Die volgende sake moet in ag geneem word in die oorweging van die hele aangeleentheid:

- * Kom die verband en ooreenkoms tussen die Doop en die Nagmaal genoegsaam in ons kerklike gebruike na vore, of word die verskille tussen

die twee sakramente vooropgestel? Beskou ons die Doop as passief en die Nagmaal as aktief, of beide geleenthede waar die mens per definisie die genade van God passief ontvang?

- * Hoe dink die Kerk vandag oor die *gevaar* van die ontheiliging van die Nagmaal? Word die heiligheid van die Nagmaal bepaal deur die geloof en kennisvlak van die deelnemers, of deur die God wat deur die Nagmaal met sy kinders in gesprek tree?
- * Is *om te verstaan* werklik die voorvereiste vir aansit aan die tafel? Wat is die minimum *verstaan* wat nodig is vir kinders en gestremdes EN volwassenes? Is die problematiek wat 1 Korintiërs 11: 27 tot 31 aanspreek regtig die *verstaan* of juis die liefdelose en uitsluitende gebruik om ander gelowiges nie te ag nie?
- * Wat is vir die Kerk die belangrikste: Die godsdienstige ritueel (met ander woorde die kerklike gebruik van éérs Doop, dan kategeese, dan die aflegging van geloofsbelydenis, en dán aansit by die tafel) of die prinsipiële?
- * Moet die keuse vir die beginselstandpunt afgewentel word na kerkrade (wat die gevolg kan hê dat die liturgiese binding tussen gemeentes verder verswak) of moet die AKV die beginselbesluit neem omdat dit die kerklike vergaderings is wat verantwoordelik is vir die besluite oor die liturgie? Indien dit die laasgenoemde is, dan skuif die onus na die ouers om die keuse oor hulle eie kinders te neem in navolging van hulle eie doopbelofte.

Klik op die volgende skakel vir die studiestukke wat op 3 Maart en 10 Junie 2022 aan kerkrade en predikante gestuur is: <https://nhka.org/amptelik/algemene-kerkvergadering-akv/>.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die vergadering besluit om nie die voorstel om Nagmaal aan kinders te bedien, te aanvaar nie. Die res van die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

Teenstemme:

- * Dr WJ Jansen van Nieuwenhuizen
- * Dr JM van Staden.

BESKRYWINGSPUNT 7: RING VAN MIDDELBURG

KINDERS SE DEELNAME AAN DIE NAGMAAL

- 1. In die lig van studiestukke wat reeds gedien het tydens al die vorige AKV's, keur die AKV kinders se deelname aan die Nagmaal goed.**
- 2. Die Kernkomitee: Erediens word opdrag gegee om aan gemeentes leiding te gee oor die uitvoering en implementering van die saak.**

Motivering:

Daar kan beswaarlik nuwe insigte bygewerk word by die deeglike studiewerk wat tydens vorige AKV's gedien het. Die praktiese implementering/uitvoering hiervan moet so eenvoudig en prakties as moontlik in elke gemeente gedoen word.

(Die Ring van Middelburg versoek die Agendakommissie om studiestukke wat tydens vorige vergaderings gedien het weer in die agenda op te neem – sien <https://nhka.org/amptelik/algemene-kerkvergadering-akv/>.)

Ds TF Dreyer, die skriba van die Ring van Middelburg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

Teenstem:

* Dr WJ Jansen van Nieuwenhuizen.

BESKRYWINGSPUNT 8: RING VAN POTCHEFSTROOM**KINDERNAGMAAL**

Die Ring van Potchefstroom is oortuig dat die bediening van Nagmaal aan kinders nie gewens is nie, maar indien die AKV besluit dat Nagmaal wel aan kinders bedien kan word, stel die ring die volgende beskrywingspunt:

1. Dat kinders ten minste 14 jaar oud is (met ander woorde vanaf Graad 8).
2. Dat daar reeds in Graad 7 'n kategesegesprek met ouers en kinders gevoer word oor die Nagmaal, byvoorbeeld in die vorm van 'n gesinsles.
3. Dat die kategeseklas spesifiek en intensief in Graad 8 tot Graad 11 aandag sal gee aan die betekenis van Nagmaalbediening, en dat die kerkraad opsig sal hou oor die kategese-onderrig en bywoning van klas.
4. Dat die kerkraad 'n individuele gesprek voer met elke gesin voordat die betrokke kind in die gesin die eerste keer Nagmaal gebruik.
5. Dat daar tydens die voorbereidingsondag, voordat kinders die eerste keer Nagmaal gebruik, 'n gesprek met ouers en kinders gevoer word oor die betekenis en liturgiese inrigting van die Nagmaal.
6. Dat gemeentes die praktiese sake verreken, soos die drink van duiwesap in plaas van wyn.

Motivering:

Sien [Kindernagmaal: Beskrywingspunt en Motivering \(nhka.org\)](http://nhka.org).

Ds RC Kok-Pretorius, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

BESKRYWINGSPUNT 9: KERNGOMITEE: EREDIENS

LITURGIE AS GESTALTEGEWING VAN DIE EENHEID VAN DIE KERK

Die AKV bevestig die belangrikheid van die liturgie as 'n manier waarop daar gestalte gegee word aan die eenheid van die Kerk. Daarom word die Diensboek soos goedgekeur en ander besluite rakende die erediens, liturgie en kerkmusiek, deur die gemeentes van die Kerk beskou as die raamwerk waarbinne die verskeidenheid en uniekheid van elke gemeente se viering plaasvind. Gemeentes het die vryheid om binne die eie aard van elke gemeente se samestelling en omstandighede die eredienste in te rig binne die raamwerk van die besluite van die Kerk.

Motivering:

1. Die Kerkorde maak dit duidelik dat die eenheid van die Kerk onder andere gestalte kry in die liturgie van die Kerk: *Die liturgie dien die eenheid van die Kerk en bevorder die identiteit en etos van die Kerk* (Ordereël 5.3.1).
2. Die Diensboek soos goedgekeur op die laaste AKV, bied ruim geleentheid vir verskeidenheid en variasie sonder om die eenheid van die Kerk skade te berokken deur willekeur of ondeurdagte liturgiese praktyke.
3. Die besluite van die Kerk rakende liturgie, sakramente en kerkmusiek bied eweneens genoeg beweegruimte vir elke gemeente se eie unieke omstandighede en samestelling, sonder dat gemeentes mekaar se hande in die proses laat los.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

NHKA
NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Gemeenskap

2. GEMEENSAP

2.1 INLEIDING

Die kerk is 'n gemeenskap (*koinonia*) van gelowiges wat deur God se versoening in Christus tot stand gebring is. God hou sy kerk in stand deur mense wat Hy in Jesus Christus in genade uitkies en deur die werk van die Heilige Gees saambring deur die Woord en sakramente. Volgens ons belydenis vind die Kerk konkreet gestalte in die plaaslike gemeente waar die Woord verkondig word, die sakramente bedien word en die kerklike dissipline gehandhaaf word. Die gemeentes van die NHKA leef in gemeenskap met God en met mekaar, maar ook in gemeenskap met almal in die wêreld wat met opregtheid bely dat Jesus Christus die Here is.

2.2 STUDENTEGEMEENTES EN -BEARBEIDING

Die verslag word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 10: STUDENTEGEMEENTES

STUDENTEGEMEENTES EN -BEARBEIDING

- 1. Die vergadering bevestig dat studentebearbeiding van strategiese belang vir die Kerk is.**
- 2. Die vergadering bevestig dat die finansiële aanvulling van werkruimtes vir studentebearbeiding vanuit die Fonds vir Strategiese Bediening befonds word en jaarliks geëvalueer word.**
- 3. Predikante en gemeentes word versoek om studente vanuit hul gemeentes aan te moedig om by die onderskeie studentegemeentes van die Kerk in te skakel. Kerkraadsvergaderings bekom jaarliks inligting van alle skoolverlaters wat uit gemeentes verhuis na tersiële instellings. Die inligting (toekomstige adres en telefoonnommer) word na die onderskeie studentegemeentes gestuur.**

Motivering:

Die saak waaroor daar eenstemmigheid bestaan, is die belangrikheid van die bearbeiding van studente en jong skoolverlaters as 'n groeipunt vir die Kerk. Om kreatief te dink en uitvoering te gee aan die opdrag van die 72ste AKV, is die finansiële versorging van die werkruimtes vir studentebearbeiding sedert die vorige AKV vanuit die Fonds vir Strategiese Bediening befonds. Vanuit die fokus op groeipuntbediening blyk dit dat die Fonds vir Strategiese Bediening 'n effektiewe en finansiële volhoubare werkwyse is om die strategiese bediening te evalueer en te monitor. Oor die langtermyn is die bearbeiding van studente en jong skoolverlaters, as 'n groeipunt vir die Kerk, strategies baie belangrik om studente en jongmense te bedien, en as toekomstige leiers in gemeentes van die Kerk daar te stel.

Dr RA Denton stel die beskrywingspunt.

Punt 2 van die Beskrywingspunt word vervang met die volgende amendement gestel deur dr FJ Labuschagne en gesecondeer deur ds GS de Beer:

Die vergadering bevestig dat finansiële aanvulling van werkruimtes van studentebearbeiding vanuit die Fonds vir Strategiese Bediening befonds word en jaarliks geëvalueer word.

2.3 TUGKOMITEE

2.3.1 VERKIESING VAN DIE TUGKOMITEE

Ordinansie 4.4.4 (xii)(e) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

- (x) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*
- (e) *sewe persone vir die Tugkomitee bestaande uit drie predikante, twee ouderlinge en twee regsgeleerdes uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering. Indien enige van hierdie persone nie langer op die Tugkomitee kan dien nie, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n plaasvervanger*

Die volgende persone word op die Tugkomitee verkies:

Regsgeleerdes:

- * **Adv FH Geyser**
- * **Adv H Kriel.**

Predikante:

- * **Ds HJ Celliers**
- * **Ds EG Fourie**
- * **Dr JH van Staden.**

Ouderlinge:

- * **Oudl GJ Rossouw**
- * **Oudl H Willemse.**

2.4 RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES

2.4.1 VERKIESING VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES

Ordinansie 4.4.4 (xii)(d) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

- (x) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*
- (d) *vyf persone om op die Raad vir Kerkregtelike Advies te dien waarvan minstens drie predikante is. Hierdie raad het reg tot koöptering.*

Die volgende persone word op die Raad vir Kerkregtelike Advies verkies:

- * **Oudl JD Fourie**
- * **Dr A Janse van Rensburg**
- * **Dr RJ Jones**
- * **Dr C Pretorius**
- * **Dr BJ van Wyk.**

2.5

BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE**BESKRYWINGSPUNT 11: SGB: WELSTANDSPROGRAM****VOORKOMENDE PROGRAM: EMOSIONELE WELSTAND VAN PREDIKANTE**

Verantwoordelike persone by die Welstandsprogram word versoek om 'n voorkomende program daar te stel met die oog op die emosionele welstand van predikante.

Motivering:

1. Die emosionele welsyn van predikante, hulle families en die gemeente is vir die Kerk 'n saak van hoë prioriteit. Hiermee saam hang 'n belewenis van emosionele geborgenheid en grondige hoop. Dit staan teenoor die aanhou vir jare totdat dit finansiëel haalbaar is om so vroeg as moontlik te emeriteer, omdat die emosionele las te veel geword het; of alternatiewelik om te knak en besluite te neem wat negatiewe gevolge vir sulke predikante en hul gesinne inhou.
2. Die finansiële welstand van predikante na pensioen, is vir hulle 'n groot bekommernis. Emosionele uitbranding kan egter meebring dat so iemand ten spyte hiervan tog vroeg emeriteer en daarna finansiëel moeilik die mas opkom.
3. Die Kerk gaan binne enkele jare 'n groot tekort aan predikante ontwikkel. Die beste langtermyn oplossing is: Hou predikante emosioneel gesond, sodat hulle langer in die bediening kan aanbly.
4. Die meeste predikante met vol pensioen het dit finansiëel steeds moeilik. Indien hulle emosioneel sterk genoeg is om verder te werk, bied dit hulle en gemeentes 'n uitkoms in die lig van voorsiene tekort aan predikante.

Dr FJ Labuschagne, die hoof van die SGB, stel die beskrywingspunt, gesekondeer deur dr GJ Malan.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

MOSIE INGEDIEN DEUR 'N LID VAN DIE WELSTANDSKOMITEE NAMENS 'N KOLLEGA

My grootste dank aan die kollega in die Welstandskomitee wat my in 2021 gekontak het en ondersteun het toe ek werklik emosioneel op 'n punt tussen lewe en dood gestaan het. Dankie en seën vir u.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 12: SGB: WELSTANDSPROGRAM

SABBATSVERLOF

1. **Paragraaf 5.1 van die *Verlofreglement vir predikante* word soos volg gewysig:**
 - 5.1 **Benewens gewone verlof is 'n predikant geregtig op die volgende verlof met volle versorgingsvoordele:**
 - (i) **21 aaneenlopende dae aan die einde van elke termyn van drie jaar diens in dieselfde gemeente. Hierdie verlof staan bekend as sabbatsverlof en moet binne ses maande na kwalifisering daarvoor geneem word. Indien langverlof geneem is, kan sabbatsverlof net geneem word nadat drie jaar verstryk het nadat langverlof geneem is.**
 - (ii) **Langverlof van 21 aaneenlopende dae aan die einde van elke termyn van vyf jaar in diens van dieselfde gemeente.**
2. **Paragraaf 5 van die *Verlofreglement vir predikante* is met die nodige aanpassings netso van toepassing op sabbatsverlof as op langverlof.**

Motivering:

Die welstand en die gepaardgaande selfsorg van predikante is vir die NHKA 'n saak van hoë prioriteit. Die Kerk het meganismes nodig om intensionele rusmomente vir die predikant te struktureer en selfs te legitimeer. Die huidige *Verlofreglement vir predikante* is met sterk arbeidsregtelike ondertone verwoord. Die bediening in al sy fasette is uitdagend (75 omskrewe take wat op die dienswerk van die predikant betrekking het) en neem die lewe van die predikant en sy of haar gesin grotendeels in beslag. Hoë vlakke van uitbranding en die emosionele lading van die predikant is 'n realiteit.

Die vervulling en herbevestiging van die predikant se roeping is 'n saak wat in terme van langtermyn dienswerk in een gemeente, aandag nodig het. Sabbatsverlof het ten doel om spesifiek met die oog op innerlike vernuwing roeping

en lewe by God te herwin. Selfsorg en effektiewe dienswerk word verder hierdeur bevorder.

Langverlof en gewone verlof word in die lig van die huidige ekonomiese omstandighede nie behoorlik geneem nie.

Die werkopdrag van die predikant is uniek en val dus in 'n groot mate buite die grense van die arbeidsreg. Kerklike reëlins is nodig om 'n Bybelse rus-ritme as deel van die werkkultuur te bevorder.

Sabbatsverlof word as 'n volgende kategorie tot die *Verlofreglement vir predikante* bygevoeg.

Predikante is na verloop van drie jaar in dieselfde werkkring geregtig op 21 kalenderdae sabbatsrus.

Die sabbatsverlof en langverlof siklusse mag mekaar nie oorvleuel nie.

Sabbatsrus gebeur ononderbroke en kan nie opgehoop word nie.

'n Verslag insake die rus-program sal voor en na afloop van die sabbatsrus met die plaaslike kerkraad bespreek word.

Sabbatsrus het geen monetêre waarde nie.

Dr FJ Labuschagne, die hoof van die SGB, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds AJ Hattingh en gesecondeer deur ds BC Oberholzer, word aanvaar:

Langverlof verander na 21 dae elke drie jaar op dieselfde basis as tans.

BESKRYWINGSPUNT 13: GEMEENTE VANDERKLOOF (ONDERSTEUN DEUR DIE RING VAN BLOEMFONTEIN)

KERKLIKE HUWELIKSBEVESTIGING

Die vergadering word versoek om die ondersoek na die moontlikheid van 'n kerklike huweliksbevestiging, wat vroeër gedoen is, voort te sit. Indien die besluit aanvaar word, is die saak van rekordhouding wesenlik belangrik.

Motivering:

Die noodsaak vir so 'n ondersoek wat vroeër bestaan het, geld steeds. Dit is trouens belangriker aangesien die rekordhouding van die staat veel te wense oorlaat.

Die afgevaardigde van Gemeente Vanderkloof stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

BESKRYWINGSPUNT 14: RING VAN WES-KAAPLAND

BEFONDSING VAN DIE HERVORMER

***Die Hervormer* word ten volle 'n elektroniese publikasie. Personeel word gerasionaliseer – betrokkenheid van redaksielede geskied op 'n vrywillige basis, sonder vergoeding. Daar word slegs begroot vir professionele dienste soos 'n taaladviseur, grafiese kunstenaar en bladuitleg, asook direkte koste vir die verspreiding. Die begroting en 'n model vir befondsing word aan die AKV voorgelê vir bespreking en besluit.**

Motivering:

Volgens Omsendskrywe 6 van 2021 (17 Maart 2021) vanaf die Kommissie van die AKV aan ringskribas, gemeenteskribas en predikante, is die tradisionele intekenmodel op die gedrukte weergawe van *Die Hervormer* in 2015 vervang met aanvang van die elektroniese publikasie daarvan op die Kerk se webblad. Volgens dieselfde skrywe is die nuwe intekenmodel deur aanvaarding van voorgelegde verslae deur SENTIK op die 71ste en 72ste AKV's onderskeidelik bekragtig.

Die bogenoemde verandering het egter ook gepaard gegaan met die instelling van 'n verpligte maandelikse/jaarlikse finansiële bydrae vanaf elke gemeente, beraam op die lidmaattal van die betrokke gemeente (ie 'n heffing). Hierdie heffing het waarskynlik ten doel om die oorhoofse koste van SENTIK sinodaal te befonds, kragtens Beskrywingspunt 28, Besluit 1 van die 71ste AKV.

Geen sittende AKV het tot dusver bogenoemde nuwe intekenmodel met 'n besluit goedgekeur nie.

Aan die hand van bostaande die volgende:

1. Die aanvaarding/kennisname/goedkeuring van 'n verslag impliseer nie *ipso facto*

- * dat alle feite en menings in die verslag akkuraat is nie; en
- * dat die bedoeling, suggesties en selfs aanbevelings in die verslag vanselfsprekend besluite van die vergadering word nie.

Daar moet ('n) pertinente, gemotiveerde voorstel(le) uit die verslag geformuleer word wat gedebatteer moet word en waaroor gestem moet word.

2. Sinodale kostebesparing kan nie bloot 'n verplasing van daardie kostes na gemeentes behels nie.
3. *Die Hervormer* is die amptelike mondstuk van die Kerk, en indien moontlik moet dit behoue bly. Dit is ook egter 'n luuksheid onder omstandighede waar gemeentes 'n stryd om oorlewing voer. Die trots van ons kerklike publikasies

is van min troos aan gemeentes wat toemaak of maandeliks verder in skuld gedompel word, sodat daardie publikasies onveranderd kan voortbestaan.

Ds G van der Merwe, die skriba van die Ring van Wes-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

BESKRYWINGSPUNT 15: KOMMISSIE VAN DIE AKV

INTEGRASIE VAN KERKLIKE INLIGTINGSTELSELS

Al die gemeentes van die Kerk skakel in by die Kerk se inligtingstelsel.

Die stelsel verseker dat elke gemeente 'n nhk-e-posadres het en gebruik maak van die nuutste programmatuur, deurlopend volle toegang het tot alle kerklike dokumente en vorms, self gereeld gemeentelike inligting en kontakinligting op die sinodale stelsel kan bywerk, en veilige bêreplek het vir gemeentelike inligting en dokumente (soos agendas, notules, verslae, en doop- en lidmaatregisters).

Motivering:

Die Sinodale Dienssentrum is ingevolge besluite van die AKV deurlopend besig om maniere te ondersoek waarop koste bespaar en prosesse bespoedig kan word. Dit sluit in dat take wat vantevore deur personeellede van die Sinodale Dienssentrum verrig is, nou danksy goeie, geïntegreerde inligtingstegnologie deur gemeentes self verrig kan word.

Die Sinodale Dienssentrum se IT-infrastruktuur het sedert 2020 groot veranderings ondergaan. Die bedryfstelsels is na die sogenaamde wolk oorgeskuif, en programmatuur is opgegradeer na Windows 10 en Microsoft Office 365 wat verseker dat die Kerk altyd die nuutste programmatuur gebruik en inligting veilig gebêre kan word.

Die beskrywingspunt wil die voordele wat die nuutste inligtingstegnologie vir die Kerk inhou na gemeentes uitbrei, en gemeentes laat deel in die voordele wat met so 'n opgradering gepaardgaan.

Die voorgestelde integrasie van die Kerk en gemeentes se inligtingstelsel skakel byvoorbeeld die probleme uit wanneer ampsdraers hulle persoonlike e-posadresse opsit as die kontakadresse vir die gemeente. Wanneer ampsdraers wissel, gebeur dit dikwels dat die verandering van kontakbesonderhede eers geskied nadat iemand opmerk dat die gemeente nie meer kerklike korrespondensie ontvang nie. Dit beteken ook dat gemeentelike inligting nie verlore gaan indien 'n ampsdraer verhuis of 'n rekenaar breek of gesteel word nie. Alle dokumente waarvoor lidmate en ampsdraers gereeld vra, is voortaan op die Kerk se xtranet beskikbaar. Elke gemeente bring self wysigings aan gemeentelike inligting op die xtranet aan sonder bemiddeling van 'n personeellid van die Sinodale Dienssentrum. Wysigings word outomaties deurgetrek na al die relevante afdelings wat die inligting gebruik.

Die vestiging van die xtranet bring ook vorige aanbevelings met betrekking tot die Kerk se kommunikasie tot uitvoer deur skeiding te bring tussen die Kerk se webblad (die NHKA se voorkamer ter wille van kommunikasie) en die xtranet, 'n eenstopadres vir al die kerklike dokumente wat 'n gemeente gebruik (die veilige stoorkamer van ons werk). Die webblad sal gevolglik voortaan slegs oop inligting vertoon, sodat niemand eers hoef in te teken om toegang tot sekere dokumente te kry nie.

Die integrasie van alle kerklike inligtingstelsels stel Microsoft Office 365 (E3) vir gemeentes en predikante beskikbaar. Dit hou die voordeel in dat die gemeente as deel van Microsoft Office 365 (E3) se lisensie Office-programme, insluitend Word, Excel, PowerPoint, Outlook, OneNote, Publisher, OneDrive for Business, Yammer, Stream, Teams en SharePoint, ontvang.

Verdere voordele sluit in:

- * Die gemeente gebruik altyd die nuutste weergawes van programme, en die opgradering van die programmatuur geskied outomaties.
- * Die gemeente se inligting word deur vyf lae sekuriteit beskerm, en daar is deurlopende monitering om die data veilig te hou. Aangesien inligting in die wolk gestoor word, bly die data altyd veilig selfs as 'n rekenaar onklaar raak of gesteel word. Die inligting is te alle tye en op enige plek in die wêreld beskikbaar, en 'n mens kan vanaf enige toestel met behulp van 'n unieke gebruikersnaam en wagwoord toegang kry.
- * Elke gebruiker kan Microsoft Office 365 (E3) op vyf toestelle installeer (rekenaar, selfoon, tablet, ensovoorts) deur een nhk-e-posadres te gebruik wat toeganklik is vir die predikant, administratiewe beamppte en skriba van die gemeente.
- * Die gemeente kry 'n 50 GB-posbus per gebruiker en stuur aanhangsels van tot 150 MB groot.
- * OneDrive for Business gee elke gebruiker 1 TB persoonlike bergingspasie op die wolk wat u van enige plek en op enige toestel kan bereik. Dit stel u in staat om dokumente maklik met ander te deel terwyl u steeds kan beheer wie elke betrokke lêer kan sien of wysig.
- * Die gemeente ontvang 'n @nhk.co.za e-posadres wat u toegang gee tot die NHK SharePoint xtranet-portaal waar alle kerklike dokumente en vorms gebêre word, asook toekomstige toepassings.

Koste

Microsoft Office 365 se lisensie kos tans R121.60 per maand. Gemeentes kan tans die lisensie, wat 'n nhk.co.za e-posadres insluit, kry teen R100.00 per maand. Die installasie van Microsoft Office 365 is gratis.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

3. GETUIENIS

3.1 INLEIDING

Die 68ste en 69ste AKV's het bevestig dat die NHKA sy opdrag om missionaal te leef en werk, wil gehoorsaam. Die woord *missionaal* dui op 'n denk- en bestaanswyse waar die apostolaat 'n integrale deel van 'n gemeente se denke, lewe en werk uitmaak. Dit dui allereers op 'n interne saak wat ten diepste met die spiritualiteit van lidmate en die gemeente te doen het, maar tweedens ook uitmond in diensbaarheid in die wêreld. Binne die reformatoriese tradisie verstaan ons dat die Kerk in die eerste plek die plaaslike gemeente is, waar die lidmate rondom die Woord en die sakrament vergader om die verlossing in Christus te vier. Dit is ook deur die plaaslike gemeente dat lidmate diensbaar word en in die wêreld getuig van die verlossing in Christus.

3.2 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GETUIENIS VERBAND HOU

3.2.1 KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

BESKRYWINGSPUNT 16: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

EENVOUDIGE UITLEG VAN DIE APOSTOLIESE GELOOFSBELYDENIS

1. Die 73ste AKV neem met dank kennis dat die publikasie *Ek glo* eersdaags volledig in gedrukte formaat in die *THT* se reeks *Kerk en Teologie* sal verskyn.
2. Die 73ste AKV neem ook met dank kennis van 'n gesamentlike projek wat 'n eietydse interpretasie van die NGB aan die begin van 2023 beskikbaar sal stel.
3. Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om materiaal wat op die Kerk se webwerf beskikbaar is tydens Bybelstudies te benut.
4. Die publikasie mag ook as preekbundel dien, hulpmiddel vir ouderlinge wat leesdienste moet hou.
5. Die genoemde publikasies handel die opdrag van die AKV, om die belydenis en belydenisskrifte eietyds te interpreteer en beskikbaar te stel, af.

Motivering:

Die 70ste AKV (2013) van die NHKA het opdrag gegee dat publikasies oor die Kerk se belydenis beskikbaar gestel moet word.

Die opdrag is deel van die gesprek oor 'n eietydse interpretasie van die Christelike geloof en die leer van die Kerk soos dit in die belydenisskrifte verwoord word. Samehangend met hierdie besluit, is daar verder besluit dat 'n publikasie oor Skrifbeskouing moet verskyn asook 'n eietydse interpretasie van die uitverkiesingsleer.

Onder leiding van dr GMJ van Wyk is besluit om met die uitleg van die *Apostoliese Geloofsbelydenis* (ook bekend as die *Apostolicum*, *Credo* of *Twaalf Artikels*) te begin. Die rede daarvoor is eintlik vanselfsprekend: Die *Apostoliese Belydenis* is die oudste Christelike geloofsbelydenis en ons hoor dit steeds Sondag in Hervormde eredienste, wanneer ons saam met die kerk van alle eeue bely: *Ek glo in God die Vader...* Die Belydenis is bykans tweeduisend jaar gelede in die gemeente in Rome gebruik as deel van die doophandeling en kategeese.

Verskeie predikante van die Hervormde Kerk is versoek om verklarende aantekeninge by elke artikel van die Belydenis te skryf en die bydraes wat ontvang is, is in die agenda van die 71ste AKV (2016) opgeneem (alhoewel dit nie volledig of persklaar was nie).

Die Kommissie van die AKV het die Kernkomitee vir Kerk, teologie en etiese sake, en die SRT versoek om die bestaande materiaal te verwerk en gereed te maak vir publikasie in die *THT* se boekereeks, Kerk en Teologie. In uitvoering van dié opdrag, het die redakteur van die *THT* die vrymoedigheid geneem om die materiaal wat by die AKV gedien het, te herskryf.

Die bestaande materiaal is verwerk met die oog op groter eenvormigheid in terme van styl, taalgebruik, terminologie en uitleg. Toepaslike Skrifgedeeltes en verwysings na die HK is bygewerk. Laasgenoemde is gedoen omdat die opstellers van die HK die *Apostoliese Belydenis* as basis gebruik het en in 17 afdelings daarop kommentaar lewer. Hierdie publikasie vervul dus 'n dubbele funksie: Eerstens gee dit 'n bepaalde perspektief op die Belydenis; en tweedens spreek dit (gedeeltelik) die behoefte aan 'n publikasie oor die HK aan.

Die bekende Switserse teoloog, Karl Barth, het daarop gewys dat gelowiges nie net hulle *geloof saam met die kerk van alle eeue* bely nie, maar elke Sondag *hier en nou* bely. Daarmee verkry die Belydenis van die gemeente 'n bepaalde aktualiteit en is dit nie maar net 'n ou, historiese dokument van die Kerk nie. Daarom word hierdie uitgawe van die *THT* vir gebruik in die NHKA aangebied, met die bede dat dit die prediking, kategeese en verdieping van lidmate se geloof sal dien.

Mag ons elke Sondag, in die tyd en land waarin ons leef, met oortuiging ons geloof in God die Vader, Seun en Heilige Gees bely.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 17: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

EIETYDSE EN KERKEIE BELYDENISSKRIF

- 1. Die 73ste AKV neem kennis van die memorandum oor die moontlikheid van 'n eietydse en kerkeie belydenisskrif.**
- 2. Die 73ste AKV is van mening dat die aandrang op 'n eietydse en kerkeie belydenisskrif op 'n bepaalde tydstip in die Hervormde Kerk**

se geskiedenis ontstaan het toe daar verskil van mening was oor die interpretasie van en binding aan die belydenisskrifte. Daardie krisis het grotendeels verbygegaan.

3. Resente publikasies oor die belydenis wat in die *THT* gepubliseer is, word aanbeveel as hulpmiddel by die prediking en Bybelstudie.
4. Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om erns te maak met ons reformatoriese en ekumeniese belydenis deur gereeld in die erediens, prediking en Bybelstudies daaroor na te dink, dit te vier en aktueel te verwoord.
5. Die 73ste AKV gee opdrag dat die *Barmen Verklaring* wat in 1934 in Duitsland tot stand gekom het, in Afrikaans vertaal word vir verdere oorweging, gesien die traumatiese en verwoestende omstandighede in Suid-Afrika. Grootskaalse korrupsie, staatskaping, armoede en geweld roep die Kerk op om profetiese getuienis te lewer, en nie verder te swyg nie. 'n Aangepaste weergawe van die *Barmen Verklaring* kan hierin behulpzaam wees.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 18: KERNGKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

UITVERKIESINGSLEER

1. Die 73ste AKV neem met dank kennis van die memorandum oor uitverkiesingsleer wat in die agenda van die AKV opgeneem is.
2. Dit word aan lidmate en ampsdraers van die Kerk beskikbaar gestel vir bespreking. Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om die materiaal te benut tydens Bybelstudies en as toerusting vir ampsdraers.
3. Die 73ste AKV besluit dat met bogenoemde studiewerk volstaan word, en dat 'n eietydse interpretasie van die DL nie 'n haalbare opdrag is nie.
4. Die DL moet, soos enige ander belydenisskrif, as 'n historiese dokument beskou word. As mensewoord oor God vertoon dit bepaalde tekortkominge en moet verantwoordelik geïnterpreteer word. Daar kan verskille wees in interpretasie en formulering, maar die kern van die saak staan vas: Ons verlossing berus op God se keuse om vir ons 'n God te wees.
5. Die Kerk bely met oortuiging en groot vreugde:
 - * Die Christelike geloof begin met God se keuse vir ons, en nie met ons keuse vir God nie.

- * God het ons in Christus uitgekies. Dit lei ons tot lofprysing oor die heil wat in Christus aangebreek het.
- * Die spanning tussen uitverkiesing (*electio*) en verwerping (*reprobatio*) kan net Christologies opgehef word. Ons kan net van *uitverkiesing in Christus* praat (Efesiërs 4). Christus is tegelykertyd die uitverkore mens en die mens wat aan die kruis die verworpene is en die oordeel en straf van God ontvang.
- * Die uitverkiesingsleer laat ons besef wat genade is. God se voorname om vir Hom 'n kerk te vergader, is pure genade.

Motivering:

Uitverkiesing gaan nie oor 'n abstrakte dekreet oor die getal individue wat uitverkorene is nie. Die individualisme, wat 'n kenmerk is van modernistiese denke, het 'n ongesonde en onverantwoordelike klem op die individu en die vrye keuse van die individu geplaas. Uitverkiesing gaan om meer as die persoonlike saligheid van die individu. Dit gaan oor die verhouding tussen God en mens, en God se fundamentele besluit om God vir ons te wees. God kies in vryheid om God te wees en in verhouding met die mens te staan.

Hierdie keuse van God en die gepaardgaande verhouding met die mens word sigbaar in die Persoon en verlossingswerk van Jesus Christus. Die uitverkiesing vind sy diepste grond in die feit dat ons in Christus (Efesiërs 1: 4) uitverkies is. Omdat Christus tegelykertyd God en mens is, is Hy tegelykertyd die uitverkiesende God, maar ook die uitverkore en verwerpte mens wat aan die kruis die verhouding met God herstel.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur dr DJC van Wyk (jr) en gesecondeer deur oudl EH Dreyer, word aanvaar:

Punt 3 word soos volg gewysig:

Die 73ste AKV besluit dat 'n eietydse interpretasie van die DL nie 'n haalbare opdrag is nie. Die vergadering kontinueer 'n eietydse interpretasie van die uitverkiesingsleer, sodat hierdie leerstelling met oortuiging en vreugde bely kan word.

BESKRYWINGSPUNT 19: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

BYSTANDDOOD

1. Die 73ste AKV neem met dank kennis van die memorandum oor bystanddood wat in die agenda van die AKV opgeneem is.
2. Dit word aan lidmate en ampsdraers van die Kerk beskikbaar gestel vir bespreking.

3. **Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om die materiaal te benut tydens Bybelstudies en as toerusting vir ampsdraers.**
4. **Die 73ste AKV besluit dat navorsing oor bystanddood voortgesit word.**
5. **Ons glo dat elke mens se lewe 'n kosbare gawe uit die hand van God is.**
6. **Ons glo dat die dood ook 'n gawe uit die hand van God is, wat die mens verlos van liggaamlike pyn en lyding, en op grond van Jesus Christus se opstanding, die deurgang is tot die ewige lewe. Ons enigste troos in lewe en in sterwe is dat ons aan Jesus Christus behoort wat ons met sy kosbare bloed vrygekoop het van die sonde en die dood.**

Motivering:

Die Kerk neem daarvan kennis dat daar wêreldwyd wetgewing bestaan wat dit moontlik maak dat mense gehelp word om te sterf. Die gesprek oor die wettiging van bystanddood is ook in Suid-Afrika aan die gang. Suid-Afrikaanse media doen dikwels verslag oor gevalle van bystanddood.

Navorsing toon aan dat lande wat bystanddood gewettig het, 'n stygende tendens vertoon. In sulke lande wissel die voorkoms van bystanddood tussen 0.3% tot so hoog as 4% (in Nederland). In al hierdie gevalle het 'n mediese spesialis 'n persoon help sterf deur óf medikasie te weerhou óf aktief 'n middel toe te dien wat die dood verhaas. Tans is daar 'n groot gesprek of kinders onder 12 ook kan aansoek doen vir bystanddood.

Kerke regoor die wêreld worstel met die moreel-etiese vraagstukke wat hiermee verband hou. Van 'n eenvormige respons vanuit die Christelike etiek is daar nog geen sprake nie. Die gebod *jy mag nie moord pleeg nie* stel Christene voor die fundamentele beginsel dat lewe 'n gawe van God is, en dat die lewe van elke mens waardevol is. In die geskiedenis van die kerk het invloedryke teoloë die gebod ook op selfdood van toepassing gemaak. Die vraag vir baie Christene is of bystanddood dieselfde is as selfdood, en of die persoon wat bystand verleen aandadig is aan moord. Vir baie is dit strydig met die Christelike verstaan van lewe as gawe, en God wat beskik oor lewe en dood. Karl Barth was van mening dat die gebod nie as 'n bevel verstaan moet word nie, maar as 'n belofte: Jy móét nie lewe nie, maar jy mág lewe. Om te sterf is ook 'n gawe uit die hand van God, omdat dit die belofte inhou van die ewige lewe.

Daar bestaan verskil van mening wat die grense van bystanddood sou wees. Sou dit uiteindelik daarop uitloop dat enige persoon kon aansoek doen om bystanddood, namate dit meer aanvaarbaar word? Sou enige persoon ouer as 70 (byvoorbeeld) kon aansoek doen om bystanddood?

Die een risiko voor hande is dat wysiging in die wet nie net die verandering in morele waardes van 'n samelewing navolg nie, maar self ook nuwe morele waardes skep en aanvaarbaar maak. Hoe meer die wet voorsiening maak vir bystanddood, hoe meer word dit aanvaarbaar.

Uiteindelik sou dit ook die mens se vermoë om met waardigheid oud te word, siekte te dra en uiteindelik te sterf onder druk plaas, indien die wet voorsiening daarvoor sou maak dat enige persoon aansoek sou kon doen.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar, met die verstandhouding dat die memorandum as 'n gespreksdokument beskou word. Die vergadering besluit om gesprek en navorsing oor die onderwerp voort te sit.

BESKRYWINGSPUNT 20: KERNKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE

VERHOUDING TUSSEN DIE NHKA EN DIE GHG

1. Die 73ste AKV is van mening dat die verhouding tussen die NHKA en die GHG eers genormaliseer kan word wanneer die Geloofsbond die beskuldiging van dwaalleer en die Staat van Belydenis, wat teen die NHKA uitgereik is, herroep en alle litigasie tot 'n einde gekom het.
2. Die onderlinge band van eenheid tussen Hervormde gemeentes, lidmate, ampsdraers en medegelowiges in die algemeen berus nie op hofuitsprake nie. Kerklike eenheid is 'n gewetensaak wat voortvloei uit:
 - * ons onderlinge verbondenheid met Christus en met mekaar;
 - * ons gehoorsaamheid aan die Heilige Skrif;
 - * ons verstaan van die Heilige Nagmaal;
 - * ons handhawing van die Belydenisskrifte;
 - * ons gebondenheid aan die Kerkorde; en
 - * die beloftes wat ons tydens legitimasie, bevestiging in die amp en belydenis van geloof aflê.

Motivering:

Soos uiteengesit in die gepaardgaande memorandum, is versoening tussen die Hervormde Kerk en die Geloofsbond onwaarskynlik, tensy die Geloofsbond die Staat van Belydenis en die beskuldiging van dwaalleer teen die Hervormde Kerk herroep. Die voortgesette handhawing van die Staat van Belydenis beteken dat die Hervormde Kerk en die Geloofsbond fundamenteel van mekaar verskil in terme van kerkbegrip, leer en lewe. Ten spyte hiervan, bly versoening 'n opdrag aan enige kerk wat erns maak met die evangelie van Jesus Christus.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar, sowel as die volgende verbandhoudende voorstelle:

1. **Gestel deur oudl JD Fourie en gesekondeer deur oudl GJ Rossouw:**
In die lig van die bespreking versoek die vergadering die Kommissie van die AKV om waar moontlik gesprekke met die GHG te voer ter versoening. Die vergadering versoek ook die Litigasiekomitee om sonder benadeling van regte moontlikhede te ondersoek om die litigasie in die beste belang van die NHKA en na oorleg met die betrokke gemeentes te skik.
2. **Gestel deur ds GF van Wyk en gesekondeer deur dr C Pretorius:**
 - 2.1 Die 73ste AKV is diep bewus van die pyn, hartseer en verdeeldheid wat veroorsaak is deur die kerkskeuring en die gebroke verhouding tussen die NHKA en die GHG, en betreur dit.
 - 2.2 Die 73ste AKV erken die Bybelse opdrag tot vergifnis en versoening en wil dit ook so in die Kerk verkondig en uitleef.
 - 2.3 Die 73ste AKV roep in die lig van bogenoemde almal op om versoenend teenoor mekaar en ander op te tree. Daarom word lidmate en ampsdraers opgeroep om in gesprekke met lidmate van die GHG versoenend op te tree.
 - 2.4 Die 73ste AKV is diep bewus van die GHG se beskuldiging van dwaalleer en die staat van belydenis wat teen die NHKA afgekondig is asook van alle litigasie wat 'n struikelblok is op die pad van versoening. Daarom word die Kommissie van die AKV versoek om in amptelike gesprekke met die GHG te gaan in 'n soeke na oplossings.

Teenstem

* Ds J de Beer.

3.2.2 BSA

Die verslag word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 21: BSA

BSA

1. Daar word met waardering kennis geneem van die werk van die BSA, en die BSA word opnuut verseker van die Kerk se voorbidding en ondersteuning.
2. Dank word uitgespreek teenoor alle gemeentes, sakeondernemings en individue wat die Bybelgenootskap ondersteun het.

3. Die vergadering wens ds Dirk Gevers, voormalige uitvoerende hoof van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, geluk met sy aanstelling as Direkteur-Generaal van die Wêreldbond van Bybelgenootskappe.
4. Dr SM de Beer word bedank vir haar werk as deeltydse organiserende sekretaris namens die Kerk by die BSA.
5. Die vergadering betuig dank en waardering teenoor almal wat namens die NHKA in die Algemene Jaarvergadering en Streekkomitees van die BSA dien.
6. Die vergadering besluit om die Bybel 2020-vertaling naas die ander Afrikaanse vertalings van die Bybel wat reeds deur die BSA beskikbaar gestel is, goed te keur vir gebruik in die Kerk. Daarmee word uitvoering gegee aan Ordinansie 7.5.1, naamlik: Die Kerk neem deel aan die Bybelvertalingsprojekte van die BSA.
7. Die vergadering neem met dank kennis van al die vertalers en ander kundiges wat namens die Kerk aan die 2020-vertaling van die Bybel meegewerk het. Die vergadering bevestig die besondere erkenning en waardering teenoor proff APB Breytenbach en JH Barkhuizen.
8. Die vergadering spreek namens die NHKA dank en waardering uit teenoor prof HJB Combrink, die projekteier van die Bybel 2020-vertaling.
9. Gemeentes betaal ten minste een Sondag per jaar se deurkollekte aan die BSA oor. Die datum van hierdie deurkollekte word jaarliks deur die Kommissie van die AKV in oorleg met ander instansies in die Kerk bepaal, en betyds aan gemeentes deurgegee met die oog op die opstel van gemeentes se jaarprogramme en begrotings.
10. Kerkrade word versoek om jaarliks te begroot vir 'n bedrag wat die BSA benodig om Bybels bekostigbaar beskikbaar te stel. Die bedrag word verkieslik maandeliks voor 31 Oktober elke jaar direk aan die BSA oorbetaal. Vir die komende jaar word die bedrag van R60.00 per lidmaat as riglyn gebruik.
11. Kerkrade word versoek om Bybels by die BSA aan te koop en te versprei onder diegene wat nie Bybels het nie.
12. Kerkrade word versoek om die inligting rakende Bybels wat elektronies gratis beskikbaar is, in gemeentes bekend te stel.

Dr GC Lindeque stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 22: KOMMISSIE VAN DIE AKV

SPESIALE DEURKOLLEKTES

Die Kommissie van die AKV ontvang diskresie om jaarliks die datums van spesiale deurkollektasies na oorleg met die begunstigde instansies te bepaal.

Motivering:

Ons kerkkalender maak lank reeds voorsiening vir 'n aantal spesiale deurkollektasies wat ten bate van bepaalde sake goedgekeur is. In baie gevalle doen gemeentes 'n beroep op lidmate om spesiale bydraes vir hierdie sake te gee en word daar jaarliks aan al die betrokke instansies geld oorbetaal. Al die betrokke instansies steun swaar op die bydraes wat hulle sodoende uit die Kerk ontvang.

Slegs twee van hierdie deurkollektasies se datums is kragtens besluite van die AKV vasgestel: Die Pinksterdeurkollekte is vir sending bestem en die deurkollekte van Hervormingsondag vir Bybelsverspreiding.

Die BSA het egter onlangs versoek dat die deurkollekte ten bate van Bybelsverspreiding nie eers ná Hervormingsondag aan die BSA oorbetaal word nie, maar reeds vroeër in die jaar ingesamel en oorbetaal moet word. Omdat die BSA se finansiële jaar op 31 Oktober eindig, het dit elke jaar daartoe gelei dat bydraes van verskillende gemeentes wat eintlik in dieselfde kalenderjaar en kerkjaar oorbetaal word, weerskante van die BSA se finansiële jaareinde ontvang word.

Na konsultasie met die BSA en al die ander instansies wat deur 'n verskuiwing van die datums van deurkollektasies geraak word, het die Kommissie van die AKV vanaf 2021 die datums vir spesiale deurkollektasies aangepas. In wese het die deurkollekte vir Bybelsverspreiding net na Augustus verskuif en die deurkollektasies vir die Teologiese Opleidingsfonds na Oktober. Die Kommissie het egter besware ontvang dat hulle nie die mandaat het om sulke verskuiwings aan te bring nie, aangesien dit op besluite van die AKV self berus.

Hierdie beskrywingspunt vra dus bloot dat die AKV aan die Kommissie die mandaat gee om na gelang van veranderende omstandighede en na oorleg met die betrokkenes sulke wysigings aan die program van bestaande deurkollektasies aan te bring.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.2.3

MISSIONALE BEDIENING

BESKRYWINGSPUNT 23: RING VAN MIDDELBURG**MISSIONALE JEUGBEDIENING**

1. Die AKV besin oor wyses waarop gemeentes hulle missionaal kan rig in hul gemeenskappe ten opsigte van die geestelike vorming van die jeug.
2. Dit is wesenlik in die lig van krimpende gemeentes en jongmense wat geen kontak het met die Kerk nie, en daarom geen of weinig geleentheid het tot grondige geloofsvorming nie.

Motivering:

Dit is duidelik dat die Kerk nie meer 'n groot rol speel in die lewe van baie volwasse mense se lewens nie, daarom het baie kinders geen kontak meer met die Kerk nie. As die tendens voortduur, sal daar weinig of geen grondige geloofsvorming by jongmense meer plaasvind nie. Wat is die langtermyn gevolge hiervan vir die Kerk en vir ons kinders?

Tans is die tradisionele Kerk krimpend, met al minder kinders. In baie kleiner gemeentes kan kategese, weens die feit dat daar geen kinders is, nie meer plaasvind nie, en moet daar nuut gedink word oor die aanbieding van kategese vir die min kinders. Verskeie kleiner gemeentes berig dat daar geen jeugbediening in dié gemeentes plaasvind nie omdat daar geen kinders in die gemeentes is nie. As gemeentes se fokus slegs hulle eie jeug is en nie die jeug van die gemeenskap nie, is dit nie 'n missionale gemeente nie.

Daar word ontsettend baie gepraat oor die veranderende wêreld waarin ons leef, maar ons behoort deeglik te besin oor die impak wat hierdie veranderende wêreld op ons kinders het. Ons leef in 'n verwonde samelewing en ons kinders is die slagoffers daarvan.

Die vraag is hoe kan die Kerk Jesus sigbaar maak vir kinders wat in 'n snel veranderende wêreld leef en moontlik die wonde dra van 'n verwonde samelewing – 'n samelewing waar daar min ouers is wat in gehoorsaamheid aan God hulle kinders se geloof in Jesus Christus vorm? Die gesprek behoort, in navolging van Jesus Christus, God se koninkryk sigbaar te maak en nie soseer die Kerk nie. Die gesprek oor missionale jeugbediening moet dus eintlik gaan oor die missionale geroepenheid van die Kerk in die geloofsvorming van die jongmense wat nie meer in die Kerk (gemeente) van Jesus Christus is nie.

Theologian Howard Snyder:

Church people think about how to get people into the church; Kingdom people think about how to get the church into the world that the world might change the church; Kingdom people work to see the church change the world.

Die gesprek behoort ook die vraag te vra na die uitkoms van kategese (geloofsvorming). Leer ons ons kinders om volgelingen van Jesus te wees wat God se koninkryk ervaar of om hul naam in te skryf in die register van 'n gemeente?

Met dit gesê kan 'n voorbeeld voorgestel word van hoe so 'n missionale jeugaksie **gestalte** kan vind:

* **Ekstra klasse**

Kinders tussen einde laerskool en begin hoërskool het al hoe meer die behoefte aan ekstra klas vir verskeie vakke. Onderwysers in die gemeente, gemeenskap of wyer kan betrek word om vir die kinders gratis ekstra klas aan te bied.

* **Studiespasies**

Op dieselfde trant kan ruimtes geskep word waar kinders huiswerk kan doen of kan leer met lekker koffie, ontspanningsareas (lees of bal skop) en begeleiding deur beskikbare ouers in die gemeente/gemeenskap.

* **Saam aktief wees**

Iets soos 'n informele fietsryklub kan onder kinders gestig word as daar 'n volwassene is wat hierin belangstelling toon en daar genoeg kinders in die gemeenskap is wat fietsry. Hulle kan dan op 'n Saterdag almal saam roetes gaan ry of eenvoudig die buurt deur kuier.

Heelwat meer geleenthede en voorbeelde kan gebruik word. Hierdie dien slegs as punte om gesprek rondom te begin. Op die einde van die dag is die praktiese implementering van 'n behoefte wat in die gemeenskap ontstaan die idee of konsep wat werklik sal posvat.

Ds TF Dreyer, die skriba van die Ring van Middelburg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 24: SGB

JEUGBEDIENING

1. Die AKV bevestig dat die jeugbediening in die Kerk 'n kernaspek van bediening in elke gemeente is. Jeugbediening moet 'n integrale deel vorm van die viering, diens, getuienis en gemeenskap in elke gemeente.
2. Die AKV gee opdrag aan die Kernkomitee: Jeugbediening om dringend te besin oor 'n strategie om die jeug weer aktief in die Kerk betrokke te kry. Hierdie strategie moet so gou moontlik in werking gestel word. Gemeentes se samewerking om die strategie te implementeer word as noodsaaklik beskou.
3. Gemeentes word versoek om aktief mee te werk om jong volwassenes deel van die leiersopleiding van die Kerk te maak.
4. Gemeentes word versoek om spesiale aandag te gee aan die kind- en jong volwassenes-bediening in die gemeentes, en, waar nodig, dit gesamentlik in ringsverband te doen.

5. Ringe word versoek om minstens een persoon met 'n passie vir die jeug uit die ring aan te wys om deel te vorm van 'n breër werkgroep wat die uitreik na veral die kinders en tieners in die gemeentes kan koördineer en stimuleer.

Motivering:

Dr FJ Labuschagne, die hoof van die SGB, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 25: RING VAN MAGALIES

GESPREK MET DIE *REFORMED CHURCH OF AMERICA*

Die toepaslike komitee word versoek om aan die hand van Ordereël 7 en die gepaardgaande ordinansie, in besonder Ordinansie 7.7.2 (vi), gesprek te voer met die *Reformed Church of America*.

Motivering:

Die emigrasie van lidmate, ook predikante van die NHKA, na die VSA, bied geleentheid om ekumeniese bande te smee en samewerking tussen kerke met 'n Bybels-reformatoriese etos te bevorder.

Ds LK Erasmus, die skriba van die Ring van Magalies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

---oOo---

4. DIENS

4.1 INLEIDING

In die reformatoriese tradisie staan die ampte bekend as *dienste*. Die amp word nie as *officium* beskou nie, maar as *ministerium*. Daarom word die dienswerk van die ampsdraers (predikant, ouderling en diaken) asook die vergaderings van die ampte in hierdie afdeling bespreek. Hierby ingesluit is die verantwoordelikheid van die vergaderings van die ampte om na die stoflike belange van die Kerk om te sien en die goeie orde te handhaaf. Daarom word ook die finansies en finale gedeelte van die wysiging van die Kerkorde in dié gedeelte behandel.

4.2 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIENS VERBAND HOU

4.2.1 KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Die verslag word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 26: KOMMISSIE VAN DIE AKV

GEVORDERDE TOERUSTING VIR OUDERLINGE AS MEDEWERKERS IN DIE BEDIENING – VERAL IN GEMEENTES WAT LANGDURIG VAKANT IS

1. Vanweë 'n tekort aan predikante in die nabye toekoms, word besluit dat gemeentes wat langdurig vakant is, ouderlinge kan aanwys om gevorderde opleiding in bedieningsvaardighede by die HTK te deurloop.
2. Aangewese kandidaat is ouderlinge wat reeds in 'n leidinggewende hoedanigheid funksioneer en vir die grootste gedeelte van die betrokke gemeente aanvaarbaar is.
3. Die gevorderde toerusting is op Ordinansie 3.4 geskoei en stel ouderlinge in staat om die bediening in vakante gemeentes volgens die gemeentelike bedieningsplan te laat vlot.
4. Die bediening in vakante gemeentes geskied in oorleg met ringskommissies wat verseker dat konsulente of toegewysde predikante die nodige bystand verleen ten einde te verseker dat alles ordelik verloop.
5. Die konsulent bly steeds vir die bediening van sakramente en die lei van kerkraadsvergaderings verantwoordelik.
6. 'n Geordende predikant in elke gemeente bly steeds die ideaal, en gemeentes streef deurentyd daarna om dit te verwesenlik.

Motivering:

1. Die vroeë kerk en die geskiedenis van die NHKA wemel van voorbeelde waar ouderlinge op uitgebreide wyse die instandhouding van gemeentes in afwesigheid van predikante behartig het.

2. Op grond van projeksies blyk dit dat die NHKA binnekort 'n nypende tekort aan predikante gaan hê. Oor die afgelope ses jaar sedert die 71ste AKV het 43 predikante geëmeriteer, en binne die volgende ses jaar tot en met die 75ste AKV emeriteer 'n verdere 52 predikante (28 tot 74ste AKV + 24 tot 75ste AKV) volgens die bestaande kerkordelike reëlins. 'n Mens moet ook rekening hou met predikante wat medies ongeskik raak of voortydig te sterwe kom, asook predikante wat om persoonlike redes vroeër emeriteer of van lewenstaat verander. Slegs 'n klein persentasie emeriti gaan voort om gemeentes te bedien, en 'n mens kan aanvaar dat emeriti slegs vir 'n tyd lank gemeentewerk kan bly doen, en dat klein gemeentes, veral op die platteland, dit dus toenemend moeilik gaan vind om enige predikant te kry om die gemeente te bedien.

Dit blyk ook dat sewe predikante die afgelope ses jaar beroepe na die NGK aanvaar het, terwyl 'n verdere sewe beroepe na ander kerke in die buiteland aanvaar het en vier predikante die land saam met hulle eggenote verlaat het. Dit is 'n totaal van 20 predikante in ses jaar! Hierdie tendens sal waarskynlik voortduur omdat dit saamhang met die onverpoosde emigrasie van Suid-Afrikaners weens die verval van die land onder die ANC-bewind.

Daar is 'n klein getal studente wat aanmeld om teologie te studeer en predikant in die Hervormde Kerk te word. Daar is vanjaar drie BDiv I-studente, vyf in BDiv III, vyf in BDiv IV, een MDiv-student en vier wat met die nagraadse diploma (NGDip) besig is – 'n totaal van 18 studente.

3. Toerusting by die HTK/SGB kan ook in samewerking met die Nederskills/Skillspro se Diploma in Bediening aangebied word. Die onderskeie modules van die Diploma is juis so ontwerp om bedieningstoerusting aan kerkraadslede, kategete en lidmate te bied. Hierdie modules kan as losstaande eenhede aangebied word en dra krediete tot die voltooiing van die volledige kwalifikasie. Die modules van die Diploma in Bediening word in bloksessies aangebied en kan virtueel bygewoon word. 'n Hele aantal predikante van die NHKA is reeds as aanbieders by die kwalifikasie betrokke.
4. Die gevorderde toerusting is geskoei op Ordinansie 3.4:

Ouderlinge

- 3.4.1 *doen hulle dienswerk in ooreenstemming met die beloftes afgelê by bevestiging en die gemeentelike bedieningsplan*
- 3.4.2 *bestudeer gereeld die Bybel en dink na oor die aard en inhoud van die geloof aan die hand van die belydenisskrifte en die kerklike literatuur om hulle taak behoorlik te kan verrig*
- 3.4.3 *dra saam met die predikante medeverantwoordelikheid vir die bediening van die Woord en sakramente*
- 3.4.4 *rus die gemeente toe vir pastorale en missionêre bediening*
- 3.4.5 *besoek die gesinne, lidmate en ampsdraers in die wyke in ooreenstemming met die gemeentelike bedieningsplan, waartydens die Bybel gelees, gebed en 'n kerklike gesprek gevoer word*

- 3.4.6 *besoek saam met die predikant die gesinne en lidmate in ooreenstemming met die gemeentelike bedieningsplan*
 - 3.4.7 *besoek en ondersteun die gesinne en lidmate wat in beproewing verkeer of probleme ondervind, indien nodig, saam met die diaken of predikant*
 - 3.4.8 *besoek nuwe intrekke*
 - 3.4.9 *spoor die kinders van hulle wyke aan en sorg dat hulle die eredienste en die gemeentelike aktiwiteite bywoon*
 - 3.4.10 *gee self ook katechese waar nodig*
 - 3.4.11 *bevorder die opvoeding van die kinders van die Kerk*
 - 3.4.12 *sorg vir die voortgesette toerusting van lidmate, en moedig hulle aan om by die dienswerk van die gemeente betrokke te raak*
 - 3.4.13 *evangeliseer kerkvervreemdes en kerkloses*
 - 3.4.14 *lei lees- en begrafnisdienste indien nodig*
 - 3.4.15 *is medeverantwoordelik vir die ordelike bestaan van die gemeente*
 - 3.4.16 *is saam met die diakens verantwoordelik vir die insameling van offergawes*
 - 3.4.17 *doen konsistoriegebede en neem deel aan die liturgie soos in die Diensboek uiteengesit*
 - 3.4.18 *stel 'n voorbeeld aan die gemeente deur self*
 - (i) *eredienste getrou by te woon en deel te neem aan die sakramente*
 - (ii) *huisgodsdienst te hou, die Woord van God ywerig te bestudeer en daarvolgens te lewe*
 - (iii) *kerkraads- en gemeentevergaderings, en gemeentelike byeenkomste by te woon.*
5. Waar moontlik kan kerkrade of ringe instaan vir die koste van die toerusting van die aangewese ouderling.

Dr AG Ungerer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 27: RING VAN POTCHEFSTROOM**TEOLOGIESE OPLEIDING AAN UP**

Teen die agtergrond van die beplanning van die Fakulteit Teologie en Religie, en die visie van die Fakulteit by UP, stel die ringsvergadering van die Ring van Potchefstroom die volgende beskrywingspunt:

1. Die AKV gee opdrag aan die Kuratorium en die Kommissie van die AKV om alternatiewe moontlikhede vir teologiese opleiding te ondersoek en tot uitvoering te bring.
2. Die Kommissie van die AKV kry opdrag om so spoedig moontlik kennis te gee vir die beëindiging van die kontrak met UP.

Motivering:

Die een saak waaroor konstante eenstemmigheid bestaan, is die belangrikheid van teologiese opleiding. Die laaste drie AKV's het indringend oor die volhoubaarheid van teologiese opleiding besin. Dit het gelei daartoe dat die 72ste AKV in 2019 opdrag gegee het dat die hele saak hersien moet word om kreatief te dink oor die toekoms van die teologiese opleiding.

Die realiteit is dat die Fakulteit Teologie en Religie aan UP nie meer die enigste diensverskaffer aan die NHKA is nie. In terme van die Kerkorde van die NHKA kan teologiese studente van die Kerk 'n toepaslike teologiese opleiding aan enige universiteit ontvang, in Suid-Afrika of ook in die buiteland. Die demografiese verandering van die studente en dosente by die Fakulteit beteken ook gewoon dat die Kerk nie meer van die Fakulteit kan verwag om aan die studente *Hervormde teologie* te leer nie. Teologiese aksente binne die opleiding by die Fakulteit is dikwels vreemd aan die Hervormde teologie. Die post-koloniale diskoers, Afrika teologie en verskillende denominasies aan die Fakulteit, maak die handhawing van 'n *kerklike teologie* wat denominasioneel gerig is, onmoontlik en onwenslik.

Teen hierdie agtergrond is die rol van die HTK vir teologiese opleiding baie belangrik. Die NHKA kan die HTK verder uitbou, met die doel om

- * die kerklike opleiding van studente; en
- * die voortgesette opleiding, begeleiding en toerusting van gemeentes, ampsdraers en lidmate van die NHKA te fasiliteer.

Die NHKA kan op ekumeniese vlak met ander soortgelyke plaaslike en internasionale opleidingsinstansies skakel, en die Kuratorium, die HTK en die Kommissie van die AKV kan alternatiewe moontlikhede vir teologiese opleiding tot uitvoering bring. Die Kuratorium en die HTK word versoek om toe te sien dat die evangeliese en Bybels-reformatoriese aard van Hervormde teologie ten opsigte van teologiese opleiding uitgebrei en bevorder word. Die Kuratorium en die HTK gee ook uitvoering aan die besluite van die 71ste AKV oor missionale kerkwees en die ekklesiologiese konteks vir teologiese opleiding.

Die motivering vir hierdie beskrywingspunt is dat die NHKA besluit om nie die kontrak met UP ten opsigte van teologiese opleiding voort te sit nie. Daar word

dus voorgestel dat 'n nuwe ooreenkoms met UP gesluit word wat die uitfasering van die bestaande kontrak sal reël. Die uitfasering van die kontrak verander nie die posisie van bestaande dosente nie omdat hulle individueel kontraktueel aan UP verbonde is en werknemers van UP is. Die opsegging van die kontrak raak ook nie die posisie van die dosente in die Kerk nie. Die dosente is predikante van die NHKA wat in gemeentes bevestig is en onder die opsig van die plaaslike kerkraad staan.

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds L Geel en gesekondeer deur prof J Beyers, word aanvaar:

- 1. Die AKV gee opdrag aan die Kommissie van die AKV en die Kuratorium om alternatiewe moontlikhede vir teologiese opleiding te ondersoek.**
- 2. Die Kommissie van die AKV, Kuratorium, HTK en die Hervormde Dosentevergadering kry opdrag om te besin oor die herbedinging van die huidige kontrak met UP:**
 - * Die handhawing van die akademiese bydraes deur Hervormde dosente word bevestig.**
 - * Die akkommodering en uitbouing van die HTK word as vereiste gestel.**
 - * Die HTK word uitgebou ten einde te voldoen aan die verwagting van die Kerk om goed toegeruste predikante in die huidige tydsgewrig te lewer.**

BESKRYWINGSPUNT 28: KOMMISSIE VAN DIE AKV

BEURSLENINGSKEMA VIR TEOLOGIESTUDENTE

Die Kerk oorweeg om weer 'n beurs- en leningskema vir teologiestudente in te stel wat dit vir belangstellende studente moontlik sal maak om die lang en duur teologiestudie aan te pak. Die Raad van Finansies ondersoek 'n bekostigbare skema wat teologiestudie vir voornemende predikante aantreklik sal maak, maar wat vir die Kerk bekostigbaar en volhoubaar sal wees.

Motivering:

Daar moet 'n daadwerklike poging aangewend word om goeie jong lidmate te werf om teologie te studeer met die oog daarop om predikant in die Kerk te word. Die Kerk se tekort aan predikante moet via die kerklike media en deur predikante en kerkrade met veral jong lidmate gedeel word.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.2.1.1 **Verkiesing van lede van die Kuratorium**

Ordinansie 4.4.4 (xii)(a) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

(xii) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*

(a) *sewe persone, van wie minstens vyf predikante is, om te dien op die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding.*

Die volgende persone word op die Kuratorium verkies:

- * Dr H Delport
- * Ds CEC Hertzog
- * Ds WJJ Kok
- * Ds JT Manders
- * Dr C Pretorius
- * Dr JM van Staden
- * Dr DJC van Wyk (jr).

4.2.2 HTK

Die verslag word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 29: SRT

STIGTING VAN DIE SRT

1. Die 73ste AKV neem kennis dat die opdrag van die 72ste AKV uitgevoer is met die stigting van die SRT.
2. Die AKV neem kennis dat die drie komitees, Argief, Biblioteek en Museum, voortaan as een subkomitee onder die koördinering van die SRT werksaam sal wees.
3. Die AKV neem kennis dat die SP Engelbrechtmuseum vir die afsienbare toekoms steeds in die historiese 1905-kerkgebou te Gemeente Wonderboompoort gehuisves sal bly.
4. Die AKV neem kennis van die nuwe publikasie-strategie waarop besluit is, naamlik om eerder boeke as losstaande artikels te publiseer.

5. Die AKV neem kennis van 'n konferensie wat oor *Skrifbeskouing* plaasvind.
6. Die AKV ondersteun die voorstel dat beplanningsgesprekke nou reeds gevoer word om die 200-jarige bestaan van die NHKA in 2024 te vier.
7. Die AKV keur dit goed dat die SP Engelbrecht-penning (goud) aan prof IWC van Wyk vir uitnemende kerkgeskiedskrywing tydens die eerskomende AKV oorhandig sal word.

Motivering:

Prof WA Dreyer, die hoof van die SRT, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 30: SRT

KERKARGIEF

1. Die AKV spreek sy dank uit teenoor die argivaris van die Kerk, mnr Nándor Sarkady, vir volgehoue toewyding en uitnemende werk.
2. Die AKV neem kennis daarvan dat die bewaring van die Kerk se erfenis en argiefstukke van groot belang is en in wetgewing omskryf word, en dat die werk om dit te bewaar en te ontsluit baie waardeer word.
3. Die AKV doen 'n ernstige beroep op gemeentes van die NHKA om die bewaringsproses te ondersteun deur alle notuleboeke, registers en konsistorieboeke veilig te bewaar en, wanneer nodig, vir argivering te stuur.
4. Die AKV gee opdrag aan die SRT om te verseker dat 'n elektroniese bewaringsbeleid vir die Kerk opgestel sal word.
5. Die AKV ondersteun die Argief se ondersoek in samewerking met die NG Kerkargief na die moontlikheid om 'n lisensie vir die elektroniese ontsluitingsstelsel, DBText, te deel.
6. Die AKV neem kennis dat die Argiefkomitee nou saam met die Museum en Biblioteek as een komitee onder die koördinering van die SRT sal funksioneer.

Prof WA Dreyer, die hoof van die SRT, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 31: SRT**SP ENGELBRECHTMUSEUM**

1. Die AKV spreek sy dank uit teenoor die kurator van die SP Engelbrechtmuseum vir volgehoue en toegewyde ywer waarmee die taak verrig word.
2. Die AKV ondersteun die oproep aan gemeentes om die Museum te besoek en die fasiliteite te help bemark.
3. Die AKV neem kennis dat die Museumkomitee nou saam met die Argief en Biblioteek as een komitee onder die koördinerende van die SRT sal funksioneer.

Prof WA Dreyer, die hoof van die SRT, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 32: KERNGKOMITEE: KERK, TEOLOGIE EN ETIESE SAKE**INVENTARIS VAN TEOLOGIESE STUDIESTUKKE**

1. Die 73ste AKV neem kennis van die inventaris van teologiese studiestukke en ander geskrifte.
2. Die 73ste AKV versoek dat die inventaris so gou doenlik voltooi word.

Motivering:**Opdrag**

Die Kommissie van die AKV het op hul vergadering van 3 en 4 September 2020 versoek dat 'n inventaris van teologiese studiestukke wat deur Hervormde teoloë geskryf is, opgestel moet word. So 'n inventaris behoort navorsing van veral die afgelope paar dekades wat nie in vakpublikasies gepubliseer is nie, maar onder meer in agendas van die AKV opgeneem is, in te sluit. Die indeks moet studiestukke insluit wat oor die jare deur komitees, rade en kernkomitees geproduseer en aan die onderskeie AKV's voorgelê is.

Die doel van die inventaris is om 'n bron van teologiese denke oor 'n groot verskeidenheid van onderwerpe binne die Kerk vir navorsing en geskiedskrywing meer toeganklik te maak.

Inventaris

Die inventaris sluit studiestukke van nuut na oud in. Daar is met stukke van die 72ste AKV terugwerkend begin. Die inventaris is nog nie voltooi nie. Dit word voorsien dat daar nog sowat 'n jaar se werk hieraan spandeer sal word om inligting wat digitaal beskikbaar is tot en met die 53ste AKV van 1957 in te sluit.

Die studiestukke is nou volgens die mees ooreenstemmende temas ingedeel. Die temas mag herformuleer word na gelang van die volume en diverse onderwerpe van stukke wat nog ingesluit sal word.

'n Uitdaging is dat slegs die inligting tot en met die 68ste AKV elektronies beskikbaar is. Vir die res sal die opsteller(s) deur die harde kopieë van die vorige agendas en notules moet werk. Daar is besluit om die inventaris vir eers in die huidige formaat (MS Word) saam te stel. Die vraag is of dit die mees effektiewe platform is om hierdie inligting te bewaar en toeganklikheid te verseker. Ander platforms is moontlik meer geskik om binne 'n bewaringskonteks te gebruik, maar dit beperk gewoonlik breër toeganklikheid daartoe.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.2.3 ADV

Die verslag word aanvaar.

Die volgende verbandhoudende voorstel gestel deur ds GPJ Stoltz en gesekondeer deur ds GS de Beer, word aanvaar:

1. Die 73ste AKV gee instemming met die gebruik van die Kommissie van die ADV ten opsigte van die rampfonds:

- * Bydraes wat vir 'n spesifieke ramp ontvang word, asook bydraes ontvang tydens die nadraai van 'n bepaalde ramp, maar wat nie gespesifiseer is nie, word so ver moontlik vir daardie ramp aangewend.**
- * Indien daar meer bydraes ingevorder is as wat vir 'n betrokke ramp aangewend kan word, word die geld nie verkwis nie, maar in die fonds behou vir bydraes tydens 'n volgende ramp.**
- * Die rente wat op die balans van die rampfonds verdien word, word uitsluitlik vir hulpverlening, volgens die diskresie van die Kommissie van die ADV, aangewend.**

Motivering:

Die Kommissie van die ADV gebruik een rampfonds – daar word nie vir elke ramp 'n nuwe fonds gestig nie. Hierdie werkwyse maak dit vir die ADV moontlik om verantwoordelike rentmeesterskap te aanvaar vir die barmhartigheidsbydraes vanuit die Kerk. Dit het verder tot gevolg dat die

ADV hulp kan verleen die oomblik wat 'n ramp plaasvind, en nie eers wag vir bydraes voordat hulp verleen kan word nie.

Ter wille van deursigtigheid word die AKV gevra om instemming met hierdie gebruik te verleen.

BESKRYWINGSPUNT 33: KOMMISSIE VAN DIE ADV

KOMITEE VIR DIAKONALE AANGELEENTHEDE

Volgens Ordinansie 4.6.2 (xxii) is dit 'n werkopdrag van die Kommissie van die AKV om 'n komitee vir diakonale aangeleenthede te stig.

Die 9de ADV rig 'n beskrywingspunt aan die 73ste AKV dat opdrag gegee word aan die nuutverkose Kommissie van die AKV om tydens hulle eerste vergadering volgens gemelde ordinansie genoemde komitee aan te wys.

Hierdie diakonale komitee word saamgestel uit:

- * twee predikante;**
- * twee ouderlinge;**
- * twee diakens; en**
- * kundiges op uitnodiging**

met dien verstande dat AKV- of ADV-Kommissielede nie benoem word nie.

Hierdie komitee se opdrag sal handel oor die eenwording van die AKV en ADV.

Motivering:

Vorige AKV's het ook aan dieselfde uitdaging aandag gegee. Daar was geringe kerkordelike wysigings wat aanvaar was, maar eenwording het nie plaasgevind nie.

Sedert die 72ste AKV het die kerklike landskap drasties verander. Die COVID-pandemie het veroorsaak dat daar anders oor kerkwees gedink word. Hierdie veranderinge noodsaak dat die NHKA al hierdie veranderinge moet oorweeg om binne hierdie nuwe denke en konteks Kerk te wees. Die Kerk het heelwat lidmate verloor sedert die 72ste AKV. Die ekonomiese impak van die pandemie en gepaardgaande vermindering van lidmate, dwing die NHKA as Kerk om aanpassings in die barmhartigheidswerk en gevolglik die strukture waarbinne die werksaamhede geskied, te ondersoek om meer effektief diens te lewer.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds WJJ Kok en gesekondeer deur ds GPJ Stoltz, word aanvaar:

1. Die AKV neem 'n beginselbesluit dat die samestelling van die AKV gewysig word om diakens in te sluit. Die nodige kerkordelike wysigings word aangebring om die integrasie van diakens moontlik te maak. Die nuutverkose Kommissie van die AKV implementeer die besluit met die oog op die 74ste AKV.
2. Die Kommissie van die AKV het deurlopend uitvoering gegee aan Ordinansie 4.6.2 (xxii) deur 'n kernkomitee vir diakonaat saam te stel. Die nuutverkose Kommissie van die AKV kry opdrag om 'n sinodale komitee vir diakonale aangeleenthede te skep met die opdrag om die struktuur van barmhartigheidsdiens op sinodale vlak te ondersoek. Hierdie komitee word saamgestel uit:
 - * een predikantslid van die Kommissie van die AKV.
 - * twee ouderlingslede van die Kommissie van die AKV.
 - * een predikantslid van die Kommissie van die ADV.
 - * twee diakenslede van die Kommissie van die ADV.
 - * die sekretaris van die ADV.
 - * kundiges op uitnodiging.
3. Die resultate van vorige ondersoeke na herstrukturering en integrasie en die resultate van die in diepteondersoek na die funksionering van die NWO's betrokke by die NHKA word in die ondersoek verreken.
4. Die sinodale komitee vir diakonale aangeleenthede doen aanbevelings aan die Kommissie van die AKV met die oog op implementering en finale bekragtiging tydens die 74ste AKV.

BESKRYWINGSPUNT 34: KOMMISSIE VAN DIE ADV

BENAMING: DIENSORGANE VERANDER NA NWO'S BETROKKE BY DIE NHKA

Die benamings *diensorgane*, *diakonale diensorgane* en *organe van bystand* word verander na NWO's betrokke by die NHKA en bestaan uit die volgende:

- * Die NHSV (NWO).
- * Die Kinderhuse van die NHKA (MSW).
- * Rata Maatskaplike Dienste (MSW).
- * Ons Tuis (MSW).
- * Plesion (MSW).
- * TOIBO (NWO).

Die Kerkorde word dienoooreenkomstig aangepas.

Motivering:

Die benaming *diensorgane* is afkomstig uit 'n vorige era, en vrae ontstaan oor watter organisasies nou eintlik geklassifiseer sou kon word as diensorgane van die Kerk. Hoewel die organisasies deur die NHKA (of in TOIBO se geval die

susterskerke) gestig is, is hierdie organisasies onafhanklike regsentiteite waarvan die meerderheid maatskappye is met eie direksies en besture. Al bogenoemde organisasies is geregistreerde NWO's by die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling en sommige is ook geregistreer by CIPC en SARS.

Die voorgestelde naamsverandering is eietyds, en die beskrywingspunt laat geen onduidelikheid oor watter NWO's en regsentiteite by die NHKA betrokke is nie. Die wederkerige band tussen die NHKA en die NWO's word ook daardeur erken.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 35: KOMMISSIE VAN DIE ADV

REGLEMENT: NWO'S EN REGSENTITEITE WAT BY DIE NHKA BETROKKE IS

- 1. Die NWO's en regsentiteite wat by die NHKA betrokke is, verleen bystand aan die NHKA in uitvoering van ons Christelike roeping tot barmhartigheid deur**
 - * die versorging van sorgafhanklike kinders deur die Kinderhuise van die NHKA (MSW);**
 - * die onderrig aan kinders met spesiale onderwysbehoefte deur TOIBO (NWO);**
 - * maatskaplike dienste deur Rata Maatskaplike Dienste (MSW);**
 - * die versorging van ouer persone deur Ons Tuis (MSW);**
 - * die ontwikkeling van volhoubare befondsing deur Plesion (MSW); en**
 - * die versorging van persone in nood deur die NHSV (NWO)**

deur gebruik te maak van

 - * eie befondsing;**
 - * bydraes vanaf die NHKA;**
 - * individuele donateurs en ander skenkings;**
 - * fondswerwingsaksies; en**
 - * staatsubsidies.**
- 2. Die bovermelde NWO's en regsentiteite funksioneer as onafhanklike organisasies sonder winsoogmerk kragtens die toepaslike wetgewing.**
- 3. Die Raad van Finansies en die Kommissie van die ADV is deurgaans in gesprek met die onderskeie NWO's en regsentiteite om terugvoer**

te gee oor werksaamhede van die betrokke organisasies ten dienste van die Kerk.

4. Die NWO's en regsentiteite lewer jaarliks verslag aan die Kerk oor hul werksaamhede via die ringsvergaderings, in die vorm van 'n jaarverslag. Die essensie van elke organisasie en regsentiteit se werksaamhede en behoeftes word vervat in die verslag.
5. Die NWO's en regsentiteite ondersteun mekaar onderling as medewerkers in ons gesamentlike barmhartigheidsroeping. Die voorsitters en besturende direkteure/bestuurders van die verskillende organisasies onderneem om twee maal per jaar byeen te kom om onderlinge ondersteuning te bespreek.
6. Die NWO's en regsentiteite gee op 'n deursigtige en verantwoordbare manier inligting aan die Kerk, ten einde die Kerk, en spesifiek die gemeentes, op hoogte te hou van die werk van die betrokke NWO, en ook om terugvoer te gee oor en dank te betuig vir bydraes wat vanuit die Kerk ontvang is.
7. Die onderskeie direksies/besture onderneem om die volgende inligtingstukke aan die NHKA te voorsien:
 - 7.1 Na elke direksievergadering aan die Kommissie van die ADV, wat inligting hieruit beskikbaar stel aan die Raad van Finansies en die Kommissie van die AKV:
 - * Dienslewering deur die entiteit.
 - * Risiko's:
 - ** Finansiële risiko's.
 - ** Menslike hulpbronne risiko's.
 - ** Wetlike risiko's.
 - ** Publisiteitsrisiko's.
 - ** Sinodale ondersteuning.
 - 7.2 Jaarliks:
 - * Inligtingstuk vir ringsvergaderings.
 - * Voorlegging en samevatting aan die Kommissie van die ADV van die geouditeerde finansiële state.
 - 7.3 Driejaarliks:
 - * Inligtingstuk vir die ADV.
 - * Verslag aan die AKV word deur die ADV opgestel vanuit die inligtingstukke.

Motivering:

Gedurende die afgelope drie jaar termyn was daar verskeie vrae rakende die verhouding, aanspreeklikheid, risikobestuur en band tussen die NHKA en die

onderskeie NWO's. Die voorsitters van die NWO's het byeengekom en die reglement opgestel, wat deur die 9de ADV asook die onderskeie direksies en besture van die NWO's goedgekeur is. Hierdie reglement spel die verhouding tussen die Kerk en die NWO's uit, en word voorgelê aan die 73ste AKV om ook as amptelike reglement die verhouding uit te spel.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.3 **NHKA PENSIOENFONDS**

4.3.1 VERKIESING VAN PERSONE OP DIE PENSIOENRAAD WAT DIE NHKA PENSIOENFONDS BEHARTIG

Ordinansie 444 (xii)(b) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

(xii) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*

(b) *drie persone en twee sekundi, soos vereis deur die reëls van die NHKA Pensioenfonds, op die Bestuursraad wat die NHKA Pensioenfonds behartig as werkgewersverteenwoordigers.*

Die vergadering wys nie nuwe werkgewersverteenwoordigers aan om op die Pensioenraad te dien nie aangesien die NHKA Pensioenfonds besig is met omskakeling na 'n sambreelfonds.

4.4 **RAAD VAN FINANSIES**

4.4.1 **TERMYNVERSLAG**

4.4.1.1 **Inleidend**

Sedert die 72ste AKV het die sinodale werksaamhede ten doel gehad om die besluite van die vergadering tot uitvoer te bring, met die middele wat die Kerk tydens die vergadering onderneem het om te voorsien.

Die Kerk was vir baie jare gefokus op skulddelging en deurentyd potensiële aktiwiteite op te weeg teen beskikbare fondse. Dié proses het verlamrend ingewerk op onder andere die sinodale werksaamhede vanweë drastiese rasionalisasie en die gevolge daarvan.

Die fokus het egter nou geskuif na effektiewe dienslewering, terwyl die voortsetting van gesonde finansiële bestuur deurlopend aandag ontvang. Soos dit blyk uit die res van die verslag, is daar steeds heelwat sake wat namens gemeentes onderneem word en dienste wat aan gemeentes gelewer word. Dit bly dus 'n uitdaging om al hierdie dienste met die ooreengekome middele te bekostig.

Benewens die aard van die aktiwiteite, het die plaaslike en internasionale ekonomiese gebeure 'n beduidende rol gespeel in die uitvoering van die beplande opdragte en take. Die sterk korrelasie tussen besteebare inkomste van lidmate en bekostiging van gemeente- en kerkwees (sinodaal) was bevestigend. Dit word sterk weerspieël in die bestuur van debiteure gedurende die tydvak wat baie meer aandag ontvang het aangesien die Raad van Finansies bekommerd was oor die risiko's en die impak op die res van die Kerk as daar wanbetaling is.

In-diepte ondersoek het al hoe meer gemeentes getoon wat om ekonomiese redes nie meer hul verpligtinge volledig kan nakom nie. Die Bestuurskomitee in oorleg met die Raad van Finansies kon gemeentes oor die korttermyn ondersteun by wyse van hulp vanuit die Fonds vir Gemeentelike Ondersteuning.

Beide die Raad van Finansies en Kommissie van die AKV het besef dat hierdie tipes ondersteuning tydelik van aard is. Waar gemeentes hulp nodig, is die SGB versoek om die gemeentes by te staan om hulle aktiwiteite te bevestig en hulle begrotings meer veerkragtig te kry.

Tydens die periode onder oorsig is gesien dat ringe begin konsolideer om weer die beginsel van ekonomie van skaal te kan toepas. Dit is ook waargeneem dat ekonomiese en geografiese verskuiwing gemeentes op 'n natuurlike wyse weer bring tot by konsolidering/samewerking om sodoende weer ekonomies selfstandige gemeentes te kan wees.

4.4.1.2 **Raad van Finansies**

(i) **Samestelling**

Ingevolge Ordinansie 9.2.2.1(i) het die 72ste AKV die volgende persone as lede van die Raad van Finansies (die Raad) aangewys: Oudl Hannes Combrink, Gert van Wyk, Paul Vorster, Tom Moody en Phillip Bester.

Ingevolge Ordinansie 9.2.2.1(ii) wys die Kommissie van die AKV ouderling Fred Paynter aan om namens die Kommissie op die Raad te dien.

Die vergadering verkies tydens hulle eerste sitting oudl Hannes Combrink as voorsitter en oudl Paul Vorster as ondervoorsitter.

Die Raad van Finansies speel 'n uiters belangrike rol in die beheer en bestuur van die finansies en risiko's van die sinodale aktiwiteite en die breër Kerk wat gemeentes en ringe insluit.

Die werkveld is gespesialiseer en daarom is dit wenslik dat mense met die relevante opleiding, kennis, ervaring en ook passie vir die Kerk, tot die Raad verkies sal word. Kennis van finansiële en begrotingsbestuur, algemene bestuur, risikobestuur, beleggingsbestuur, besigheidsbestuur, ouditkunde en aanverwante dissiplines sal van groot waarde wees vir lede van die Raad van Finansies.

Afgevaardigdes word versoek om elke kandidaat wat u voorstel te oorweeg in terme van bogenoemde, sowel as aspekte soos positiewe menseverhoudings, en ingesteldheid, alvorens u 'n finale besluit neem.

Die Raad van Finansies het op hulle vergadering van 20 Mei 2022 besluit om die volgende groslys aan die AKV, in terme van Ordinansie 9.2.1.1, vir oorweging voor te hou:

- * Oudl Hannes Combrink
- * Oudl Gert van Wyk
- * Oudl Paul Vorster
- * Oudl Fred Paynter
- * Ds Lydia Miller.

Ingevolge Ordinansie 4.4.4 (xiii) is lede van die Kommissie van die AKV nie verkiesbaar nie.

(ii) ***Inleidend***

Die Raad van Finansies is dankbaar vir die goeie gesindheid wat daar by gemeentes ten opsigte van sinodale dienste bestaan. Die Sinodale Dienssentrum beleef dieselfde druk as gemeentes, aangesien die sinodale begroting jaarliks ingekort word. Die personeel toon begrip en geduld hiermee, en word bedank vir hulle positiewe gesindheid.

(iii) ***Komitees van die Raad van Finansies***

Die Raad het tydens die verslagjaar van drie komitees gebruik gemaak om uitvoering aan sy opdrag te gee:

(a) **Bestuurskomitee**

Die Bestuurskomitee bestuur onder meer die dag-tot-dag-begroting, sinodale aktiwiteite en debiteure. Die komitee oorweeg ook aansoeke vir ondersteuning uit die Fonds vir Strategiese Bediening en gee kommentaar by die verhandeling van eiendomme. Die komitee lewer verslag aan sowel die Kommissie van die AKV as die Raad van Finansies, en bestaan uit

- * die sekretaris van die Kommissie van die AKV,
- * die bedryfshoof,
- * die voorsitter van die Raad van Finansies, en
- * die hoof van die SGB.

(b) **Oudit- en Risikokomitee**

Nuwe wetgewing stel al hoe meer voldoeningsvereistes aan instellings. Dit vra 'n groot mate van kundigheid om daaraan uitvoering te gee. Die Oudit- en Risikokomitee gee aan die Kerk leiding op hierdie gebied. Die komitee het in die verslagtydperk baie aandag geskenk aan die opstel van reglemente, soos ook in die Reglementebundel van die Kerk opgeneem is. Verder sien die komitee toe dat daar aan auditvereistes voldoen word en maak die komitee aanbevelings aan die Raad van Finansies oor finansiële state. Die komitee, onder voorsitterskap van oudl Gert van Wyk, word bedank vir die nougesette werk.

(c) **Beleggingskomitee**

Die Beleggingskomitee, onder voorsitterskap van ds APJ Beukes, het 'n besonder uitdagende termyn agter die rug. Wêreldwyd was veral opkomende markte onder druk, en die JSE het veral in Maart en April 2020 negatief presteer. Die kundigheid van die komitee het egter daartoe bygedra dat die Kerk se beleggings billik presteer het, veral in die 2021/2022 finansiële jaar waar daar bonusrentes aan gemeentes wat in die skema belê het, uitbetaal kon word.

Die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel bestuur die surplusfondse van gemeentes. Die stelsel se saldo het sedert 31 Oktober 2016 tot 30 April 2019 van R150 760 803 tot R153 989 419 toegeneem. Dit is 'n toename van 2.1% en is die gevolg van gemeentelike bates wat in kontant omskep is. Alhoewel daar 'n toename was, is die tendens dat gemeentes gereelde onttrekkings maak om lopende uitgawes te diens.

Die vraag bestaan lankal of die Kerkgeldstelsel nie uitgedien is nie. Gemeentes het reeds toestemming by die AKV ontvang om surplusfondse elders as in die stelsel te belê. Daar word ook nie meer lenings uit die stelsel aan gemeentes toegestaan nie. Die wisselvalligheid in die markte oor die laaste paar jaar het dit moeilik gemaak om rentekoerse positief aan te pas. Voeg daarby dat gemeentes se behoeftes verskil aangesien sommige gemeentes geld op 'n daggeld basis beskikbaar wil hê en ander gemeentes fondse op 'n langer termyn wil belê.

Die Beleggingskomitee bestuur ook ander beleggings van die Raad van Finansies:

- * Die eerste is die Fonds vir Sinodale Dienslewering wat by die 71ste AKV in die lewe geroep is. Die saldo was op 28 Februarie 2022 nagenoeg R40 000 000.00. Die fondse is op verskeie platforms belê. Die bedoeling van die Fonds is dat die rente-opbrengs in die toekoms, nadat die Fonds geleentheid gehad het om te groei, kan help om sinodale kostes te subsidieer.
- * Die tweede fonds word in twee verdeel, naamlik
 - ** die kapitaalfonds. Die waarde van die fonds was op 28 Februarie 2022 R7,351,306. Hierdie fonds is geoormerk vir die regskostes ten opsigte van litigasie.
 - ** die Surplus op die Kerkgeldstelsel genoem: Die waarde van die fondse was op 28 Februarie 2022 R4,264,412. Die doel van die fonds was om onvoorsiene kapitale uitgawes te oorbrug. Een so 'n voorbeeld was die werkgewersbydrae wat gemaak moes word met die omskakeling van 'n vastevoordeelfonds na 'n vastebydraefonds.

Die Beleggingskomitee het in 2018 'n beleggingsbeleid opgestel wat aan gemeentes leiding moet gee oor verantwoordelike beleggings. Gemeentes word aangeraai om aan die vereistes van die beleid te voldoen, veral wanneer beleggings buite die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel oorweeg of belê word.

(d) Slotopmerkings

Die finansiële verslae wat by die vorige paar AKV's gelewer is, is beslis nie die lekkerste leesstof nie. Dit is 'n werklikheid dat gemeentes finansiële onder druk is. Daar is gelukkig ook 'n ander werklikheid aan die ontwikkel, en dit is dat gemeentes meer en meer bereid is om hulle bediening te evalueer, daarop te verbeter, te konsolideer en positiewe aanpassings te maak. Daar is heelwat suksesverhale wat oorvertel kan word.

Die bekende gesegde dat verandering die enigste konstante is word dag na dag 'n groter werklikheid. Dit vra van die Kerk meer aanpasbaarheid as waaraan ons gewoond is, 'n vermoë om vinnig te reageer op geleenthede, en ook om gebruike, tradisies en dienste wat onnodige kostes tot gevolg het, onder 'n vergrootglas te plaas en te heroorweeg. Die wens van die Raad van Finansies is dat die AKV die nodige leiding aan die Kerk sal gee om die toekoms positief tegemoet te gaan.

4.4.1.3 Finansiële state: 28 Februarie 2021

Die finansiële state en saamgestelde inkomste en balansstate is op aanvraag beskikbaar.

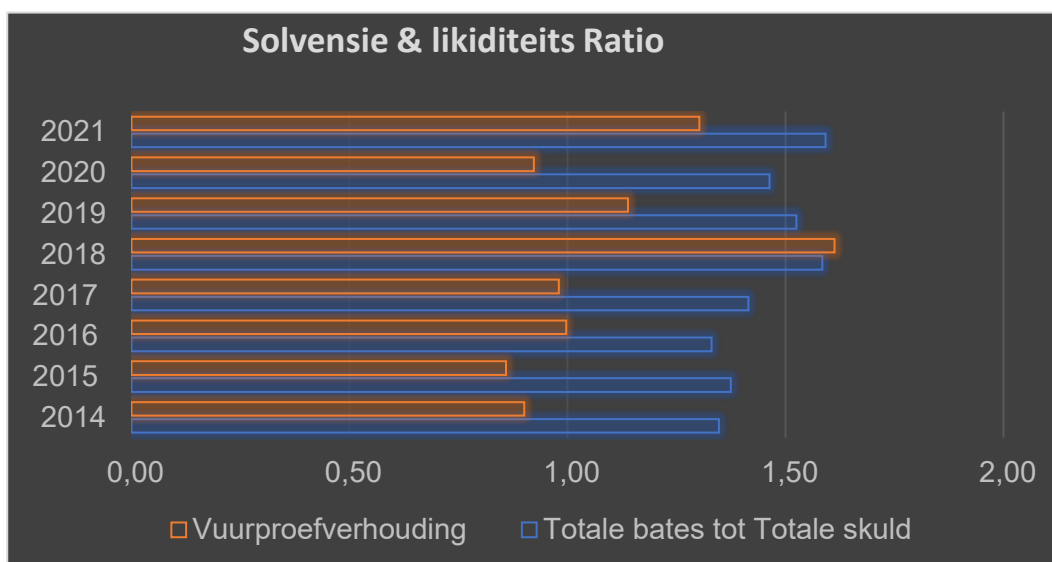
(i) **Staat van finansiële stand (balansstaat)**

Die totale waarde op die staat het vanaf R 240 840 544 op 28 Februarie 2019 na R 260 904 566 op 28 Februarie 2021 toegeneem. Die vernaamste lyniteems wat hiertoe bydra is

- * 'n toename in beleggings wat by die Raad van Finansies geplaas is ingevolge die Kerk vir Kerkwerkstelsel,
- * die lenings (debiteure) het oor die drie jaar met 17% verhoog. Dit is 'n gemiddeld van 5.67% per jaar. Die vernaamste komponent is sinodale offergawes ten spyte van toenemende hulp en verligting wat aan sukkelende gemeentes gebied is, veral as gevolg van die impak van die COVID-19 pandemie op die ekonomie.

Grafiek 1 toon dat die solvensievlakke van die Raad van Finansies gesond is. Dit beteken dat die Raad van Finansies al die verpligtinge met die nodige kontant en ander bates kan diens.

Die vuurproefverhouding dui aan dat die Raad van Finansies alle verpligting kan nakom, sonder om enige voorraad wat op 28 Februarie 2021 op hande was, te verkoop.

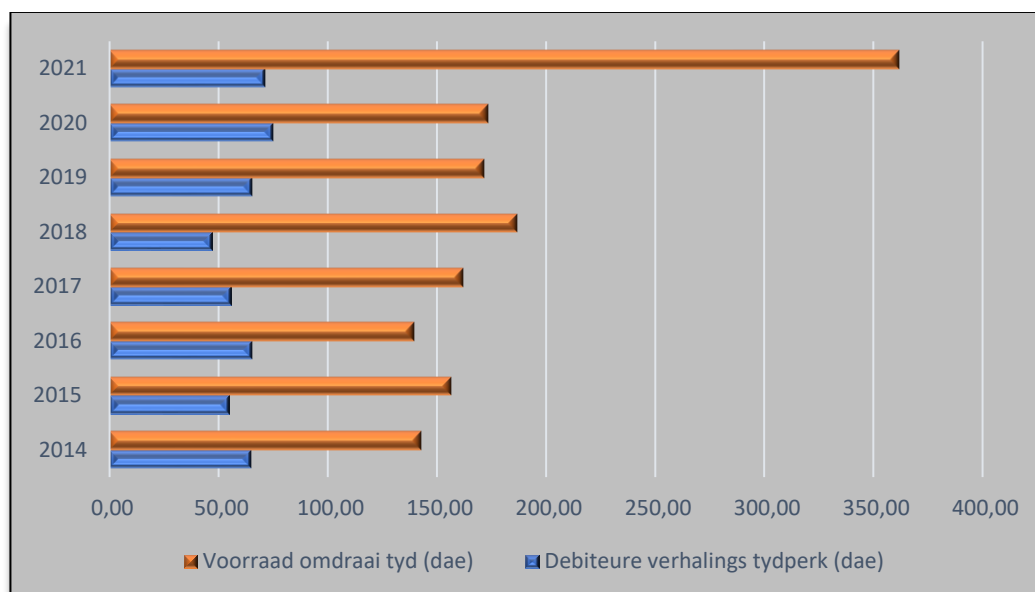
GRAFIEK 1: Solvensie en likiditeit ratio van die Raad

In [GRAFIEK 2](#) illustreer dit die tyd wat dit neem om debiteure in te vorder en die aantal dae wat dit neem om die voorraad wat op hande is te verkoop en te vervang.

Die tydperk om uitstaande debiteure te verhaal het sedert 2018 stelselmatig toegeneem, vanaf 47 dae in 2018 tot 71 dae in 2021.

Die impak van COVID-19 en die gepaardgaande grendeltydperke waar gemeentes ingevolge die ramptoeestandregulasies nie behoorlik kon funksioneer

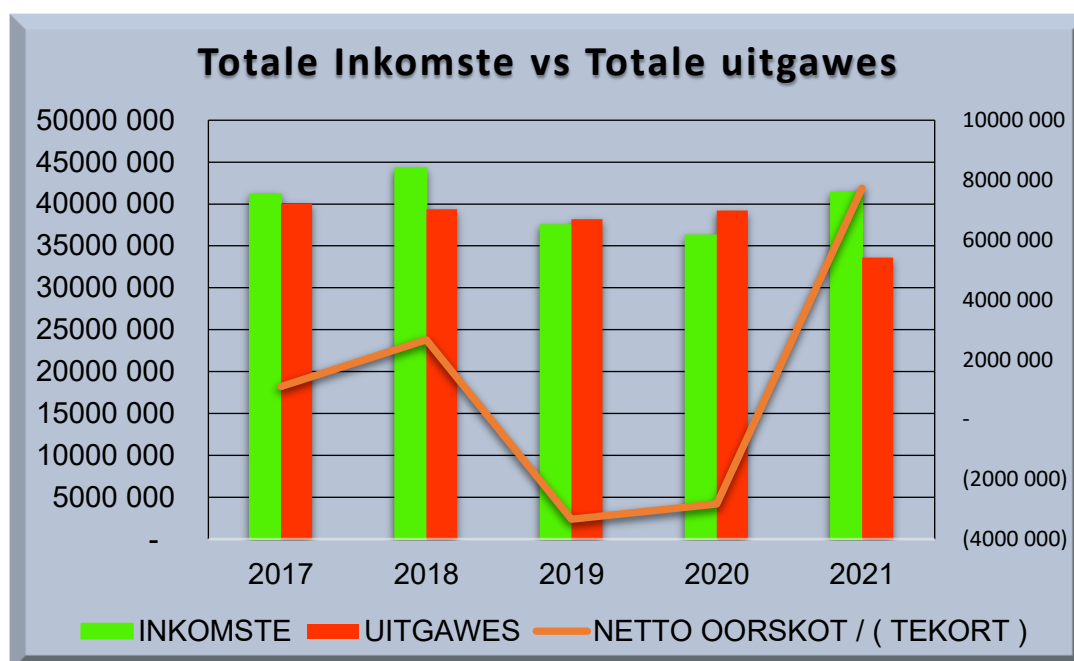
nie, het 'n impak op die omsetsnelheid van voorraad. Ons sien uit die grafiek dat voorraad in 2021 362 dae neem voordat dit vervang is teenoor 'n gemiddeld van 177 dae die voorafgaande drie jare.

GRAFIEK 2: Voorraad en debiteure omdraaispoed

(ii)

Staat van omvattende inkomste (inkomstestaat)

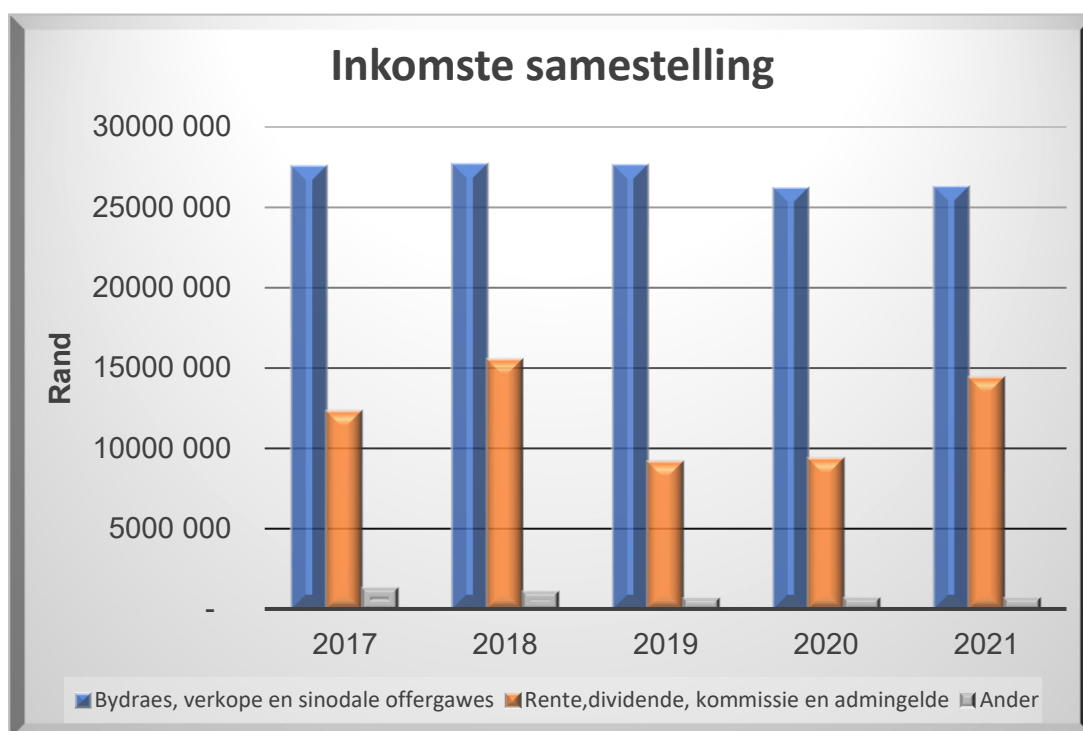

GRAFIEK 3: Verhouding tussen totale inkomste en uitgawes

Die jaar geëindig 28 Februarie 2021 toon 'n nettosurplus van R 7 495 591. Hierdie resultaat is as gevolg van gunstige opbrengste uit beleggings nadat die markte baie vinnig herstel het van die Maart en April 2020 insinkings weens COVID-19.

Die Raad van Finansies het ook gedurende hierdie tydperk werk daarvan gemaak om stelselmatig die onderliggende beleggings aan instrumente met minder risiko en volatiliteit bloot te stel. Die proses is nie voltooi nie aangesien nie alle beleggings in surplusposisies was, sodat dit teen winste verhandel kan word nie.

Dit is 'n stelselmatige verantwoordelike proses wat nog 'n jaar of twee sal neem om te bring op die risikovlakke waarmee die Raad van Finansies gemak het. Alle wysigings aan die beleggingstrategieë word aan die hand van die goedgekeurde beleggingsbeleid van die Raad van Finansies tot uitvoer gebring.

GRAFIEK 4: Samestelling van inkomste

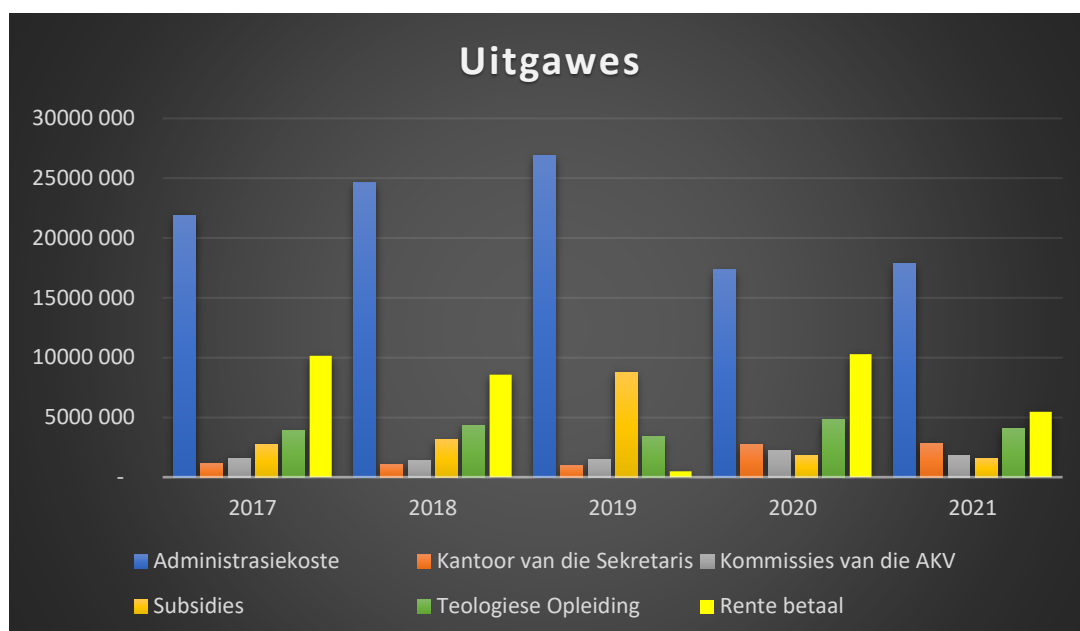
Die voorafgaande grafiek toon dat die hoofbron van inkomste sinodale offergawes is.

TABEL 1 toon die bydrae van die lynitems tot totale inkomste.

TABEL 1: Bydrae van lynitems tot totale inkomste

	2021	2020	2019	2018	2017
Bydraes, verkope en sinodale offergawes as % van totale inkomste	64%	72%	74%	63%	67%
Rente, dividende, kommissie en admin gelde as % van totale inkomste	35%	26%	24%	35%	30%
Ander inkomste as % van totale inkomstes	2%	2%	2%	2%	3%

Sinodale offergawes in 2021 het met 8% teenoor die vorige jaar afgeneem. Hierteenoor het die inkomste vanuit rentes weer met 9% toegeneem.

GRAFIEK 5: Die grootste ses uitgawes tot die finansiële state

GRAFIEK 5 toon die onderskeie uitgawe items die afgelope vyf jaar. Die grootste gewig aan kostes word aan die administrasie afdeling toegeskryf. Hierdie verteenwoordig dienste aan gemeentes.

In 2020 was daar 'n inperking in die kostes ten opsigte van administrasie. Dit was in respons tot COVID-19 en 'n daadwerklike poging om sinodale offergawes te beperk en gemeentes by te staan. Die vermindering is bewerkstellig deur volgehoue besparings en die nie-vul van poste wat vakant geword het. Die negatiewe hiervan is dat die Sinodale Dienssentrum se personeel so uitgedun is dat daar geen ruimte vir enige negatiewe gebeure is nie.

Rente betaal aan beleggers op die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel (gemeentes, ringe, NHSV-takke en organe van bystand) het egter toegeneem.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. **Dank word betuig aan elkeen wat meegewerk het, op watter wyse ook al, om die positiewe resultaat daar te stel.**

4.4.1.4 Begroting 2023/2024

(i) *Inleiding*

Ten tye van die opstel van hierdie begroting om in die sakelys van die AKV opgeneem te word, (Mei 2022) moet beramings gemaak word vir 'n jaar wat eers nege maande in die toekoms 'n aanvang gaan neem. Onder die mees gunstige omstandighede is dit 'n ambisieuse projek en met die ekonomiese onsekerhede, nog meer.

Die resultaat wat in die bylae ingebind is, moet beskou word met die verstaan dat die reeds ooreengekome aktiwiteite onveranderd is en opgestel is met ekonomiese en finansiële inligting wat ten tye van die opstel van begroting beskikbaar was.

Die *vorige jaar* moet eintlik die werklike syfers van 2022/2023 reflekteer. Ten tye van die opstel van die begroting vir 2023/24, is die jaar slegs drie maande aan die gang.

'n Gemiddelde verhoging van 5% is deurgaans gebruik. Die verhoging van 5% is ontvang vanaf die webruimte van die Suid-Afrikaanse Reserwebank rakende hulle verwagte inflasiekoers vir die 2023/2024 finansiële jaar.

Dit volg dus dat die implementering van die begroting derhalwe onderhewig is aan werklike verhogings wat nog in die toekoms sal realiseer. Dit word aangesuiwer met enige ander substansiële aanpassing in die kostestruktuur en diensmodel van die NHKA.

(ii) ***Aanbieding van die begroting***

Daar word begin met die kernaktiwiteite van kerkwees.

Daarna word verwante of indirekte koste wat nodig is om hierdie kernaktiwiteite tot uitvoer te bring, aangedui:

- * Omrede die kernaktiwiteite die koste van indirekte koste bepaal.
- * Indien kernaktiwiteite gerasionaliseer word, sal indirekte koste noodwendig ook aangepas word (koste sal verminder).
- * Verwante of indirekte koste kan, weens die toename in vraag na dienste en die historiese rasionalisering, nie verder ingeperk word sonder om die dienste en wat dit dikteer, nadelig te beïnvloed nie. In sommige gevalle mag die inperking van een diens noodwendig die staking van daardie diens en ook ander dienste tot gevolg hê, omdat een personeellid verantwoordelik is vir meer as een diens aan die Kerk.

Daar word dus gepoog om 'n sinvolle balans te vind. Vir dié doel word elke begrotingspos afsonderlik behandel en oor besluit:

(a) **Teologiese opleiding: Fakulteit Teologie en Religie, UP**

Die NHKA se besluit is om leraars aan 'n universiteit te laat onderrig, met inbegrip van 'n kollege ter ondersteuning. Die begroting vir hierdie aktiwiteit sien soos volg daaruit:

TABEL 2: Begroting vir teologiese opleiding aan die Fakulteit Teologie en Religie, UP

	Werklik 2021/22	Begroot 2022/2023	Begroot 2023/2024
Dosentekoste	1,277,512	1 313 381	1 296 785
Oninbare skuld	60,000	65 000	60 000
Totaal	1,337,512	1 313 381	1 356 785

(01) *Dosentekoste*

Die volgende is ingesluit:

- * 30% van die vergoeding van vyf dosente, teen skale soos deur UP bepaal (die vergadering moet asseblief kennis neem dat slegs 17 studente van die NHKA by UP geregistreer is).
- * Bykomende risikopremies onderhandel met UP.

(02) *Korting op studieleningen en oninbare skuld*

Die uitfasering van die beursleningooreenkomste (50%) was tydens die opstel van die begroting nog in gebruik, aangesien die laaste studente wat nog van die beursleningooreenkoms gebruik gemaak het, eers in 2025 uitfaseer. Hierdie begrotingspos maak dus voorsiening vir die korting van 50%.

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Teologiese Opleiding.

(b) HTK

Die 72ste AKV het besluit dat die HTK uitgebrei moet word om sodoende voorsiening te maak vir eie kerklike opleiding.

Sedert 2020 is die HTK soos volg uitgebrei:

- * Praktijk georiënteerde opleiding.
- * SGB.
- * SRT.

Hierdie uitbreidings vorm deel van die ondergenoemde begroting van die HTK:

TABEL 3: Begroting van die HTK

	Werklik 2021/22	Begroot 2022/2023	Begroot 2023/2024
	<u>R</u>	<u>R</u>	<u>R</u>
INKOMSTE	303,090	296 000	320 000
Rente uit Teologiese opleidingsfonds	209,669	216 000	225 000
Rente ontvang Studente lenings	93,421	80 000	95 000
MIN: TOTALE UITGAWES	4,696,447	5 088 406	5 207 116
Studentesake	174,292	173 194	201 604
- Salaris en bydraes	174,292	172 694	201 604
- Telefoon	0	500	0
Teologiese Kollege	4,522,155	4 915 212	5 005 511

- Drukwerk, pos en skryfbehoeftes	10,824	2 500	2 500
- <u>Huur</u>	31,679	41 065	35 952
- Kantoortoerusting	1,000	4 000	2 000
- <u>Praktykvorming (addisionele dosentekoste)</u>	16,902	57 000	61 950
- Reiskoste	26,013	14 450	15 000
- Vergadering en verversingskoste, en toere	8,820	24 000	25 200
- <u>Salarisse en bydraes</u>	2,195,870	2 147 671	2 159 974
- Datakoste	15,000	15 000	15 000
- <u>Telefoon en internet</u>	32,016	41 500	36 225
- SRT	1,214,062	1 311 036	1 377 615
- SGB	891,901	1 151 679	1 173 783
- Versekering	13,580	25 740	25 740
- Aanbieding van VTT buite Pretoria	38,000	45 000	40 000
- Waardevermindering	6,973	4 572	4 572
- Persoonlike ontwikkelingskursus	19,515	30 000	30 000
	4,393,357	4,792 406	4,887,116

(01) *Studente-administrasie*

Dié begrotingspos is ter ondersteuning van die ingeskrewe studente by die HTK. Hierdie ondersteuning is nie noodwendig vir studente wat aan Tukkie's studeer nie, maar is ook uitgebrei na studente wat tans by ander universiteite studeer.

Hierdie pos lewer ook sekretariële ondersteuningsdienste aan die hoof van die HTK en Kuratorium.

(02) *Teologiese kollege*

Dié begrotingspos maak voorsiening vir personeelkoste asook alle verwante administrasiekoste, soos drukwerk, skryfbehoeftes en toerusting.

Waar die huidige dosente binne die HTK nie oor die nodige spesialiskennis beskik nie, word van deeltydse dosente gebruik gemaak.

Deeltydse dosente word aangewend met inbegrip van deeltydse koste vir praktykvorming vir studente binne die HTK.

(03) *SGB*

Dr FJ Labuschagne is deur die Kommissie van die AKV aangewys as die hoof van die SGB. Die werksaamhede van die SGB is in die verslag van die SGB saamgevat en moet saamgelees word.

(04) *SRT*

Prof WA Dreyer is as voorsitter van die SRT aangewys. Die werksaamhede en bekostiging van die Argief, Museum en Biblioteek ressorteer onder hierdie begrotingspos. Prof Dreyer ontvang tans geen vergoeding vir die dienste wat hy as voorsitter van die SRT verrig nie.

Die begrotingspos van die SRT verteenwoordig dus die totale koste vir die bestuur en administrasie van die Argief, Museum en Biblioteek.

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting van die HTK.

(c) Ondersteuning: MRCC

TABEL 4: Begroting vir die ondersteuning aan die MRCC

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Studente ondersteuning	32,510		24 000
Ondersteuning administrasie	40,406	36 000	32 400
Subsidies MRCC	405,102	276 000	176 000
Totaal	478,018	312,000	232,400

Die besluit van die Kommissie van die AKV is dat dié begrotingspos volledig sal uitfaseer.

Skenkings aan die MRCC wat dit na goeddunke kan aanwend: Tans kry traktement van leraars en bydraes ten opsigte van die pensioenfonds voorkeur.

Die besluit is geneem dat die subsidie en ondersteuning aan die MRCC uit die begroting gaan uitfaseer.

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: MRCC.

(d) Apostolaat: AIM

Die opleiding van MRCC-studente is verskuif na UP waar hul dieselfde onderrig as die studente van die NHKA ontvang. Hierdie afdeling is in 2016 gerasionaliseer.

BESLUIT

Die vergadering neem kennis van die besparing.

(e) Strategiese groeibediening

Die 64ste AKV het 'n besluit geneem dat die befondsing van studentegemeentes oor 'n tydperk uitgefaseer word. Die Kommissie van die AKV het by hul buitengewone vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 besluit dat die gemeentes wat studente bedien, voortaan aansoek kan doen uit die Strategiese Groeibedieningfonds vir die werksaamhede onderhewig aan die reëls vir strategiese bediening.

Tydens die 72ste AKV is besluit dat die fondse vir die strategiese groeibediening voortaan aangevul word met 'n bedrag van R400 000 vanuit die Fonds vir Sinodale Dienslewering, synde 'n gedeelte van die opbrengs op die belegging.

Die begroting vir die strategiese groeibediening is soos volg:

TABEL 5: Begroting vir strategiese groeibediening

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Strategiese groeibediening	1,189,959	1 500 000	1 575 000

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Strategiese groeibediening.

(f) ADV

Die 72ste AKV het besluit dat die kantoor van die sekretaris van die ADV vanuit sinodale offergawes befonds word. Die begroting vir die werksaamhede van die sekretaris van die ADV is soos volg:

TABEL 6: Begroting vir die werksaamhede van die sekretaris van die ADV

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
ADV Sekretariaat	1,171,893	1 226 970	1 288 319

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: ADV.

(g) Kommunikasie Afdeling (insluitende kerklike publikasies – SENTIK)

Die Raad van Finansies het die uitdaging aan die Afdeling Kommunikasie gegee dat die kerklike publikasies selfonderhoudend moet wees vanuit hulle direkte inkomstebronne (verkope van die publikasies).

Hierdie begrotingsitem moet saamgelees word met die besluit oor die voortbestaan van die kerklike publikasies by die Sinodale Dienssentrum.

Hierdie begrotingsitem het in die 2021/2022 finansiële jaar nie die doelwit bereik nie en het 'n tekort aan R314 752.00 getoon. Dit verteenwoordig 'n tekort van R5.46 per belydende lidmaat.

Die model waarvolgens die inkomste van *Die Hervormer* bereken is, is vir die afgelope vyf jare nie aangepas om gemeentes ter wille te wees.

Die grootste uitgawe van die Afdeling Kommunikasie is die bokoste wat hoofsaaklik uit salarisse bestaan. Hierdie afdeling is gerasionaliseer vanaf 5½ na 3½. poste oor die afgelope vyf jaar. Hiermee saam moet gelees word dat die *Konteks* in dié tydperk ook gerasionaliseer is.

Aangesien kommunikasie vir die Kerk baie belangrik is, bly daar 'n begroting vir die bokoste.

BESLUIT

1. Die vergadering bekragtig die aktiwiteit: **Afdeling Kommunikasie.**
2. Vir die effektiewe funksionering van die **Afdeling Kommunikasie** word **R5.00 per lidmaat** by die sinodale offergawes gevoeg.

(h) Kommissie van die AKV

Hierdie begrotingspos verteenwoordig alle koste van die Kommissie van die AKV asook alle rade en komitees wat deur die Kommissie getaak is om bepaalde opdragte af te handel. Dit sluit die volgende in:

TABEL 7: Begroting vir die Kommissie van die AKV

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Reis-, verblyf- en vergaderingskoste	166,596	262 500	285 500
Reis-, verblyf- en vergaderingskoste – Raad van Finansies	54,686	40 500	41 625
Kuratorium	13,630	18 725	19 661
Pligeksemlare	13,405	72 080	72 080
Kernkomitees	76,866	232 150	231 835
Regskoste	49,589	31 800	30 000
Voorsiening AKV kostes	80,000	80 000	60 000
Skribaats	1,447,688	1 671 784	1 626 517
Voorsiening vir oninbare skulde	70,000	72 080	70 000
Totaal	1,972,460	2 481 618	2 437 218

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Kommissie van die AKV.

(i) Koste van sentralisering

Hierdie groep begrotingsposte word strategies gesentraliseer omdat dit te duur of onprakties vir individuele gemeentes sal wees om individueel die aktiwiteite te bekostig. Ekonomieë van skaal word dus aanvaar.

Die items wat hierna volg, word beskou as die *koste van sentralisering*.

(j) Administrasie**TABEL 8:** Koste van administrasie

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Bankkoste	137,424	164 000	169 500
IT Toerusting en lisensies	384,761	268 458	286 006
Kantoorhuur	186,540	190 622	200 322
Konsultasiekoste	8,250	22 500	22 500
Kursusse en kongresse	36,723	50 015	52 516
Ledegelde	3,576	20 085	24 817
Voertuigkoste insluitende waardevermindering op voertuie	381,319	561 710	541 041
Geboue en ander eiendomme	927,252	820 987	838 508
Ouditeursvergoeding	114,943	120 750	126 788
Personeelkoste	5,301,806	5 641 729	6 216 909
Telefoon en posgeld	146,361	153 288	168 288
Vervanging van meubels en toerusting	2,551	13 400	13 900
Publikasies	1,287	1 788	1 860
Versekering	118,221	127 134	133 491
Vergaderings	37,308	72 000	72 000
Waardevermindering	96,849	108 825	109 443
Verhaling van administrasiekoste	(334,754)	(351 565)	(364 715)
Totaal	7,550,417	7,985,726	8,613,174

Administrasie behels die uitvoering en bestuur van die aktiwiteite soos bepaal deur die AKV. Meeste van die koste is direk daaraan verwant, maar word ook gebruik om gemeentes te adviseer en behulpsaam te wees met onder andere finansiële-, belasting-, personeel- en logistiekebestuur. Anders gestel, as die dienste nie sinodaal aangebied word nie, sal gemeentes noodgedwonge eksterne kundigheid sal moet aankoop.

Die onderskeie kostekomponente word hieronder kortliks toegelig:

(01) *Bankkoste*

Hierdie is 'n vastekoste wat die afgelope tyd baie duur geword het.

Dit sluit in die koste van fasiliteite soos magneetbande en elektroniese bankgeriewe. Die lopende rekeninge van die Raad van Finansies en Kerkgeld vir Kerkwerk daggeldrekeninge en vier magneetbande per maand is hier ter sprake.

(02) *Inligtingstegnologie: Toerusting en lisensies*

Dit sluit in sporadiese opgradering van rekenaartoerusting asook jaarlikse lisensiegelde vir antivirus en rekeningkundige programmatuur. Om die Kerk te beskerm teen kubermisdaad en in pas te bly met die nuutste weergawes van programmatuur asook die beskerming van inligting, is dié diens noodsaaklik vir die Sinodale Dienssentrum.

Dit sluit ook in die Kerk se internet en Intranet as wolkgebaseerde dienste en die beskikbaarstelling van voorkeurtariere vir e-pos-adresse en Microsoft Office-programmatuur en funksies onder die NHK-domein.

Die daarstel van bykomende dienste aan gemeentes, naamlik 'n xtranet wat die veilige bewaring van gemeentelike inligting op een sentrale plek fasiliteer. Die voordeel van 'n xtranet is soos volg:

- * Elke gemeente het toegang tot sy eie inligting en die inligting word beskerm deur self-gegenereerde wagwoorde.
- * Die risiko dat gemeente-inligting wegraak as die gemeente se rekenaar gesteel of onklaar raak, word ook gemitigeer.

(03) *Kantoorhuur*

'n Interne verhalings wat weer as inkomste by geboue en eiendom getoon word.

(04) *Konsultasiekoste, kursus- en ledegelde*

Hierdie drie komponente dra daartoe by dat die advies en ondersteuning wat sinodaal aan gemeentes gebied word, relevant bly.

(05) *Motorkoste*

Dit behels die koste verbonde aan die klein voertuigvloot van die Sinodale Dienssentrum. Dit stel personeel in staat om hul opdrag uit te voer en bied ook vervoer aan besoekers aan die Sinodale Dienssentrum tydens vergaderings.

(06) *Vervanging van meubels en toerusting*

Herstel en vervanging van meubels en algemene kantoortoerusting.

(07) *Ouditeursvergoeding*

Die Kerk het kerkordelik bepaal dat die finansiële funksionering van die Raad van Finansies jaarliks ekstern geouditeer moet word. Gegewe die omvang van die bedrywighede, is die uitgawe die laaste drie jaar met die ouditeure onderhandel. Die kostes het beduidend afgeneem sonder dat enige kwaliteit ingeboet is.

(08) *Personeelkoste*

Voorsiening word gemaak vir die volgende:

- * Uitvoerende hoof:
 - ** Bedryfshoof
 - ** Persoonlike assistent en kantoorbestuurder.
- * Finansies:
 - ** Hoof rekenmeester
 - ** Rekenmeester: Grootboeke en beleggings
 - ** Assistent rekenmeester
 - ** Debiteure administrasie
 - ** Debiteure invordering
 - ** Krediteure en Kerkgeld vir Kerkwerk-administrasie
 - ** Datavaslegging.

- * Mannekrag en eiendomsbestuur
 - ** Bestuurder eiendomme en skakelbordbeampte
 - ** Konsultant om medies- en pensioennavrae te hanteer
 - ** Salarisadministrasie vir die hele Sinodale Dienssentrum, insluitend organe van bystand
 - ** Digitalisering en liassering van korrespondensie
 - ** Skoonmaker (1).
- * Inligtingstegnologie, elektroniese media en reproduksie:
 - ** IT-bestuurder
 - ** IT-assistent
 - ** Reproduksiepersoneel (1).

Ondersteuning aan organe van bystand (Kindersorg, Bejaardesorg, Rata, ADV, gemeentes en die NHSV-Hoofbestuur) is ingesluit, en word deur bogenoemde personeel gelewer.

Bogenoemde uiteensetting van personeel veronderstel afgebakende werkvelde wat in praktyk glad nie so realiseer nie. Gegewe dat daar geen surpluskapasiteit vir enige personeellid bestaan nie, volg dit noodwendig dat ten tye van siekte of verlof, die ander personeel moet instaan sonder bykomende vergoeding. Hierdie toedrag van sake verklaar waarom die akkumulering van verlof 'n uitdaging en risiko in die Sinodale Dienssentrum is.

(09) *Telefoon en posgeld*

- * Posgeld – Koerierkoste.
- * Telefoon.
- * Publikasies – om tred te hou met verwickelinge in die finansiële-, tegniese- en mannekragdissiplines.
- * Versekering – geboue en toerusting.
- * Vergaderings – Virtuele kommunikasiekanale.

(10) *Verhaling van administrasiekoste*

Waar moontlik word koste vir interne dienste gelewer, verhaal om sodoende die koste onder die korrekte bedryf te toon. Dit sluit in algemene administrasie aan organe van bystand asook internet intekengelde en reproduksie vir liggame buite die sinodale sfeer.

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting ten opsigte van die koste van sentralisering.

(k) Eiendom en geboue

Die volgende eiendomme word tans gehuur:

- * Gemeente Derdepoort – Sinodale Dienssentrum.
- * Gemeente Philadelphia – Raadsaal.

- * Erfenisstigting by die Voortrekkermonument – Argief.
- * Gemeente Wonderboompoort – Museum en Biblioteek.

TABEL 9: Begroting vir eiendomme en geboue

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Inkomste			
Huur – Kantore en parkering	603,246	647,610	686,528
	603,246	647,610	686,528
Uitgawes			
Huur betaal	665,885	644,970	683,953
Munisipale koste	133,073	144,000	144,000
Onderhoud	107,609	51,485	55,565
Schoonmaakmiddels	16,370	10,000	10,000
Personeel	589,190	587,843	579,704
Totale uitgawe	1,512,127	1,438,298	1,473,222
Netto tekort	(908,881)	(790,688)	(786,695)

Die koste verbonde aan die bedryf van die geboue word verminder by wyse van die verhalings van koste van toepaslike begrotingsentrums (intern). Die impak van die munisipale koste is dieselfde gehou as die vorige jaar aangesien die meerderheid van personeel twee dae per week by die kantoor byeenkom.

Alhoewel die Sinodale Dienssentrum huurders by gemeentes is, is daar steeds instandhouding waarvoor die Sinodale Dienssentrum verantwoordelik is.

Personeelkoste hier ter sprake is die volgende:

- * Bestuurder eiendomme en skakelbordbeampte assistent.
- * Sekuriteit en skoonmakers.

BESLUIT

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Eiendomme en geboue.

(I) Opsommende begroting

Die opsomming van al die begrotingsentrums is hiernaas uiteengesit:

TABEL 10: Opsomming van al die begrotingsentrums

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Sinodale Dienslewering	7,383,212	7,985,726	8,613,172
Sinodale Dienslewering	6,107,555	6,896,281	7,488,658
IT-dienste	348,405	268,458	286,006
Geboue en eiendomme	927,252	820,987	838,508
Strategiese groeiëdiëning	1,635,000	1,500,000	1,575,000
MRCC	478,018	312,000	232,400
HTK	4,393,357	4,792,407	4,887,116
UP	1,337,512	1,378,381	1,356,785

	Werklik 2021/22	Begroting 2022/23	Begroting 2023/24
Kommissie van die AKV	1,972,460	2,481,618	2,437,218
Sekretariaat van die ADV	1,171,893	1,226,970	1,288,319
Mediese kontraktuele verpligting teenoor UP	458,238	474,933	517,677
Emeriti aanvulling	200,000	200 000	200 000
Totale koste	R 19,029,690	R 20 352 035	R 21 107 687
Waarde toename teenoor vorige begroting		R 861 326	R 755 652
% Koste verhoging		4.42%	3.71%
<i>Begrote lidmate</i>		<i>59,000</i>	<i>57 700</i>
Koster per lidmaat		R 353	R 377
<i>Absolute waarde toename</i>		<i>R 23</i>	<i>R 24</i>
% Verhoging per lidmaat		6.97%	6.80%
<i>Effek van lidmaat vermindering op koste/lidmaat</i>		<i>11.39%</i>	<i>10.51%</i>

Gegewe die huidige strategie om lidmaatgetal as basis vir die bekostiging van hierdie aktiwiteite te gebruik, beteken dit dat, met 'n beraamde lidmaatverlies van 1 700 (dus 56 000 lidmate), 'n sinodale heffing van ongeveer **R377.00** per belydende lidmaat met ingang van 1 Maart 2023 geld. Teenoor die 2022/2023 bedrag van **R353.00** per belydende lidmaat, beteken dit 'n verhoging van **6.80%** per lidmaat op voorwaarde dat die aktiwiteite nie tydens die AKV uitgebrei word nie.

BESLUIT

Die vergadering keur die begroting goed met aanpassings waar die inflasiekoers ten aanvang van die finansiële jaar anders as 5% beloop.

4.4.1.5 Sinodale offergawes ten opsigte van gesentraliseerde werksaamhede van die Kerk

(i) **Inleiding**

Broeder en suster, u word versoek om hierdie saak te verstaan uit die veronderstelling dat die model van kerkwees van die NHKA 'n pastoraal-sinodale model is. Dit beteken dat die Kerk uit meer as net 'n individuele gemeente bestaan en dat gemeentes mekaar onderling bystaan.

Daar is vele voorbeelde van die gedeelde belange, onder andere: Diakonaat, kommunikasie, teologiese opleiding, administrasie, Argief, Museum, bejaardeversorging, maatskaplike dienste, ensomeer.

(ii) **Kollektiewe verantwoordelikheid**

Elke lidmaat het die opdrag om die Woord uit te leef en uit te dra. Dit behels 'n sosiale konteks van gemeenskaplike geloofservaring en -ondersteuning.

Sinodale of gesentraliseerde werksaamhede het twee doelwitte:

- * Om 'n effektiewe diens aan gemeentes te lewer. Dit kom neer op kollektiewe bedinging en samewerking ter wille van beter funksionering aangesien nie alle gemeentes in staat is om die wye spektrum tot volledige uitvoer te bring nie.
- * Hierdie diens moet doelmatig, relevant en bekostigbaar wees.

Die volgende is belangrik om van kennis te neem:

- * *Sinodale werksaamhede* maak dit moontlik om binding tussen al die gemeentes van ons Kerk te bewerkstellig. Dit verseker ook dat ons op hoë vlak gekoördineerd met ander kerke kontak kan maak.
- * Deur middel van *sentrale bedinging* en ooreenkomste met UP kon ons vir baie jare 'n eie teologiese opleiding aan ons eie fakulteit geniet.
- * *Sentrale bedinging* in terme van 'n ondersteuningsprogram het etlike gemeentes weer op die pad na *herstel* geplaas, en die kansel en verkondiging van die Woord is daardeur beskerm.
- * Ander dienste sluit sake in soos die administrasie van die Pensioenfonds wat nie op 'n ander wyse op gemeentevlak gedoen kon word nie, tensy dit ten volle gestop word en die predikante self hulle eie aftreevoorsiening ten volle opneem asook behoefte aan risikoversekering.
- * Ons dink nie gemeentesentries nie, maar in belang van die Kerk as liggaam van Christus, en dit het bygedra dat 'n hele aantal gemeentes rampe oorkom het.
- * Dan is daar ook belangrike sake soos kinderversorging, bejaardeversorging, maatskaplike dienste, ensomeer, wat nie in isolasie bedryf kan word nie.

(iii) ***Die begroting ten opsigte van sinodale aktiwiteite***

Die 73ste AKV gaan die begroting deurwerk en besluit wat sinodaal gedoen moet word, en wat gelaat moet word.

As ons dié besluit geneem het, volg dit dat elkeen deel het aan die besluit en onderneem u om die aktiwiteite waartoe u ingestem het, te bekostig.

Dit is elke lidmaat en gemeente se verantwoordelikheid om dus by te dra, want dit is immers deel van die kerkweesmodel waarop ons ooreenkom tydens die AKV's.

(iv) ***Regverdige basis van deelname (befondsing)***

Daar is verskeie modelle waarvolgens die begroting deur gemeentes gefinansier kan word, naamlik

- * per belydende lidmaat.
- * persentasie van inkomste van elke gemeente, byvoorbeeld X% van
 - ** offergawes
 - ** fondsinsamelings

- ** deurkollekte
- ** spesiale skenkings
- ** handelsaktiwiteite, ensomeer.

- * Dra-vermoë van gemeentes.
- * Vrywillige bydraes van gemeentes.
- * Kombinasies van bogenoemde wat erediensbywoning, sosio-ekonomiese omstandighede van gemeentes, en so meer, verdiskonteer.

Elkeen van bogenoemde modelle (om 'n regverdigde **basis van deelname** te bepaal) is al aan die AKV voorgehou. Omdat elkeen van hierdie modelle 'n stel aannames bevat wat nie tot 'n waargenome, regverdiger basis gelei het nie, het die onderskeie AKV's oor jare besluit om die model van 'n bedrag per belydende lidmaat, wat gemiddeld sowat 13 tot 15% van totale inkomste van gemeentes verteenwoordig, te behou. Dit op sigself blyk nie die groot probleem te wees nie, **maar**, wat telkens die *per capita* bydrae onder bespreking bring, is onder andere die volgende:

(01) *'n Vasgestelde, "begrote koste van sentralisasie"*

Vir die jaar 2021/2022 het hierdie bedrag R22,143,564 beloop. Dit is gegewe in sover die 72ste AKV elke drie jaar die gesentraliseerde aktiwiteite bekragtig en onderneem om te befonds. Dus maak die basis van verdeling min verskil – dit moet gein word om die aktiwiteite te bekostig.

Gesien in die lig dat die huidige benadering daartoe lei dat elke lidmaat presies dieselfde daarvoor behoort by te dra (heffing per belydende lidmaat per jaar), is daar min onbillikheid aan te voer.

Sodra 'n ander basis ingespan word (inkomste, uitgawes, ekonomiese stand ensovoorts) *kan* daar nie meer sprake van gelyke koste *per lidmaat* wees nie.

(02) *Heffings per belydende lidmaat teenoor heffings per gemeente*

Gemeentes voer dikwels aan dat heffings *per lidmaat* onbillik is. Hulle beskou dit as 'n las en druk dan die koste as 'n verhouding van byvoorbeeld inkomste of uitgawes van die gemeente uit (byvoorbeeld 13% van inkomste).

Sinodale offergawes per lidmaat en koste van gemeentewees per lidmaat is twee konsepte wat nie verwar moet word nie.

Die aanvoeling om inkomste, uitgawes of dergelike basis te gebruik, het waarskynlik ten doel om billikheid tussen gemeentes te bewerkstellig. Maar, wanneer koste (of inkomste) van 'n gemeente ingespan word om die gewig van heffings te bepaal, is daar terselfdertyd nie meer sprake van 'n gelyke bedrag per lidmaat nie. Dit is óf die een óf die ander.

Dan moet die kompleksiteit van ander modelle om te implementeer en te bestuur ook oorweeg word. Die bydrae per lidmaat is tans waarskynlik die eenvoudigste model, alhoewel dit geskoei is op 'n baie tradisionele siening van kerkwees en lidmaatskap.

(03) *Die bedrag per lidmaat het veelvoudige leemtes*

- * Alle lidmate/gemeentes beskik nie oor dieselfde ekonomiese vermoë nie.

- * Lidmate word ouer, tree af met stagnerende inkomste.
- * Daar is 'n al hoe kleinerwordende aantal jongmense wat formeel lidmate van enige kerk word. Hulle *kerk* dalk by 'n gemeente, fisies of aanlyn, maar word nooit formeel lidmate nie, en word dus nie deel van die statistiek nie.
- * Alternatiewe bedieningsmetodes is wonderlik en het ongetwyfeld groot trefkrag, maar die deelnemers daaraan is selde formeel lidmate, alhoewel hulle baie keer ruim bydraes tot 'n gemeente se koffers maak.
- * Streek of geografiese ligging en sosio-ekonomiese omstandighede word nie in ag geneem nie.
- * Kerkrade raak kreatief om lidmaatgetalle te manipuleer deur byvoorbeeld nie-bydraende of nie-deelnemende lidmate uit lidmaatstatistiek te verwyder. Dit skep ongelukkig terselfdertyd afstand tussen die gemeente en hierdie lidmate, en die voortgesette inskakeling by gemeentes word 'n onaangename hindernis.

Hierdie argumente teen die huidige model vir sinodale offergawes (per belydende lidmaat) word dan terselfdertyd die sterkste argumente vir die opdrag *dra mekaar se laste*.

(v) **Samevatting**

Soos hierbo bespreek is daar verskeie faktore wat dit bykans onmoontlik maak om billikheid van deelname (verhaling van gesentraliseerde koste) in terme van gemeentes te verseker, byvoorbeeld

- * In sommige ringe is daar gemeentes in *ekonomiese- en subekonomiese* areas.
- * In gemeentes is daar vermoënde en minder vermoënde lidmate, selfs heelparty armlastiges.
- * Deur die model te wysig, sal daar gemeentes wees wat finansiëel bevoordeel of benadeel word, gemeet teen die huidige model.
- * Ongeag die model, sal ondergenoemde aspekte die basis van deelname altyd beïnvloed:
 - ** Offervaardigheid van lidmate.
 - ** Finansiële dissipline in gemeentes.
 - ** Betrokkenheid van lidmate.
 - ** Gemotiveerde leierskapstrukture in die gemeente.
 - ** Samewerking oor gemeente- en ringsgrense heen.
 - ** Die omvang van aktiwiteite wat die AKV besluit om te sentraliseer.
 - ** Makro-ekonomiese stand van die land in geografiese gebiede om die ekonomieë van skaal te bewerkstellig. Dit kan beteken dat sommige gemeentes en ringe moet konsolideer.

(vi) **Gevolgtrekking**

Tot op hede kon geen alternatiewe model bogenoemde veranderlikes sinvol in 'n enkele model verdiskonteer nie. Vandaar dat die billikheid van deelname, oor Kerkvergaderings heen, 'n berekening *per capita* gehandhaaf het.

Terugskouend oor bogenoemde faktore, is *sukksesvolle* gemeentes juis *daardie* wat balans tussen die sake gevind het. Meer nog, finansiële oorwegings is nie op die prioriteitslys wanneer sodanige gemeentes oor kerkwees besin nie.

Tot tyd en wyl die Kerk op 'n ander wyse besluit, is die bydrae per belydende lidmate die eenvoudigste en regverdigste model. Waar gemeentes finansiële uitdagings ervaar, is daar meganismes om hulle by te staan deur byvoorbeeld 'n subsidie uit die Gemeentelike Ondersteuningsfonds.

BESLUIT

- 1. Die vergadering neem kennis van die hindernisse in die weg om 'n alternatiewe *regverdige basis van deelname* vir die befondsing van gesentraliseerde aktiwiteite tussen gemeentes te bereik.**
- 2. Die basis van deelname per lidmaat word gehandhaaf.**

4.4.1.6 Sinodale eiendomme

(i) *Gemeente Derdepoort (sinodale kantoor)*

Met die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou in 2018, het die Kommissie van die AKV besluit om nie weer in vaste eiendomme te belê nie. Dit het daartoe aanleiding gegee dat 'n vaste koste na 'n veranderlike koste verander is om die begroting meer veerkragtig te maak.

Die soektog om geskikte eiendom vir die Sinodale Dienssentrum soos by die Dirk van der Hoffgebou te bekom, het nie gerealiseer nie. Die Sinodale Dienssentrum is gedesentraliseer, hoofsaaklik tussen Gemeente Derdepoort en die Erfenisstigting by die Voortrekkermonument.

Hierdie veranderlike koste het daartoe bygedra dat daar met die Erfenisstigting weer onderhandel kon word oor die huur van kantore tydens die grendeltydperk as gevolg van COVID-19. In dié tydperk is bepaal dat die kantore van die Kommissie van die AKV en die Afdeling Kommunikasie nie meer noodsaaklik is nie, aangesien die personeel effektief tuis werk.

Met die desentralisering van die Sinodale Dienssentrum is die volgende afdelings by Gemeente Derdepoort geplaas:

- * Afdeling Finansies.
- * Afdeling Interne Oudit.
- * Die Boekwinkel.
- * IT.
- * Die Bestuurder, DPS-huise.

(ii) *Erfenisstigting*

Soos reeds aangedui is kantoorspasie in 2021 weer met die bestuur van die Erfenisstigting onderhandel waar kantoorspasie aan hulle terugbesorg is voordat die huurkontrak tot einde geloop het. Dit het 'n besparing van ± R10 000 per maand in die 2022/23 en daaropvolgende begrotingsjare tot gevolg.

Met die desentralisering van die Sinodale Dienssentrum is die Argief by die Erfenisstigting gevestig. Tans is daar 'n baie goeie werkooreenkoms tussen die Argief en die Erfenisstigting.

(iii) ***Gemeente Wonderboompoort***

Die spasio van die Biblioteek (soortgelyk aan die Dirk van der Hoffgebou) kon nie by die Erfenisstigting gevestig word nie. Daar is met Gemeente Wonderboompoort onderhandel om die vertrek bokant die konsistorie aan te wend vir die Biblioteek. In die tussentyd het Gemeente Midstream ook 'n lokaal beskikbaar gestel (gratis) om 'n deel van die Biblioteek te huisves.

Met die verkoop van Gemeente Pretoria se kerkgebou aan die Reserwebank, moes daar 'n nuwe tuiste gesoek word vir die Museum. Aangesien die ou kerkgebou van Wonderboompoort onbenut was, is daar met die kerkraad onderhandel en is die Museum daarheen verskuif. Gemeentes word aangemoedig om die erfenis van die NHKA by die Museum te gaan besigtig.

(iv) ***Gemeente Philadelphia***

Met die desentralisering van die dienste wat by die Dirk van der Hoff gevestig was, is daar met Gemeente Philadelphia onderhandel om die Raadsaal (die ou Bloukamer) daar te vestig.

Die lokaal wat die gemeente aangebou het, word tans gehuur as Raadsaal. Die lokaal is ingerig om ook aanlynvergaderings te kan hanteer. Dit het dit moontlik gemaak dat die Kommissie van die AKV die legitimasie van prop JD Steinmann tydens die grendeltydperk via elektroniese verbinding in Gemeente Windhoek kon fasiliteer.

(v) ***Plaas Klipdrift: Hammanskraal***

Die opleiding van predikante van die MRCC en ander kerke wat voorheen te Hammanskraal opgelei is, is intussen na UP verskuif. Dit het onder andere geskied op versoek van die MRCC en studente wat bepaalde motiverings voorgehou het.

Ten opsigte van die plaas Klipdrift, is daar enkele sake wat van belang is. naamlik:

(01) ***Dinokeng Big Five wildtuin***

Die plaas Klipdrift is sedert April 2010 deel van die Dinokeng wildtuin. Alles binne heinings is as deel van die eerste fase van sowat 15 000 ha verwyder. Die groot vyf is binne die wildtuin gevestig.

(02) ***Butterfly for Change***

Hierdie organisasie het die plaas gekoop. Hierdie organisasie, onder die leiding van Lize Oosthuizen, se primêre doel is om 'n plek van veiligheid wat na vigs babas omsien, te bestuur. Die organisasie het deurlopende verbeterings, befonds uit skenkings vanuit die buiteland, aan die eiendomme aangebring en een van die lokale omskep vir hulle doelstellings.

Die eiendom is aan die organisasie verkoop op 'n bruikhuurbasis oor 'n tydperk van vyf jaar. Die eiendom word getranspoteer sodra die laaste paalement betaal is.

BESLUIT**Kennis geneem.****4.4.1.7 Gemeentelike aangeleenthede****(i) Inleiding**

Met die aanvaarding van die Nakomingsbeleid tydens die 71ste AKV, het die NHKA haar tot die King IV-verslag verbind. Die afgelope termyn is gevind dat nakoming 'n al hoe belangriker rol in die Kerk inneem. Die King IV-verslag is gerig op die etiese selfregulerende benadering, eerder as 'n eksterne regulerende benadering tot korporatiewe beheer, en gemeentes kan baat vind by die bestudering van die verslag.

Die kernwaardes wat hiervoor uitgespel word, vorm die fondasie waarop korporatiewe beheer gebou is. Die waardes hiervoor is: *Verantwoordelikheid, aanspreeklikheid, billikheid en deursigtigheid*. Die verantwoordelikheid van leierskap in organisasies is om hierdie waardes te beliggaam, te omhels en as hul verpligting te aanvaar. Daar moet tussen bestuur en die ander belanghebbers 'n etiese verhouding ontstaan, wat gebaseer is op wedersydse verantwoordelikheid vir die ekonomiese, sosiale en ekologiese impak van die organisasie (Kerk).

Die geloofsgemeenskap kan ook 'n rol speel om leiers, besigheids- en bestuurslui te help oplei om die King IV-verslag nie net as 'n besigheidsdokument te lees nie, maar ook as 'n dokument wat ruimte bied vir gelowiges om 'n verskil te maak. Ons kan die vraag vra of hierdie dokument nie juis 'n goeie raamwerk bied waarin besigheid en kerk hande kan vat nie – 'n raamwerk wat 'n geweldige tekortkoming in ons samelewing kan aanspreek.

'n Laaste rede is die vanselfsprekende, naamlik dat gemeentes 'n verantwoordelikheid het om eties om te gaan met sy eie bronne, om vertroue by lidmate en in gemeenskap te vestig.

(ii) Interne Oudit – Kontrolefunksie

Die Afdeling Interne Oudit is hoofsaaklik bekend vir die ouditfunksie, naamlik die toets ten opsigte van nakoming en kontrole van prosedure wat in die Kerk tot uitvoer gebring word. Wat minder bekend is, is dat die afdeling ook 'n beduidende rol speel in byvoorbeeld

- * gemeentelike boekhouding.
- * opleiding aan 'n breë front.
- * belastingsake en ondersteuning.
- * ondersoek.

Deur middel van sentralisasie kon die Kerk daarin slaag om 'n afdeling daar te stel om haar te dien in al hierdie afdelings.

(iii) Saamgestelde gemeentelike finansiële state**(01) Inleidend**

Die opstel van saamgestelde finansiële state van gemeentes oor die afgelope drie

finansiële jare (2018/2019 tot 2020/21) is moontlik gemaak vanuit die databasis by die Afdeling Interne Oudit.

Die samestelling van die finansiële state was moontlik gemaak vir gemeentes wat hulle boeke jaarliks by die Afdeling Interne Oudit ingedien het vir oudit, asook gemeentes wat hul finansiële state na afloop van hulle plaaslike oudit ook aan die Afdeling Interne Oudit voorlê.

Dit dien vermeld te word dat die Afdeling Interne Oudit, ten spyte van die grendeltydperk, daarin kon slaag om die oudits van gemeentes binne 21 dae af te handel en aan gemeentes terug te besorg. Die Afdeling Interne Oudit word hiermee geluk gewens.

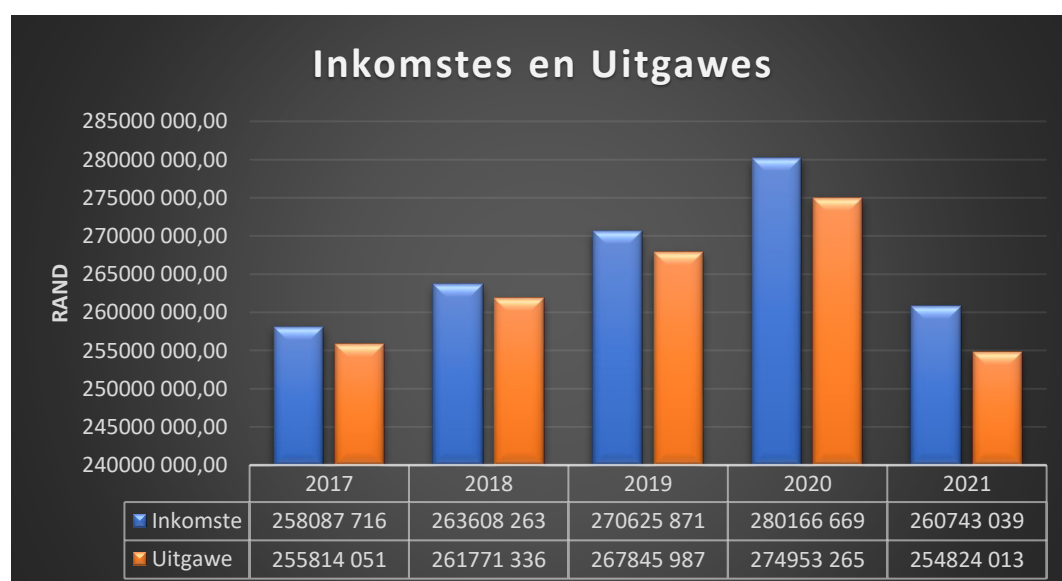
Ongelukkig moes die staat aangepas word aangesien nie al die gemeentes hulle boeke vir die 2019/2020 (11 gemeentes) en 2020/2021 (35 gemeentes) finansiële jaar ingedien het nie.

Die state is aangepas op grond van die veronderstelling dat die tendens van die vorige jaar herhaal word in die daaropvolgende jaar.

Dit is ook belangrik om kennis te neem van die feit dat die opstel van finansiële state die verantwoordelikheid van die gemeentes is. Ofskoon hierdie funksie uitgekонтakteer mag word aan 'n ouditeur, interne ouditeur of rekenmeester, bly dit die verantwoordelikheid van die kerkraad.

(02) *Saamgestelde staat van omvattende inkomste*

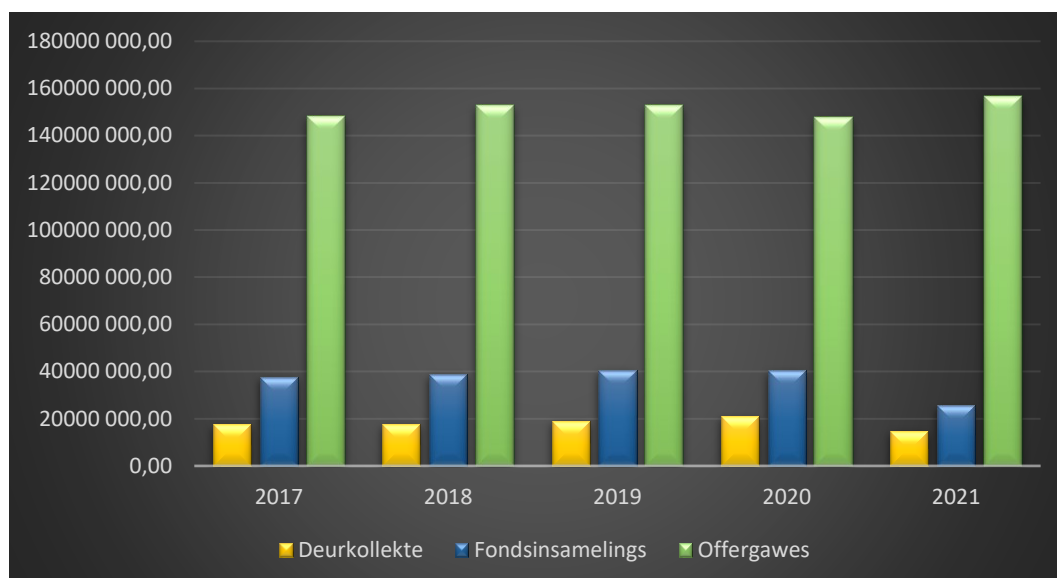
Vanuit die ondergenoemde grafiek word waargeneem wat die impak van COVID-19 in die 2020/2021 finansiële jaar op die inkomste- en uitgawebronne van gemeentes was. Die ondergenoemde grafiek toon dat die inkomstetendens vanaf 2017 tot 2020 jaarliks met ongeveer R7 miljoen toegeneem het. In 2021 het die inkomste met ± R 19,5 miljoen gedaal. Dit is die impak wat die grendeltydperke van COVID-19 op gemeentes se inkomstebronne gehad het.

GRAFIEK 6: Saamgestelde inkomste en uitgawes

Wanneer daar in detail op die staat van omvattende inkomste vir die 2020/2021 finansiële jaar gefokus word, is dit veral die afname in fondsinsamelingsprojekte

(R14,8 miljoen) en deurkollekte (R6,3 miljoen) wat bygedra het tot die afname in inkomstes van ±R19.5 miljoen. Hierteenoor het die offervwaardigheid van lidmate in dieselfde tydperk met ± R9.1 miljoen toegeneem.

GRAFIEK 7: Inkomstesamestelling

Volgens GRAFIEK 7 het die uitgawes dienooreenkomstig die inkomste ook afgeneem. Volgens die detail het alle lynitems 'n afname in uitgawe teenoor die vorige jaar getoon. Die lynitems waar die grootste besparing bewerkstellig is, was ten opsigte van instandhouding (R8.4 miljoen), standplaaskoste (R2.6 miljoen), salarisse en lone aan amptenare (R2 miljoen) en laastens besoekende predikante (R1 miljoen).

* Staat van omvattende inkomste in perspektief

Die ondergenoemde tabel is enkele inkomste- en uitgawe-verhoudings geanalyseer:

TABEL 11: Inkomstestaat verhoudings

Verhoudings	2017	2018	2019	2020	2021
(a) Offergawes tot standplaaskoste	1.26	1.29	1.27	1.23	1.34
(b) Offergawes tot totale inkomste	0.57	0.58	0.56	0.53	0.60
(c) Fondsinsameling tot totale inkomste	0.15	0.15	0.15	0.14	0.10

Die verhoudings dui op die volgende:

(03) *Offergawes en standplaaskoste*

Hierdie verhouding toon aan of gemeentes hul standplaaskoste vanuit offergawes kan bekostig. In **TABEL 11** blyk dit dat predikante se werkruimtes/standplaaskoste vanuit offergawes in die vermelde tydperk bekostig kon word. Dit dui op die volhoubaarheid ten opsigte van **VIERING** binne gemeentes. Wat opmerklik is, is dat die verhouding in 2021 (wat gekenmerk is deur COVID-19 grendelregulasies) met 8.21% op jaar op jaar grondslag verhoog het. Dit dui daarop dat predikante ten volle uit offergawes vergoed kon word, en dat offergawes ook gemeentewees beduidend bekostig.

(04) *Offergawes tot inkomste*

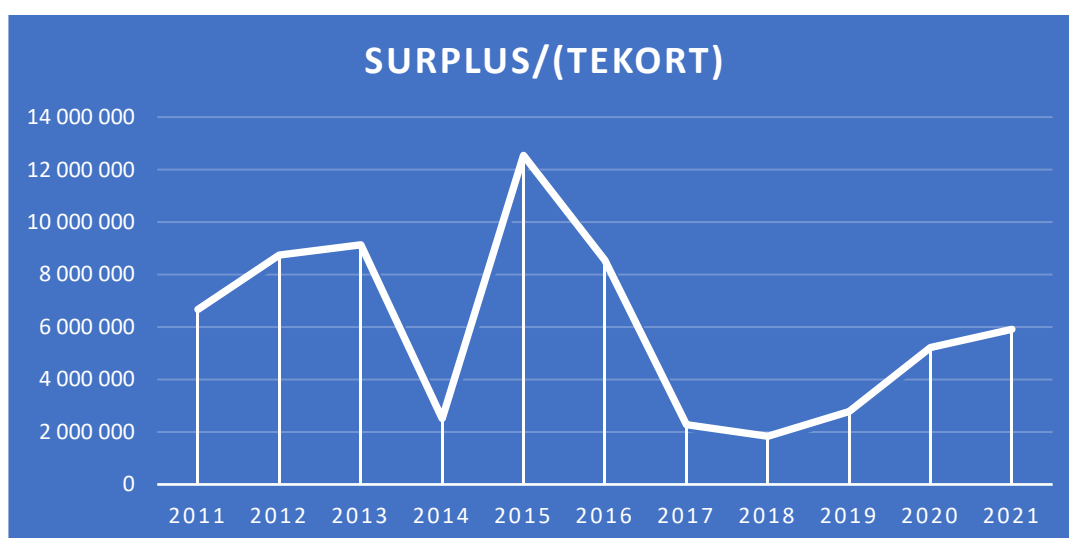
Die gemiddelde verhouding van offergawes tot totale inkomste in die bogenoemde tydperk was 0.57. In die tydperk 2002 tot 2008 (69ste AKV-verslag) was die gemiddelde verhouding 0.66 van totale inkomste. Alhoewel dit in die bogenoemde tabel blyk asof die verhouding van die offergawes tot totale inkomste verbeter het, het dit teenoor die tydperk 2002 tot 2008 met 13.64% verswak.

(05) *Fondsinsameling*

Fondsinsameling lewer 'n bydrae van ongeveer 15% tot totale inkomste. Die absolute waarde daarvan is ongeveer R25.6m in 2021 wat die kritiese aard van hierdie inkomste bevestig.

(06) *Inkomstestaat*

Die inkomstestaat toon as netto resultaat, (verskil tussen inkomste en uitgawes) die volgende tendens:

GRAFIEK 8: Finansiële surplus/(tekort)

Die grafiek toon hoe die inkomste die totale uitgawes in die verskillende periodes uitpresteer het.

Die 2020/2021 finansiële jaar word uitgesonder met in agneming van die uitdagings wat gemeentes in die grendeltydperk van COVID-19 moes oorbrug. Wat die 2020/2021 finansiële jaar merkwaardig maak, is dat **Error! Reference source not found.** aantoon dat gemeentes in 2021 die grootste gekonsolideerde surplus die afgelope vyf jaar bewerkstellig het.

Die grafiek is tekenend van harde werk en genade van die Heer van die Kerk. Die probleem lê egter in die skewe verdeling, naamlik dat daar wel gemeentes is met groot tekorte, terwyl ander weer met groot oorskotte geseën is.

Die beginsel van deel in mekaar se laste kan dus, sonder enige twyfel, verseker dat geen gemeente 'n tekort behoort te trotseer nie. Ons moet 'n meganisme vind om mekaar te ondersteun.

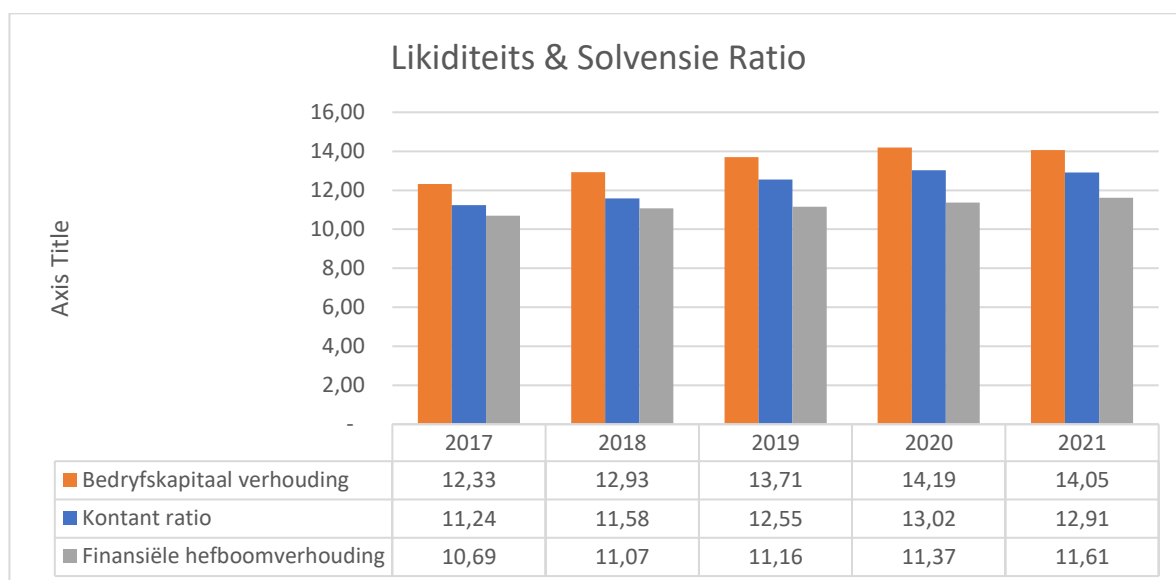
(07) *Saamgestelde staat van die finansiële posisie*

Die saamgestelde staat van die finansiële posisie van gemeentes toon 'n groei in bates van ± R77,2m oor 'n vyf jaar periode of 'n gemiddeld van R15,4m per jaar. Sonder om in detail te verval, kan die belangrikste elemente van die balansstaat in die ondergenoemde tabel saamgevat word:

TABEL 12: Belangrikste elemente van die balansstaat

	2017 R.m	2021 R.m	Verhoging 2017-2021 R.m	% Verhoging	Gemiddeld % per jaar
Kontant en beleggings	170,6	224,4	53,8	31.53%	6.31%
Vaste bates	351,1	369,1	18,1	5.15%	1.03%
Langtermyn verpligtinge	36,7	38,2	1,5	4.11%	0.82%
Bedryfslaste	15,1	17,4	2,2	14.52%	2.90%

Menige organisasie droom oor sulke resultate! Elkeen van die waardes toon gesonde groei (beide in bates en laste). Dit plaas 'n groot verantwoordelikheid op die Kerk om dit te benut tot voordeel van kerkwees op aarde. 'n Basiese tendens ontleding lewer die volgende:

GRAFIEK 9: Likiditeit en solvensie ratio

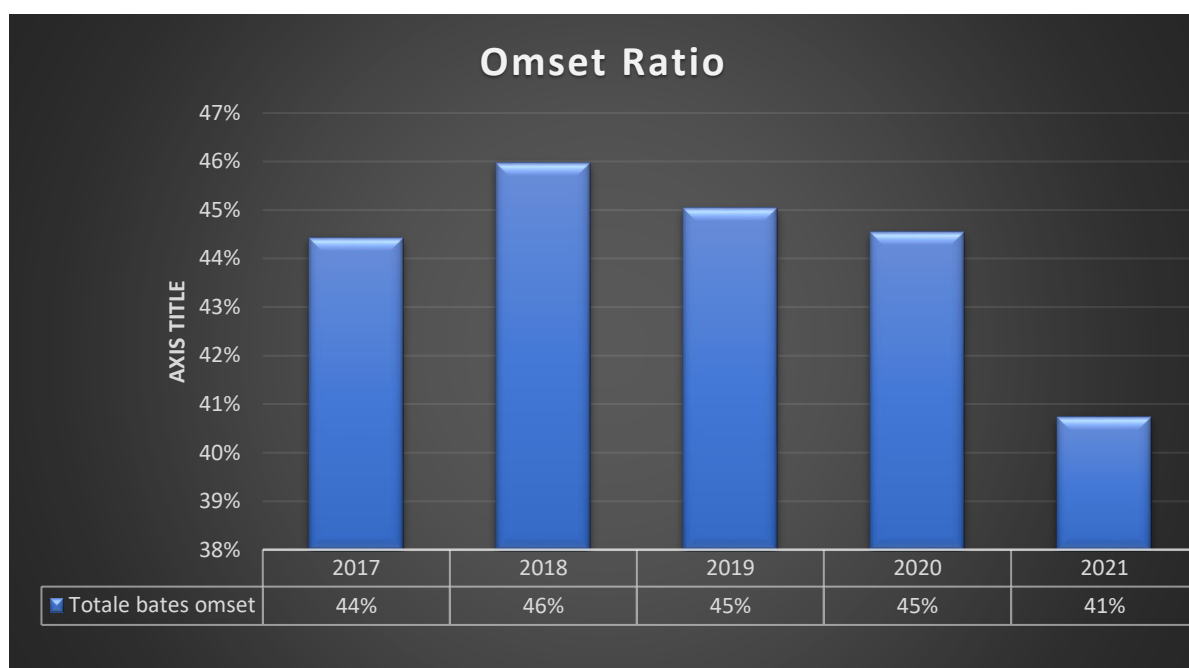
Die **likiditeit- of bedryfskapitaal ratio** van 'n gemeente is die vermoë om korttermyn verpligtinge/skuld (betaalbaar binne een jaar) met korttermynbates (kontant en beleggings) te vereffen.

GRAFIEK 9 dui daarop dat die **bedryfskapitaalverhouding** (bates en laste wat binne 12 maande in kontant omskep of betaal moet word) vanaf die 2016/17 finansiële jaar tot die 2020/2021 finansiële jaar met 12.24% verhoog het. Anders gestel, waar gemeentes se korttermyn bates in 2017 net meer as 12 keer die korttermynskuld kon delg, het dit verhoog tot 14 keer.

Die kontant-ratio fokus slegs op kontant wat beskikbaar is om die bedryfslaste te betaal. Die verhouding het oor die genoemde tydperk met 12.94% verhoog. Hierdie ratio dui daarop dat daar genoegsame kontant in gemeentes is om bedryfsverpligtinge binne 12 maande te kan vereffen.

Die **solvensie verhouding** (totale bates/totale laste) is die vermoë om totale verpligtinge (verbande en ander langtermynlenings ingesluit) met totale bates (nou geboue ingesluit) oor die langtermyn na te kom. Anders gestel, die solvensie verhouding toon in watter mate die *totale laste* deur *totale bates* gefinansier kan word.

Die solvensievlakke het oor bogenoemde tydperk met 'n gemiddeld van 2.83% per jaar verhoog. Dit is 'n gemiddelde verhoging van R14,7m per jaar. Dit dui daarop dat die totale bates in 2021 tot 11.61 keer die totale laste kan vereffen. Dit spreek van 'n uiters positiewe situasie.

GRAFIEK 10: Omset ratio

Die totale omset ratio word gebruik om te bepaal hoe effektief die totale bates binne die Kerk aangewend word om inkomstes te genereer. In GRAFIEK 10 kan waargeneem word dat daar nie 'n afname is in die totale bate omset nie.

Die rede vir die jaar op jaar negatiewe daling is omdat die totale bates oor die genoemde tydperk vinniger gegroei het (1.91%) as dié van die totale inkomste oor dieselfde tydperk (0.08%).

Die omset tot die totale bates dui daarop dat die bates van die gemeentes nie effektief aangewend word tot die voortbrenging van inkomstes nie.

Die vraag bly steeds: Hoekom dra ons dan nie mekaar se laste nie?

Die Kerk is in die vermoë om dit te doen.

4.4.1.8 Korttermynversekering

Die Kommissie van die AKV het by hul buitengewone vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 besluit dat sekere dienste nie meer sinodaal aangebied word nie. Korttermynversekering was een van die dienste.

Sedert 1 Maart 2021 is elke gemeente self verantwoordelik vir haar versekering.

In die oorbruggingstydperk het die Sinodale Dienssentrum die ontbondeling gemonitor om enige risiko's te verdiskonteer en te verseker dat alle gemeentes korttermynversekeringsdekking geniet.

Dit noop gemeentes om baie noulettend hulle versekeringsportefeulje te bestuur, en te verseker dat alle bates voldoende en teen vervangingswaarde verseker is asook dat alle ander risiko's wat deur die versekeringspolis gedek word, voldoende en ook relevant vir die gemeente is. Veral waar gemeentes ook handelsaktiwiteite en -eiendom besit, moet die saak noukeurig met die versekeraar bespreek en onderhandel word. Daar is nie meer 'n sinodale fonds waaruit onderverskering en swak instandhoudingswerk gefinansier kan word nie.

Tans is die Kerk in sy tweede jaar na die ontbondeling. 'n Groot persentasie van die gemeentes het die kwotasies van Marsh aanvaar. Marsh was ook die makelaar wat die gesentraliseerde versekering hanteer het. Van die 266 gemeentes in Suid Afrika wat by Marsh verseker was, is daar nog 239 gemeentes wat Marsh as versekeraar gebruik.

(i) ***Instandhouding en waardasie van eiendomme***

Gemeentes word weer daarop gewys dat die waarde van alle vaste eiendomme, soos die kerkgeboue, pastorieë, ensovoorts, jaarliks met ongeveer 10% deur Marsh as versekeraar verhoog word. Dit negeer egter nie die onus van gemeentes om seker te maak dat die geboue voldoende verseker is nie. In die geval van 'n eis kan awery (gemiddelde) toegepas word om die eis te verreken. Dit beteken dat as u onderverseker is, net 'n gedeelte van u eis betaal gaan word.

Die tendens bestaan by sommige gemeentes met finansiële druk om op instandhoudingswerk te bespaar. Die risiko hieraan verbonde is dat indien 'n gemeente 'n versekeringseis aanhangig maak, en die assessor kan bepaal dat die skade verhoed sou kon word as gereelde instandhouding gedoen is, die eis nie sal slaag nie.

Daar word voorgestel dat gemeentes 'n register van instandhouding byhou wat as bewys kan dien indien die versekering afgekeur word. Die stand van elektriese toestelle en koppelings moet ook aan die standaarde voldoen, aangesien vele brandeise juis ontstaan weens oortreding van elektrisiteitstandaarde. Die herverkryging van op datum elektrisiteit-, gas- en goggasertifikate word ten sterkste aanbeveel.

Die verslag word aanvaar.

4.4.2 VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Ordinansie 9.2.2.1 (i)(a) verwys:

Die Raad van Finansies word saamgestel uit

- (a) *vyf lede wat deur die Algemene Kerkvergadering gekies word en gesamentlik oor voldoende finansiële vaardighede en kennis beskik om aan audit- en risikobestuur, beleggingsbestuur en algemene finansiële bestuur uitvoering te gee. Skriftelike gemotiveerde nominasies moet by die Algemene Kerkvergadering ingehandig word.*

Die volgende persone word op die Raad van Finansies verkies:

- * Oudl H Combrink
- * Ds LH Miller
- * Oudl G van Wyk
- * Ds IJ Vogel
- * Oudl PP Vorster.

4.5

BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE

BESKRYWINGSPUNT 36: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WERKSOOREENKOMSTE MET PREDIKANTE

Die AKV bevestig dat alle werksooreenkomste tussen 'n gemeente en 'n predikant by wyse van 'n beroepsbrief in ooreenstemming met die Kerkorde in oorleg met die ringskommissie moet plaasvind.

Gemeentes kan slegs 'n werksooreenkoms met 'n predikant of emeritus van 'n ander kerk aangaan indien die betrokke predikant volle ampsvoorreg in 'n verwante kerk geniet, en die gemeente vooraf die skriftelike instemming van die ringskommissie en die Kommissie van die AKV bekom het. So 'n werksooreenkoms word beperk tot 12 maande, waarna dit met die instemming van die ringskommissie en Kommissie van die AKV hernu kan word.

Motivering:

Daar was in die onlangse verlede 'n paar voorbeelde waar gemeentes werksooreenkomste wou sluit met persone wat nie ampsvoorreg in 'n verwante kerk geniet nie, en wat nie kragtens die *Reglement vir toelating en opleiding as predikant van die Kerk* tot die bediening van die Woord in die NHKA toegelaat sou word nie. Dit skep 'n onhoudbare situasie en veroorsaak onnodige konflik in die Kerk. Dit is ook nie ideaal dat gemeentes werksooreenkomste met emeriti van die NGK sluit en so die voetspoor van die Hervormde Kerk in 'n bepaalde gebied verwater, terwyl die betrokke predikant nie volledige verantwoordelikheid vir al die ampswerk aanvaar of beskikbaar is om ook in ringsverband diens te doen nie. In sommige gevalle strem sulke werksooreenkomste ook die noodsaaklike proses van sinergie en konsolidasie tussen gemeentes van die Hervormde Kerk.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 37: KOMMISSIE VAN DIE AKV

PREDIKANTE IN DIE BUITELAND

Kragtens Ordinansie 5.1.5 mag 'n predikant wat 'n beroep na 'n kerk op dieselfde belydenisgrondslag as ons in die buiteland aanvaar en predikant van daardie kerk word, daarna steeds op uitnodiging van 'n kerkraad van die NHKA 'n erediens lei en die sakramente bedien.

Indien 'n predikant van die NHKA, sonder om beroep te word, na die buiteland verhuis, word die predikant vir 'n periode van 12 maande as 'n beroepafwagtende predikant van die NHKA beskou, met al die regte en voorregte daaraan verbonde. Na die verstryking van die 12 maande periode in die buiteland, kan die predikant aansoek doen om ampsvoorreg te behou.

Die Kommissie van die AKV kan die ampsvoorreg van 'n predikant handhaaf indien die predikant betrokke is by die bediening van 'n kerk waarmee die NHKA in ekumeniese verband staan of 'n bilaterale ooreenkoms aangegaan het. Bediening wat hiervoor in aanmerking kom, is onder andere sendingwerk, samewerkende bediening en pioniersbediening volgens diskresie van die Kommissie van die AKV. Die predikant en die plaaslike opsigthoudende vergadering lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die AKV oor sy of haar dienswerk.

'n Predikant met ampsvoorreg is nie 'n diensdoende predikant van die Kerk nie en ook nie lid van die Kerk se Pensioenfonds nie. Indien 'n predikant nie in die buiteland by kerklike dienswerk betrokke bly en daarvoor verslag lewer nie, verval die predikant se ampsvoorreg outomaties.

'n Predikant wat uit die buiteland terugkeer, kan volgens die Reglement vir die toelating en opleiding as predikant van die Kerk aansoek doen om weer predikant te word.

Motivering:

Ordinansie 3.2.14.2 (losmaking van predikante wat die land verlaat) moet uitgebrei word om voorsiening te maak vir verskillende situasies, naamlik predikante wat slegs vir 'n beperkte tyd in die buiteland gaan wees (byvoorbeeld met die oog op studie), predikante wat met bediening in die buiteland wil voortgaan, maar nie formeel deur 'n buitelandse kerk beroep word nie, en predikante wat 'n beroep na 'n verwante kerk in die buiteland aanvaar.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 38: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WERKGEWERSBYDRAES TOT DIE NHKA PENSIOENFONDS

Die NHKA dra slegs werkgewersbydraes by tot die NHKA Pensioenfonds vir diensdoende predikante van die Kerk wat nog nie aftreeouderdom bereik het nie. Die Kerk se werkgewersbydrae vir nuwe toetreders tot die Pensioenfonds is in ooreenstemming met die predikant se werknemersbydrae (onderskeidelik 100/75/50/25/10% van die gebruikelike werkgewers- en werknemersbydraes).

Motivering:

Tans dra die NHKA sinodaal werkgewersbydraes by vir alle diensdoende en beroepafwagtende predikante van die Kerk. Dit bring aansienlike koste vir die Kerk en dus bydraende gemeentes mee, terwyl beroepafwagtende predikante self nie in alle gevalle 'n aktiewe bydrae tot die bediening in gemeentes maak of 'n werknemersbydrae tot hulle eie pensioen maak nie. Dit is ook net billik dat die werkgewersbydrae en werknemersbydrae in verhouding tot mekaar sal wees.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 39: RAAD VAN FINANSIES**ALTERNATIEWE BRONNE VAN INKOMSTE VIR SINODALE DIENSLEWERING: OORNAGBANKFASILITEITE**

1. Die AKV keur die beginsel goed dat die versterking van die Fonds vir Sinodale Dienslewering se belegging gebeur aan die hand van oornagfasiliteite (*sweeping*). Dit behels dat gemeentes, ringe en NHSV-takke kollektief deelneem aan die befondsing uit renteverdienste op geld wat tans rentevry in hulle lopende rekeninge lê.
2. Intussen word die *status quo* vir die verhalings van sinodale offergawes gehandhaaf totdat die renteopbrengs uit die Fonds vir Sinodale Dienslewering 'n daadwerklike bydrae tot die begroting vir sinodale dienste kan maak.

Motivering:

Daar is vir 'n geruime tyd reeds gepoog om 'n gepaste alternatiewe metode te vind waarvolgens die sinodale offergawes op 'n meer aanvaarbare en regverdigte basis gevorder kan word. Die huidige model gebruik die aantal belydende lidmate as basis om die sinodale offergawe te bereken. Die realiteit is egter dat sommige gemeentes hulself in meer welvarende lokaliteite bevind met groter *per capita* inkomste, terwyl ander gemeentes in minder gegoede of selfs verarmde lokaliteite bestaan. Verder is daar toenemend gelowiges wat inskakel op een of ander wyse,

fisies/virtueel, by 'n gemeente, maar nooit formeel lidmaatskap by daardie gemeente versoek nie en dus nie deel van die gemeente se amptelike lidmaattal is nie. Sommige is ook welvarend en dra ruim by tot die bediening in daardie gemeente. Daar is ook reisende lidmate wat gedurende die jaar by meer as een gemeente inskakel en hulle bydraes dan ook so versprei terwyl hulle amptelik net lidmaat by een gemeente is.

Die bestaan van sinodale dienste is juis om die Kerk in die breë by te staan met verskeie dienste. Dit sluit in bestuur van die Kerk deur middel van die Kommissie van die AKV, die Raad van Finansies en ander sinodale liggame, ondersteuning, opleiding, advies, publikasies, teologiese opleiding, ensovoorts. Effektief is die Sinodale Dienssentrum se dienste die gom wat die Hervormde Kerk (gemeentes) bymekaar hou en die instrument waardeur gemeenskaplike doelwitte nagestreef word. Om hierdie dienste te kan lewer is daar mense, kennis en hulpmiddele nodig, en dit is uiteraard nie verniet nie. Hoe meer dienste benodig word (werk uitgedeel word) hoe groter die koste, en dit moet deur die Kerk in sy geheel gefinansier word. Omrede die model van die NHKA 'n pastoraal-sinodale model is, moet gemeentes, wat die besluite neem by die AKV, die koste dra. Daarom is daar 'n nodigheid vir sinodale offergawes (heffings in die ou taal).

Die ideaal vir die Kerk is waarskynlik 'n model waar sinodale uitgawes bekostig kan word sonder dat gemeentes sinodale offergawes moet betaal. Dit is dan ook hoekom die AKV die besluit geneem het om 'n belegging te begin wat as die Fonds vir Sinodale Dienslewering bekend staan. Die saadkapitaal vir die belegging was die opbrengs uit die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou, en daar is ook deur die jare ander geld bewillig vir hierdie Fonds.

Die belegging groei egter nie vinnig genoeg om gouer eerder as later 'n verskil te kan maak nie. Derhalwe word twee voorstelle gedeel wat mag help om die fonds vinniger te versterk, te wete oornagbankfasiliteite en verkope van gemeentelike eiendomme (sien ook Beskrywingspunt 40 (bl 178)).

Oornagbankfasiliteite

Die beginsel van 'n oornagbankfasiliteit (*sweeping*) behels die skoonmaak van batige gemeentelike bankrekeninge, binne-in dieselfde organisasie, elke nag na 'n sentrale daggeldrekening. Dit gebeur net voor middernag.

Om middernag word daar rente bereken en toegevoeg tot die daggeldrekening.

Daagliks, voor die begin van besigheid, met ander woorde net na middernag, word die bedrae wat oorgeplaas is na die daggeldrekening, weer omgeswaai, en die individuele bankrekeninge het weer dieselfde hoeveelheid geld in hulle bankrekening.

Die rente vir een dag bly dan in die daggeldrekening agter en hoop op.

Die proses herhaal daagliks.

So word daar rente opgebou wat direk aan die Fonds vir Sinodale Dienslewering toegewys kan word. Met tyd word die rente onttrek en belê met die oog op beter opbrengste, sodat die fonds vinniger waarde kan opbou.

Wanneer die fonds daartoe in staat is, kan daar stelselmatig begin word om 'n gedeelte van die opbrengs uit te betaal in die bankrekening van die Sinodale

Dienssentrum. Daardeur kan begin word om spesifieke aspekte van sinodale dienslewering te befonds en verligting vir gemeentes te bring op hulle sinodale offergawes.

Die handeling word in regulasie 16 van die Bankwet van 2012 goedgekeur, mits dit binne-in dieselfde organisasie geskied.

Tans word die potensiaal van hierdie rentes nie ontgin nie, maar kollektief kan dit groot waarde vir die Kerk en die fonds inhou.

Die voorstel verg verdere ondersoek en benodig verdere insette vanuit die Kerk om dit te verfyn. Die Raad van Finansies en Kommissie van die AKV versoek dus in beginsel ondersteuning van die voorstel wat met behoorlike deelname en kennisname, waar toepaslik, voor die volgende AKV geïmplementeer kan word.

Mnr Hannes Combrink, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 40: RAAD VAN FINANSIES

ALTERNATIEWE BRONNE VAN INKOMSTE VIR SINODALE DIENSLEWERING: VERKOPE VAN GEMEENTELIKE EIENDOMME

1. Die AKV ondersoek die moontlikheid dat by verkoop van gemeentelike-/ringseiendom, 50% van die opbrengs op die verkoop, na delging van skulde, aan die Fonds vir Sinodale Offergawe geskenk word. In ruil vir die skenking geniet die gemeente 'n korting op hulle sinodale offergawe. Die omvang van die korting moet ondersoek en vasgestel word. Die omvang van die skenking en die sinodale offergawes speel 'n rol in die korting.
2. Intussen word die *status quo* vir die verhalings van sinodale offergawes gehandhaaf totdat die rente-opbrengs uit die Fonds vir Sinodale Dienslewering 'n daadwerklike bydrae tot die begroting vir sinodale dienste kan maak.

Motivering:

Daar is reeds 'n besluit dat waar gemeentes ontbind, die opbrengs met die verkoop van hulle eiendom die Raad van Finansies toeval, nadat alle skulde en verpligtinge afgelos is. Met motivering en met ondersteuning van die ringskommissie en in samewerking met die Raad van Finansies, mag daar ook van die fondse binne in die ring aangewend word. Advies van die SGB word ook in hierdie proses ingewin.

Die voorstel is dus nie iets nuuts nie, maar wel voortbouing op hierdie besluit. Dit word egter nou uitgebrei na enige eiendom wat verkoop word, en spesifiek ook waar die gemeente nie ontbind nie.

Die voorstel behels 'n ondersoek na 'n model wat, wanneer 'n gemeente eiendom verkoop en 50% daarvan bewillig vir die Fonds vir Sinodale Dienslewering, die gemeente 'n korting op hulle sinodale offergawes ontvang. Die omvang van die korting kan gebaseer word op 'n *rentekoers* wat dalk 50% van die gemiddelde opbrengs op die onderliggende belegging van die Fonds vir Sinodale Dienslewering verteenwoordig. Die voorwaardes is natuurlik dat alle sinodale debiteure van die gemeente afgelos is en lopend vereffen word.

Die voorstel verg verdere ondersoek en benodig verdere insette vanuit die Kerk om dit te verfyn. Die Raad van Finansies en Kommissie van die AKV versoek dus in beginsel ondersteuning van die voorstel wat met behoorlike deelname en kennisname, waar toepaslik, voor die volgende AKV geïmplementeer kan word.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

BESKRYWINGSPUNT 41: KOMMISSIE VAN DIE AKV

AANWENDING VAN BATES OM DIE FONDS VIR SINODALE DIENSLEWERING UIT TE BOU EN DIE HEFFINGSLAS OP GEMEENTES TE VERMINDER

1. Die AKV besluit om die Fonds vir Sinodale Dienslewering uit te bou, sodat die heffingslas op gemeentes verlig kan word.
2. Om hierdie oogmerk te verwesenlik, ontwikkel die Raad van Finansies 'n formule waarvolgens gemeentes wat 'n substansiële bydrae tot die Fonds vir Sinodale Dienslewering maak, korting ontvang op hulle sinodale offergawes.
3. Gemeentes wat vaste bates (eiendom) verkoop, betaal die helfte van die opbrengs aan die Fonds vir Sinodale Dienslewering oor en ontvang in ruil daarvoor 'n proporsionele korting op hulle sinodale offergawes.
4. Ringskommissies moet noukeurig toesien dat die vervreemding van gemeentes se vaste bates nie tot skade van die gemeente se bediening oor die langtermyn geskied nie, en dat die aanwending van die opbrengs die belange van die breë Kerk dien.

Motivering:

Na die verkoop van sinodale bates (waaronder die Dirk van der Hoffgebou) staan die Fonds vir Sinodale Dienslewering tans op ongeveer R38m. Indien hierdie fonds kan groei na 'n bedrag van ongeveer R300m, behoort die Kerk se sinodale aktiwiteite grootliks sonder gemeentes se sinodale offergawes te funksioneer.

Met die daling in lidmaattal begin al meer gemeentes tans om eiendom (grond, pastorieë, kerkgeboue en sale) te vervreem. Baie van hierdie eiendomme word nie meer aktief gebruik nie, maar bring 'n vaste lopende uitgawe vir die gemeente

mee (munisipale heffings, water en elektrisiteit, onderhoud, sekuriteit, personeel). Hoe kleiner die gemeente raak, hoe groter is die persentasie van hierdie uitgawes as deel van die gemeente se totale uitgawes, en lê dit dikwels selfs die gemeentelike bediening aan bande. Anders gestel, die gemeente spandeer naderhand selfs meer aan die onderhoud van 'n kerkgebou as aan die verkondiging van die evangelie, kategetiese en jeugwerk, dienswerk en barmhartigheid.

Die vaste bates waaroor 'n gemeente beskik, is oor dekades deur duisende lidmate van die Kerk opgebou met een spesifieke doel voor oë: Om die gemeente se bediening te ondersteun. Daar bestaan 'n wesenlike gevaar dat 'n gemeente wat weens dalende lidmaatgetalle onder kontantvloei druk verkeer, bates verkoop en die opbrengs gebruik om die gemeente se lopende uitgawes te finansier. Dit beteken egter dat bates wat deur baie lidmate oor baie jare opgebou is, binne 'n kort tydjie opgebruik kan word, en dat daar dan geen reserwes meer oor is om die gemeente se bediening voort te sit nie. Dit kom neer op kortsigtige kapitaalstroping, en lei op die mediumtermyn tot onherstelbare skade vir die gemeente en vir die voetspoor van die Kerk regoor die land.

Daarteenoor skep die konsolidasie van gemeentes (veral waar gemeentes saamsmelt) 'n besondere geleentheid om die bates wat oor 'n lang periode deur baie lidmate opgebou is, nou te verkoop en die opbrengs aan te wend om die Kerk se dienswerk plaaslik sowel as sinodaal op die langtermyn te bestendig. Dit kan op verskillende maniere vir gemeentes én vir die Kerk sinodaal verligting en stabiliteit bring, sodat plaaslike geloofsgemeenskappe kan voortgaan met hulle dienswerk én die Kerk se sinodale aktiwiteite sinvol voortgesit kan word.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Punte 1, 2 en 4 van die beskrywingspunt word aanvaar. Punt 3 word nie aanvaar nie.

BESKRYWINGSPUNT 42: RING VAN KLERKSDORP

VOLHOUBARE KERKWEES

Die NHKA volg nie nougeset die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip nie. Daarom is daar sinodale heffings (sentralisasie) om die AKV en haar kommissies, komitees en sinodale kerkkantoor te onderhou. Die gemeentes vind dit moeilik om die praktyk te bekostig. Met die COVID-pandemie het dit 'n groter krisis geword. Die Ring van Klerksdorp vra dat die saak ondersoek word as 'n bydrae tot volhoubare kerkwees van die NHKA.

Motivering:

Agtergrond

In die lewe van enige organisasie, besigheid of navorsing, is daar twee begrippe wat wesenlik dieselfde of baie naby dieselfde moet wees, vir 'n suksesvolle bedryf.

Die teorie van die NHKA

In die NHKA is dit ook nie anders nie: Die Kerk het ook 'n teorie, naamlik die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip.

Sonder om indringend die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip hier te herhaal (Van Wyk 1991 handel breedvoerig hieroor) word in die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip die volgende beginsels uitgewys:

- * Dat Christus sy kerk alleen regeer onmiddellik deur Woord en Gees:
 - ** Woordverkondiging deur 'n opgeleide predikant in die Bybels-reformatoriese teologie.
- * Dat Christus middellik deur die ampte ouderlinge en diakens regeer wat in 'n vergadering, die kerkraad, byeenkom, waar die evangelie verkondig word en waar opsig, toesig en tug plaasvind.

Hierdie beginsels maak dit duidelik

- * dat die Kerk daar is waar die Woord verkondig word – in die gemeente; en
- * dat die kerkraad die prismaat vergadering is in die vertikale lyn regeerstruktuur.
- * Christus – Woord en Gees – kerkraad.

Die skepping van die klassis (ringsvergadering) en die sinode het later ontstaan as bykomende vergaderings:

- * Toe die landelike kerke georganiseer moes word, word in die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip vier verskillende vergaderings onderskei, naamlik
 - ** die kerkraadsvergadering wat die primêre vergadering van die ampte is.
 - ** die klassis (ringsvergadering) wat in hoofsaak 'n opsigvergadering is ten opsigte van 'n bepaalde aantal kerkraadsvergaderings in sy gebied.
 - ** Die partikuliere sinode (streek/provinsiaal) wat geskep is, en
 - ** die nasionale sinode.
- * In die NHKA het die partikuliere sinode (streek/provinsiaal) nooit van die grond af gekom nie.
- * Belangrik: In die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip het die partikuliere en nasionale sinode nêr oor omlýnde sake gehandel.
- * Die ampte gee dus aan hierdie vergaderings status en nie die vergadering van die ampte nie. Die vergadering as sodanig neem ook nie besluite nie, maar die ampsdraers-in-vergadering byeen, besluit hoe hulle, hulle taak die beste sal uitvoer (Van Wyk 1991: 76).

Hierdie is die **teorie** van die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip wat die NHKA in navolging van die Hervormde tradisie wens na te volg.

Die praktyk van die NHKA

In die **praktyk** van die NHKA se kerkregtelike funksionering het die NHKA 'n eiesoortige presbiteraal-sinodale kerkbegrip histories ontwikkel waar die algemene kerk(raads)vergadering met haar uitgebreide sinodale struktuur, histories algaande die plek van die kerkraad ingeneem het.

- * **'n Bipolêre spanning tussen teorie en praktyk** het dus as gevolg hiervan in die NHKA ontwikkel. Kerkrade in die algemeen is gemarginaliseer en het in opstand gekom teen die steeds verhogende heffings wat betaal moet word om hierdie eiesoortige kerkbegrip te bekostig, waar die algemene kerk(raads)vergadering in die plek van die kerkraadsvergadering wil regeer.

Hoe het hierdie praktyk ontwikkel?

- * Histories het die vadere aanvanklik by Rustenburg 'n algemene kerkraadsvergadering byeengeroep om sinodaal besluite te neem oor hoe die landelike kerke georganiseer moet word; en is die sinodale vergadering in die NHKA, daarna die *Algemene Kerkvergadering* genoem. As Hervormers is ons trots op hierdie benaming vir die NHKA se sinodevergadering.
- * Mettertyd het hierdie algemene kerk(raads)vergadering wat deur afgevaardigdes van al die gemeentes, wat aanvanklik uit meer ouderlinge as predikante gevorm is (nou nie meer die geval nie) die plek ingeneem van die primêre vergadering, naamlik die kerkraadsvergadering.
- * Vir 'n lang tyd was die kerkraadsvergadering se agenda dieselfde as die AKV se agenda. Kerkraadsvergaderings is mettertyd so gemarginaliseer dat die kerkraad nie meer as die primêre vergadering gefunksioneer het nie en moes feitlik elke besluit eers met die sekretaris van die AKV uitgeklaar word.
- * Die sekretaris het (onbewustelik) later soos 'n hoof uitvoerende beamppte gefunksioneer. Volgens Van Wyk 1991: 79 moet die uitgangspunt in gedagte gehou word dat die bykomende vergaderings nie oormatige gesag in bestuurlike gedaante mag inneem nie.
- * Mettertyd het die AKV hierdie regeertaak aan die Kommissie van die AKV gedelegeer. Die Kommissie het derhalwe in 'n groot mate in die plek van die primêre vergadering, naamlik die kerkraadsvergadering, ingeskuif met 'n uitgebreide klomp rade om te help met die regeertaak.
- * Namate hierdie regeertaak vir die Kommissie van die AKV te veel geword het oor die jare; het die Kommissie 'n Moderamenvergadering in die lewe geroep om met die regeertaak te help. In die jongste tyd het die Kommissie van die AKV besef die regeertaak het ook vir die Moderamen te groot geword,
- * en is daar nou 'n SGB in die lewe geroep met 'n sekretaris wat soos 'n hoof uitvoerende beamppte met 'n aantal komitees en streekbestuurders moet help om die regeertaak (bestuur) van die Kerk te behartig.
- * Ten spyte van al hierdie pogings het dit nie waarde toegevoeg nie. Die NHKA verloor steeds lidmate, het 'n kerkskeuring ervaar, en in die algemeen gaan dit nie goed met baie gemeentes in die NHKA nie. Baie gemeentes

maak vanweë 'n finansiële werklikheid gebruik van deeltydse predikante of van deeltydse emeriti.

- * Ook die agenda van die sinodale vergadering (AKV) funksioneer soos 'n kerkraadsvergadering, en daarom is daar so 'n uitgebreide sakelys wat eintlik nie by 'n sinodale vergadering se sakelys hoort nie. Volgens Van Wyk 1991: 82 is die arbeidsveld van die nasionale sinode die vasstelling en die handhawing van die belydenis, die handhawing van die dissipline, die vasstelling van die kerklike orde, die inrigting van die openbare erediens en die tref van maatreëls wat die algemene welstand van die Kerk bevorder. En, sou mens seker kan byvoeg, die opleiding van predikante.
- * Die krisis is: In hierdie korporatiewe bestuurstruktuur wat die NHKA nou volg het die gemeentes (seker onbewustelik) in die denke van die NHKA, takke geword met 'n predikant en kerkraad wat as 'n takbestuur funksioneer, onder toesig en hulp van streekbestuurders en sinodaal 'n SGB en 'n sekretaris wat soos 'n hoof uitvoerende beampte funksioneer.

Wat is die gevolg?

- * Gemeentes moet vir hierdie uitgebreide bestuurstruktuur heffings betaal.
- * Die meeste gemeentes moet spesiale fondsinsamelings inisieer om hierdie heffings van die Sinodale Dienssentrum te betaal.
- * Vanjaar met die COVID-19 pandemie toe alle fondsinsamelings gekanselleer is, is die geweldige bipolêre spanning tussen teorie en praktyk in die NHKA op die spits gedryf. Die gemeentes het besef hulle kan nie die sinodale heffings en die bediening van die Woord bekostig nie.
- * Die Kerk is daar waar die evangelie verkondig word. Waar barmhartigheid moet plaasvind, waar missionaat moet plaasvind en die middele gevind word om dit te bekostig. Dit is die primêre taak van die Kerk. Die Kerk kan nie in kantore in Pretoria wees waar al hierdie take gesentraliseer georganiseer word nie.
- * Die ontnugtering vir die kerkrade was dat die sinodale struktuur nie die gemeentes se heffings kon verminder of afskryf nie.
- * Inteendeel, rente word gehef op agterstallige heffings. Kerkrade wag dat die sinodale struktuur aankondig dat die sinodale struktuur verklein gaan word. In plaas daarvan word kerkrade en predikante aangepraat om meer innoverend te wees met sinergie, sodat die heffings betaal kan word en reserwes opgebou kan word.

Gevolgtrekking

Die NHKA sal indringend moet kyk na teorie en praktyk van die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip. Die kerkraad as primêre vergadering sal weer in ere herstel moet word, sodat die verkondiging van die evangelie, die barmhartigheid en die missionaat weer die uitsluitlike taak van die NHKA sal wees. Daar sal wegbeweeg moet word van die sentralisasie en die duur Sinodale Dienssentrum met al sy vertakkinge.

Ds PJE Botha van Gemeente Klerksdorp stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

BESKRYWINGSPUNT 43: OUDIT- EN RISIKOMITEE

NAKOMING

1. Die NHKA aanvaar die Nakomingsraamwerk en implementeer dit.
2. Ordinansie 4.1.3 word soos volg uitgebrei:

Die kerkraad wys 'n lidmaat aan wat as nakomingsbeampte van die gemeente met sake handel wat op nakoming betrekking het.
3. Ordinansie 4.2.3 word soos volg uitgebrei:

Die ringskommissie wys 'n lidmaat aan wat as nakomingsbeampte van die ring met sake handel wat op nakoming betrekking het.
4. Ordinansie 4.2.2 (viii) word soos volg uitgebrei:

Die visitasiekommissie bepaal of nakoming binne die werkruimte van die gemeente aktief en op 'n verantwoordelike wyse geskied.

Dr FJ Labuschagne, die hoof nakomingsbeampte, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.6

BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKORDEWYSIGINGS VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 44: RING VAN MAQUASSI

WYSIGING VAN ORDINANSIES 3.2.11 (vi) EN 3.2.18.3 (i)

1. Ordinansie 3.2.11 (vi) word gewysig om soos volg te lees:

'n Geëmeriteerde predikant kan na emeritaat in 'n ander gemeente in deeltydse versorging werksaam wees as die gemeente waarin emeritaat aanvaar is. Hy of sy word na sodanige gemeente beroep en verrig volledige ampswerk tot op ouderdom 70. Daarna mag hy of sy slegs as brugpredikant vir hoogstens 12 maande in enige spesifieke gemeente werk.
2. Ordinansie 3.2.18.3 (i) word gewysig om soos volg te lees:

'n Geëmeriteerde predikant kan deeltydse op versoek van 'n kerkraad, met toestemming van die ringskommissie of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, ampswerk verrig in 'n gemeente of in 'n

ander werkruimte, mits dit in 'n ander werkruimte is as die een waarin emeritaat aanvaar is. Emeriti mag net werksaam wees tot op ouderdom 70. Daarna mag hul slegs as brugpredikante vir hoogstens 12 maande in enige spesifieke gemeente werk.

Motivering:

In 2013 was daar 114 000 belydende lidmate in 313 gemeentes met 215 diensdoende predikante, dit wil sê 531 belydende lidmate per predikant. In 2014 begin die emeriti weer werk in 285 gemeentes, en skielik is daar 311 diensdoende predikante en die getal belydende lidmate per predikant val na 365.

'n Onmoontlike toetrede van byna 'n 100 predikante maak dat die prys van predikante met vraag en aanbod baie afgeneem het. Nou moet jong predikante teen 'n hongerloon werk terwyl afgetrede predikant kan bekostig om teen die lae salaris te werk met 'n aanvullende pensioen wat opgebou is tydens die bloeijare van die Kerk en ekonomie. Dit maak dat gemeentes weier om saam te werk of saam te smelt. Die skade van die predikante wat gemeentes toesit en doodsit gaan eers oor 20 jaar duidelik wees.

Spring ons na 2019 en die getal predikante het kwalik afgeneem na 284, maar die getal lidmate het geval na 80 000. Nou is die verhouding tussen belydende lidmate en predikante 283 lidmate per predikant, 'n onhoudbare situasie. 'n Situasie wat nie in die korttermyn gaan verbeter nie. Alhoewel die emeriti baie goeie diens lewer, is dit kortsigtig om ter wille van hulle gemaklike aftrede die Kerk se toekoms te bedreig, en 'n jonger geslag predikante die kans te ontnem om die Kerk se volgende hoofstuk te skryf.

Daar kan geargumenteer word dat dit die ringskommissies se plig is om te keer dat gemeentes wat 'n lewensvatbare beroep kan uitbring, van emeriti gebruik maak. Die ervaring leer egter dat dit nie moontlik is vir ringskommissies of selfs die Kommissie van die AKV om 'n predikant te dwing om uit te tree sonder ernstige tweespalt in die gemeentes en die ring nie. Veral in gevalle waar die predikant emeriteer vanuit die gemeente wat hul dienste wil kontinueer.

Die volgende argument wat gemaak kan word is dat vir party gemeentes dit onmoontlik is om 'n lewensvatbare beroep uit te bring, en daarom is dit goed dat die emeriti kan werk in dié gemeentes terwyl hulle besoldiging aangevul word deur hul pensioen. Die krisis kom egter dat daar iewers in die toekoms 'n inloffing gaan kom wanneer die groot getal emeriti nie meer kan werk nie. Die gees sal dalk nog gewillig wees, maar die vlees kan nie meer nie. Die probleem is dat daar dan nie genoeg jong predikante gaan wees om die leemte te vul nie want hulle kon nie bekostig om in die beroep te bly nie.

Dit is nou die tyd om die besluitnemingskrag uit hande van die ringskommissies te neem, sodat daar nie emosionele besluite geneem kan word nie. Dit is nou die tyd om die harde besluite te neem ter wille van die Kerk in die geheel en haar toekoms.

Ds G Viviers, die skriba van die Ring van Maquassi, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

1. Die volgende verbandhoudende voorstel gestel deur dr P van Staden en gesekondeer deur dr C le Roux, word aanvaar:

Emeriti se voortgesette bediening in gemeentes word deur die betrokke kerkrade gereël met instemming van die ringskommissie, sonder verdere regulering.
2. Die volgende verbandhoudende voorstel gestel deur ds JF van der Merwe en gesekondeer deur dr FJ Labuschagne, word aanvaar:
 - 2.1 Die AKV gee die Kommissie van die AKV opdrag om, in die lig van die groeiende tekort aan predikante 'n ondersoek te loods na die moontlikheid om die aftreeouderdom van predikante van 65 na 70 te verander. Sodanige ondersoek moet ten minste die volgende sake hanteer:
 - * Die effek van so 'n verskuiwing op die pensioenfonds en omstandighede van emeriti.
 - * Die effek op die bydraes van die beherende werkgewer (NHKA).
 - * Die effek op die situasie van beroepafwagende predikante.
 - * Die welstand van predikante wat hulle in staat sal stel om tot op 70 effektief diensbaar te wees.
 - * Die ouderdom van vervroegde emeritaat (tans 55).
 - 2.2 Verslag hieroor word aan die 74ste AKV voorgelê vir besluit.

BESKRYWINGSPUNT 45: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.14.5 (v) EN AKTE VAN LOSMAKING NA ONTHEFFING UIT DIE AMP (I)

1. Ordinansie 3.2.14.5 (v) wat soos volg lui:

Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die predikant losmaak van ampspligte, reik die kerkraad 'n akte van losmaking uit omdat die predikant weens sy of haar ontheffing nie kan voortgaan as predikant nie.

word gewysig om soos volg te lees:

Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of die Tugkomitee die predikant losmaak van ampspligte, reik die kerkraad 'n akte van losmaking uit omdat die predikant weens sy of haar ontheffing nie kan voortgaan as predikant nie.

2. Die akte van losmaking na ontheffing uit die amp (I) wat soos volg lui:

Die kerkraad en die Gemeente ... het kennis geneem van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se besluit om u te onthef as evangeliedienaar van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met ingang van ...

Aangesien u dus nie meer ampsvoorreg geniet in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie, word u van u gemeentelike dienswerk losgemaak op ...

U word van harte bedank vir die tydperk waarin u in die Kerk gewerk het.

word gewysig om soos volg te lees:

Die kerkraad en die Gemeente ... het kennis geneem van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering/Tugkomitee se besluit om u te onthef as evangeliedienaar van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met ingang van ...

Aangesien u nie meer ampsvoorreg geniet in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie, en nadat die kerkraad u geleentheid gegee het om regtens verhoë te rig, is daar besluit dat u onbevoeg is om as werknemer van die gemeente op te tree, en daarom word u van u gemeentelike dienswerk losgemaak vanaf ...

U word van harte bedank vir die tydperk waarin u in die Kerk gewerk het.

Motivering:

Die Kerkorde bepaal dat 'n klagskrif teen 'n predikant deur die Tugkomitee aangehoor word, en nie deur die Kommissie van die AKV nie. Die beroepsbrief en akte van losmaking na ontheffing uit die amp moet dus daarvoor voorsiening maak.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 46: RING VAN VEREENIGING

WYSIGING VAN ORDINANSIES 4.2.1 (i)(b) EN (f)

1. Ordinansie 4.2.1 (i)(b) word gewysig om soos volg te lees:
twee kerkraadslede (uit elke kerkraadsvergadering.
2. Ordinansie 4.2.1 (i)(f) word gewysig om soos volg te lees:

een lid van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging in elke gemeente, die maatskaplike werker(s) in die ringsverband, 'n verteenwoordiger van diakonale diensorgane in die ring, en 'n verteenwoordiger van die Algemene Diakensvergadering, wanneer daartoe uitgenooi, met spreekreg.

Motivering:

Die getal persone aanwesig by 'n ringsvergadering maak dit lomp en bemoeilik sinvolle deelname. 'n Voorbeeld ter illustrasie: 'n Ring met 11 gemeentes het potensieel 55 stemgeregtigde lede teenwoordig (22 ouderlinge, 22 diakens en 11 predikante). Dan kom by 22 NHSV-lede, 'n maatskaplike werker, verteenwoordiger elk van die Kommissie, Diakensvergadering, en Bybelgenootskap. Emeriti en beroepafwagendes kan die getal opstoot tot meer as 80. Indien ringe gekonsolideer word, kan die getal tot oor 100 gaan. Indien die getal aangepas word, kan die getal vanaf 80 daal na 47 (22 minder kerkraadslede en 11 minder NHSV lede, totaal minder 33). Dit sal ook 'n kostevermindering vir die gemeentes meebring.

Ds HF Louw, die voorsitter van die Ring van Vereeniging, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 47: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 10.1 EN INVOEGING VAN NUWE ORDINANSIE 10.4

1. Ordinansie 10.1 wat soos volg lui:

10.1 *Geen handeling of besluit van enige vergadering of van enige persoon wat kragtens 'n besluit van sodanige vergadering optree, is nietig of nie afdwingbaar nie, indien ooreenkomstig die Kerkorde*

10.1.1 *kennis gegee is van die vergadering*

10.1.2 *die vereiste kworum van lede van die vergadering teenwoordig was met die neem van die tersaaklike besluit, en*

10.1.3 *die besluit of handeling deur 'n vergadering geneem of verrig is wat daartoe gemagtig is.*

word gewysig om soos volg te lees:

10.1 *Alle handelinge of besluite van enige vergadering of persoon wat kragtens 'n besluit van sodanige vergadering optree, is geldig en afdwingbaar, indien ooreenkomstig die Kerkorde*

10.1.1 kennis gegee is van die vergadering

10.1.2 die vereiste kworum van lede van die vergadering teenwoordig was met die neem van die tersaaklike besluit, en

10.1.3 die besluit of handeling deur 'n vergadering wat daartoe gemagtig is, geneem of verrig is.

2. 'n Nuwe Ordinansie 10.4 word ingevoeg wat soos volg lees:

Alle vergaderings van die Kerk kan elektronies gehou word en besluite kan elektronies geneem word, onderhewig aan die bepalings van Ordinansies 10.1 tot 10.3.

Motivering:

Die verandering is 'n taalkundige verbetering om die ordinansie makliker verstaanbaar te maak. Die saak word nou positief gestel eerder as by wyse van 'n dubbele negatief.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.7

FINALE GOEDKEURING VAN DIE BEGROTING

1. Die sinodale offergawe van R382.00 per belydende lidmaat word aanvaar.

2. 'n Pleidooi word gerig dat beskrywingspunte wat op die hele Kerk van toepassing is, insluitende die begroting, in die vervolg eerste in die AKV-agendas bespreek sal word.

---oOo---

Afsluiting

DANKBETUIGINGS

Ds L Geel spreek die volgende bedankings uit:

- * Dr AG Ungerer, die uittredende voorsitter van die AKV.
- * Ds WJJ Kok, dit uittredende skriba van die AKV.
- * Afgevaardigde predikante en ouderlinge – in die besonder predikante en ouderlinge wat moes verlof neem en selfs finansieel moes opoffer om die vergadering te kon bywoon.
- * Elkeen wat deelgeneem het aan besprekings en wat meegehelp het dat daar so 'n aangename en positiewe gees tydens die vergadering geheers het.
- * Ouderlings- en predikantslede van die vorige (uitgetrede) Kommissie van die AKV vir beplanning en werk wat gedoen is om hierdie vergadering vlot te laat verloop. Daar word veral gedink aan ouderlingslede wat behulpsaam was by die Ordekommissie.
- * Lede van die nuutverkose Kommissie van die AKV wat nou dadelik hulle take en verantwoordelikhede moet opneem.
- * Die lede van die Formuleringskommissie, te wete drr A Botha, DJ du Toit, PJ Jacobs, GJ Malan, CGJ Nel en JH van Staden.
- * Die projeksiespan, te wete dr JG Janse van Rensburg, di LK Erasmus, EG Fourie, HJ Labuschagne, L Lemmer, JT Manders, S Oxtan, LJ van der Linde en CP van der Walt.
- * Die predikante wat die vertaaldienste behartig het, te wete proff J Beyers, Y Dreyer, T van Wyk, dr A Janse van Rensburg, di TF Dreyer, R Hopley, HS Joubert, HF la Grange, L Lemmer, CG Liebenberg, RJ Rust, JD Steinmann, M van der Walt, JR van Niekerk en CJ van Wyk.
- * Diak Andries Pretorius wat waardevolle foto's vir die Kerk geneem het.
- * Di M Delport, EG Fourie en JM van Staden wat die elektroniese stemproses gekoördineer het.
- * Sean Pelser van *OptiVote* vir die stemapparate en deelname tydens die stemproses.
- * JD en Joné Hattingh wat gehelp het met die stemapparate en mikrofone.
- * Dr WC van Wyk en mnr Johan Hattingh vir al hulle reëlings om die vergadering goed en glad te laat verloop.
- * Die personeel van die Sinodale Dienssentrum vir al die take wat verrig is.
- * Mnre Pieter van den Berg en Marius Hammond wat die orrel bespeel het.
- * Louw van Blond Productions wat die klank hanteer het.
- * Predikante en ouderlinge wat die openinge en afsluitings van die vergadering waargeneem het.
- * Drr Gustav Claassen (NGK), GC Lindeque (BSA), di Cassie Aucamp (GKSA), Frikkie Botha (UPCSA), Oscar Madlala (MRCC), Elsie Malikopo Mohlatsane (*Lesotho*)

Evangelical Church of Southern Africa), past Mike Roodt (BSA) wat tydens die vergadering teenwoordig was.

- * Lede van die komitees en rade wat in die afgelope termyn diens gedoen het.
- * Persone wat verskillende uitstallings behartig het, waaronder dr GC Lindeque (BSA), di CJ de Bruin (SP Engelbrechtmuseum), DJB Serfontein (Nederskills), JF van der Merwe (kerkmusiek), mnr Dawie Pretorius (Seniordal), mevv Melanie Buys (Skole Ondersteuningsentrum) en Annelle Flanagan (Rata).
- * Die sekuriteitspersoneel.
- * Die NG Kerk, Gemeente Wonderpark, vir die beskikbaarstelling en inrigting van hulle kerk vir die vergadering, hul deurlopende ondersteuning en verskaffing van etes, die vroeg oopsluit en bly tot op die einde.

FORMELE AFSLUITING

Prof WA Dreyer sluit die vergadering af:

Inleidend

Ek wil u bedank vir die vertroue wat u in die nuutverkose Kommissie van die AKV gestel het. Dit is 'n bekwame en toegewyde span wat verkies is. Ons sien daarna uit om diensbaar te wees aan die Kerk en die koninkryk van God.

Na elke AKV is daar altyd groot verwagtinge, en dit is menslik. Uit ervaring weet ons dat daar nie maklike oplossings bestaan nie. Ons leef in 'n tyd van kompleksiteit en verandering. Kompleksiteit vereis 'n genuanseerde en aanpasbare benadering tot die uitdagings wat ons in die gesig staar.

Wees daarvan verseker dat die Kommissie van die AKV die belange van gemeentes op die hart dra, en altyd met raad en advies die bediening te ondersteun. Ons het by 'n kruispunt in ons geskiedenis gekom. Omstandighede in ons pragtige land verander vinnig met ingrypende gevolge vir die Kerk. Een gevolg van verandering, is die groot getal kleiner gemeentes in die NHKA. Die Kommissie sal noodwendig baie tyd en energie gebruik om na die welstand van gemeentes om te sien en te help met moeilike besluite.

Ek het reeds daarna verwys dat die *Nederduitsch Hervormde Kerk in Zuidelike Afrika* in 1824 die eerste keer in Kaapstad byeen gekom het. In 2024 herdenk ons 200 jaar van 'n selfstandige, sinodale vergadering in Suid-Afrika. Ek het 'n vermoede dat een van die groot uitdagings wat op ons wag, groter samewerking tussen reformatoriese kerke sal wees. Miskien sal die 200ste herdenking van die eerste AKV as katalisator dien om na sinvolle modelle samewerking te kyk.

Ons leef te midde van grootskaalse verandering met enorme uitdagings. Aan die een kant staan die Kerk voor die uitdaging om aan te pas, maar een saak staan onveranderlik vas. In die NHKA gaan dit om die evangelie van Jesus Christus. Dit gaan om die gemeenskap van die gelowiges. Die Kommissie wil hieraan diensbaar wees. Ons as predikante moet die mense van hierdie land ondersteun en moed inpraat. Die visie van die NHKA is: Jesus Christus is die hoop vir die wêreld! Kom ons gaan verkondig dit aan mense wat sukkel om hoopvol te bly te midde van moeilike ekonomiese omstandighede, eensaamheid en traumatiese ervarings.

Orrel voorspel

Stilgebed

Toetrede: Gesang 159: 1.

Skriflesing: Johannes 6 (meditatief)

Jesus het gesê: "Dit verseker Ek julle: Julle soek My, nie omdat julle die wondertekens gesien het nie, maar omdat julle van die brood geëet en versadig geword het. Julle moet nie werk vir die voedsel wat vergaan nie, maar vir die voedsel wat nie vergaan nie en wat ewige lewe gee. Dit sal die Seun van die mens vir julle gee, want God die Vader het Hom die mag daartoe verleen."

Jesus het gesê: "Wat God van julle verlang, is dat julle moet glo in Hom wat Hy gestuur het."

Jesus het gesê: "Dit verseker Ek julle: Dit is nie Moses wat vir julle die brood uit die hemel gegee het nie, maar dit is my Vader wat vir julle die ware brood uit die hemel gee. Die brood wat God gee, is Hy wat uit die hemel kom en aan die wêreld die lewe gee."

Jesus het gesê: "Ek is die brood wat lewe gee. Wie na My toe kom, sal nooit weer honger kry nie, en wie in My glo, sal nooit weer dors kry nie."

Jesus het gesê: "Dit verseker Ek julle: As julle nie die liggaam van die Seun van die mens eet en sy bloed drink nie, het julle nie die lewe in julle nie. Wie my liggaam eet en my bloed drink, het die ewige lewe, en Ek sal hom op die laaste dag uit die dood laat opstaan. My liggaam is die ware voedsel, en my bloed is die ware drank. Wie my liggaam eet en my bloed drink, bly in My en Ek in hom."

Geliefdes, gras verdor, en blomme verwelk, maar die Woord van God sal oor hierdie land weerklink totdat Hy eendag weer kom. Amen.

Gebed

Ons gebed kom uit Johannes 17. Wanneer ons luister na Jesus wat vir sy kerk by die Vader intree, maak ons dit in ons gedagtes en gemoed en hart van toepassing op die Hervormde Kerk, en op elkeen van ons persoonlik. Kom ons word nou stil, en luister na Jesus se gebed (meditatief):

"Jesus het na die hemel opgekyk en gesê:

Vader, die tyd het gekom. Verheerlik u Seun, sodat die Seun U kan verheerlik. U het Hom immers die volmag oor die hele mensdom gegee om aan almal wat U Hom gegee het, die ewige lewe te gee. Dit is die ewige lewe: dat hulle U ken, die enigste ware God, en Jesus Christus, wat deur U gestuur is...

Vader, Ek het u woord aan hulle gegee. Die wêreld haat hulle, omdat hulle nie tot die wêreld behoort nie, net soos Ek ook nie tot die wêreld behoort nie. Ek bid nie dat U hulle uit die wêreld moet wegneem nie, maar dat U hulle van die Bose moet bewaar...

Vader, Ek bid nie net vir hulle nie. Ek bid ook vir dié wat deur hulle woorde tot geloof in My sal kom.

Vader, Ek bid dat hulle almal een mag wees. Net soos U, Vader, in My is en Ek in U, bid Ek dat hulle ook in Ons mag wees, sodat die wêreld kan glo dat U My gestuur het. Die heerlijkheid

wat U My gegee het, het Ek ook aan hulle gegee, sodat hulle een kan wees net soos Ons een is: Ek in hulle en U in My, sodat hulle volkome een kan wees, sodat die wêreld kan weet dat U My gestuur het en hulle liefhet net soos U My liefhet...

Vader, die wêreld ken U nie. Ek ken U, en hulle hier weet dat U My gestuur het. Ek het u Naam aan hulle bekend gemaak, en Ek sal dit verder bekend maak, sodat die liefde wat U aan My bewys het, in hulle kan wees en Ek ook in hulle."

Amen.

Sang: VONKK 102.

Prediking

Geliefdes in die Here!

Die eenheid met Christus en met mekaar, is een van die kenmerke van die Christelike kerk. Daarom bely ons elke Sondag: Ek glo in een, heilige, algemene, Christelike kerk.

Die eenheid van die kerk is nie net 'n belangrike deel van ons geloofsbelydenis nie, dit is ook God se opdrag aan ons en iets waarvoor ons moet bid, soos die Here Jesus ons in Johannes 17 leer. Daar is talle teksgedeeltes in die Nuwe Testament wat aan ons verkondig dat die Kerk een is, omdat ons reeds deur die genade van God met Christus een is.

Die eenheid wat tussen Christus en ons as gelowiges bestaan, word duidelik sigbaar wanneer ons aan die Nagmaal deelneem. Johannes 6: *My liggaam is die ware voedsel, en my liggaam is die ware drank. Wie My liggaam eet en My bloed drink, bly in My en Ek in Hom.*

Ons, as afgevaardigdes na die 73ste AKV, gebruik vandag saam Nagmaal omdat ons juis so uitdrukking wil gee aan die eenheid wat daar tussen ons bestaan.

Die eenheid wat tussen gelowiges bestaan, is nie iets wat mense tot stand bring nie. Dit is iets wat bestaan, omdat ons almal reeds met Christus een is. Ons almal is aan die Here Jesus vas, ons is een met God, ons vorm een liggaam. Daarom is ons ook met mekaar een. Dit beteken dat ons, al kom ons uit verskillende gemeentes en selfs uit verskillende kerke, nog altyd een was en altyd een sal wees. Ons mag verhuis, ons mag selfs te sterwe kom – maar ons sal altyd in Christus wees, daarom met God en met mekaar een!

Die eenheid van die kerk is 'n kragtige getuienis in die wêreld. Die evangelie van Jesus Christus word hoorbaar en sigbaar in die wêreld, wanneer ons as Kerk mekaar in liefde en eensgesindheid dien. Die wêreld spot met 'n kerk wat innerlik verdeeld is, wat twis, wat insigself geen vrede en liefde vertoon nie.

As ons na hierdie 73ste AKV met eensgesindheid teruggaan huis toe, en ons verkondig die evangelie vreesloos en met vreugde, is dit 'n kragtige getuienis aan die wêreld dat mense wat Jesus volg en na sy woorde luister, met mekaar in liefde kan saamwerk tot uitbreiding van God se koninkryk.

Mag ons elke dag in verbondenheid met Jesus Christus leef, in verbondenheid met mekaar, en mag ons so die Naam van die Here verheerlik – waar ook al die gemeentes van die Hervormde Kerk geroep is om te getuig van die verlossing wat daar in Jesus Christus te vind is.

Amen.

Nagmaalsformulier

Uitnodiging en tafelgebed

Formule

Lied tydens die Nagmaalbediening: VONKK 487: 1 tot 3.

Slotgebed

Slotsang: VONKK 490: 1 tot 7 (Wees Here by U Kerk).

Seënbede

Wegsending: Gesang 531: 1 en 2 (Ons Here God van Alvermoë).

Naspel

---oOo---